
༡༡། །གནས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་ཇོགས་

ལྷན་གསར་པའི་འད་སྐང་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ།།

ཀྱུ་ལ་ཁམས་པ་ཉག་འགྱུར་མེད་དེ་ཇོགས་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་ཞུས།

སྟོན་པའི་འདས་ལོ་ ༡༩༩༩ བོད་ཀྱུ་ལ་ལོ་ ༡༩༩༦

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧

སྒྲུང་བཅོམ་པ།

དེ་ཡང་འཛིན་ཏེ་ན་གྲི་ཁམས་སུ་རྒྱལ་བ་ཇོ་གས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་པཎ་གྲུབ་བྱང་
སེམས་རིག་པ་འཛིན་པའི་ཆོག་གས་བར་མ་ཆད་པར་བྱོན་ཏེ། ཐེག་པ་སྣ་ཆོག་གས་
པའི་ཆོས་ཚུལ་གྲིས་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་བྱང་གྲོལ་གྲི་ལམ་ལ་བཀོད་པར་མཛད།
ཐབས་ལམ་གྲི་དངོས་གཞི་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་གྲི་ཤེས་རབ་རྒྱ་ཆེར་མི་ལྡན་པ་
དང་། བསྟན་པ་རྣལ་མ་ལ་འཇུག་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་མ་རྟོན་པའི་སྐྱོ་བོ་
ཐུན་མོང་བདག་ལ་ངེས་ལེགས་གྲི་སྐྱམས་སར་རིམ་གྲིས་དྲི་བའི་སྒྲུང་། འཕགས་
བོད་གྲི་ཡུལ་གྲུག་དང་གང་དུ་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་གྲིས་བྱེན་རྒྱབས་དང་འོད་ཟེར་
ཕྱག་པ། གནས་འབྲེལ་ཙམ་གྲིས་རྒྱེན་གཤམས་ཉེས་ཆོག་གས་འཛོམས་པ་དང་། རྣམ་
དཀར་ལེགས་ཆོག་གས་གྲི་མུ་གུ་གོང་འཕེལ་དུ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཡུལ་བྱང་ཐབས་
མཁས་གྲི་མཛད་པ་མུ་མེད་པ་ལས། རྫོན་གྲི་བསགས་རྒྱབ་མི་དམན་པའི་གདུལ་
བྱ་རྣམས་གྲི་ངོར་འཛོམས་བྱ་སྒྲུང་འདིར་གནས་གྲི་བྱེ་བྲག་མང་དུ་སྒྲུང་ཞིང་། འོན་
ཀྱང་དེ་དག་གི་ལམ་ཡིག་དང་གནས་བཤད་གྲི་རིམ་པ་ལ་ཁུང་འབྲེལ་གསལ་ཁ་
ཡོད་མེད་དང་། དངོས་བཏགས་འདྲ་རྩུན་གྲི་རིགས་མཐའ་མི་ཆོད་པ་ཙམ་སྤྱི་
རབས་ཡིག་རྫོང་མང་པོར་ཐོར་བྱའི་རྒྱལ་དུ་གནས་པ་ལས། སྐབས་གྲི་དེ་བཞེར་
འདི་ནི་རྫོན་གྲི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་གྲི་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ་བཞེད་པ་ཅོད་མེད་

ཁོ་ན་འི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་བག་ལ་ཞུ་བའི་གལ་ཆེའི་གནས་
 ཡིག་ཏུ་བརྟུང་པ་དང་ས་པ་ན་མས་ཇ་ལན་ད་ར་དང་ཉེ་བར་རྒྱལ་མཆོག་ཕུག་ན་པ་རྫོའི་
 བཞུགས་གནས་གངས་ཅན་པོ་ད་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ས་གཉིས་པ་ད་ར་མ་ས་ལ་དབུ་
 བཟུང་སྟེ། མཆོམས་དང་མཆོམས་སུ་གསང་ཆེན་བསྟན་པའི་མཛོད་འཛིན་
 མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་ལ་སྟུན་ཞུ་བསྟར། དག་བའི་བཤེས་གཉིན་
 ཆེན་པོ་གང་གི་བཀའ་སློབ་དང་ཞུ་བཅོས་འབྲེ་བསྟན་གནང་བ་ན་མས་བསྟན་
 འགྲོར་སྟུན་པའི་སློབ་ཏུ་བཟུང་སྟེ། ཨོ་རྒྱན་པ་རྫོའི་རྒྱལ་ཆ་བ་རིགས་བརྒྱའི་
 ཁྱབ་བདག་དོན་གྱི་སྦྲད་དུ་མཆོན་ནས་ཞུ་ན་སྟུབས་རྗེ་སྟེན་སྟེང་བྲི་ཆེན་དོ་
 རྗེ་འཆང་གི་གདན་ས་འཕགས་ཡུལ་འོག་མིན་ཨོ་རྒྱན་སྟེན་གྲོལ་སྟེང་དུ། དཀར་
 ཆག་གི་གོ་རིམ་བཞིན་ངལ་བ་ལ་སྟོས་མ་དགོས་པར་ཁ་གཙང་འཇུག་བདེ་ཆུ་བབས་
 སུ་བཀོད་དེ་ཞུས་དག་ལན་མང་ནར་རྒྱན་སོང་བ་བཅས། སྟུབ་བསྟན་མར་འགྲེབ་
 གྱི་དུས་རབས་སྟོན་པའི་ལམ་སློབ་སྟུགས་ཀྱན་ནས་གཡོ་འཕུལ་ཡ་མ་བུང་བདོ་བའི་
 ཆོན་འང་བྲང་སྟོང་གོ་ཏེ་མའི་རྗེས་འཇུག་ན་མས་དུས་དང་གནས་སྟུབས་ཀྱན་དུ་མཆོག་
 གསུམ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་བགྱི་བ་མཐའ་དག་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པར་བདེ་ལེགས་
 གྱི་ལམ་ཡང་པོར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་ཅིག།

སྒྲིག་ཆགས་ཚུལ་སྒྲིམ་ལས།

༡ ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་ཐུན་མིང་དུ་བསྟན་པ།	༣༠
༢ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་	༣༩
༣ དཔལ་ལྷན་དུས་འཁོར་ལས་བསྟན་ཚུལ་	༣༣
༤ སྤྱི་འགྱུར་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིག་དང་ཁིང་ཁམས་བཤད་པ།	༣༧
༥ རྩོགས་ཆེན་སྟོན་པ་བརྒྱ་གཉིས་བཤད་པ།	༤༣
༦ བསྟན་པའི་བཅས་གསུམ་བཤད་པ།	༤༦
༧ འོག་མེན་བཤད་པ།	༥༠
༨ མཁའ་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་བཤད་པ།	༥༣
༩ མཁའ་སྒྲིབ་ཚུང་དུ་བཤད་པ།	༥༣
༡༠ ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་བཤད་པ།	༥༥
༡༡ དུར་ཁྲིད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་རང་བྱུང་གི་མཆོད་རྟེན་བཤད་པ།	༦༠

ལྔ་ རྒྱ་གར་གྱི་གནས་ཆེན་སྒྲིམ།

༡༣ རྒྱ་ཁྲའི་འབྲུང་བ་བཟྍ་པ།	༦༣
༡༤ ཁྲོད་ཁྲེར་སེར་སྒྲུའི་གནས།	༦༦
༡༥ ཁྲོད་ཁྲེར་ཡངས་པ་ཅན།	༦༧
༡༦ ལུ་མ་བེ་ནིའི་ཆལ།	༦༧
༡༧ རྩོམ་གདན།	༧༡
༡༨ རང་བྱུང་སྟོན་པའི་སྒྲིབ་བརྒྱན།	༧༦

༡༩	དུར་ཁྱོད་ཆེན་པོ་དུ་སྒྲིགས་པ།	༤༠
༡༩	ཚུ་བོ་ནི་ར་རྩ་ན།	༤༡
༢༠	དུར་ཁྱོད་ཆེན་པོ་བསེལ་བ་ཆེལ།	༤༡
༢༡	བ་མེན་ལུ་བརྒྱའི་འོ་མ་གསེལ་བའི་གནས།	༤༣
༢༢	ཆོས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ས།	༤༣
༢༣	ན་རོ་པའི་སྐྱབ་ལུག།	༤༣
༢༤	དཔལ་རྒྱ་ལེན།	༤༤
༢༥	ཤིང་རྩ་འདྲེན་པའི་བྱལ།	༤༥
༢༦	རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དབྱེ་བྱུ་མ་པའི་གནས།	༤༦
༢༧	བཀའ་བསྐྱེད་དང་པོ་མཇུག་པའི་ཡུལ།	༤༧
༢༨	བྱ་ཁོད་ལུང་པོའི་རི།	༤༧
༢༩	འཇིགས་སུ་རུང་བའི་དུར་ཁྱོད།	༥༠
༣༠	མ་རྩ་རྩ་སི།	༥༡
༣༡	སྒྲིན་པ་བྱང་ཚུབ་རྗེས་འཁོར་ལུ་སྒྲིན་ཐོག་མར་མཇུག་པའི་གནས།	༥༣
༣༢	མུ་ལ་གན་རྩ་ཀྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་།	༥༤
༣༣	གྲོང་ཁྱེར་རྩ་མཆོག་གྲོང་།	༥༥
༣༤	ཀོ་གམ་རྩེ།	༥༦
༣༥	མཉམ་པོད།	༥༦
༣༦	ཡུལ་གསལ་ལྟན་རྩ་ལས་བབས་པའི་གནས།	༥༠༡
༣༧	ཡལ་སྐས་མཇུག་པའི་གནས།	༥༠༣

༣༧	ཡུལ་བཅོམ་བརྒྱག	༡༠༣
༤༠	ཇ་ལན་རྒྱ་ར།	༡༠༤
༤༡	མཚོ་པར།	༡༠༥
༤༢	ཀུ་ལུ་ཏ།	༡༠༥
༤༣	སན་ཇི།	༡༠༦
༤༤	ཨ་ལོ་ར།	༡༠༧
༤༥	ཨ་ཇན་ཏ།	༡༠༨
༤༦	བི་ཀ་མ་གྱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་།	༡༠༩
༤༧	ཤར་རྩ་མཚོ་གཞིང་།	༡༡༠
༤༨	དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤུང་གི་མཚོ་དཀྱིལ།	༡༡༠
༤༩	ལྷོ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི།	༡༡༡
༥༠	ར་མེ་ཤར།	༡༡༢
༥༡	རྫོ་འཛོག་གི་ཡུལ།	༡༡༢
༥༢	དཔལ་རེག་པ་མེད་པའི་མཚོ་དཀྱིལ།	༡༡༣
༥༣	རྩར་མ་རན་གུན།	༡༡༤
༥༤	འཇའ་བའམ་འབྱའི་སྤྱིང་།	༡༡༥
༥༥	སི་ཡམ།	༡༡༥
༥༦	སིང་ག་ལའི་སྤྱིང་།	༡༡༦
༥༧	ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོ་སྐུ་འཁྱུངས་པའི་ཡུལ།	༡༡༧

ཕ བལ་པོའི་ཡུལ་གྱི་གནས།

༥༩	མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་གིང་ཀུན།	༡༣༩
༥༧	སྐག་མོ་ལུས་སྦྱིན།	༡༣༦
༦༠	མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་གོར།	༡༣༩
༦༡	གྲང་རུ་ལུང་བསྟན་སྒྲོར།	༡༣༠
༦༣	མཆོ་རལ་གྱི།	༡༣༣
༦༣	བལ་ཡུལ་ཡང་ལེ་གོད།	༡༣༩
༦༤	ཨ་སུ་རའི་བྲག་ཕུག	༡༣༥
༦༥	ཕམ་མཐིང་དོ་རྩེ་ཕག་མོ།	༡༣༦
༦༦	བྲག་ཕུག་མུ་ར་རི་ཀ	༡༣༦
༦༧	ཁུ་མིག་བྱང་ཁུག	༡༣༧
༦༨	དུར་ཁྲོད་ལྷན་གྲུབ་བཅེགས།	༡༣༩
༦༧	ཅང་གི་བྱང་རང་བྱོན།	༡༣༩
༧༠	ནོར་བུ་བཅེགས་པའི་རི།	༡༣༧
༧༡	གནན་གང་ཀུར་རི།	༡༣༧
༧༣	ཕག་མོའི་དུར་ཁྲོད།	༡༤༠
༧༣	ཕག་མོ་མངལ་ཁུ།	༡༤༡
༧༤	ལྷ་གན་རྒྱལ།	༡༤༡
༧༥	བོད་ཐང་མགོན་པོ།	༡༤༣
༧༦	གོ་བེ་ཅན་འི་གཙུག་ལག་ཁང་།	༡༤༣

༥༩	ས་ཐི་བི་ད་རའི་གཙུག་ལག་ཁང་།	༡༩༣
༦༠	མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན།	༡༩༤
༦༡	ཡེ་རང་གི་ཨྲོ་བོ་ཨ་ཀེ་དང་ཐུ་ཁྲི་གཉིས།	༡༩༤
༦༢	ཨེ་ཡི་གཙུག་ལག་ཁང་།	༡༩༥
༦༣	དབྱེག་གཉིན་མཆོད་རྟེན།	༡༩༥
༦༤	སྟོན་པའི་བཞུགས་ཁྲི།	༡༩༦
༦༥	ཐུ་ཐུབ་ཀྱི་ཐུབ་ཕུག་	༡༩༦
༦༦	མ་དེ་ཨྲོ་བོ་སངས་རྒྱས་ལུ་ལ།	༡༩༦
༦༧	འཇམ་དཔལ་མཆོད་རྟེན།	༡༩༧
༦༨	བལ་པོ་ཨྲོ་བོ་གྲགས་པའི་གནས།	༡༩༧
༦༩	དེ་སྤྱི་ཀོ་ཁི་ཞེས་པའི་གནས།	༡༩༨
༧༠	སྟོ་ཕུགས་མོན་པའི་བྲག་	༡༩༠
༧༡	སྟུ་ཆབ་གཏེར་ལ།	༡༩༠
༧༢	གུ་རུའི་གཏེར་ཆབ།	༡༩༠
༧༣	ཅོང་ཞི་རང་ཕྱོན།	༡༩༡
༧༤	གུ་རུའི་གསང་ཕུག་	༡༩༡
༧༥	དོལ་པོ་ཤེལ་གྱི་རི་བོ།	༡༩༣

ཕ འབྲུག་ཡུལ་གྱི་གནས།

༧༥ བུམ་ཐང་ཆོས་རྒྱུ་བྲག་	༡༥༤
༧༦ བུམ་ཐང་བྲག་ས་བྲག་སེང་གོ་རྫོང་།	༡༥༤
༧༧ མོན་ཁ་ནེ་རིང་སེང་གོ་རྫོང་།	༡༥༥
༧༨ བྲག་དཀར་བཀྱ་གིས་ཆོས་རྫོང་།	༡༥༦
༡༠༠ བདུད་འདུལ་སེང་གོ་རྫོང་།	༡༥༦
༡༠༡ བྱང་ཆེན་ཉམ་མཁའ་རྫོང་།	༡༥༦
༡༠༢ སྤུང་གནས་རིང་མོ་རྫོང་།	༡༥༧
༡༠༣ གནས་གསར་པར་ཡངས་རྫོང་།	༡༥༧
༡༠༤ སྤུང་ཆོང་སེང་གོ་བསམ་གྲུབ།	༡༥༨
༡༠༥ གནས་ཆེན་ར་རྫོང་བྲག་	༡༥༩

ཕ བོད་ཡུལ་གྱི་གནས།

༡༠༦ བོད་ཀྱི་སྤོང་བཅུད་སྤོང་།	༡༦༣
༡༠༧ ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་།	༡༦༣
༡༠༨ རྫོང་པོ་ལྷ་ལྷན་།	༡༦༧
༡༠༩ བོ་བྲང་པོ་རྒྱ་ལ།	༡༧༡
༡༡༠ ཡུམ་བུ་སྤུ་མཁའ་།	༡༧༣
༡༡༡ ཆོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅུད་སྤོང་པོ་བཅུ་པོ་།	༡༧༣
༡༡༢ བསམ་ཡས་མཆོམས་ལུ།	༡༧༣

༡༡༣ ཡེར་པ་ལྷ་བ་ཕུག་	༡༢༢
༡༡༤ བསམ་ཡས་གཡའ་མ་ལུང་།	༡༢༤
༡༡༥ བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་།	༡༢༧
༡༡༦ ཡར་ཁྱུང་གེལ་བྲག་སོགས་དེ་ན་གསུམ་གནས་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་།	༡༤༣
༡༡༧ གཡོ་རུ་བྱང་རྒྱུད་གྱི་སྒྲིང་།	༡༤༣
༡༡༨ གཞི་སྤྱོད་ཏི་སྒྲིང་།	༡༤༤
༡༡༩ ཟངས་ཡག་ནམ་མཁའ་བྲག་	༡༤༥
༡༢༠ དཔལ་ཆེན་ཆུ་པོ་རི་།	༡༤༥
༡༢༡ སྒྱ་མཁར་མ་རུ་ནི་།	༡༤༦
༡༢༢ སྒོ་པོ་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་།	༡༤༦
༡༢༣ ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ་གདམས་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་	༡༤༧
༡༢༤ གངས་རི་ན་པོ་ཆེ་།	༡༧༡
༡༢༥ མཆོ་མདོ་ས་པ།	༡༧༤
༡༢༦ གངས་མཐོན་མཐིང་རྒྱལ་མོ་།	༡༧༤
༡༢༧ གར་ཞ་མཁའ་འགྲོ་སྒྲིང་།	༡༧༤
༡༢༨ རྩོ་ཕྱོགས་རྩ་རི་བྲ།	༡༧༤
༡༢༩ སྒྲིང་གེ་སར་གྱི་ཡུལ།	༢༠༦
༡༣༠ གསང་ཕུ་ནེ་ཕུ་ཐོག་དགོན།	༢༠༤
༡༣༡ ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ།	༢༠༧

༡༣༣	སྤྲུལ་ཡུལ་པར་བཀོད།	༣༠༧
༡༣༣	སྤྲུལ་ཡུལ་འབྲས་མོ་གཤོངས།	༣༡༣
༡༣༤	ཁམས་ཀྱི་སྤང་མོ་ཚྱེང།	༣༡༧
༡༣༥	ཁམས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ།	༣༢༡
༡༣༦	བྱད་པར་གྱི་གནས་བཞི།	༣༢༡
༡༣༧	ཐེན་ལས་འགོ་འདུལ་སྤུལ་པའི་གནས་བརྒྱད།	༣༢༣
༡༣༨	གསུང་གི་གནས་མཆོག་འོག་མིན་ཀམ།	༣༢༤
༡༣༩	བྱགས་ཀྱི་གནས་མཆོག་རྩ་འདྲ་རིན་ཆེན་བྲག་	༣༢༥
༡༤༠	ཐེན་ལས་ཀྱི་གནས་ཀམ་ཐོག་དོ་ཚེ་གདན།	༣༢༨
༡༤༡	ཉག་ལྗང་བྲག་ཉོར་བྱ་ཡང་ཅེར།	༣༣༧
༡༤༢	གཡུང་རྩུང་རྣམ་པར་བཀོད་པའི་གནས་མཆོག་	༣༤༣
༡༤༣	པར་ཤེལ་རི།	༣༤༥
༡༤༤	ཁྱོ་སྤྲུལ་བདེ་ཆེན་སྤང།	༣༤༧
༡༤༥	མཆོ་སྤང་མ་དུ་དེ་ལ།	༣༤༨
༡༤༦	བྲག་དཀར་སྤུལ་ཚྱེང།	༣༤༩
༡༤༧	གངས་ལྗོངས་རིས་མེད་བླ་རུང་ཆོས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར།	༣༥༡

ཀྱུ་ནག་གི་གནས་ཆེན་ཁག་

༡༤༨	རི་བོ་ཅེ་ལྔ་འཕམ་རི་བོ་དྲུངས་བསེལ།	༣༥༤
༡༤༩	ཕུ་ཐོ་རྩན་ཉེ་པོ་དུ་ལ།	༣༥༧

༡༥༠ གླང་ཆེན་འགྱུང་རི། ༣༦༠

༡༥༡ ཅུ་ཅུ་རྒྱ་རྒྱ། ༣༦༡

༡༥༢ བཀ་རྒྱ་ལའམ་ཏ་ཟེག་གི་ཡུལ། ༣༦༢

༡༡། རྒྱུ་འཆིའི་ཁམས་དང་མཛེས་བམ་ཡིན་སྟོབས་བཅུ་མི་འཛིགས་
ཅུ་ལ་རྒྱུ་མེད་། ལཱུ་ལ་བྱའི་སྟོང་དང་མིས་པ་ཇི་བཞིན་གཟུགས་སྐྱུ་སྐྱུ་མའི་
རིལ་ཅེད་མཁན། ལྟ་ཡི་ལྟར་གྱུར་རིག་གྲོལ་བརྒྱད་ལྟན་རྒྱལ་སྤྲུལ་འཕགས་
ནམས་འབྱུང་བའི་ཞིང་། རྣམ་འདྲན་སྟོང་ལས་པད་དཀར་ལྟར་བསྐྱགས་བྱུང་
དབང་མཆོག་ཁྱོད་སྐྱབས་སུ་བསྟེན།

ཁྱད་པར་བོད་ཡུལ་སྤྲུག་རུམ་བསལ་བའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་བསྟན་སྤང་བའི་སྒྲིཆེན་འབྲེད་མཛད་པ།

མཁན་སྟོབ་ལ་པཌ་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་སྟོགས།

སྟོང་ནས་དྲན་ནི་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོངས།

གངས་ལྗོངས་བསོད་ནམས་དཔལ་དུ་ལྷགས་ཁྲག་པའི།

ཀྱན་མཁྱེན་རྗེ་དང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟོགས།

བྱུང་བསྟན་མཁའ་ལ་རྒྱ་སྐར་ལྟར་བྱོན་པའི།

རིས་མེད་བཤེས་གཉིན་ཆོགས་ལ་གྱས་པས་འདུད།

ཅེས་མཆོད་པར་བརྗོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགགས་སྟུན་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོང་གི་འཛིག་ཉིན་

ཆགས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བཀའ་སྤྲུལ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ངོ་མཆར་བའགའ་ཞིག་སྟེང་བལ། ཐེག་

པ་དམན་པའི་ལྷགས་བྱུན་མོང་དུ་བསྟན་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

ཞར་ལ་གནས་ཡུལ་གྲགས་ཆེ་བ་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ། །

༥ དང་པོ་ཐེག་པ་དམན་པའི་ལུགས་ཐུན་མིང་དུ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་སྤྱོད་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུ་དང་།
འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྐྱལ་པ་སྤྲུལ་མཛོགས་
པའི་འོག་དུ་སྤྱོད་པའི་བསྐྱལ་བ་བར་བསྐྱལ་ནི་ཤུའི་ཡུན་འདས་པ་ན། རྩུགས་བརྩ་
སོ་སོ་ནས་རྒྱང་ལངས་པ་ཡན་རྩུན་ཤུགས་ཆེན་པོས་བདབ་ཅིང་འཕུལ་བ་ལ་བརྟེན་
ནས། རོ་རྩེས་ཀྱང་གཞིག་པར་མི་རྣམས་པའི་སྤྱི་ཞིང་གི་ཉེ་དུ་འཐས་པའི་རྒྱང་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཆགས། དེའི་སྤྱོད་ནམ་མཁའ་ནས་སྤྱིན་རྒྱུ་གཤིག་སེར་གྱི་གཉའ་
ཤིང་ལྷ་བུ་ལས་ཆར་གྱི་རྩུན་ཤིང་རྟའི་སྤྱི་གཤིང་ཅམ་ནས་ཐེགས་པ་སྤྱོད་པའི་བར་
དུས་རིང་པོར་འབབ་པའི་རྩེན་གྱིས་རྒྱང་གིས་བསྐྱོར་པའི་ཚུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོར་གནས་
པའི་དབུས་ནས་གསེར་གྱི་པར་སྤྱོད་ཤིང་ཤར་བ་ལ་གནས་གཙང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་
མཐོང་བ་ན་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་འབྱུང་པའི་ལྷས་སུ་ཤེས་ནས་ཨེ་མའི་འདི་ནི་བསྐྱལ་
བ་བཟང་པོ་ཞིག་གོ། ཞེས་ཆེད་དུ་བཅོམ་པས་བསྐྱལ་བ་བཟང་པོར་གྲགས་སོ། །འདི་
ནི་སྤྱོད་རྩེ་པར་དཀར་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས་
བསྐྱལ་བ་འདི་ལ་བསྐྱལ་བ་པར་སྤྱོད་མཐོང་དུ་གསུངས་པའང་དེ་དང་མཐུན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ཚུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱང་གིས་བསྐྱོབས་པའི་རྩེན་གྱིས་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
བྱུང་ངོ་། །དེའི་སྤྱོད་དུ་སྤྲུལ་བ་ཞིན་ཆར་གྱི་རྩུན་བབས་པས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་
གྱུར་པ་ལ་རིམ་བཞིན་མཚམས་མཚམས་སུ་རྒྱང་ལངས་པས་ནི་བར་བསྐྱོབས་པའི་

ཀྱིན་གྱིས་ཁམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རབ་འབྱེང་ཐ་མ་གསུམ་དུ་ནམ་པར་འཕེལ་བ་ལས།
ཁམས་རབ་ལས་དབྱས་སུ་རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རི་རབ་ལྷན་པོ་བྱུང་
ཞིང་། འབྱེང་ལས་གསེར་གྱི་རི་བདུན། ཐ་མ་ལས་སྒྲིང་ལྷན་བརྒྱད་དང་གཞན་
མང་པོས་བསྐྱོར་བའི་སྒྲིང་བཞི་དང་ལྷགས་རི་ཁོར་ཡུག་ནམས་གྲུབ་པོ། ་དེ་ལྟར་
ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱེག་གཉིན་གྱིས། ས་བོན་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་ཁོ་ནས་ཡོད་པའི་
ཚུད་དག་མཐུ་ནམ་པ་དུ་མའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུད་དག་གིས་བཞེག་པ་ན་རིགས་
དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆེར་གསུངས་སོ། ་རི་རབ་རི་བདུན་སྒྲིང་
བཞི་ཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པའི་རྩ་བ་ཆུ་མཆོར་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲིར་རྒྱབ་ནས་དབང་
ཆེན་ལ་ཐུག་པར་གནས་ཤིང་། ལྷན་པོ་མཆོའི་སྤྲེང་ནས་གྱིན་དུ་དཔག་ཆད་བརྒྱད་
ཁྲིར་འཕགས་ནས་གནས་སོ། ་དེ་ལ་ལྷན་པོ་ནི་བང་རིམ་བཞི་དང་ལྷན་པ་དབྱེབས་
གྲུ་བཞིར་འདུག་པ་སྟེ། བར་ཤེལ། ལྷ་བྱི་རྒྱུ་ཡ། རྒྱབ་པར་ར་ག་བྱུང་གསེར་
གྱི་རང་བཞིན་ཏེ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་མདོག་ལྟར་ནམ་མཁའ་འང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་གསལ་
བར་སྒྲུང་ངོ་། ་ལྷན་པོ་ཉིད་ཆུ་ལ་རྒྱབ་པའི་མཆོམས་ནས་བཟུང་བའི་ཕྱེད་མན་ཆད་
བང་རིམ་བཞི་བརྩེགས་ཀྱི་ནམ་པས་བསྐྱོར་བའོ། ་རི་རབ་དེའི་མཐར་དབྱེབས་
དེ་དང་མཚུངས་པར་ཡོལ་ཐབས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱོར་བའི་གསེར་གྱི་རི་བདུན་ནི།
གཉའ་ཤིང་འཛིན། གཤོལ་མདའ་འཛིན། སེང་ལྡེང་ཅན། ལྷ་ན་སྤྱུག་ ཉ་ན།
ནམ་འདུད། སུ་འབྱུང་འཛིན་ནམས་སོ། ་དེ་དག་གི་བར་ནམས་སུ་ཡན་ལག་

བརྒྱད་དང་ལྔ་ན་པོའི་ཆུས་གང་བ་ལ་རྩལ་པོའི་མཆོ་བདུན་དུ་གྲགས་སོ། །ཡན་ལག་
 བརྒྱད་ནི། བསེལ་བ་དང་། བེམ་པ་དང་། ཡང་བ་དང་། འཇམ་པ་དང་། དྲངས་
 བ་དང་། དྲིང་བ་མེད་པ་དང་། འབྲུང་ན་མཁྱེན་པ་ལ་མི་གནོད་པ་དང་། ལྟོ་བ་
 ལ་མི་གནོད་པ་རྣམས་སོ། །རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན། བར་ལྷུས་འཕགས་པོ།
 ལྟོ་ཇམ་བུའི་སྒྲིང་། རྒྱབ་བ་སྒྲིང་སྟུང་། བྱང་སྒྲིམ་སྟན་ཏེ་སྒྲིང་ཆེན་བཞི། བར་
 དུ་ལྷུས་དང་ལྷུས་འཕགས། ལྟོ་ར་རྩལ་དང་རྩལ་གཞན། རྒྱབ་ཏུ་གཡོ་ལྔ་
 དང་ལམ་མཆོག་འགོ། བྱང་དུ་སྒྲིམ་སྟན་དང་སྒྲིམ་སྟན་གྱི་ཟུར་གྲགས་པ་སྟེ་སྒྲིང་
 ཕྱན་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་དེ་དག་གི་དབྱེ་བས་ནི་རིམ་པ་བཞི་ན། ཟུག་མ། སོག་
 ལ། ཟུམ་པོ། གྲུ་བཞིའི་རྣམ་པར་སྒྲིང་ཆེན་བཞིའི་ངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། སྒྲིང་
 ཕྱན་བརྒྱད་ཀྱང་ཕྱོགས་མཚུངས་སུ་ཡོད་དོ། །མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་བརྒྱ་གཉིས་
 པོ་ཁོ་ན་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་བསྟན་པར་མཛད་ཀྱི་གཞན་ཡང་། སེང་ག་ལ།
 གསེར་སྒྲིང་། ཟངས་སྒྲིང་། ཐོ་གར་སྒྲིང་། ཀམ་པོ་ཇི་ལ་སོགས་པ་འཇམ་བུའི་
 སྒྲིང་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འང་ཡུལ་ཆེན་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད་པར་གནས་འཇོག་གི་མདོ་ལས་
 གསུངས་ཤིང་། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པོའི་མདོ་ལས་ཡུལ་ཕྱན་སྟེང་ཡོད་
 པར་བཤད་པ་སོགས་སྒྲིང་བཞི་སོ་སོར་མིང་དང་ཆད་དབྱེ་བས་མ་ངེས་པོའི་སྒྲིང་
 ཕྱན་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ཆད་བཟུང་གིས་མི་ལང་ངོ། །སྒྲིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་
 བསྐྱོར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐྱོར་བའི་རིམ་ཕྱོའི་ལྷགས་རི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷགས་ལས་གྲུབ་

པ་དེ་སྤྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །གསེར་གྱི་རི་རྒྱུ་མཉམས་ཀྱི་ཕྱི་ནས་ཁོར་ཡུག་ལ་
 ཐུག་པ་དེ་དག་གི་བར་སྐྱིང་རྒྱུ་མཉམས་མ་གཏོགས་བཙུ་ཅན་གྱི་ཆུས་གང་བཞི་བཙུ་ཅན་
 གྱི་རྒྱ་མཚོར་གྲགས། དེ་དང་ཏྲ་གཏོང་གི་རི་བོ་ཕྱད་པས་དེ་སྤྲེལ་ལས་འབར་བའི་
 མེས་ཆུ་རྒྱུ་མཉམས་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བར་སྐྱམ་པར་བྱེད་པའང་བཤད་དོ། །དེ་
 ལ་ཇམ་བྱའི་སྐྱིང་གི་དབྱས་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་དགུ་འདས་པའི་
 མཚམས་སུ་གངས་རི་སྤྲེལ་རི་བོ་གངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་བྱང་ན་རི་
 བོ་སྤྲེལ་ངད་ལྡན་པ་ཡོད། ཡུ་དུམ་ཕར་འཕྱེད་ཆལ་ཡང་ཕྱོགས་འདིར་ཡོད་པར་
 བཤད། གཞན་ཡང་སྤྲེལ་བྱམ་ཟེ་དུས་དཔྱད་ཅེས་བྱ་བས་ལྷ་དང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་
 བོ་ཐོབ་བྱེད་གྱི་མཚོད་སྤྲེལ་བྱས་པའི་འབྲས་ཁུ་དྲོན་མི་པོ་བ་མ་དྲོས་པ་ལྟར་གྱུར་པ་
 ལ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་གྲགས་པ་སྤྱིར་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་གནས་པའི་མཚོ། ལྷན་དང་།
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱལ་མཚལ་དང་། རྒྱ་ལྷང་ཐམས་ཅད་གྱི་འབྲུང་གནས་སུ་གྱུར་
 པ་རྒྱ་ཞིང་དུ་དཔག་ཆད་ལྷ་བརྒྱ་མཉམ་པ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱོགས་བཞི་ནས་ཁ་འབབ་
 གྱི་རྒྱ་བོ་བཞི་དང་། རྒྱ་ཕྱན་ལྷ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཅས་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
 པོར་འགྲོའོ། །མཚོ་དེའི་འགྲམ་ཉིད་དུ་ཇམ་བྱའི་སྤྲེལ་བྱ་བའི་ཤིང་འབྲས་བྱ་མངར་
 བ་ལྷ་མ་ཙམ་ཞིག་སྤྲེལ་བ་དེ་སྤྲེལ་པ་དང་རྒྱ་རུ་སྤྲེལ་བའི་སྤྲེལ་ལས་ཇམ་བྱའི་སྤྲེལ་བྱ་བ་
 བྱང་ཞིང་། ཤིང་དེས་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་སྤྲེལ་ཡིན་པས་ན་ཇམ་བྱའི་སྤྲེལ་ཞེས་གྲགས་
 ལ། འབྲས་བྱ་དེ་སྤྱིར་རྒྱལ་པོ་རྒྱུ་མཉམས་ཀྱིས་ཉར་སྤྲེལ་ནས་ཟ་བར་བྱེད་ཅིང་། མ་

ཟླ་པ་ནམས་ཇམ་བུའི་ཆུ་པོའི་གསེར་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་དོ། ཁྱེད་གཞན་གསུམ་
 ཉི་ལུས་འཕགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིག་རང་རང་གི་མིང་གིས་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་སྟེ། ལུས་
 ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། འདྲིང་འཛིང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 དུ་མ་བྱུང་བ་དང་། ལྷ་མ་རུང་བ་ནམས་ཀྱིས་གཙུག་པོའི་སྟོན་གྱིས་བར་བར་དུ་
 ཉི་མ་སྟོན་གྱིས་གཡོགས་པ་འབྱུང་ཞིང་དེ་རེ་ལྟར་དང་། རྩ་ལ་སྒྲིག་པའི་
 སྐད་མི་སྟོན་པ་ཐོས་པའི་ཆེ་འདྲིང་པའི་ཡོན་ཏན་ནམས་ལ་སྟོན་དུ་བགྲང་བ་ཙམ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་གྲགས་སོ། ཁྱེད་བཙུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ལས་ཇམ་བུའི་ཁྱེད་
 གི་ཁྱེད་ཕྱན་དུ་གཏོགས་པ་རྩ་ཡབ་ཁྱེད་དུ་སྟོན་པའི་ཁོ་གནས་ཤིང་། གཞན་ནམས་
 ལ་ནི་མིའི་འགྲོ་བ་གནས་པ་དང་། ཁྱེད་ཕྱན་ནམས་ནའང་གཙུག་པོའི་ཁྱེད་ན་ཡོད་
 པ་ནམས་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཙམ་ཡོད་པར་བཞེད་ལ། དུད་འགྲོ་ལ་སྒྲིག་པའི་
 གནས་གཞན་ནི་འདྲིང་བྱས་པར་མི་ལངས་ཤིང་དགོས་པའང་མ་མཆིས་པས་སྐབས་
 སུ་བབས་པའི་ཆེ་གཞན་ལ་བཟོའོ། །གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ལ། མདོ་
 ལས་བསྟན་པ་དང་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་

ལྷ་མདོ་ལས་བསྟན་པ་ནི།

ཕལ་པོ་ཆེ་ལ་སྒྲིག་པ་མདོ་སྟེ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མེན་གྱི་ལུགས་
 བཤད་པ་ལ། དེ་ཡང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ལ་མཐའ་དང་མུར་ཐུག་པ་མེད་ཅིང་
 ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཐའ་མི་མདོན་པ་དང་། ལས་དང་

ཉན་མིངས་པ་འཇད་པ་མེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་དུ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་ཐུགས་རྗེ་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱལ་པའི་མཐུས་ཉེ་བར་སྒྲུང་བ། རྟེན་ཞིང་ཁམས་དང་བརྟེན་པ་སྐྱའི་བོད་པ་བསམ་
 བཅོམ་ལས་འདས་པ་མཐའ་དག་ཅི་ལ་མེད་ལྟོན་གྲུབ་དུ་གར་བ་དང་། འདུལ་ཐབས་
 ཀྱང་ཐུན་མིང་དུ་སྒྲུང་བའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཆད་ཆོ་ལས་འདས་
 པ་སྟོན་པར་མཇད་པ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གི་གཟིགས་
 པའི་ཡུལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབྱེངས་དངོས་པོ་དང་མཆོན་མའི་གནས་ལས་ཤིན་
 ཏུ་འདས་པ། རྒྱུར་མ་ཆད་ཅིང་ཕྱོགས་སུ་མ་སྐྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྱུར་ཞིང་། རྗེས་གཞན་གྱིས་དགོས་པ་འང་མ་མཆིས་བཞིན་
 དུ་སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་
 ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
 ཆོགས་མངོན་པར་བསགས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ས་རབ་དུ་ཐོབ་པ་སོགས་རྒྱ་དང་
 རྒྱེན་སྒྲིལ་ཆོགས་པས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་འབྲུམས་གྲས་པར་སྒྲུང་བ་སྟེ། སངས་
 རྒྱུས་པལ་པོ་ཆེ་ལས། །སངས་རྒྱུས་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ནི་བསམ་ཡས་པས། །བྱིན་
 རྒྱབས་རྣམ་འཕྲུལ་དེ་དག་འདི་ལྟ་བུ། །ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་བརྟན་པ་མཐའ་དབུས་
 མེད་། །རྣམ་པར་སྒྲུང་མཇད་ཆོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་སྦྱངས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 ནི་ཀུན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན། །སྟོན་ལམ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་རྣམ་སྦྱངས་ཤིང་། །སེམས་

ཅན་ལས་རྣམས་ཀྱི་མཆོ་མཐའ་ཡས་པས། རྩོགས་ཀྱན་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་མཆོ་ཐམས་
 ཅད་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འདི་ལྟར་སྒྲིབ་ཀྱི་དྲི་མད་བྱེདས་
 རང་བཞིན་རྣམ་དག་ལ་བྱལ་བས་དྲེདས་དང་ཡེ་ཤེས་དྲེད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་དུ་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ས་ལ་འོག་མིན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་
 རིགས་ས་དང་རྩོགས་གཅིག་ཏུ་ཆད་པ་མེད་པ་གང་ན་གཉིད་དུ་སྤང་བའི་གནས་དེར་
 ཆེ་ལམ་གྱི་སྒྲིང་བ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འང་གདུལ་བྱའི་འབྲུལ་སྒྲིང་བག་ཆགས་
 ཀྱིས་མ་བརྟུས་པས་ཁམས་གསུམ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ། རང་སྒྲིང་རྣམ་པར་དག་
 པའི་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་རྩོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཆད་ཅིང་བཀོད་པ་ཆད་
 མེད་པ་དང་ལྡན་པ། རང་གི་ངོ་བོས་སྒྲིང་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
 རྒྱུ་ལོ་བྱད་མཆོད་སྤྲིན་མཐའ་དག་ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པས་བར་མཆོམས་མ་མཆིས་
 པ་ལྟན་གྲུབ་ལྟག་པོ་བཀོད་པའི་ཞིང་དེར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ལྟན་གྱིས་
 རྫོགས་པའི་སྐྱེ་རྣམ་པར་སྒྲིང་མཛད་ཀྱན་ཏུ་ཞལ་ཡེ་ཤེས་གངས་ཅན་མཆོའི་སྐྱའི་
 བ་སྐྱའི་ཁུང་བྱ་རེ་རེ་ལའང་བྱེ་བ་ཤྲག་བརྒྱའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བཀོད་པ་དང་ལྡན་ནོ།
 །དེས་ན་རྩལ་གཅིག་གི་སྤོང་ན་ཞིང་རྩལ་གངས་སྤོང་གྱི་ཞིང་སྒྲིང་བ། ཞིང་ཁམས་
 རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཆོ་སྐྱེ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་དང་། སྐྱེ་གཅིག་ལ་སྐྱེ་རབ་འབྱམས་
 ཀྱི་མཆོ་འདུ་བ་དང་། སྐྱེ་རེ་རེས་ཀྱང་སྐྱེ་དང་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་མཆོར་ཁྱབ་པར་སྒྲིང་
 བ་སོགས་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོར་བཞུགས་པ་སྟེ། ཇི་སྐད་

དུ། དེ་ལྟར་མ་ལུས་ཕྱགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ། །སྒྲ་ཙམ་བྱིན་ལ་དུས་གསུམ་
 ཚད་ཉིད་ཀྱི། །སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་ཞིང་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་དང་། བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོར་
 སྦྱོད་ཅིང་རབ་དུ་འདུག །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཀྱན་དུ་ཞལ་རྣམ་པར་སྒྲུང་
 མཛད་གངས་ཅན་མཚོའི་ཕུག་མཐེལ་གྱི་དུལ་ཕྱན་གཅིག་གི་ནང་དུ་འང་འཛིག་ཏེ་ན་
 གྱི་ཁམས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཕུག་གི་མཐེལ་གྱི་སྤྲིང་པོ་རབ་དུ་གནས་པ་ཞེས་
 བྱ་བར། སྟོན་པའང་ཡེ་ཤེས་གངས་ཅན་མཚོ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ་རྣམ་པར་རོལ་པ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་གནས་འདི་ལྟ་བུ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །འཛིག་ཏེ་ན་གྱི་ཁམས་རྒྱ་
 མཚོ་དེའི་ནང་དུ་ཆུད་པའི་འཛིག་ཏེ་ན་གྱི་ཁམས་ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་དབུས་སུ་སངས་
 རྒྱས་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་སྤྱུལ་སྒྱུའི་ཞིང་ཁམས་གཞི་དང་སྤྲིང་པོ་མེད་ཀྱི་གིས་བརྒྱན་
 པའི་ཞིང་འདི་ཉིད་གནས་པར་གསུངས་ལ། དེའང་སྤྲིང་བཞི་རི་རབ་ཁོར་ཡུག་
 དང་བཅས་པ་རྒྱུད་དཀྱིལ་ནས་འོག་མེན་དང་སྤྲིང་ཕྱེ་ལ་ཕུག་གི་བར་གྱི་གནས་དེ་
 ལ་སྤྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་ཏེ་ན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ། དེ་ཉིད་སྤྲིང་དུ་བགྱངས་བ་སྤྲིང་
 གི་ཚད་དུ་ལོངས་པ་ཁོར་ཡུག་གཅིག་གིས་སྒྲོར་བ་སྤྲིང་དང་པོ་དང་། དེ་དག་བསྡེམས་
 པས་གཅིག་ཏུ་བཅིས་པ་སྤྲིང་ལ་མུ་བྱུད་གཅིག་གིས་བསྒྲོར་བ་སྤྲིང་གཉིས་པ་དང་།
 དེ་སྤྲིང་ལ་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོས་བསྒྲོར་བ་ནི་སྤྲིང་གསུམ་པ་སྟེ། སྤྲིང་བཞི་པའི་འཛིག་
 ཏེ་ན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཕུག་བརྒྱ་ལ་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་སྤྲིང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེ་ན་གྱི་ཁམས་

གཅིག་ཅེས་བྱའོ། །འདིར་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན་
 ཆད་བགྱངས་ཡང་། རྒྱ་ཆེ་རྒྱ་ལ་པ་དང་གསེར་འོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་བཀོད་
 རྟོ། །དེ་ནས་རིམ་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་དུང་ཕུར་ཕྱག་བརྒྱ་བརྒྱར་བསྐྱེས་པས་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲངས་ཉོགས་པར་འགྱུར་རྟེ། དེའང་སྟོང་ཆེན་པོ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་
 ལ་རབ་འབྱམས་མཆམས་སྟུར་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། དེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ལ་རབ་
 འབྱམས་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། དེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ལ་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཆོའི་
 འཇིག་རྟེན་དང་། དེ་ལྷ་བུ་དུང་ཕུར་ཕྱག་བརྒྱར་ལོངས་པ་ན་གཞི་དང་སྟོང་པོ་མེ་
 ཉོག་གིས་བརྒྱན་པའི་ཞིང་གཅིག་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་
 བརྟེན་ཅིང་ཁོར་ཡུག་རེ་རེས་བསྐྱོར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཁོར་ཡུག་
 ཆེན་པོས་བསྐྱོར་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་གཅིག་
 གི་གདུལ་ཞིང་ཡིན་ཀྱང་དབང་པོ་དམན་པའི་ངོར་སྟོང་གསུམ་ཙམ་དུ་གསུངས་སོ།
 །གཞི་དང་སྟོང་པོ་མེ་ཉོག་གིས་བརྒྱན་པ་དེའི་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་གངས་ཆེན་
 མཆོའི་ཕྱག་གི་སྟོས་ཚུའི་རྒྱ་མཆོར་བཟོད་དུ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྩལ་རྟེན་
 ཀྱི་དབུས་སུ་སྟོས་ཚུའི་རྒྱ་མཆོའི་ལྷ་བ་ཡིད་འོང་ལོན་པ་བྱ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་བཞིས་བརྟེན་
 པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྒྱུད་ནི་ཤུ་ཙམ་ལྟ་བུའི་གསལ་མར་གནས་པ། སོ་སོའི་བར་
 དུ་ཞིང་གི་རྩལ་ཕྱར་བ་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཅེགས་མར་གནས་པས་མཆམས་ཆོད་པ།
 དེ་དག་གི་དབུས་སུ་བརྒྱ་གསུམ་པ་མི་མཛེད་ཅེས་གྲགས་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་

རྟེན་འདི་ཉིད་གནས་སོ། །དེ་ཡང་ཞིང་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཅེགས་མར་ཆགས་
པའི་ཡས་མས་ནས་བགྲངས་པའི་བཅུ་གསུམ་པ་འདི་ནི་སྐྱུ་གསུང་བྱགས་ཡིན་ཏེ་
ཕྱིན་ལས་ལྔ་ལ་རེ་རེ་བཞིན་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་ལྔར་བཅིས་པས་ཞིང་འདི་བཅུ་
གསུམ་པ་བྱགས་ཀྱི་བྱགས་ཀྱི་གནས་ཏེ། གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་དང་བྱིན་རྒྱལ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པར་གསུངས་སོ། །མི་མཛེད་ཅེས་པ་ནི་
ཞིང་འདིར་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྤྱུག་བསྔལ་ལ་མི་མཛེད་
པའམ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་མི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་སྟེ་སྤྱན་བཅོལ་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། ཞིང་འདིའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་སྟོང་སྤྱལ་ལྷག་པར་བཅོལ་
ཅིང་དཔའ་བ་ཕུལ་དུ་བྱང་བས་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་སོ། །མི་མཛེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་
ཁོ་ན་ལའང་། ཤར་ན་ཁེབས་ལྡན། ལྟོར་ལྷག་པ། རུབ་ན་རྩལ་བསལ། བྱང་དུ་
རྣམ་འབྱུང་། མཆོམས་རྣམས་སུ་ཡན་བྱེད། ཀྱན་སོང་། ཡོངས་སུ་དགའ་བ།
འཕྲི་བྱེད། སྟོང་འོག་ཏུ་དབྱངས་སྒྲོགས་དང་མི་ཆེ་བཞིས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ཞིང་རྩལ་བཅུ་གསུམ་གྲངས་རྟེན་གྱིས་ཀྱན་ནས་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཞིང་དབྱེབས་
ལྷུ་མ་པོ་དེ་རྗེས་ས་མཆོན་ཅན། ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པའི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་
བབྱང་བ་པརྟོའི་དུ་བ་ལ་གནས་སོ། །སྟོང་གསུམ་འདིའི་སྟོན་པའང་ཡོངས་སྐྱུ་སྒྲུང་
མཛད་ཆེན་པོ་ལས་སྤྱུལ་པ། གཙང་མའི་གནས་ཀྱི་འོག་མིན་དག་ཏུ་བྱབ་པར་བཞུགས་
ཤིང་དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབྱུས་སུ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དབྱུ་མ་

ཕ་ཚེས་བཞེས་ཀྱིས། སྐུ་འདི་འང་སྟོན་ལམ་མཐའ་ཚེས་ཀྱི་འཕེན་པ་འམ་བཞེད་
 པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱེ་བའི་འོག་མིན་གྱི་གནས་གཅིག་ཁོ་ན་ར་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་
 གྱུ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་རབ་དུ་མང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུ་འོག་མིན་ན་གནས་པ་
 ནི་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་འབའ་ཞིག་གྱུ་ཆེན་པོར་སྤང་བར་བཟད་དོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ།
 མི་མཛེད་དེའི་དབུས་སུ་ཚུད་པའི་སྤྱིང་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་བརྟེན་གསུམ་པ་དང་
 ལྡན་པ་ཞེས་གྲགས་ལ། འདི་ཁོ་ན་ལ་འང་འདབ་ཆགས་སུ་ཤར་ནས་འོག་གི་བར་
 རིམ་བཞིན་སྤྱིང་བཞི་གཞན་པ། སྟན་དུ་སྤྱང་། དགའ་བ། བཟོད་དགའ། སྤྱིང་
 པོ་དམ་པ། གཉེན་ལྡན། ས་བཟང་། སེང་གོ་ཡོད་པ། རྣམ་བསགས། རོར་
 འཛིན། འོད་འཕྲོ་ལྡན་ཞེས་པ་བརྒྱ་ཡིས་བསྟོར་བར་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་
 ཆགས་འཛིག་ཀྱང་དུས་མཉམ་པར་བྱེད་དོ། །ཐེག་པ་ཐུན་མོང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་
 པ་ནི་སྤྱིང་གསུམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཙམ་ཞིག་ཆགས་འཛིག་མཉམ་དུ་བྱེད་པར་བརྟན་
 ཅིང་། གཞན་དུ་གཞི་དང་སྤྱིང་པོ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་མཆོ་
 མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐུ་གཅིག་གི་གདུལ་ཞིང་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་དུས་མཉམ་པར་བྱེད་ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་རང་སྤྱང་ལས་གྲུབ་པའི་
 ཡོངས་སྤྱོད་ཞིང་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་
 བའི་སྟོན་ལམ་དང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་
 མཛོན་པར་དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་ཙན་སྟགས་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་ནི་སངས་

ཀུས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མཛོལ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཆགས་འཛིག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྗེ་
རྗེ་གདན་དང་བྱ་མོད་ལུང་པོའི་རི་ལ་སོགས་པའང་འཛིག་རྟེན་འདི་དང་མཉམ་དུ་
མི་འཛིག་སྟེ་སྟོད་བཅུད་ཡིན་ཀྱང་ཀྱན་འབྱུང་གི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
དག་ནི་མདོར་བསྟུས་པ་ཅུ་མ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྣ་ཆོགས་
པན་མ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚུ་ལ་དུ་གནས་
པ་སྟེ། ལ་ལ་ཆགས་བཞིན་པ། ལ་ལ་གནས་བཞིན་པ། ལ་ལ་འཛིག་བཞིན་པ།
འགའ་ཞིག་སྟོང་པ་ལ་སོགས་དང་། རེ་འགའ་ཐུར་དུ་གནས་པ་དང་། ལ་ལ་གྱེན་
དུ་གནས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྟེ་ལ་ཞི་དང་། སྤྱིའི་ཚུགས་དང་། ཉར་མི་སོགས་
དང་། ལ་ལ་བླུ་མ་པོ། ལ་ལ་བྱུར་གསུམ། ལ་ལ་གྲུ་བཞི། རེ་འགའ་ནོར་བུ་
དང་། པར་དང་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་སུ་རྒྱུ་པར་གནས་པ་དང་། ཏུར་
སྟེག་གི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ནས། པར་ཏེ་དཔལ་གྱི་བར་འཛིག་རྟེན་བཅུ་
པོ་གོང་ནས་གོང་དུ་བཅུ་འགྱུར་གྱི་ཡོན་ཏན་མང་བ་དང་། མདོན་དགའ་དང་བདེ་
བ་ཅན་སོགས་རྒྱ་ཆེ་ལ་མི་མཛེད་ཀྱི་ཞིང་འདི་དང་དེ་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་སྐར་
མ་ལ་དགའ་བའི་ཞིང་མཐེ་བོང་ཅན་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཁྱོན་ཆུང་བ་དང་། མའོངས་
པར་མགོན་པོ་ཀྱན་ཏུ་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དུ་ལ་བྲལ་ཡང་དག་བསགས་ལ་ཆོད་
མེད་པར་བསྟན་པ་བཞིན་ཏེ། སྤལ་པོ་ཆེ་ལས། ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་ལ་ལ་ངེ་མེད་
འོད་ཅེས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ན་གནས། །སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་པོ་འོད་ཅན་ནོར་བུའི་

གྱུ་མཆོ་དག་ལ་ལེགས་པར་གནས། བེད་རྣམས་གྱུ་མཆོ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་
 གྱུ་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོ་དག་ལ་གནས། བེས་དང་། གཞན་ཡང་། བེད་རྣམས་
 ལ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཅུ་མ། ལ་ལ་བསྐྱལ་བ་བཅུ་པ་སྟེ། བེད་རྣམས་ལ་ལ་དུ་ལ་མཉམ་
 པ་འདི། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་བཅོད་པ་ཡིན། བེས་དང་། བེད་གི་གྱུ་མང་བྱེ་བ་
 ཡིས། བེད་རྣམས་ལ་ལ་རྣམ་པར་བྱེས། གྱུ་མང་ཚུ་ལ་རྣམས་ཐ་དད་པར།
 ལྷ་ཆོག་མེད་ལོར་ལྷ་བྱར་སྤང་། བེས་དང་། བེད་རྣམས་ལ་ལར་སངས་
 གྱུས་མེད། བེད་རྣམས་ལ་ལ་སངས་གྱུས་བཅས། ལ་ལ་འདི་བེད་ན་སངས་གྱུས་
 གཅིག་། ལ་ལར་སངས་གྱུས་མང་པོར། བེས་སྟགས་བེད་ཁམས་རབ་འབྱམས་
 ལྷ་ཆོག་མེད་ཐ་དད་པར་གསུངས་པའི་བྱེར་ཉུང་དུ་འདི་ཆོག་གིས་བཅོད་པར་མི་རྒྱས་
 བེད་གཞལ་བར་ཡང་སྟོའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ཏོ། ། གཉིས་པ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་
 ལ། བྱེ་འགྱུར་གསར་མ་དང་། ལྷ་འགྱུར་རྟོང་མ་པའི་ལྷགས་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི།

ལྷ་ དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས།

ལྷ་སྟགས་བྱེད་དང་ཉན་རང་སྟགས་ཐེག་པ་བྱུང་མོང་པའི་འདོད་པ་ལྷགས་རེར་ཞེན་
 པ་ཐམས་ཅད་པོར་ནས་བྱེ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་དཔངས་སུ་དཔག་ཆད་འབྱམ་ཕྱག་
 བཞི། རང་དོན་རྟོག་ལུས་རང་ཁྱུ་བཞི་པ། གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་བཞི་
 ཆའི་ཆད་དུ་མཉམ་བེད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་མ་དོན་རྟོག་པའི་ལོ་

གནད་བཅེངས་པས་སྤྱད་བྱ་གནས་སྐབས་བཞིའི་དྲི་མ་སེལ་བས་སྤྱད་འབྲས་དྲི་བལ་
གྱི་སྐྱ་བཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལས། དེ་དག་གི་དག་པ་གཅིག་དུ་སྦྱར་
བའི་དབང་གིས་ཡུལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་ནམ་མཁའི་ཁམས་
ཀྱི་དབུས་སུ་རྒྱུང་དགྱེལ་མུན་པ་ཅན་རྣམས་སུ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་
པ། དེའི་སྟེང་ནས་རིམ་བཞིན་མེ་ཁྱུ་སའི་དགྱེལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་དབྱེ་བས་ཀྱན་
ནས་བླུ་མ་པོ་ཆད་མཉམ་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐེལ་ནས་རྟེན་པའི་བར་དུ་བྱུ་རོ་
ཡོད་པའི་མཐོ་རེ་ལ་དགྱེལ་འཁོར་རེའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དེ་དག་གི་ཤར་རྒྱབ་
སྟོང་བྱང་གི་ཐད་ཀ་སོ་སོའི་རྒྱར་ནི་རྒྱུང་དགྱེལ་དཔག་ཆད་བཞི་འབུམ། མེ་དགྱེལ་
སུམ་འབུམ། རྒྱ་དགྱེལ་ཉིས་འབུམ། ས་དགྱེལ་ཆེག་འབུམ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཀྱན་ནས་བླུ་མ་པོའི་མཐའ་སྟོར་དུ་སོ་སོའི་རྒྱ་ཆད་སུམ་འབྱུར་རོ། །དེའི་སྟེང་དུ་
ལྷན་པོ་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་འབུམ་ཕྱག་གཅིག་གི་རྟེན་པ་ནས་མཁྱེན་པའི་འོག་གི་
བར་བྱ་གང་པ་སྟེ། དེ་ནི་གོ་ལའི་གཞི་འཁོར་བའི་གནས་སོ། །དེའི་སྟེང་རིམ་
བཞིན་ལྷན་པོའི་མཁྱེན་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔ། ལྷན་པོའི་གདོང་སྟོང་ཕྱག་ལྔ་བརྒྱ།
གཙུག་ཏོར་སྟོང་ཕྱག་ཉེར་ལྔ་སྟེ་བསྡེམས་པ་འབུམ་དུ་ཡོངས་པ་ནི། གཟུགས་ཅན་
མིན་ཀྱང་ཡིད་གཟུགས་ལ་མཁྱེན་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོན་སྤྱར་བ་སྟེ་རྒྱའི་ཁམས་ཇེ་འཕྲར་
གྱུར་པས་ས་ཁྱུ་མེ་རྒྱུང་ནམ་མཁའ་ཆད་བདང་རིམ་པར་སྤངས་པའི་ཁམས་ལྔ་ལྔ་ན་
ནས་ཉིས་ལྔ་ན་གྱི་བར་སྟེ་ལུས་དང་སྤྱར་ན་མཁྱེན་པ་སོར་དུག་གདོང་པ་མཐོ་གང་

། སྒྲ་མཆམས་ནས་སྒྲིག་ཅུག་གི་བར་སོར་དུག་སྟེ་ཀུན་དེལ་བྱུག་དང་བསྟོམས་པས་
 བྱེད་ནི་ཆེད་པ་ནས་སྒྲིག་ཅུག་གི་བར་དུའོ། ། ལྷུན་པོའི་དབུས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལྔ་དག་གྱུ་
 བར་སྟོན་པོ། བྱང་དཀར་པོ། ལྷོ་དམར་པོ། རུབ་སེར་པོ་སྟེ་དེ་དག་ཀུན་གྱི་དང་
 རིན་པོ་ཆེའི་མཁའ་། བེ་ཏུ་མ། རུ་ཤེལ། པརྒྱ་རྒྱ་ག་ ཀའེ་ཏའི་རང་བཞིན་མཁའ་
 རྒྱུང་མེས་མཆུ་དང་ཀུན་བྱུང་པེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་དུག་འདུས་པས་ཁམས་རགས་པོ།
 ། ལྷུན་པོའི་སྟེང་གི་རྒྱར་སྟོང་ཕྱག་ལྔ་བཅུ། ས་དྲུག་ལ་དང་ཕྱད་མཆམས་ཀྱི་རྩ་བའི་
 རྒྱར་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དུག་ཡོད་པས་དཀར་པོལ་བསྐྱང་བ་ལྟར་གཡེལ་བའི་ཁ་མཆམས་
 ནས་ཤམ་བུ་བཏགས་པ་བཞིན་སྒྲིམ་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྩ་ལྔ་རྒྱུ་མ་པོར་ཕྱོགས་ཐམས་
 ཅད་དུ་བསྐྱོར་ཞིང་འཕྱང་བ། ནང་མ་ལས་རིམ་བཞིན་སྒྲིམ་རིང་བའི་རྩ་སྒྲིམ་
 དང་བསལ་རིའི་རྩེ་སྟོམས་པས་འཆད་འགྱུར་གྱི་སྒྲིང་ནང་མ་རྣམས་ལ་ཉི་ཟླའི་འོད་
 མི་ཕྱག་གྱང་། དེར་གནས་པའི་མི་རྣམས་རང་འོད་ཀྱིས་འཆོ་བའོ། ། ལྷུན་པོའི་
 རྩ་བའི་སྒྲིམ་ཐར་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ཅན་གྱི་སྟེགས་བུ་དྲི་རྩེའི་
 ཁོར་ཡུག་གིས་བསྐྱོར་ཞིང་དེ་ནས་ལྷུན་པོའི་ཁ་བྱེར་ཟད་མཆམས་ཀྱི་བར་དཔག་
 ཆད་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དུག་གི་ཆ་ལ་སྒྲིང་མཆོ་རི་གསུམ་སྟེལ་མར་གནས་པོ། ། ལྷུན་
 པོའི་སྒྲིམ་རིལ་རྩ་ལྔའི་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པར་ནང་ནས་སྒྲིམ་རིམ་བཞིན། ཟླ་བ། དཀར་
 པོ། རབ་མཆོག་གྱུ་བ། མི་འམ་ཅི། བྱང་བྱང་ཞེས་བུ་བའི་སྒྲིང་དུག་ཡོད་ཅིང་
 ། དེ་དག་གི་བར་དུ་ནང་རིམ་བཞིན། སྤང་ཅི། མར། ཞོ། འོ་མ། རུ། ཆང་

རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོས་བསྐྱོར་བ། དེ་རེ་རེའི་མཐར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་རིའོད་སྟོན། མཛ
 ར་། མཚན་མོ། རྣམ་བུའི་འོད། བྲོའོ། བསེལ་རི་སྟེ་རི་དུག་གིས་བསྐྱོར་བའོ།
 རི་སྟེང་རྒྱ་མཚོ་སྟོང་སྟོང་རྒྱ་ཚད་ནི་མཉམ་པར་དཔག་ཆད་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ
 བརྒྱད་དང་རྒྱང་གྲགས་གསུམ། གཞུ་འདོམ་ཆེག་སྟོང་བརྒྱད་ཅུ་གཅིག་སྟེ་སྟེ་
 མོ་བརྒྱ། རྣམ་ལྔ་དང་རྣམ་འབྲུག་སུམ་ཆ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་དོ། དེ་ལྟར་བསེལ་
 རི་ཡན་ཆད་ནི་འོངས་སྟོང་ཀྱི་ས་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། བསེལ་རིའི་ཕྱི་མཚམས་རྣམས་
 ལན་ཚཱེ་རྒྱ་མཚོ་ལ་བྱུག་གི་བར་གྱི་སྟེང་བདུན་པའི་འཇམ་སྟེང་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱི་ས་
 པར་གྲགས་པ་སྟེ་ཞིང་དུ་དཔག་ཆད་ནི་བྱི་ལྔ་སྟོང་ཡོད་ཅིང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་མཉམ་
 པར་དུམ་བུ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་གནས་པས་ཀྱན་ནས་རྒྱུ་མ་པོར་གྱུར་པ། དེའི་མཐར་
 ལན་ཚཱེ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ཚད་འབུམ་ཕྲག་ཕྱེད་པ་དང་ལྔན་པས་བསྐྱོར་བའི་མཐར་རི་
 བདུན་པ་དེ་རྒྱུ་ཁོར་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོ་སྟེ། མེད་ཀྱི་ལ་གྱི་ལྟག་མས་བསྐྱོར་བ་ལ་ཏྲ་གདོང་
 གི་མེ་ཞེས་བཏགས་ཤིང་དེའི་མཐར་རྒྱང་དཀྱིལ་གྱི་ལྟག་མས་བསྐྱོར་བ། དེ་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱ་ཚད་འབུམ་ཕྲག་ཕྱེད་པར་མཉམ་པ་སྟེ། རྒྱང་མེ་ཚུ་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་
 གཅིག་གི་ནང་དུ་རྒྱད་པའི་སྟོང་སྟོང་སུ་བྱུད་གྱེན་དུ་ལངས་པ། སྟེང་རྣམས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཁ་མཚམས་ངོས་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྟེང་ཅེ་ནས་རྒྱང་
 དཀྱིལ་བར་དུ་རྒྱ་ཞིང་གཤ་པར་གནས་པའི་ཕྱི་རོལ་དུ་སྟོང་པ་གཅིག་ཕུ་དུལ་མུན་
 སྟེང་སྟོང་བས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པའོ། སྟེང་བདུན་པ་འཇམ་སྟེང་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱི་ས་

པ་ལ་དུམ་བུ་བརྩུ་གཉིས་སུ་བཅད་པའི་དུམ་བུ་སྤྲོ་སྤྲོ་ར་རྩ་མཚོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུ་
 བོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བའི་ཕྱོགས་བཞིའི་དབུས་སུ་ཤར་དུ་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་
 གྱི་སྒྱིང་ཟླ་གམ། ལྷོ་ར་མེ་བུར་གསུམ། རུབ་དུ་ཚུ་ཟླམ་པོ། བྱང་དུ་ས་གུ་བཞི་
 རྣམས་རྩ་ཆད་རིམ་བཞིན་དཔག་ཆད་བདུན་སྟོང་། བརྒྱད་སྟོང་། དགུ་སྟོང་།
 བྲི་ཕྱག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་སྒྱིང་ཆེན་པོ་རེ་རེ་ལ་སྒྱིང་ཕྱན་གཉིས་རེས་བསྐྱོར་ནས་
 ཟླམ་པོ་པརྒྱའི་འདབ་མ་ལྟར་གནས་སོ། །དེ་ནས་ལྷོ་སྒྱིང་གསུམ། རུབ་སྒྱིང་གསུམ།
 བྱང་སྒྱིང་གསུམ། ཤར་སྒྱིང་གསུམ་རྣམས་སུ་འགྱུར་བའི་ཆོ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་
 ཡང་། ལྷོ་སྒྱིང་ཤར་མ་དང་དབུས་མ་དང་རུབ་མ་ཞེས་འདོགས་ཀྱི། མཛོན་པ་
 ལྟར་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་དང་། སྒྱིང་གཡོག་ཚུང་བ་སོགས་འདི་རེ་མེ་བཞེད་
 དོ། །དེ་ལ་ལྷོ་སྒྱིང་གསུམ་ལ་འཇམ་སྒྱིང་ཚུང་དུ་ཞེས་བཤད་པའི་ལས་ས་དུམ་
 བུ་གསུམ་གྱི་ལྷོ་སྒྱིང་དབུས་མ་འདི་ལ་ཡུལ་དུ་གཡོད་པའི་དང་པོ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོན་གང་ལ་དེ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཇོན་བསྐྱེད་པར་མཇུག་པའི་
 གནས་དེ་རྗེ་གདན་དང་བཅས་པའི་མ་གརྟ་དང་། ཡངས་པ་ཅན། མཉན་ཡོད།
 འཁོར་མོ་འཇིག་གནས་བཅས། ཅུམ་པ་ཀ་སྟེ་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་ག་དང་། ལྷན་ལ།
 ཀྱོ་ཤམ་ལྷེ། ཀ་སྟེ་ར་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འཁོར་མང་པོས་གང་བ་འཕགས་པའི་
 ཡུལ་དང་། དེ་ནས་བྱང་དུ་རིམ་བཞིན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཇིག་རྟོན་དབང་
 ཕུག་གིས་བདག་གིར་བཞེས་པའི་ཡུལ་བོད་ཀྱི་ལྷོ་ངས་དང་། འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་

བྱ་སྟོགས་ཀྱིས་མཆོད་ལན་སྟུང་ལྟར་ཅིང་། མཆོད་རྟེན་གོ་མ་སྟེ་ལྟོགས་པ་
 བའི་གནས་ལེ་ཡུལ་དང་། རི་བོ་རྩ་ལྟ་ལ་སྟོགས་པ་རི་བོ་ཆེན་པོ་བཞིས་བརྒྱན་ཅིང་།
 འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བྱེས་པ་གཞིན་ནུའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པའི་ཡུལ་རྒྱ་ནག་
 དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཁྱིའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུལ་པ་ཆོས་རྒྱལ་
 རིགས་ལྡན་སྤྲུལ་རྩ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གྲོང་
 ཁྱིམ་གྱི་བ་ཕྱག་དགུ་བརྩ་རྩ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ཡུལ་ཤམ་རྩ་ལ་དང་། ཡུལ་དེའི་
 བྱང་སྟོགས་གངས་རིའི་མུ་འབྲུད་དང་འབྲེལ་ཞིང་འཇམ་སྐྱེད་འདིའི་བྱང་ཟུར་དུ་
 ཡོད་པའི་གངས་རི་ཆེན་པོ་སྟེ་གངས་ལྡན་རྣམས་གནས་སོ། །ལྷགས་འདིས་བརྩུད་
 ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆགས་ཚུལ་ནི་དགོས་པ་ལྟག་པོར་མ་མཆིས་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་
 བཞག་གོ།

གཉིས་པའོད་གསལ་དོན་རྩེ་རྩེ་མོའི་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་
 པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་འོག་མེན་དང་། མཁའ་སྐྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་
 གཉིས་ལས། །དང་པོ་

ལྟ སྐྱེད་པོ་ཞིང་ཁམས་བཤད་པ།

དེ་ཡང་འཁོར་འདས་གང་དུ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཤིང་གྲོལ་བ་དང་འབྲུལ་བ་མ་སྐྱེད་པའི་
 སྟོན་རིལ་དུ། སྟོན་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཉིད་དབྱེད་སར་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་གཏོད་མའི་གཞི་ལས་གཞི་སྐྱེད་དུ་ཤར་ཏེ། རང་བྱུང་རིག་པའི་ངོ་བོ་

གཞི་ཐོག་དུ་སང་དེ། ལྷན་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱབ་ས། གདོད་མའི་གནས་ལུགས་
 གཞིན་ཏུ་བུམ་པའི་སྤྱིའི་བཅན་ས་ཟེན་ཏེ་ཕྱིར་སྤྲོད་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཆར་བའི་
 གཞིར་གྱུར་པ་ནང་གསལ་ཕྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་དྲི་མ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་དུ་
 བཞུགས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ལ་ལས་རང་སྤྲོད་ཡེ་ཤེས་ལྡན་གདལ་བའི་ཞིང་ཁམས་
 ལྷན་གྲུབ་སྤྱག་པོ་བཀོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྡན་པར་གར་བ་རང་
 སྤྲོད་ལོངས་སྤྱོད་ཚྲོགས་པའི་སྤྱི་རིགས་ལྡེའི་ཆོམ་བུ་ངེས་པ་ལྡན་གྱི་བདག་ཉིད་
 སྤྱོད་པ་ཡེ་ཤེས་ཐ་མི་དད་པའི་རྩ་ལ་པ་ཆེན་པོའི་ངད་ནས་འགྲོ་བའི་ཁམས་ཆད་མེད་
 པ་གཡོ་བ་ནམས་ལ་གཟེགས་ཏེ། རང་སྤྲོད་ལོངས་སྤྱིའི་སྤྲོད་ཆ་ལས་རིགས་ལྡེའི་
 རྩ་ལ་བ་གངས་ཆེན་མཆོའི་སྤྱི་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྡན་པར་བཀོད་པ་ནམས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྩ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཁོང་གསལ་གི་གནས་ཀྱི་པར་དང་། བ་སྤྱིའི་ཁོང་བུ་
 རེ་རེ་ལའང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་ལ་བ་གངས་ཆེན་མཆོའི་འབབ་པའི་དབྱེངས་ན་ས་ཁུ་མེ་རྒྱུད་
 འབྱུང་བ་བཞིའི་རྩ་ལ་ཕྱ་རབ་ཇི་སྟེད་པའི་གོ་ཐམས་ཅད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱེན་རྒྱལ་ས་
 དང་འགྲོ་བའི་ལས་ཀྱིས་རང་སྤྲོད་པའི་ཞིང་ཁམས་ཆེན་པོ། ལྷུ་མ་པོ། གྲུ་བཞི།
 ནར་མོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་དབྱེབས་རྩ་ཆད་བཀོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་
 ཆད་མེད་པ་བཀོད་དེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་དང་ནམ་མཁའ་གང་དུ་ཁྱབ་པ་དེ་ཙམ་དུ་སྤྱི་
 གསུང་ཕྱགས་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྩ་ལ་ལས་ཞིང་ཁམས་དང་སྤྱི་ལས་ཁྱབ་པར་
 གཏམས་ཤིང་རྟག་པ་རྩོམ་གྱི་འཁོར་ལོར་འགྲོ་བའི་དོན་མཇུག་པའི་ཐོག་མའི་མགོན་

པོ་གཅིག་གི་གདུལ་ཞིང་སྟེ། ཐོག་མ་འདི་ཙམ་ནས་བྱང་མཐར་འདི་ཙམ་ན་རྩོགས་
 ཞེས་སྤྲད་པ་མཐའ་གཞལ་བར་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་དག་གྲང་སངས་རྒྱས་སྐུ་གསུམ་
 གྱི་སྦྱང་བ་ལ་ཞིང་ཁམས་བྱེ་བྲག་གསུམ་དུ་གྱུར་ཏེ། ཆོས་སྐུ་འདི་དུས་སྤྲོད་གསལ་
 དོན་རྗེ་སློང་པོ་འདི་ཞིང་དང་། རང་སྦྱང་ལོངས་སྐུ་འདི་དུས་སྤྲོད་ཀྱི་ཚངས་པ་རྩ་སྐུ་འདི་ཞིང་
 དང་། སྐུ་ལ་སྐུ་འདི་དུས་སྤྲོད་ཀྱི་ཚངས་ཆེན་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་གི་དུལ་ཕྱ་
 བསྐྱེ་ཅེ་ཙམ་གྱི་བྱིན་ལའང་གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཉིད་གྱི་སྐུ་ལ་པདུས་གསུམ་དུ་བྱོན་
 པ་དུལ་ཕྱན་ཆད་སྟེད་གྱི་གྲངས་དང་མཉམ་ཞིང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཆད་མེད་
 པ་རྣམས་ལ་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པོ་འདི་རྣམ་འཕྲུལ་བཟད་མི་ཤེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་སྦྱང་བའི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུ་དང་། རྒྱ་དང་རྒྱུན་
 གྱི་རྣམ་པ་མང་པོ་རབ་ཏུ་ཆོག་གསལ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་
 པོ་འདི་མཇུག་པ་རྗེ་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ཞིང་འདིར་རྒྱ་ཆེ་ལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བསྟན་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཐོག་མའི་མགོན་པོ་འདི་ཐབས་ལ་མཁས་པོ་འདི་སྐུ་འཕྲུལ་ཙམ་ལས་ཐ་
 མི་དད་ཅིང་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཡལ་མི་ཆེར་སྟོན་པ་དོན་རྗེ་འཆང་དང་། སློང་
 ཐེག་ཡང་གསང་གི་དོན་འདི་གནས་བཟའ་མི་སྟོན་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། གཞན་
 དུ་དམ་པ་དང་པོ་འདི་སངས་རྒྱས་དང་། དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་སོགས་མཆོན་གྱི་རྣམ་
 གྲངས་དུ་མར་བསྟན་པ་རིགས་བརྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་སུ་འཁོར་ལོའི་
 མགོན་པོ་འདི་སྐུར་སྦྱང་བ་སྟེ། རྟོག་བརྒྱུས་ལས། སེམས་དཔའ་ཐོག་མ་མཐའ་

མ་མེད། འདི་རྩེ་སེམས་དཔའ་དགའ་བ་ཆེ། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཀུན་གྱི་བདག་ རྩེ་
 རྩེ་སྤྲིང་པོ་གཙོ་བོའི་གཙོ། །ཐོག་མ་མཐའ་མ་མེད་ཕྱིར་ཡང་། །དམ་པའི་དང་
 པོ་ཞེས་འདོད་དེ། །འཁོར་ལོ་ཀུན་གྱི་གཙོ་ཕྱིར་ན། །དམ་པ་དམ་པའི་དབང་ཕུག་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་ལོངས་སྤྱད་རྩེ་གསུངས་པའི་སྐྱེ་བྱུང་དང་ཁ་དོག་
 གི་འཁོར་ལོ་རང་བྱུང་ཅིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་རང་སྤྲང་གི་ཀུལ་བ་རིགས་ལྡེའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྲངས་ལས་འདས་པའི་སྤྱིན་རང་བྱུང་དུ་བཀོད་ཅིང་། སྤྲང་ཆ་ལས་མཆོན་
 དང་དཔེ་བྱུང་ལོངས་སྤྱད་རྩེ་གསུངས་པ་སྤྱིན་པ་དེ་རྩེ་འཆང་གསང་གསུམ་མི་བཟང་པ་བྱུན་
 གྱི་འཁོར་ལོའི་མཛད་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ལ་དབང་འབྱུར་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཆེན་
 པོ་ནང་གསལ་ལོངས་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིར་གསལ་ལ་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་
 ཆ་སྐྱེ་དང་ཞིང་ཁམས་ཆད་མེད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པ་ནི་ཕྱིར་སྤྲང་ལོངས་སྤྱད་ཞེས་
 གྲུ་བ། རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་གངས་ཆེན་མཆོའི་ཕུག་གི་མཐེལ་ན་པརྒྱའི་སྤྲང་པོ་
 སྤྱིས་པའི་འདབ་མ་དང་བེ་པོ་ལ་རྣམས་ལ་ཞིང་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔ་རེ་བཅུ་གསུམ་མར་
 གནས་ཤིང་ཞབས་ཀྱི་སྤྱིལ་ཀྱང་མན་ཆད་ལས་སྤྱིས་ཆུའི་བྱུན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབབ་
 པ་དག་ཏུ་འང་ཞིང་ཁམས་དུག་ཅུ་རེ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་སུ་ངས་པ་ལྟ་ལྟན་གྱི་རིགས་
 ལྡེའི་ཀུལ་བ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱུང་བྱུ་མཆོའི་བདག་ཉིད་རྟག་པ་བྱུན་གྱི་འཁོར་ལོར་
 ལོངས་སྤྱད་པ་བགྲངས་ཀྱི་ས་མི་ལངས་བར་བཀོད་པ་དེ་དག་ནི་ཡེ་ཤེས་གངས་
 ཆེན་མཆོའི་ཞིང་དང་སྤྱིའི་བཀོད་པ་ལོངས་སྤྱད་ཆེན་པོའི་མཆོན་གཞི་སྟེ། དེ་དག་

དུལ་གཅིག་གི་སྒྲིང་ན་རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཆོའི་དུལ་སྒྲིང་གི་ཞིང་ཡང་སྒྲིང་ཞིང་།
སྒྲིག་ཅིག་ལ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཆོའི་སྒྲིའདུ་བ་དང་། སྒྲི་རེ་རེས་ཀྱང་ཞིང་ཁམས་
རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཆོར་ཁྱབ་པ་སྒྲིགས་སྒྲིའདུལ་དེ་རྗེའི་རོལ་མོ་འབྱམས་ཁྲིམས་པའི་
རང་བཞིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཉིད་དེ། འདི་སྒྲིར་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ནར་སོན་
པའི་རང་བཞིན། ཡོན་ཏན་མ་བཙལ་སྒྲིམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན། ཡེ་ཤེས་
མཐའ་དབུས་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན། འབྲས་བུ་ལ་མངའ་མཛད་ཀྱང་རང་གི་
ངོ་བོ་བསྒྲིན་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན། མཉམ་པ་ཉིད་མངོན་དུ་མཛད་ཀྱང་སྒྲིད་ཡུལ་
དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན། གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན། དུས་
གསུམ་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོར་སྒྲིམ་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཉིད་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སྒྲིག་གསུང་བྲགས་ཀྱི་མཆོན་མ་སྒྲིའོགས་པ་སྒྲིང་
བའི་ནམ་འགྱུར་གྱི་ཆ་ལས་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་མཆོན་དཔེ་བྲག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
གྱི་གདངས་ཉིད་ལས་མཛེས་བྱེད་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཀུན་ཏུ་ཞིང་དང་ཀུན་ཏུ་གདན་སྒྲིགས་
སྒྲིའདུལ་གྱི་བཀོད་པ་སྒྲིའོགས་འབར་བ་དང་། གདུལ་བྱ་ས་བཙུའི་དབང་ཕྱུག་
ནམས་ལ་སྒྲིང་བ་རང་བཞིན་སྒྲིལ་སྒྲིའི་ཞིང་ཁམས་དབུས་ན་འོག་མིན་ཁང་བུ་བཙུགས་
པ་དང་། ཕྱོགས་བཞིར་མངོན་པར་དགའ་བ། དཔལ་དང་ལྷན་པ། པརྒྱ་བཙུགས་
པ། ལས་རབ་གྲུབ་པ་ལྷུར་སྒྲིམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཀུལ་པོ་ལ་སྒྲིགས་
པ་ལྷུ་པོ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱེད་ཀྱི་མཆོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞི་བ་དང་བྱི་བའི་ནམ་འགྱུར་

དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྐྱེས་ཆོས་ནམས་མཛེས་ལོ་ཞིང་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ཉོན་མོངས་
 པ་ལྟའི་གཉེན་པོར་ཆེ་བའི་ཞིང་ཁམས་ལྟ་དང་། སྐྱེ་ལྟ་དང་། ཆོས་ལྟ། ཡེ་གེས་
 ལྟ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 བ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་སྐྱེ་དང་། འཁོར་ནམས་རྒྱུད་གཞན་གྱིས་བསྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར་ཕྱེད་སྒྲུང་རང་བཞིན་སྐྱེལ་པ་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ལས་འགྲོ་
 བ་འདུལ་བའི་སྐྱེལ་སྐྱེ་ནི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པར་གདུལ་བྱའི་ཆོག་སྟོན་ལོངས་
 སྐྱེ་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཆད་མེད་པའི་ཐབས་ལ་མཁུས་པས་དུས་གཅིག་ཏུ་འང་
 རྫོགས་བཅུའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱུངས་ཐམས་ཅད་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
 ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་མཆོག་གི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ལའང་གདུལ་བྱེད་རིག་པའི་
 སྐྱེས་བྱ་ཐུབ་པ་དུག་ཏུ་སྐྱེལ་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་སོ་སོའི་དོན་མཛད་པ་སྟེ། སྐྱེ་
 འཕྱུལ་བྲམ་མ་ལས། །ལྷ་ཡི་གནས་ན་བརྒྱ་སྐྱེན་མགོན། །ལྷ་མ་ཡིན་ན་ཐགས་བཟང་
 རིས་༥ །མི་ལ་བདུད་འདུལ་གྲུག་འཁོན། །ཡི་དྲགས་གནས་ན་ཁ་འབར་ཏེ།
 །བྱོལ་སོང་སོང་གེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ། །དཔུལ་བར་ལས་ཀྱི་གཤིན་རྗེ་མགོན། །ཞེས་སོ།
 དེ་ལྟར་གདུལ་བྱ་འདུལ་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་སྐྱེ་བསོད་ནམས་ཆེན་པོས་
 འདུལ་བ། ཐུགས་མཛོན་སུམ་པས་འདུལ་བ། རྩ་འཕྱུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་
 པའི་འདུལ་བ། གསུང་རིག་པས་འདུལ་བ་སྟེ། འདུལ་བ་ནམ་པ་བཞི་འཁོར་འཕྱུལ་
 ཆེན་པོ་ནམས་མཆོག་གི་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེ་དག་གིས་དངོས་སུ་སྟོན་ལ། དེ་དག་དང་

རྗེས་མཐུན་པར་འགྲོ་བ་རྣམས་འདུལ་བ་སྒྲུ་ཆོག་སྒྲུ་ལ་པའི་སྒྲུ་ནི། གང་དག་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་ཡན་པ་ཆེན་པོའི་གཞིར་གྱུར་ཏེ་ཅིག་སྟེ་རང་བཞིན་དང་འདུལ་བྱེད་
 ལས་བྱུང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་དང་། ཁང་བཟང་དང་། སྒྱེད་མོས་ཆལ་དང་། གན་
 རྩོལ་དང་། ལྷ་ངམ་གྱི་ཐང་ལ་གྲོང་ཁྱེར་སོགས་སུ་སྒྲུ་ལ་པ་དང་། དཔག་བསམ་
 གྱི་ཤིང་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ཉོར་བུ། གྱུ་དང་། གཟིངས། ཟམ་པ། ཤིང་རྟ།
 ཟས་གོས། སྒྲན་སོགས་བཅའ་པོའི་དངོས་པོ་དང་། ལྷ་གའི་ཆེ་ཉ་པོ་ཆེ། རྟ་
 ཀྱིས་གདུངས་པ་ལ་སྒྲིག་ཆགས་དེས་པ། སྒྲན་མོའི་སྒྲིང་དུ་ཅང་ཤེས་ཀྱི་རྟ་མཆོག་
 རྟ་ལ་རྟ། འདམ་བྲིད་དུ་གསེར་གྱི་བྱུང་བ་སོགས་བཟོ་དང་སྒྲུ་བའི་སྒྲུ་ལ་པ་དེས་པ་
 མེད་པར་སྒྲུ་ཆོག་སྒྲུ་སྟོན་པ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་ཏེ་ལའི་མདོ་ནས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
 པ་བཞིན་ནོ།།

ལྟ་ རྩོགས་ཆེན་སྟོན་པ་བཅུ་གཉིས་བཤད་པ།

གཞན་ཡང་སྒྲུ་ལ་པའི་སྒྲུ་ཡི་བྱེད་བྲག་ཁྱུང་པར་དུ་དབྱེ་བ་རྩོགས་ཆེན་ཐུན་མེན་གྱི་ལྷགས་
 ལ་། སྟོན་པ་དེ་རྗེ་འཆང་ལོངས་སྒྱེད་རྩོགས་པའི་སྒྲུ་ཡི་སྒྲུང་ཆ་ལས་བསྐྱལ་བ་བཟང་
 པོ་འདི་ཉིད་དུ་སྒྲུ་རྒྱ་རྣམས་ཆེ་ལོད་པག་མེད་ནས་བརྒྱ་པ་ཡན་དུ་རྩོགས་པ་ཆེན་པོའི་
 སྟོན་པ་སྒྲུ་ལ་པའི་སྒྲུ་བཅུ་གཉིས་སུ་བྱོན་ཏེ། དེའང་བསྐྱལ་པ་དང་པོར་གནས་དགའ་
 རྒྱན་བཅུགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པ་ཁྱེུ་སྒྲུང་བྱེད་དམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ།
 འཁོར་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཅིག་ བསྟན་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་སྒྲུ་ཐལ་འགྱུར་རྩ་བའི་

རྒྱ་སྐྱོད་ལོང་གསལ་གྱི་རྒྱ་བཅུ་བདུན། རྒྱ་པ་པོ་ལྟེ་འུ་དགའ་བྱེད་དབང་
 ལྷག་། རྒྱ་སྐྱོད་ལྟེ་འུ་ཉི་མ་རབ་ཏུ་སྤང་བྱེད། དུས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆེ་ལོ་
 དཔག་མེད་ཐུབ་པའི་དུས་ནོེ། །གནས་འཛིག་ཉེན་མི་མཛེད་དུ་སྟོན་པ་ཁྱེད་འོང་
 མི་འབྱུགས་པ། འཁོར་རིགས་བཞིའི་མཁའ་འགོ་མ་འབུམ་ལྷག་གཉིས། བསྟན་
 པ་སྐྱོ་གསུང་ལྷགས་ལོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་གྱི་རྒྱ་ལྷ་གསུངས། དུས་ཆེ་ལོ་བྱེ་བའི་
 དུས་ནོེ། །གནས་རྫོང་གཤེར་འདུས་པ་འོང་གྱི་སྤྱངས་པར། སྟོན་པ་དཔལ་
 འཛིགས་པ་སྐྱོབ་པའི་ཡིད། འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འབུམ་ལྷག་དུག་ བསྟན་
 པ་འཁོར་བ་དོང་སྐྱགས་དང་། མ་བྱ་འཛིངས་བསྟོལ། དཔལ་འབྱུང་བཞི་ཟད་
 པའི་རྒྱ་རྣམས་དང་། དུས་ཆེ་ལོ་འབུམ་པའི་དུས་སྤྱོེ། །གནས་ཆགས་འབྱུང་
 མངལ་དུ་སྤང་བར། སྟོན་པ་གཞིན་ནུ་རྩལ་པ་རྣམ་པར་བརྩེ་བ། འཁོར་གཞིན་
 སྤྱིན་དང་བྲག་སྤྱིན་པོ་སྟོང་ལྷག་གཅིག་ བསྟན་པ་སེམས་སྡེ་རྩ་བའི་རྒྱ་ལྷ་དང་།
 ཡན་ལག་གི་རྒྱ་དུག་ དུས་ཆེ་ལོ་བརྒྱའི་ཁྱེད་འོང་། །གནས་སུམ་རུ་རྩ་གསུམ་
 འཆོ་བྱེད་གཞིན་ནུའི་ལྷུ་མ་རྩར། སྟོན་པ་དུག་པ་དོ་རྩེ་འཆང་། འཁོར་སངས་
 རྒྱས་རབ་བདུན་ལ་སྐྱོད་པ། བསྟན་པ་ལ་རྩལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དུག་སྐྱོད་པ། དུས་ཆེ་
 ལོ་བདུན་ཁྱེད་འོང་། །གནས་རི་རབ་གྱི་བྱང་ཤར་གསང་ཆེན་རྩལ་པའི་དུར་
 ཁྱེད་མེ་རི་འབར་བར། སྟོན་པ་གཞིན་ནུ་དཔའ་བོ་སྟོབས་ལྷན། འཁོར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་པ་སྤྱིན་གྱི་ལྷགས་ཅན་ཐུབ་དུག་དང་གཞིན་སྤྱིན་གྱི་བུ་ལེགས་སྤྱོད་དང་བདུན་

སྐྱེས་ལཱ་ལ། ཆོས་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་རྒྱུད་སྡེ་དུ་མ། དུས་ཆེ་ལོ་དུག་ཁྲིའི་
 དུས་ནའོ། །གནས་སྤྱོད་ཡུལ་རུ་ལུང་སྤྲོད་དང་ལྡན་པར། ལྷོན་པ་དང་སྤྲོད་ཁྲིའི་
 པའི་རྒྱལ་པོ། འཁོར་སྤྱོད་པོ་བྱེ་བ་གཅིག་ལ། ཆོས་རྒྱུད་པ་འདུལ་བའི་རྒྱུད་
 བརྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པ། དུས་ཆེ་ལོ་ཁྲིའི་དུས་ནའོ། །གནས་བྱ་ཚོད་ལུང་རིའི་རྒྱལ་
 པའི་ཁབ་ན། ལྷོན་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་གསེར་འོད་དམ་པ། འཁོར་འཕགས་པ་ཉན་
 ཐོས་རྒྱུ་འཕུལ་དང་ལྡན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ། དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ཁྲིའི་ཁྲིའི་
 གཅིག་དེ། དུས་ཆེ་ལོ་ལྷོ་སྤྲོད་ཐུབ་པའི་དུས་སྤྱོད། །གནས་སྤྱོད་པོ་གཞུང་ལྷོན་མ་
 ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་བྱི་ཤིང་རྣམ་པར་རྒྱས་པའི་དུང་དུ། ལྷོན་པ་བརྒྱུ་བས་རྣམ་པར་
 རོལ་པའི་སྤྱོད་ཁྲིའི། འཁོར་སྤྱོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་བས་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ། ཆོས་
 ཐུ་རྒྱུད་བདུན་པ་ལ་སྐྱེས་པ། དུས་ཆེ་ལོ་སྤྲོད་གི་དུས་སྤྱོད། །གནས་བྱ་ཚོད་
 སྤྲོད་སྤྲོད་པར། ལྷོན་པ་འོད་སྤྲོད་སྤྲོད་པའི་ཁྲིའི། འཁོར་ཆེ་དང་ལྡན་པ་བདུན། དམ་
 པའི་ཆོས་མདོ་སྤྲོད་དང་། གྱི་ལ། ལུང་ཨ་རྒྱའི་ཆོས་ཁྲིའི་ཐུག་བརྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པ། དུས་
 ཆེ་ལོ་ལྷོ་བརྒྱུ་པའི་དུས་སྤྱོད། །གནས་དེ་ལྷོ་གདན་བྱང་རྒྱུ་བས་འབྱུང་བའི་ཤིང་དུང་
 དུ། ལྷོན་པ་ཡབ་མདོ་རྒྱུ་གས་རྒྱུ་ལོ། འཁོར་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་ལ། ཆོས་
 དེས་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་ དུས་ཆེ་ལོ་སུམ་བརྒྱུ་པའི་དུས་སྤྱོད། །གནས་རྒྱལ་བུ་
 རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆལ་མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོད་གྱི་ཀུན་དགའ་རྒྱ་བར། ལྷོན་པ་སྤྲོད་ཐུབ་
 པ། འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་ལ། ཆོས་བདེན་པ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་ལན་བརྒྱ་གཉིས་སུ་

སྒྲོལ་བ་སྒྲིགས། དུས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་སུ་སྟེ། དེ་ལྟར་གནས་དུས་མི་འདྲ་བ་
བརྒྱ་གཉིས་ལ་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ལྟོན་པ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བྱོན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་ལྔ་དག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྔ་ལྔ་གྱི་རང་བཞིན་
ཅན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བར་མཛད་པས་བསྡེམས་ན་ཆོས་སྟོའི་རྣམ་གྲངས་
དང་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་དགྱ་བརྒྱ་ཅ་དུག་ཆོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་དང་ལྡན་ན་བཞུན་
པའི་བདག་པོར་བསྐྱགས་ལ། མི་ལྡན་ན་སངས་རྒྱས་འཛིག་ཏེ་ན་དུ་བྱོན་ཀྱང་ཁྲལ་
བྱའི་བཞུན་པ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། རྒྱས་པར་ཀྱན་མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་པའི་གཞུང་ནས་
འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།།

༥ བཞུན་པའི་བཅས་གསུམ་བཤད་པ།

སྤྱལ་པ་དེ་དག་དང་དུས་མཚུངས་པར་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བཞུན་པའི་བཅས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་
གསུང་བྱགས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་རང་བྱུང་དུ་སྒྲུང་བས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་སྟེ།
ཇི་མཁའ་ཕྱི་སྟངས་འདིར་ཆོས་སྟོའི་བཞུན་པ་དངོས་ཏེ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་བྱོན་རྒྱལ་ལས་
རང་ཤར་བ་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱ་ཅ་ལས་འབྱུངས་པའི་དོན་ཏེ་ཕུག་གང་བགང་འདུལ་གྱི་
ཆོས་དང་ལོ་བྱད་ཀྱི་ཆར་འབེབས་པར་བྱེད་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལོངས་
སྐྱོལ་ངས་སུ་ཏེ་གསུམ་པར་སྐྱོད་པའི་བཞུན་པ་དངོས་རང་བྱུང་བཞུན་པ་བྱ་གཅིག་པའི་
བྱོན་རྒྱལ་ལས་རང་ཤར་བ་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་ལས་འབྱུངས་པའི་སྟེགས་
བམ་སོར་བཞི་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་སྤྲོ་སྤྲོགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་ལྟོན་པ་བརྒྱ་

གཉིས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ལས་རང་ཤར་བ་རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱ་ཙུ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱབ་ཐུགས་
 འགྲོ་བའི་ལུས་པོངས་དང་མཉམ་པ་ལས་ཆོ་འཕུལ་དུ་མ་འབྱུང་བས་འགྲོ་བ་གྲོལ་
 བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་འདུས་མ་བྱས་པས་སྐྱེ་འཇིག་མེད་ཅིང་བྱིན་རྒྱལ་
 ལས་རང་བྱུང་དུ་ཤར་བས་རྩ་འཕུལ་དང་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ། འཇིག་རྟེན་
 གྱི་ཁམས་སུ་བྱིན་དང་འབྱོན་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱལ་ལ་པའི་སྐྱེ་ནམས་ཀྱི་སྐྱབ་སྐྱུང་
 ཐུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་ཡིན་ལ་མཐོང་ཐོས་རེག་པས་གདོས་
 བཅས་རང་དེངས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །དེ་ཡང་ལོངས་
 སྐྱེ་ནམ་པར་སྐྱང་མཛད་ཀྱི་ཕུག་མཐེལ་པརྩའི་ཟེུ་འབྱར་ཞིང་ཁམས་ཆད་མེད་
 པ་ནམས་ནི་གྲུ་རྩ་ལྡ་རེའི་ཚུ་ལ་དུ་བཅེགས་མར་ཡོད་པའི་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཐུགས་ཀའི་
 ཐད་དུ་མི་མཛེད་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡོད་པས་རང་བཞིན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་
 པ་འབྱུང་བའི་བབས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། བཅས་གསུམ་པོ་དེ་འོད་གསལ་དོན་རྩེ་མོའི་
 གདུལ་བྱ་གང་དུ་སྐྱང་བའི་གནས་དེར་འཕམ་བས་ད་ལྟ་ཞིང་འདིར་བཞུགས་ཤིང་
 མ་འོངས་པར་ཞིང་གཞན་དུ་འཕམ་བན་ཞིང་འདིར་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་འང་
 མི་འབྱུང་ལ། ཞིང་འདི་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཆོ་བསྟན་པའི་བཅས་གསུམ་བྱུང་
 ཐུགས་གཡོ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཞིང་ན་བཞུགས། ཞིང་འདིར་སྟོན་པ་བྱེུ་
 སྐྱང་བ་དམ་པ་བྱིན་པའི་ཆོ་བཅས་གསུམ་ཞིང་འདིར་འཕམ་རྟེ་སྐྱབ་སྐྱུང་ཐུགས་
 ཀྱི་བསྟན་པ་འང་འདུལ་བའི་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་སོས་པར་བཞུགས་ཏེ། དེ་འང་

སྐྱེའི་བཟླན་པའི་དུས་སུ་དོན་ཅི་ཡི་ཀུན་གྱི་ཡུལ་ཀྱི་མཆོའི་སྒྲིང་ན་བཞུགས་ཤིང་
 འོད་དང་སྒྲ་དང་དགེ་སྦྱོང་རྩུ་འཕུལ་དང་ལྷན་པ་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་བར་བྱེད།
 གསུང་གི་བཟླན་པའི་དུས་སུ་རི་མ་ལ་ལ་ལག་ན་དོན་ཅིའི་གནས་སུ་གནོད་སྐྱེན་གྱི་ཀྱལ་
 སོ་ནམས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱེད་དོ། །ཕྱགས་ཀྱི་བཟླན་པའི་དུས་སུ་དོན་ཅི་གདན་གྱི་སྒྲིང་
 གི་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་སོ། །སྒྲིགས་བམ་ནི་སྐྱེའི་བཟླན་པའི་དུས་སུ་དོན་ཅི་གདན་
 གྱི་སྒྲིང་དུ་དཔག་ཆོད་ལྔ་བརྒྱར་འཕགས་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱ་གཞི་མ་ནམས་ཀྱིས་
 བབྱུང་ནས་གནས་སོ། །གསུང་གི་བཟླན་པའི་དུས་སུ་སྐྱེ་གཟུགས་དོན་ཅི་ཉིད་དང་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་སོ། །ཕྱགས་ཀྱི་བཟླན་པའི་དུས་སུ་རབ་ཏུ་སྒྲིས་པ་དང་སྦྱང་
 གི་ཕྱག་པར་གནས་སོ། །སྐྱེ་གཟུགས་ནི་སྐྱེ་ཡི་བཟླན་པའི་དུས་སུ་དོན་ཅི་དེ་གྱི་བྱིན་
 རྒྱུ་བས་ཀྱིས་སྐྱེ་དངོས་དང་། སྐྱེལ་པ་དང་། ཡང་སྐྱེལ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་ཤིང་།
 དེ་དག་གི་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོད་དོ། །གསུང་གི་བཟླན་པའི་དུས་
 སུ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་འཇམ་སྒྲིང་ཀྱན་ཏུ་འཁོར་བར་གནས་ཏེ་ལྷ་དང་མི་ཡི་འདུ་
 བ་བྱུང་པར་ཅན་ནམས་ཀྱན་གྱི་མཆོད་པའི་གནས་སུ་འབྱུར་ཞིང་། སྐུ་བས་སུ་བཟླན་
 པ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བའི་ཆོ་སྐྱེ་ལས་འོད་འབྱུང་། ཞལ་ནས་རྩྱུ་འབྱུང་། སྐྱེན་ནས་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་འབྱུང་དོ། །ཕྱགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་བཟླན་པ་ལ་སུམ་ཙུ་ཙ་གསུམ་
 པའི་ལྷ་ནམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ལག་ན་དོན་ཅིའི་ཁང་བརྟེན་གསུམ་ཀྱི་ཡང་ཐོག་ན་དཔལ་
 ཆེན་སོ་ཞེས་བྱ་བས་ཕྱག་མཇུག་ཅིང་ཆོ་འཕུལ་ཀྱི་མཆོའི་བདག་ཉིད་དུ་

བཅུགས་སོ། །དེའང་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་སྟོང་ཐུབ་པའི་དུས་ཡན་ཆད་སྐྱུས་འདུལ་
 པའི་བསྟན་པ་སྟེ། ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་སྟོང་ཕྱག་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ཆེ་ལོ་བདུན་
 ཅུ་པའི་བར་དུ་གསུང་གིས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྟེ། ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་སྟོང་ཕྱག་གཅིག་
 གོ། །དེ་ནས་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་བར་ཐུགས་ཀྱིས་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་སྟེ། ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་
 སྟོང་ཕྱག་གཅིག་གོ། །ཆེ་ལོ་དེ་དག་ནི་བསྟན་པ་དེ་དག་གིས་འདུལ་བའི་ལོ་གྲངས་
 ཏེ་དུས་སྤྱིའི་ཡུན་ཆད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞིང་འདིར་མཛད་པ་རྫོགས་ནས་ཤར་ཕྱོགས་
 མཛེས་ལྡན་བོད་པ། བྱང་ཕྱོགས་ཡངས་པ་སྦྱོབ། རྒྱབ་ཕྱོགས་གཙུག་ལྷན་དབྱངས་
 རྣམས་སུ་རིམ་པར་འཕར། དེ་རྣམས་སུ་འང་མི་འབྱུང་བའི་དུས་བདུན། མི་རྒྱུ་
 པའི་དུས་བདུན་ཏེ་བརྒྱ་བཞི་རེས་བསྟན་པ་དར་རྒྱབ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་བར་
 བར་དུ་རྒྱབ་པ་ནི་མི་འབྱུང་བའི་དུས་ཏེ་མུན་པའི་བསྐྱལ་པར་གསུངས། ཞིང་དེ་དག་
 དུ་མཛད་པ་རྫོགས་ནས་དེ་རྗེ་འཆང་གིས་བོད་པའི་ཆངས་ཆེན་གྱིས་བསྐྱལ་པར་ཡོད་
 དོ་ཅིག་གཞིན་མའི་སར་གྲོལ་ཏེ་སྟོང་བརྒྱད་སྟོང་ས་ནས་བཙས་གསུམ་པོ་འང་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་རང་ཡལ་ཏེ་མི་སྤྱང་ངོ། །སྤར་གདུལ་བྱ་དབྱེངས་ནས་སྤྱང་བ་དང་
 སྤྱལ་པས་ཆངས་ཆེན་བོད་དེ་བཙས་གསུམ་པོ་འང་རང་ཤར་བ་སོགས་དྲག་པ་རྒྱན་
 གྱི་འཁོར་ལོར་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཡང་སྐྱུ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་བཞི་
 བཞིར་དབྱེ་བས་མཛད་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་རེ་བསྒྲམས་པས་མཛད་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་
 དུ་སྤྱང་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེའི་གསུང་རབ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བཞིན་ཏོ། །
 གཉིས་པ་འོག་མིན་དང་མཁའ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་

༥ འོག་མིན་བཤད་པ་ནི།

གུབ་པའི་སྒྲིབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་མཛད་པའི་སྤྱན་འགྲེལ་ལས། རོན་
གྱི་འོག་མིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་ཏེ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཞིང་། ཞིང་
དེའི་གོང་ན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཀྱི་འོག་མིན་དབྱེངས་དང་ཡེ་ཤེས་
དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྟགས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབྱེབས་དང་ཁ་དོག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ།
ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྒྱུའི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་
རྟགས་དེའི་གོང་ན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་པའི་འོག་མིན་དངོས་པོའི་
གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྫོགས་པ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་
གྱི་ཆོས་སྒྱུའི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཞིང་དེའི་གོང་ན་རིག་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྟགས་དང་བའི་འོག་མིན་ཡུམ་གྱི་མཁའ་སྟེ། གསང་བ་སྒྱུའི་བཞུགས་གནས་
ཡིན་ཞིང་གནས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གོང་ན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫོགས་པའི་འོག་མིན་
ལས་དང་པོ་པས་འོག་མིན་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྒྲུལ་བ་སྟེ། ལྟག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཞིང་། རོན་སྤྱི་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་པ་དེའི་
གོང་ན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིན་རྟེན་གནས་ཀྱི་འོག་མིན་གཙང་མ་རིས་
ཀྱི་ལྷ་ལྔའི་ཡང་སྟེང་སྟེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ཞིང་གཟུགས་
ཁམས་ཀྱི་གནས་དེའི་གོང་ན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཕྱི་མ་
ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་གཙང་རིས་ཀྱི་འོག་མིན་ལས་འདས་པ་འོག་

མེན་ཆེན་པོ་རྣམ་མཛེས་ཞེས་གྲགས་པ་དང་གཅིག་གོ །ཡང་དེ་དག་བསྟུ་ན་འོག་
མེན་རིགས་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། མཐའ་དབུས་ཕྱོགས་ཆ་གང་དུ་འང་བཞག་ཏུ་མེད་
ཅིང་སྤྱིས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་ངོ་བོ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་མཐར་ཐུག་གམ་བགོད་
བྱ་དམ་པ་སྟེ། ཡང་དག་དོན་གྱི་འོག་མེན་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་སྐྱའི་དབྱེངས་ལས་
ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་སྣང་བ་རང་བྱུང་བའོད་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་གཙོ་འཁོར་དུ་
སྣང་བ་ཡེ་ཤེས་ལྡེའི་རིགས་སུ་སྟུན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕྲོ་འགྱུར་
མེད་པ་རིགས་ལྡེ་སོ་སོའི་དཀྱུ་ལ་འཁོར་གྱི་ཆོམ་བུ་ནམ་མཁའི་དབྱེངས་ཀྱི་མཐའ་
ལྷས་པར་རང་སྣང་བཞི་འོག་མེན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གདུལ་བྱ་ས་ལ་
གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དབུས་ན་འོག་མེན་ཁང་བྱ་བ་ཅེགས་པ་སོགས་རིགས་ལྡེའི་
ཞིང་དུ་སྣང་བཞི་རང་བཞིན་སྟུལ་སྐྱའི་ཞིང་གི་འོག་མེན་དང་། འདྲེས་མའི་དོན་
དུ་མི་མཛེད་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་སྣང་བ་དང་མཐུན་པའི་གནས་ཀྱི་
མཆོན་རང་རང་གི་འཛིག་རྟེན་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཙང་
མ་རིས་ཀྱི་ལྷ་ལྡེའི་གནས་ཀྱི་འོག་མེན་ཏེ་རགས་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། འོད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པའི་གནས། གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་བཀོད་པའི་
བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཆོགས་པས་བརྒྱན་པ་ནི། གཙང་གནས་ཀྱི་འོག་མེན་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་
པ་སྟེ། རྩ་མ་གཉིས་ཆོས་སྐྱ་དང་ཡོངས་སྐྱའི་ཞིང་། བྱེ་མ་གཉིས་སྟུལ་སྐྱའི་གནས་
ཏེ་སྐྱ་གསུམ་གྱི་ཞིང་དུ་རྒྱལ་བ་རྫོང་ཆེན་པས་བཞེད་དོ། །འོག་མེན་སྟུག་པོ་བཀོད་

པའི་ཞིང་ལའང་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་ལ་སྒྲུང་བ་འོག་མིན་བཏགས་
པ་བདེད་། ཅུང་ཟད་བསྐྱབས་པའི་ཞིང་ཁམས་ས་བརྒྱ་པ་ལ་སྒྲུང་བ་ཙམ་པོ་བདེད་།
ཤིན་ཏུ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་སངས་རྒྱས་ཁོན་ལ་སྒྲུང་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཏེ་གསུམ་
དུ་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །དེ་ནི་ཡངས་སྤྱིའི་ཞིང་ཁམས་ཏེ། ཡང་གཤེགས་
ལས་༥ གཟུགས་ཁམས་ཡིན་པ་དང་གནས་གཙང་མའི་འོག་མིན་མ་ཡིན་པར་ཡང་
བཤད་པ་ནི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་རྣམ་མཛེས་ཉིད་དོ། །གཞན་ཡང་འོག་མིན་
གྱི་གནས་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་དང་བཏགས་པའི་བྱུང་པར་སོགས་
བཤད་སྟོལ་དང་དགག་སྟུབ་མང་དུ་སྟོས་པར་སྒྲུང་ཡང་འདིར་མ་སྟོས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་མཁའ་སྟོན་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལ་སྤྱིར་མཁའ་སྟོན་ཅེས་པའི་དོན་ནི། སྤྲུགས་ཀྱི་རིག་པ་བཟུང་བ་དང་། སྤྱི་
བདུན་གྱི་གཞོན་པ་དང་། ལས་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་སྟེ་ལུས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་
ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་མཆོག་དང་
ཆེན་པོ་སོགས་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་མཁའ་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་། ཅུང་དུ་གཉིས་
སུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྔ་པའི་མཁའ་
སྟོན་དེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། མན་ངག་སྟེ་མ་ལས། རུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
དང་༥ ལུས་ཡང་བཉིད་དང་། འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་བྱུབ་པར་བྱེད་
པ་ཉིད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་དང་།

དེ་ལ་བརྟན་པར་གྱུར་པ་དང་། འདོད་དགུར་སྐྱུར་བ་བྱེད་པའོ། ཞེས་དང་། གཞན་
 ཡང་། ལྷོ་མིའི་གཟུགས་དང་རིག་ཡང་བ། །ཁྱབ་དང་ཡང་དག་ཐོབ་པ་ཉིད། །རབ་
 ཏུ་གང་དང་བརྟན་པ་ཉིད། །དབང་ལྡན་འདོད་དགུར་སྐྱུར་མཐའ་ཅན། ཞེས་
 དང་། གཟུགས་སྤྱ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གིན་ཏུ་སྤྱ་བ་དང་། ཡང་བ་དང་། གིན་ཏུ་
 ཆེ་བ་དང་། གར་ཡང་སྤྱེན་པ་དང་། གསལ་བར་འོས་པ་དང་། དབང་པོ་ཉིད་
 དང་། དབང་སྐྱུར་བ་དང་། གང་ཏུ་འདོད་པར་གནས་པ་ཞེས་དབང་ལྷུག་ཉིད་
 རྣམ་པ་བརྒྱད་ཏུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིའི་ཡོན་ཏན་
 བརྒྱད་དང་དབང་ལྷུག་བརྒྱད་ནི་མིང་ཐ་དད་པ་ཙམ་ལས་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་
 ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་འབྲས་བུ་མཐར་སྐྱེན། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་མངོན་ཏུ་གྱུར་
 པས་རང་སྒྲུང་དག་པའི་ཞིང་ཏུ་ལམ་གྱི་རྫོགས་པ་འཕྲོས་སྦྱང་བ་སྟེ། གཞན་ཏུ་ལོངས་
 སྐྱའི་ཞིང་ཁམས་ཉལ་བ་ཞེས་འབྲུང་བ་ཡང་འདི་དང་དོན་གཅིག་གོ། །གཉིས་
 པ་

ལྷོ་མཁའ་སྦྱོད་ཆུང་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ཡང་མཁའ་སྦྱོད་ཆུང་ཏུ་ལ་རྣམ་གྲངས་གིན་ཏུ་མང་ཡང་རིགས་བསྟུན་གཟུགས་
 ཁམས་བརྒྱ་བདུན། འདོད་ལྷ་ཏུག་ མི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་མཁར་སྦྱོད་པ་ཙ་རི་ཏུ་ལ་
 སོགས་སྦྱོགས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་མི་ཡུལ་གྱི་མཁའ་སྦྱོད་
 ནི་མིའི་ཡུལ་ཏུ་གནས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་གང་ཟག་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་

སྤང་པ་སྤྲིད་ཀྱི། གཞན་ཕལ་པ་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་བར་མི་རྒྱས་པོ། །ལྟ་ཡུལ་
 གྱི་མཁའ་སྤྲིད་ལའང་འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་གང་དང་གང་དུ་སྤྲིད་རྒྱས་པ་དེ་དང་དེར་
 ལོངས་སྤྲིད་དང་ཆེ་ཆད་མཉམ་པར་ལྟག་པར་སྤྲིད་པའི་དབྱེ་བས་མཁའ་སྤྲིད་དུག་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཁམས་ལའང་སྒྱུར་བས་ལུས་སྤངས་མ་སྤངས་ཀྱི་མཁའ་
 སྤྲིད་དུ་སོང་བ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ལུས་མ་སྤངས་པ་ལའང་ལམ་བསྐྱོམས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཁའ་སྤྲིད་ཐོབ་པ་དང་། གནོད་སྦྱིན་མི་དང་གྲུབ་པ་སྟེ་རིག་འཛིན་
 ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཁའ་སྤྲིད་དུ་འབྲིད་པ་གཉིས་ལས། བྱེ་མ་
 རི་འཕྲལ་སྤང་ཅམ་སྟེ། མཐོང་མན་གང་དུ་སྤྲིད་ཅིང་ཡུན་རི་ཅམ་སྤྲིད་ཀྱང་ཕུགས་
 ཀྱི་བཅན་ས་ཟེན་པ་མེད་དོ། །ལམ་ཟབ་མོ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བགྲོད་པའི་
 མཁའ་སྤྲིད་ནི་ལུས་སྤངས་མ་སྤངས་གང་ཡང་རུང་སྟེ། ལུས་འཇའ་ལུས་འོད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་དངས་ཤིང་ཉིང་དེ་འཛིན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ལོངས་སྤྲིད་པའི་
 བྱེར་ས་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་ཉམས་པའི་གནས་མེད་པས་
 ར་བཅན་ས་ཟེན་པའི་མཁའ་སྤྲིད་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དགོས་པའི་དབང་གིས་སྟོབ་དཔོན་
 པར་དང་། བེ་མ་ལ་མི་བྱ། ལྷ་ཡི་དབང་པོ། གཡུ་ཐོག་ལ་སོགས་པ་ཀུ་བོད་ཀྱི་
 རིག་པ་འཛིན་པ་ནམས་ད་ལྟར་ཡང་སྤྲོད་གཞན་དང་གཞན་དུ་བཞུགས་པ་བཞིན་ནོ།།
 གསུམ་པ་ཇ་མ་བྱའི་སྤྲོད་གི་གྲགས་ཆེ་བའི་གནས་ཡུལ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ལ། ཡུལ་
 ཉི་གུ་རྩ་བཞི་བཤད་པ། དུར་བྲོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་རང་བྱུང་གི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་

བསྟན་པ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆེན་རྣམས་བཤད་པ། ཡུལ་ཕྱན་གཞན་གྱི་
གནས་བསྟན་པ། བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་གནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་

༥ ཡུལ་ནི་ཤུ་རྩ་བཞི་བཤད་པ་ནི།

གསང་སྒྲགས་དེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་རིམ་པ་བཤད་པའི་ཆོ། རྩ་བ་སྟོན་
བྲལ་གྱི་ཐིག་ལེ། འབྲུལ་པ་མ་རིག་པའི་ཐིག་ལེ། འཆིང་བྱེད་རྒྱུང་གི་ཐིག་ལེ།
བཏགས་པ་སྒྲགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་བདར་བཏགས་པ་
དང་། རོན་དམ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལས། བདར་བཏགས་
པའམ་རྗེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་དྲུངས་སྟོགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས། རྗེས་ཀྱི་ཐིག་ལེའི་
དྲུངས་མ་དཀར་ཆ་ལས་བདེ་བ་འཛོལ་བའི་དབྱེད་དང་དམར་ཆ་ལས་བདེ་བ་བརྟན་
པའི་ཐིག་ལེར་བཤད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་ཉེ་བར་མཆོན་ན་དཀར་
དམར་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཀུན་གཞིའི་སྟོག་ཆེན་པོ་རྒྱུང་དང་བཅས་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་
དེ་རྗེ་གདན་དུ་འཛོལ་པའོ། །དྲུངས་མ་དེ་དག་ལ་བརྟན་པའི་སྟོགས་མའི་ཁམས་
ཆ་མཐུན་ལའང་དྲུངས་སྟོགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སུམ་རུ་རྩ་དུག་སྟེ། དྲུངས་མས་ལུས་
ཀྱི་སྟོབས་དང་གཟེ་མདངས་བསྐྱེད་ལ། སྟོགས་མ་དབང་པོའི་སྟོ་སྟགས་ནས་འཛུགས་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་གྲང་ཁ་ཟས་ནང་གི་སྦྱོན་སྟགས་གི་དྲུངས་མའི་དྲུངས་མ་བདུན་
ཀྱི་མཐར་ཁུ་བའི་ཁམས་སུ་འགྱུར་བས་སྦྱེ་བ་བདུན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལས་
འཕྲོས་པའི་ཐིག་ལེ་གིན་དུ་མང་ཡང་། གཙོ་བོར་དྲུངས་མ་བརྩམས་དང་སྟོགས་

མ་ཉེར་བཞི་སྟེ་སྤུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་དྲུང་ས་མའི་ཁམས་བཅུ་གཉིས་
 ཉི། ཡན་ལག་གི་རྒྱ་ལྡ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལྡ། ཅ་བའི་རྒྱ་ལྡ་དང་འབྲེལ་
 བའི་ཐིག་ལེ་ལྡ། རྟེན་དུ་ཉི་ཟླ་སྤྱུག་ཅན་གྱི་རྒྱ་ལྡ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐིག་ལེ་གསུམ་
 ཉི་སྟོག་ཉི་མའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ཉི་མའི་ཐིག་ལེ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བྲས། འོག་ཏུ་
 བཤང་གཅི་ཁུ་བའི་ཅ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐིག་ལེ་གསུམ་ཉི། ཐུར་སེལ་ཟླ་བའི་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ཟླ་བའི་ཐིག་ལེར་གཅིག་ཏུ་བྲས་པ་སྟེ་དྲུང་ས་མ་བཅུ་
 གཉིས་སོ། །སྟོགས་མ་ཉེར་བཞིའི་རྟེན་ཉི་མ་འོག་སྟོད་སྟེ་གནས་བརྒྱད། ས་
 སྟོད་གསུང་གི་གནས་བརྒྱད། མཁའ་སྟོད་ཐུགས་གྱི་གནས་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བྱེ་
 བྲག་གིས་རྩེ་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ལ་ཐིག་ལེ་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་རྒྱུན་དུ་གནས་པ་དང་།
 རེ་འགའ་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས། ཐུན་ང་གི་གནས་དང་ཉི་བའི་གནས་
 གཉིས་ལ་ནང་གསེས་བཞི་བཞིར་དབྱེ་བས་ཡུལ་བརྒྱད་ཉི་ཐུགས་གྱི་འཁོར་ལོ། ཞིང་
 དང་ཉི་བའི་ཞིང་དང་ཆེན་དང་ཉི་བའི་ཆེན་བཞི་ལ་ནང་གསེས་གཉིས་རེར་ཡོད་པའི་
 ཡུལ་བརྒྱད་ཉི་གསུང་གི་འཁོར་ལོ། འདུ་བ་དང་ཉི་བའི་འདུ་བ། དུར་བྲོད་དང་
 ཉི་བའི་དུར་བྲོད་བཞི་ལ་གཉིས་རེར་དབྱེ་བས་ཡུལ་བརྒྱད་ཉི་སྟེ་འཁོར་ལོ་སྟེ། ནང་
 དུ་དཀར་ཆ་འབབ་ཅིང་ཐུ་རོལ་ཏུ་མཁའ་འགྲོ་མ་ནམས་འདུ་བའོ། །དེ་ལྟར་ཅ་
 ཆེན་ཉེར་བཞིར་འབབ་པའི་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཐིམ་པ་དང་། འོངས་
 སྟོད་བདག་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཐུ་བས་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་

ཟབ་མོའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་རྒྱང་སེམས་ཙམ་གྱི་སྐྱ་གྲུབ་ནས་ཕྱི་
 རིལ་དུ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞིའི་ཡུལ་ཆེན་རྣམས་ལ་སྦྱོང་ཅིང་དེ་དག་ཏུ་གནས་པའི་དོ་རྩེའི་
 སྔ་ཉ་མོ་རྣམས་དང་འདུ་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་དང་། རང་དུ་ཁམས་དང་རྒྱང་
 རྣམས་དབུ་མར་འགག་པས་རིམ་བཞིན་སྦྱོར་ལམ་ཉིད་ལས་ཕྱི་བའི་ས་བརུ་བགྱོད་
 པར་གསུངས་སོ། །སམ་བུ་ཏུ་ལས། །གནས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས། །དེ་
 བཞིན་ཉི་གནས་དྲི་མ་མེད། །ཞིང་ནི་འོད་བྱེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཉི་བའི་ཞིང་ནི་འོད་
 འཕྲོ་ཅན། །ཉི་བའི་ཆོས་སྤྱང་དགའ་བ། །ཆོས་མངོན་དུ་གྱུར་པར་ངེས། །འདུ་
 བ་རིང་དུ་སོང་བ་སྟེ། །ཉི་བའི་འདུ་བ་མི་གཡོ་བ། །དུར་བྱོད་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་
 ཉིད། །ཉི་བའི་དུར་བྱོད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན། །ཕ་རིལ་ཕྱིན་བརུའི་ས་རྣམས་ལ། །ནལ་
 འབྱོར་ས་ཡི་རྩ་རྩེའི་སྐད། །ཕུ་ལ་སོགས་པ་ཅི་གསུངས་པ། །ཕྱི་དང་ནང་དུ་ཤེས་
 པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནས་ཆེན་ཉིར་བཞི་ལས། Pulirama
 ཕུ་སྒྲི་ར་མ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་མངའ་སྡེ་ཞིག་གི་ནང་ཡོད་གསུངས།
 Jalandharaརྒྱ་ལན་རྒྱ་ར་ཞེས་པ་དུ་བ་འཛིན་པ་ནི་ད་རམས་ལ་དང་ཉི་བའི་ཀང་
 ར་ལ་ཡོད། Arbuda ཡུལ་ཏུ་ཞེས་པ་དེང་སང་ཡབུ་ཟེར་བ་སྤྱ་དུས་མ་རུའི་
 ཡུལ་དང་དེང་སང་Rajasthanརང་སྐྱ་ཐན་མངའ་སྡེ་ནང་ཡོད། Godavari
 གོ་དུ་ཕ་རྩེ་ཞེས་པ་བ་ཡི་མཆོད་སྦྱོན་རྣམ་བ་སྤྱང་གསོད་ཅེས་པ་རྒྱ་གར་རྩེ་ཕྱོགས་
 Andhra Pradesh ཡུལ་རྒྱ་ར་པར་སྤེ་ཤི་མངའ་སྡེ་ནང་ཡོད། དེ་བཞིན་

གནས་དང་། Devikota དེ་བྲེ་ཀོ་ཏི་ཞེས་པ་ལྷ་མོའི་མཁར་ནི་Assamལྷ་
 སམ་ནང་སྔོན་དུ་ས་བོ་རྒྱ་རའི་ནང་ཡོད་པའི་དེ་བྲེ་ཀོ་ཏི་ཞེས་ག་དང་། དེ་བཞིན་ལྷོ་
 རྒྱ་གསལ་ཏ་མེལ་མངའ་སྡེ་ནང་ཡང་གཅིག་ཡོད། གཞན་ཡང་འབྲུག་དང་བོད་གྲི་
 ཡུལ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པའང་ཡོད། Odivisa ལོ་ཏྲེ་བོ་ཤན་བརྒྱ་ལའི་ཉེ་འགམ་
 གྲི་རྒྱ་གར་གྲི་མངའ་སྡེ་ཞེས་གསལ་ཡོད། སྔོན་དཔོན་རྒྱ་གསལ་གླུང་གིས་ཆད་མ་ཀུན་བརྟུས་
 ཀྱང་ཡུལ་འདིར་བརྩམས། Kosala ཀོ་ས་ལའམ་ཀོ་ཤལ་ཞེས་པ་མཉན་ཡོད་
 གྲི་རྒྱ་གསལ་ཡོད། Lampa ལམ་པ་ཀའི་འཕྱང་བ་ཅན་ཏེ་Afghanishtanལམ་པ་ཀའི་
 སེ་ཐན་གྲི་རྒྱལ་ས་Kabulཀ་བུལ་ནས་ཤར་རྒྱ་གསལ་སྤྱི་ལེ་བརྒྱ་ཙམ་གྲི་སར་ལམ་
 ཏན་ཞེས་པའི་ས་དེ་ཡིན་པར་བཤད། དེ་བཞིན་ཉེ་བའི་གནས་སོ། Himalayaཏི་
 ལྷ་ལ་ཡའི་ནི་རི་བོ་གངས་ཅན་ཏེ་རྒྱ་སྐད་དུ་ཀེ་ལུ་ཤད་པོད་སྐད་དུ་ཏི་སེར་བརྒྱར་
 བ་ཡིན། Tihsadewa གྲི་ཏ་དེ་བཞིན་བྱིམ་གྲི་ལྷ་སྡེ་བོད་གྲི་མཁས་པས་ལེ་ཡུལ་
 རྩང་ར་སྤྱུག་པོ་ན་ཡོད་པར་གསུངས། དེའི་ངོས་འཛིན་སྒྲོར་འོག་ཏུ་འཆད། དེ་
 བེ་ཞིང་དང་། Suvarnavipa ལུ་ཤན་དྲེ་པ་ཞེས་པ་གསེར་གླིང་ཡིན། དེ་ནི་
 Indonesiaཞེས་དུ་ནི་ཤལ་རྒྱལ་ས་དང་ཉེ་བར་ཡོད། Sindhaསེན་རྩུ་ནི་
 Pakistanཔ་ཀེ་སེ་ཐན་ནང་ཡོད་པའི་སྤྱ་ཏ་ཞེས་པའི་ཉེ་འགམ་སེན་རྩུའི་མངའ་
 སྡེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཉེ་བའི་ཞིང་ངོ་། Kuluta །ཀུ་ལུ་ཏའམ་ཀུ་ལེ་ནི་
 Mandiལྷ་ནཏི་རྒྱལ་ས་ནས་སྤྱི་ལེ་དགུ་བརྒྱ་ཙམ་གྲི་སར་ཡོད། Uttiyana

ཡོ་ཁེ་ཡན་ལམ་ཡུ་ཁེ་ཡན་ནི་Pakistan པལ་གྱི་སྐབས་ནས་ཡོད། དེ་གཉིས་ནི་ཆོ་རྒྱུ་དང་། Ramesvara ར་མེ་ཤར་ཞེས་པ་དགའ་བའི་དབང་ཕུག་ནི། རྒྱ་གར་རྩོམ་ཕྱགས་ Tamil ཏ་མེ་ལ་མངའ་སྡེ་ནང་ཡོད། Malava ལྷ་ལ་ཕ་ཞེས་པ་ཕྱེང་བ་ཅན་ཏེ་རྒྱ་གར་དབུས་ཀྱི་མངའ་སྡེ་ནང་ཡུ་རྫོང་ཞེས་པ་འཕགས་ཀྱི་ལྷ་གི་ཉེ་འགྲམ་ན་ཡོད། དེ་གཉིས་ནི་ཉེ་བའི་ཆོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ Kamarupa ཀ་མ་རུ་པ་ཞེས་པ་འདོད་པའི་གཟུགས་ཏེ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱགས་ Assam ལྷ་སྐྱམ་གྱི་རྒྱལ་ས་ Guwahati གོ་དྲུ་ཁེ་ནང་ཡོད། Tisku ཀྱི་ཤ་ཀྱ་ནི་ད་ཆར་གང་དུ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆ་མ་བརྟེན། དེ་གཉིས་ནི་འདུ་བ་དང་། Kalinga ཀ་ལི་ཆ་ཞེས་པ་ཅི་མཆོན་ཏེ་ཡོ་ཁེ་ཡན་གྱི་ཤར་ཕྱགས་ནས་རྩོམ་ཕྱགས་གོ་དྲུ་ཕ་རི་བར་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན། དེང་སང་རྒྱ་གར་གྱི་མངའ་སྡེ་མང་པོ་ནང་ཕན་ཚུན་ཚུད་པས་ཡུལ་གསལ་པོར་ངོས་བཟུང་རྒྱ་མེད། Campa ཀ་ཏ་ཅ་སྟེ་རྒྱ་གར་རྩོམ་ཕྱགས་ཏ་མེ་ལ་མངའ་སྡེ་འེ་ནང་ཡོད་པའི་གནས་ཕྱི་རོལ་པ་ནམས་ཀྱི་ཤར་ཕྱགས་ཅུ་ཅུ་འེ་གདན་ས་གཅི་བའི་ཡིན། དེ་གཉིས་ནི་ཉེ་བའི་འདུ་བའོ། Pretapuri ཕྱེ་ཏ་ཕུ་རི་ཞེས་ཡིད་ཀྱིས་ཏེ་སྟོན་མངའ་རི་ཡུལ་གྱི་ཕྱེ་ཏ་ཕུ་རུ་ཞེས་པ་ཕུག་གཅིག་གི་ནང་ཡོད་པའི་བདེ་མཆོག་གི་ཕུགས་སམ་དབང་ཕུག་གི་ལི་ཆ་གསལ་པ་དེ་ཡིན། Saurashtra སོ་རུ་ཀླ་ཏར་ཞེས་པ་ཡུལ་འཁོར་བཟང་པོ་ནི་རྒྱ་གར་རུ་ཕྱགས་ Gujrat-གུ་རྩ་རུ་ཏེ་མངའ་སྡེ་ནང་ཡོད་ཅིང་། ད་ལྟོ་ཡང་སོ་ཤར་ཏ་བརྟེན། ཕྱི་རོལ་པ་ནམས་ཀྱི་Somnath སོ་མ་ནུ་ཐ་ཞེས་པའི་གནས་

ཅ་ཆེ་ཞིག་དུ་འཛིན། དེ་གཉིས་ནི་དུ་ར་བློད་དང་། Nagara ན་གར་ཞེས་པ་
 གྲོང་ཁྱིམ་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ན་གར་འི་ཡི་གེ་འབྲུང་བའི་གནས་Rajasthan ར་
 ཇི་སི་ཐན་གྱི་མངའ་ཁོངས་Nagara ན་གར་ཞེས་པའི་ཡུལ་དེ་ཡིན། མ་རུ་ནི་བྱེ་
 ཐང་མུ་ངན་དང་མུ་ངན་གྱི་ཐང་ལ་ཡང་བསྐྱུར། དེ་ནི་Rajasthan ར་ཇི་སི་ཐན་གྱི་
 མངའ་ཁོངས་Abu ཞུ་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་གྱི་བྱེ་ཐང་ཆེ་ཤོས་ཡིད་པའི་ཡུལ་འདི་ཡིན།
 དེ་གཉིས་ལ་ཉེ་བའི་དུ་ར་བློད་ཅེས་བཞོད། དེ་རྣམས་གཙོ་བོ་འགོས་པར་རྒྱ་ལ་མཆོན་
 གྱི་གསུང་ལས་བརྟུས་སོ། །འདི་དག་གི་སྤྲེང་དུ་དུ་ར་བློད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་གང་དུ་གནས་
 པའི་ཡུལ་རྣམས་བརྩིས་པས་ཡུལ་ཆེན་སོ་གཉིས་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་རྒྱད་ནས་སྦྱོད་ཡུལ་
 རྣམས་སུ་རྒྱ་བར་མི་འབྲུང་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱད་ལས་རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས་
 ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞིང་རྣམས་སུ་རྒྱ་བ་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་གཙོ་བོར་ཡོངས་
 སུ་གྲགས་པ་ནི་འཇམ་བུ་སྤྲིང་གི་ཡུལ་ཆེན་སོ་གཉིས་པོ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཇེས་མཐུན་
 ནི་བོད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མ་རེ་རེ་ལའང་ཡུལ་ཆེན་དེ་དག་ཆང་བར་བརྩི་ཞིང་
 གྲོང་ཁྱིམ་གཅིག་ལའང་ཆང་བར་གསུངས་སོ། །ཆང་བའི་གོ་དོན་ནི་ས་བརྒྱ་ཆེ་ཆུང་
 ལ་གནས་པའི་པོ་ཉ་མོ་རྣམས་གནས་པ་དང་། དེ་དག་གིས་རྣལ་འབྱོར་དམ་པ་རྣམས་
 ལ་ནང་གི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བའི་གྲོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་ གཉིས་པ་དུ་ར་བློད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དང་རང་བྱུང་གི་མཆོད་རྟེན་རྣམས་བཤད་
 པ་ནི། དེ་ཡང་རྩྱུད་ལྟན་གྱི་ཐོག་མར་གསང་བའི་བདག་པོ་དཔལ་ཕུག་ན་དྷི་ཇེ་བཇ་
 དེ་རུ་ཀ་ཆེན་པོས་རུ་བློ་བྱུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་བསྒྲུལ་ཏེ། གསང་ཆེན་དྷི་

རྗེ་ཐེག་པ་འེ་གལ་ལ་བཀོད། གནས་གསུམ་དུ་དམ་ཆོག་གི་དོན་རྗེ་བཞག་ནས་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་བསྐྱེད་བར་གཉེར་གཏད། རུ་བློན་ཆོས་སྦྱོང་ལེགས་ལྷན་ནག་
 པོར་དབང་བསྐྱུར། གསང་མཆོན་མ་དུ་ཀླ་ལར་བཏགས། མ་འོངས་པར་བཀོད་
 པ་ལྷན་གྱུ་བ་དུ་འཆང་བྱ་བར་ལུང་བསྟན་དོ། །དེའི་ཆོ་རུ་བློན་པོ་གན་རྒྱལ་
 དུ་བསྐྱེད་ཏེ་མགོ་བོ་སྟོན་ལ། ཀྱང་པ་བྱང་ཤར་དུ་བསྟན་ནས་སྟོན་ཕྱགས་ཇམ་བུའི་
 སྦྱང་དུ་འཕངས་པས་ས་གཞིར་གྱུར་པ་ནི། མགོ་བོ་སང་ག་ལའི་ཡུལ། ལག་པ་
 གཡས་ཐོག་གར་ཡུལ། གཡོན་ལེ་ཡུལ། ཀྱང་པ་གཡས་བལ་ཡུལ། གཡོན་ཁ་
 ཆེའི་ཡུལ། ནང་ཁྱེལ་བུ་ཏོར་ཡུལ། སྤང་ཨོ་རྒྱུན་ཡུལ། ལིང་ག་མ་ག་རྟའི་ཡུལ་
 ལོ། །གཞན་ཡང་སྟོན་རུ་བློན་གྱིས་སྟོན་མ་ཡིན་ཀེ་བུ་ཞེས་པའི་ལུས་བྱང་ཇམ་
 བུའི་སྦྱང་དུ་ཆུད་ཀོར་གྱིས་བསྐྱུར་བས་ཀྱང་ཡན་ལག་རྣམས་ཡུལ་དེ་དག་དུ་བབས་
 པས་དག་གནས་བརྒྱད་དུ་གྲགས་སོ། །ཡུལ་དེ་རྣམས་སུ་དུར་བྲིད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་
 དང་རང་བྱུང་གི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་སོགས་བྱུང་བ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་དབུས་མ་
 ག་རྟའི་ན། དུར་བྲིད་བསེལ་བ་ཆལ་དང་། མཆོད་རྟེན་བདེ་བྲེད་བརྟེགས་པ། མ་
 མོ་ཆེན་མོ་གི་མ་རི་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་སང་ག་ལར། དུར་བྲིད་སོ་ས་
 སྦྱང་ངམ་སྐྱེ་ལ་རྗེ་གས། མཆོད་རྟེན་རི་བོ་དུ་ལ། མ་མོ་ཙོ་རི་མ་གནས་སོ། །བལ་
 པོའི་ཡུལ་དུ། ལྷན་གྱུ་བ་བརྟེགས་པ། མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར། མ་མོ་ཀལྱ་
 རི་གནས་སོ། །བུ་ཏོར་གྱི་ཡུལ་དུ། དགའ་བ་ཆལ་གྱི་དུར་བྲིད་ལང་ཀ་བརྟེགས་

པདྨ་མཆོད་རྟེན་བདེ་བྱེད་གཞིན་ཅུ། མ་མོ་ཅན་ཏེ་ལི་གནས་སོ། སྤྱ་ལའི་ཡུལ་
 ལམ་ཐོ་གར་གྱི་ཡུལ་ཞེས་ཁ་ཆེའི་རྩ་བ་ཕྱོགས་གུད་གྱི་ཡུལ་ལམ་སྤྱན་པོའི་སྦྱིང་དུ།
 གསང་ཆེན་རོལ་པའི་དུར་བྱོད། མཆོད་རྟེན་ཀ་པ་ཏ། མ་མོ་བེ་ཏེ་ལི་གནས་སོ།
 །ཞོ་རྒྱན་གྱི་ཡུལ་དུ་ལྷ་བཙུགས་སམ་པར་བཙུགས་པའི་དུར་བྱོད། མཆོད་རྟེན་རང་
 བྱུང་གཟི་འོད་ཅན་ནམ་དམ་ཅན། མ་མོ་པསྐལ་གནས་སོ། །ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ར་ག་
 ར་གྱི་གནས་སུ། རྟེ་ཆེན་བདེལ་བའམ་གསང་ལམ་མཚོལ་མའམ་བདེ་ཆེན་བདེལ་
 བའི་དུར་བྱོད། མཆོད་རྟེན་ཀ་ནི་ཀ། མ་མོ་རྟོ་རི་མ་གནས་སོ། །འི་ཡི་ཡུལ་དུ།
 ལང་ཀ་བཙུགས་པའི་དུར་བྱོད། མཆོད་རྟེན་གོ་མ་ས་ལ་གན་རྒྱ། མ་མོ་སྒྲེ་གནི་
 གནས་སོ། །བདུད་རྩི་མཆོག་གི་རྒྱུད་ལས། རོ་ཡི་སྤྱང་མ་ཆེན་མོ་ནི། །མ་མོ་
 ཆེན་མོ་བརྒྱུད་དུ་བཞག། །དེ་དག་བརྟེན་ནས་ཆེན་མོ་ཡང་། །མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་
 དུ་རྣམ་པར་བཞག། །ཅེས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་མཐོང་ཐོས་འཕྲུལ་དྲག་རྣམས་
 པའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་དང་། སྤྱན་མོ་ར་རོ་མ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་མ་བརྒྱུད་དང་།
 ཤིང་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དང་། ཞིང་སྦྱང་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དང་། མཆོ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་
 དང་། ལྷ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དང་། སྤྱན་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དང་། ཕྱོགས་སྦྱང་ཆེན་པོ་
 བརྒྱུད་ལ་སོགས་པའང་དུར་བྱོད་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཁ་ཅིག་གཞིས་
 ལྷན་གྱི་དུས་སུ་རུ་བྱའམ་དྲག་པོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བརྟུལ་བར་བཤད་པ་སོགས་
 མང་ཡང་འདི་རེ་དགོངས་པ་འདུས་པའི་མདོ་དང་ཐང་ཡིག་ལྟར་བཀོད་

པའོ། །གསུམ་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཆེན་རྣམས་བཤད་པ་ལ།

ཤུག་ཏེ་བྱུང་བ་བཅོད་པ་དང་། གནས་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་

༥ ཤུག་ཏེ་བྱུང་བ་བཅོད་པ་ནི།

སྤྲོན་ཐོག་མར་འཛིག་ཏེ་གྱི་ཁམས་ནམ་མཁའ་ཡངས་པའི་སྒྲོང་དུ། མེ་ཁུ་རྒྱུང་
གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་འོ་མ་དྲུག་གས་པའི་མར་བཞིན་ས་གཞི་སྤྲོད་གྱི་འཛིག་ཏེ་གྱི་
ཆགས། དེ་ནས་བཙུད་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་འོད་གསལ་ལྷ་ནས་ཆད་པའི་
རྫོགས་ལྡན་གྱི་མི་རྣམས་བདུད་རྩི་འཛིན་གྱི་འཛིན་འཛོལ་དང་། དེ་ནས་སའི་བཙུད་
གྱིས་འཛོལ་ནས་རིམ་གྱིས་ལུས་སྤྱི་ཞིང་ཁ་དོག་ངན་པར་གྱུར་པ་དང་། ལུས་གྱི་
འོད་རྣམས་ཏེ་ཉི་ཟླ་བྱུང་། དེ་ནས་འབྲས་ས་ལུ་སྤྱེས་ཤིང་ལོངས་སུ་སྤྱད་པས་ཕོ་
མོའི་དབང་པོ་དོད་ནས་ཁང་བྱིམ་འབྱུངས། དེ་ནས་ཞིང་བཏབ་སྤེ་འབྲས་བྱུང་དང་
ཞིང་གི་མུ་ལ་འབྲུགས་ཅོད་བྱུང་བ་ན། ཡུལ་མི་ཀུན་འདུས་ནས་སྤྲོ་གྲོས་དང་ལྡན་
པ་ཞིག་རྒྱལ་པོར་བསྐོས་ཏེ་ས་བདག་ཀུན་གྱི་ཐོག་མ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་
ཞེས་སུ་གྲགས། དེའི་སྤྱིས་བཙུད་རིམ་པར། འོད་མཛེས། དག་བ། དག་
མཆོག་། གསོ་སྤྱོད་འཕགས་དང་ལྡེ་ལ་སྤྲོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤེ་ལྡར་བཅོད། གསོ་
སྤྱོད་འཕགས་ལས་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་རྒྱ། དེ་ལས་མཛེས་པ། དེ་ལས་ཉེ་མཛེས།
དེ་ལས་མཛེས་ལྡན། དེ་ལས་ཉེ་མཛེས་ལྡན་ཏེ་སྤྲོན་གྱི་འཁོར་ལོས་སྤྱུར་བའི་རྒྱལ་
པོ་ལྡར་གྲགས། དེ་རྣམས་ལས་གདུང་རབས་སྤྲོད་གི་མཆོམས་སུ་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱི་

བྱང་། དེའི་ཆེ་སངས་ཀྱིས་འོད་སྤངས་འཛིན་ཅིང་དུ་བྱོན། དེ་ལྟར་ཀྱལ་པོ་འདི་
 དག་ལས་བརྒྱད་དེ་ཟས་གཙང་ཡན་ཆོད་དུ་སྤེལ་ཆེག་འབུམ་ཉི་བཞི་ལྔ་བརྒྱ་བརྒྱ་བཞི་
 བྱང་བར་གསུངས། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གདུང་རབས་ནི་ཡུལ་གྱི་འཛིན་དུ་
 བྱ་རམ་ཤིང་པའི་ཀྱལ་བརྒྱད་ཅེས་པ་རིམ་པར་ཀྱལ་པོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བྱང་བའི་མཐའ་
 མ་ཀྱལ་པོ་འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཞིས་བྱ་བ་བྱང་། དེ་ལ་བྱ་ཕྱ་ལྟ་གཉིས་ལས་ཡབ་ལྟ་པོ་
 ལ་དག་འབས་ཀྱལ་སྤྱིད་གཏད། ཕུ་པོ་རྩ་ར་རྩ་ཇ་སྤྱན་གཞན་དང་བསྐྱོངས་ནས་
 སེར་སྐྱའི་གནས་སུ་བྱེན། མཐར་ཡབ་ཀྱིས་བྱ་རྒྱུ་མས་ཡིད་ལ་བྱན་པས་སྟོན་པོ་ལ་
 གཞིན་ལྟ་རྒྱུ་རྒྱུ་མས་པོས་ཤོག་གསུངས་པ་ལྟར་བཅལ་བས། སྤྲས་མིང་སྤྱིང་རྒྱུ་མས་
 མཉམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། བུ་ཆ་མང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་གྲུའི་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས། ཀྱལ་
 བརྒྱད་སྟོང་ཕྱག་ལྔ་འདས་པའི་ཆེ་ཀྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བརྒྱ་པ་བྱོན། དེའི་བརྒྱད་ལ་ཀྱལ་
 པོ་སང་གི་འགྲམ་ཞིས་བྱ་བ་བྱང་། སེལྟེ་འགྲམ་གྱི་སྤྲས་ལ་ཀྱལ་པོ་ཟས་གཙང་དང་།
 ཟས་དཀར་དང་། བྲོ་པོ་ཟས་དང་། བདུད་ཅི་ཟས་རྒྱུ་མས་བྱང་། ཟས་གཙང་གི་
 སྤྲས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། གཙུང་དག་འཕོ། ཟས་དཀར་གྱི་སྤྲས་ལ་མ་
 འགགས་པ་དང་། ཆེན་པོ། བདུད་ཅི་ཟས་ཀྱི་སྤྲས་ནི་ཀྱན་དག་འཕོ་དང་། ལྷས་
 བྱེན་ནོ། །སྤྱལ་ཅན་འཛིན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྤྲས་སྟེ་གནས་བརྟན་དག་བཅོམ་
 པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་གྲུ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་འཕྲུང་བརྒྱད་ཆད་པ་ཡིན་ཅེས་གསུངས་སོ།
 །གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་ལས། ཇི་གས་སངས་གང་དུ་བཞུགས་

པ་དང་། །གང་དུ་བྱང་ཆུབ་ལ་རེག་དང་། །ཞི་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། །ཟག་
མེད་མུ་ངན་འདས་པ་ཡི། །གནས་དེ་ལ་ནི་བདག་ཕྱག་འཆ་ལ། །ཞེས་དང་། །ལུང་
ཕྱན་ཆེགས་ལས། དག་སྦྱོང་དག ང་འདས་པའི་འོག་ཏུ་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་
ནི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་བྱ་མོ་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་འཆོ་བའི་བར་དུ་འགྲོ་བར་
བྱ་ཞིང་། དུན་པར་འགྱུར་བར་བྱའོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན།

༡ འདིར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་འབྱུངས་སོ།།

༢ འདིར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ།།

༣ འདིར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱོར་ཏོ།།

༤ འདིར་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དག་སྦྱོང་དག་
ང་འདས་པའི་འོག་ཏུ་འདིར་མཆོད་རྟེན་བསྐྱོར་བ་དང་། མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཆ་ལ་
བ་དག་འོང་གི་ དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཞེད་པར་བྱ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས་ང་ལ་
དད་པས་དུས་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་འགྲོ་མཐོང་རིས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་འགྲོའོ་
ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། ང་མུ་
ངན་ལས་འདས་པའི་རྗེས་སུ། དག་སྦྱོང་གསར་བུ་འགའ་ཞིག་འོང་ནས། བྱིད་
ཀྱི་སྟོན་པ་ངེ་འདྲ་ཞེས་འདྲི་ན། དེ་དག་ལ་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་བསྟན་པར་བྱ་
སྟེ་སོགས་གསུངས་ལ། རྟོག་གི་འབར་བར་མདོ་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། གནས་
བཞི་པོ་འདི་དག་བསྐྱོར་བས་མཆོམས་མེད་པའི་སྒྲིག་པ་ཡང་འབྱུང་བར་གསུངས།

༡ དེ་ཡང་དེ་རྗེ་གདན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་གནས།
 ༢ ལུམ་བེན་གྱི་སྐྱེ་འབྱུངས་པའི་གནས།
 ༣ སྒྲ་རྒྱ་སེ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས།
 ༤ རྩ་མཆོག་གྲོང་མུ་ངན་ལས་འདས་པའི་གནས་ཏེ་
 མངོན་ལས་གསུངས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱེ་གནས་ཆེན་བཞི་པོ་ནི་དེ་དག་ཡིན་ལ།
 དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ།

༥ རྒྱ་ལྗོངས་སྐྱེ་ཆེ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས།
 ༦ མཉན་ཡོད་བདུད་བརྟུལ་བའི་གནས།
 ༧ བཤང་ཁ་ས་ལྷ་ལས་བབས་པའི་གནས།
 ༨ རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དབྱེན་རྒྱུ་མ་པའི་གནས་ཏེ་བརྒྱད་པོ་
 དེ་ནི་གནས་ཆེན་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་པ་དག་ཡིན་ནོ།།

ལྟ་ ཡུལ་དབུས་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་སེར་སྐྱའི་གནས།
 དེ་ནི་ལུམ་བེན་འཁོར་བྱེན་ཕྱོགས་སྐྱེ་ལེ་དུག་ཅམན་ཆུ་བོ་སྐལ་ལྡན་གིང་རྟའི་འགྲམ་ཏེ་
 ལེ་ར་ཀོ་ཏ་ཟེར་བའི་གནས་སུ་གྲོང་ཁྱིམ་དང་པོ་བྱང་གི་ཤུལ་བཅས་ཡོད། པོ་བྱང་
 གི་ཤུལ་དེ་ལ་ཤར་སྒོ་ནས་རྒྱལ་སྒོ་བར་མི་ཏར་ ༣༠༥༥༨༡ བྱང་ཕྱོགས་ནས་སྒོ་
 སྒོ་བར་མི་ཏར་ ༤༩༧ ཡོད་པ་གསུངས། དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་

སངས་ཀྱིས་ཤུག་ཐུབ་པ། སྒྲིམ་བུ་འདུལ་བ། ཁ་ལོ་སྒྱུར་བ། སྒྲ་ན་མེད་པ། ལྷ་
 དང་མི་རྒྱུ་སྒྲིམ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་ཉིད། གཟིགས་པ་རྒྱུ་པ་ལྡེ་ལ་གཟིགས་ནས་དབྱེད་
 རྒྱུ་ཐ་ཆུང་སྒྲིམ་མ་སྒྲིམ་ག་ཉིད་བཅོལ་ལ། དུམ་གསོ་སྒྲིམ་ལ་གནས་པའི་སྒྲིམ་གསལ་
 རྒྱུ་ལྷུ་མས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ལྷུ་མས་གཞུང་ལས་ཁང་དུ་སྒྲུལ་ནས་འགྲོ་བ་མཐའ་ལས་
 པའི་དོན་མཛད་པའི་གནས་དང་། རྒྱུ་སྒྲིམ་ལྷུ་མ་དཔོན་ཀྱི་བཞུགས་གཉིན་དང་
 ། སྒྲིམ་བུ་གོ་ཆ་ལ་སྒྲིམ་པའི་དུང་དུ་སྒྲིམ་ཏེ། ཡི་གེ་དང་། འཕྲིང་དང་རྒྱ་
 རྒྱུ་ལ་རྒྱུ་མས་མཐར་སྒྲིམ་ཏེ། སྒྲིམ་བུ་དང་རྒྱུ་ལ་ཅན་དུ་མ་ཞིག་སྒྲིམ་བུ་དང་རྒྱུ་ལ་
 གྲིས་བུ་ལ་བའི་གནས་ཀྱང་ཡིན། གཞན་ཡང་བཅུ་མོ་དུག་ཁྲི་ཁབ་དུ་བཞུགས་
 པ་དང་། ཐོ་བྲང་དུ་གནས་པའི་ཆེ་ལྷོ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་གྱི་སྒྲིམ་ལས། གྲོང་ཁྲོལ་དམ་
 པ་དེ་ནས་སྒྲིམ་དུ་སྒྲིམ་པའི་གཞུང་ལས་གྲགས་པ་སྒྲིམ་གྱིས་སྒྲིམ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་
 བའི་གནས་སྒྲིམ་ཡིན།

ལྷ གྲོང་ཁྲོལ་ཡངས་པ་ཅན།

ལྷ་ཏར་ཕྱེད་གཙང་འཁོར་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ལྷ། Vaishali བེ་ཤུ་ལྷེ་ཞེས་བརྗོད། དེར་
 འཁོར་དག་བཅོམ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲིམ་པ་རྒྱུ་ལ་སྒྲིམ་པ་ལ། དཔལ་
 ཕྲང་སེང་གེ་སྒྲིམ་དང་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་བཀའ་ཐ་མ་ངེས་
 དོན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྒྲིམ་པའི་གནས་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་སྒྲིམ་ལྷུ་ལྷེ་རྒྱུ་ལ་ཐོ་ད་

ལུ་མན་དེའི་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་གཟིགས་ནས། སྤྱུ་ས་སྤྱང་ཅི་དང་ཤིང་ཐོག་སོ་
 མ་ཕུལ་བ་ནམས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་ཕྱི་དྲོ་ཡང་རུང་ཚུ་བཏབ་ནས་གསོལ་བས།
 སྤྱུ་དགའ་ནས་གར་བྱས་པས་ཁྲིན་པའི་ནང་དུ་ལྷུང་ནས་ཆེའི་དུས་བྱས་ཏེ། སུམ་
 ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་གནས་སུ་ལྷེའི་བུ་དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པ་བྱ་བར་སྐྱེས་པའི་གནས་
 དང་། ལྷོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཇེས་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་ཡོན་སྦྱར་ཏེ་
 དག་བཅོམ་པ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པ་བདུན་བརྒྱས་བཀའ་བསྟུ་གཅིས་པ་མཛད་པའི་
 གནས་ཀྱང་ཡིན། དེར་ད་ལྷ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤུལ་དང་། དེའི་བྱང་
 བཀར་ན་བེ་མ་ལ་མི་ཏྲའི་བཞུགས་ཁང་གི་ཤུལ་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས།
 ད་ལྷེའི་མཆོད་རྟེན་ཅིག་ཡོད་པའི་ནང་དུ་ལྷོན་པ་དངོས་ཀྱིས་གནང་བའི་ལྷུང་
 བཟེད་ཅིག་ཡོད། འཛམ་གླིང་ནང་དམངས་གཙོ་ལམ་སྲོལ་ཀྱང་གནས་འདི་
 ནས་ཐོག་མར་དར་བར་བཤད། དེ་ནི་ལྷོན་པ་མ་ཐེབས་པའི་སྤྲོན་ནས་དར་
 ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱས་ཡོད་འདུག ཨ་ཤོ་ཀའི་དོ་རིང་གི་རྩར་རྫིང་བུ་ཞིག་
 ཡོད་པ་དེའི་མིང་ལ་ར་མ་ཨུན་འདྲ་ཞེས་པ། Rama Aunda དེ་ནི་སྤྱུ་
 ནམས་ཀྱིས་ལྷོན་པའི་སྐུ་བྱས་གསོ་བའི་གནས་རྫིང་བུ་དེ་བྱས་པར་བཛོད། སྤྱང་
 ཅི་ཕུར་སར་མཆོད་རྟེན་གཅིས་ཡོད་པའང་གསུངས་སོ། །

༥ ལུམ་བེའི་ནིའི་ཆལ།

ཅ་མཆོག་གྲོང་ནས། གོ་རག་པུ་དང་། དེ་ནས་ནྱོ་ཏན་བ་དང་། དེ་ནས་Lumbini
ལུམ་བེ་ནི་ལ་སྒྲེབས། དེང་སང་བལ་ཡུལ་གྱི་སྟོ་ཕྱགས་རུ་པན་ཏིའི་ཇོང་ཁོང་དུ་
ཡོད་ཅིང་མིང་ལ་རུ་མན་དེ་ Rumend ཞེས་ཞུ། གནའ་དུས་སུ་མིང་ལ་
དགའ་བའི་ཆལ་ཞིག་བཟོད་པར་བཤད། དེ་ཡང་སྟོན་དུས་སུ་ཀུལ་པོ་
Devadahaདང་། ཀུལ་པོ་Koliya གཉིས་ཀྱི་ཀུལ་སའི་བར་ན་ཡོད་
པར་བཤད། དེར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ལྷུ་མས་སུ་ཟླ་བ་བརྒྱ་ལྟ་ཏེ། དཔྱིད་
ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཡར་ཆེས་བཅོ་ལྔ་ལ་བབ་པ་ན། ལུམ་གྱི་ཕུག་གཡས་པས་ཤིང་མུ་ངན་
ཆང་མེ་ཏོག་རབ་ཏུ་ཀུས་པ་ཞིག་གི་ཡལ་ག་ལ་བབ་ཟུང་སྐབས། ལུམ་ལ་གནོད་པ་
མེད་པར་མཆན་ཁྲུང་གཡས་ནས་ལྷ་ཇས་ཀྱི་ན་བཟའ་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱེ་འབྱུངས།
བལྷམས་མ་ཐག་ས་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་གཡོས། འོད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཆེན་པོས་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྲུབ་པར་གྱུར། དེ་མ་ཐག་ཕྱོགས་བཞིར་གོམ་པ་བདུན་
བདུན་དོར་བས་པར་བདུན་བདུན་འབྱུངས་ཏེ། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མཆོག་
གི་ཞེས་གསུངས་པ་ན། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པ་སྒྲུ་ཆོགས་དང་། གང་ཆེ་རྐང་
གཉིས་གཙོ་བོ་བྱིད་བལྷམ་ཆོ། །ས་ཆེན་འདི་ལ་གོམ་པ་བདུན་བཅུད་དེ། །ང་ནི་
འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མཆོག་ཅེས་གསུང་། །དེ་ཆེ་མཁས་པ་བྱིད་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ།
།ཞེས་བསྟོད་བཟོད་སྟོགས་མཇུག་པའི་གནས་ཡིན། དེར་ཆོས་ཀུལ་མུ་ངན་མེད་

གྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་ཕྱགས་འདིར་འབྱུངས་སེམས་ཡི་གེ་བཀོད་ནས་
 ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་འབྲུལ་མའི་རྒྱ་བརྒྱན། རྫོན་པའི་རྒྱ་བྱས་གསེལ་བའི་བྲིན་པ།
 རྒྱུ་ལོ་༡༩༧༥ ཉི་ཉོང་གནའ་རྫས་ཞིབ་འཇུག་པ་ནས་རྫོན་པའི་རྒྱ་བརྒྱན་ཕྱག་མཇུབ་
 གནམ་ལ་ཀེར་བཞག་དང་། གཞིན་རྒྱུ་དོན་གྱུ་བ་དང་བཅུན་མོ་གྲགས་འཛིན་ལྷན་
 བཞུགས་ཀྱི་རྫོགས་རྒྱ། ས་གནས་དེར་མི་སྤྱོད་པའི་དོ་རིལ་ཆེན་པོ་བརྟེན། དུས་རབ་
 ༡༩ པའི་རྒྱ་བས་དབྱེན་གཞུང་གིས་རྫོན་པའི་གནས་རྣམས་ཞིབ་འཇུག་རྒྱ་བས་
 བལ་ཡུལ་དུ་དབྱེན་ཅི་དངོས་སུ་ཐེབས་མ་བཅུག་ཀྱང་། བལ་པོའི་དམག་
 དཔོན་-Shamsherrana ག་མ་ག་རན་ཞེས་པ་བརྒྱུད་ས་རྫོགས་པའི་ལས་
 འགོ་བཙུགས་ནས། ༡༩༧༦ ལོར་ཨ་ཤི་ཀའི་དོ་རིལ་དེ་བརྟེན། དེ་རྗེས་
 དབྱེན་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་དབང་Mukkergi ཞེས་པ་དེ་བཏང་
 ནས་སྤར་ཡང་ཞིབ་འཇུག་གནང་བས་མཆོད་རྟོག་ཆུང་ཆུང་༡༦ ཅམ་བརྟེན།
 སྤར་རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཐོབ་རྗེས། Mukkergi ལ་ ༡༩༧༧ ལོར་
 མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་ཐོབ་པ་བཞིན་
 སྤར་ཡང་ས་རྫོགས་པས། ༡༩༧༠ དང་ ༡༩༧༡ ལོར་མཆོད་རྟོག་དང་གྲ་
 བག་སོགས་མང་པོ་བརྟེན་ནས་གནས་དེ་འབྲུལ་མེད་དུ་ངོས་ཟིན་པ་བཤད།

ལྷ རྡོ་རྗེ་གདན་ནི།

Bihar བོ་དྭ་ར་མངའ་ཁོངས་སུ་བཞུགས། གནས་དེའི་མཆོན་ལ་Bodhgaya
 རྡོ་རྗེ་གཡུ་ཞེས་པ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་གནས་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན། དེ་ནི་འཇམ་བུ་
 སྤོང་གི་ཡུལ་དབུས་སྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྤོང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པར་སྟོན་
 པའི་གནས། རྡོ་རྗེའི་གདན་དང་བཅས་པ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་གིས་བརྒྱན་པ་སྟེ། ཉན་
 ཐོས་པ་ལྟར་ན་རྡོ་རྗེ་ཙུའུ་པ་གྱི་ནད་བསྐྱངས་པའི་དབུས་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་ཡོད་
 པར། རྩ་བའི་ལ་མཆོད་རྟེན་རེ་རེ་ཡོད་པའི་བར་ན་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་པར་འདོད་ཅིང་།
 ཐེག་ཆེན་ལྟར་ན། རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གམ་གྱི་སྟེ་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་སྐྱེས་པ། རྩ་བའི་ལ་
 རྡོ་རྗེ་ཡུར་པའི་མཆོད་རྟེན་རེ་ཡོད་པ། བར་ན་རྒྱང་གྲགས་རེ་རེ་ཡོད་པ། དེ་ནི་
 བསྐལ་བ་བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་གནས་ཡིན་པས།
 མེ་བདུན་ཆུ་གཅིག་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པར་གནས་པར་འདོད། དེ་
 ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བྲག་རི་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུས་བརྒྱན་པ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་
 པ་ན་དེ་མ་ཐག་རི་དེ་ཉིལ་ལོ། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་
 སུ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱེན་པ་ནི་ས་གཞན་གྱིས་བཟུང་བར་མི་རུས་ཏེ། འདི་དང་ཉེ་
 བར་རྡོ་རྗེ་གདན་མཆིས་ཏེ། དེ་ནི་དེར་བཞུད་ཅིག་ཅེས་ལྟས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་
 གསེགས་པ་ན། རྩ་འཛོལ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རི་སྟོས་ངད་ལྗན་ལས་སྦང་བའི་རྩ་འཇམ་
 ཞིང་རེག་ན་བདེ་བ་མ་བྱའི་མཁོན་པ་ལྟ་བུ་ཡུལ་བའི་སྟེང་དུ་སྐྱེལ་ཀྱང་བཅས། སྐུ་

རྒྱུ་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་ལ་བརྟེན། སྐྱུ་བྱུང་པོར་བསྐངས། དུན་པ་མངོན་དུ་བཞག་
 ནས། དོ་རྩེ་ལྷ་བྱེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། ཐོ་རངས་རྒྱལ་རྩ་
 བདུང་དུ་ཉི་པའི་ཆེ་བཅད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་མངོན་དེ་མངོན་
 པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས། ཟླ་བ་གསུམ་ལོན་པ་ན་ཆོང་དཔོན་གཤོན་དང་བཟང་
 པོས་གཙོ་བྱས་པའི་ཆོང་པ་ལྔ་བརྒྱ་ལ། རྒྱ་སྐར་ཉེར་བརྒྱད་བཟོད་བྱར་བྱས་པའི་
 བཀྲ་ཤིས་བརྟེན་པ་ཆོག་སྐྱུ་བཅད་ནས་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན། ད་ལྟའི་བསྟན་
 པའི་གནས་ཆད་རྫོགས་སྐབས་སྐྱུ་འཇམ་གླིང་གི་རིང་བསྐལ་ཐམས་ཅད་གནས་འདིར་
 འདུས། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་དངོས་སྐྱུ་གྱུར་ཏེ་བྱུང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱུང་དུ་སྐྱུ་ཅིག་
 ཅམ་ཞིག་བཞུགས་ནས་ཆོས་སྟོན་ཅིང་། དེའི་ཆེ་ལྷ་མི་སྐལ་ལྡན་མང་པོ་གྲུ་ལ་བ་
 འཕྱོང་། དེ་ནས་སྐྱུ་ལས་མེ་འབར་དེ་ཟྱ་ངན་ལས་འདའ་ཞིང་། དེ་ཕྱིན་བསྟན་
 པ་མི་གནས་པར་ཡང་གསུངས།

ལྟ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྩ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གནས་འདིར་ཨ་ཏི་ཡོ་གཞིང་སྡེ་
 སྐྱུ་མཐུན་དོན་འཕགས་ཀྱི་དཀྱུ་ལ་འཁོར་དང་། སྐྱུ་ཏི་ཡོ་ག་བཅའི་དཀྱུ་ལ་འཁོར་
 དང་། ཡང་ཏི་ཡོ་ག་ཐོད་ཀྱིས་མེས་ཉིད་ཉི་ཟླའི་དཀྱུ་ལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱེ་ནས། ཐེག་
 པ་ཡོངས་རྫོགས་ཡང་དག་བྱུང་ཚུབ་མཆོག་གི་སྟེང་པོར་བཞུགས་པའི་ཆེ། ཨོ་རྒྱན་
 ཉིད་སྐྱུ་ལུས་མཁའ་ལྟར་དག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་འཕྱུ་ལ་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་པ་
 རིམ་དགྱེའི་དགོངས་དོན་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གསུངས་པར། རྒྱ་གར་གྱི་

མཁས་པ་ཉེར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཆོག་ས་ནས་བསྟོན་པ་བཟོན་པའི་གནས་དང་།
 གཞན་ཡང་ལོག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་ལྟར་དག་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་དེ། གསུང་
 རབ་དང་མཆོད་རྟེན་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་བཞེངས། རྒྱལ་སྤྱི་དམ་པའི་ཆོས་
 གྱིས་བསྐྱེད་ས་ནས། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་སོར་ཆུད་དེ་སྒྲུབ་འགྲོ་རྣམས་བདེ་སྒྲིབ་
 ལ་བཀོད་པར་མཛད་པའི་གནས་ཀྱང་ཡིན། དབུས་གྱི་གན་རྩོལ་འདི་ནི་ཆོས་རྒྱལ་
 ལྷ་མོ་མཛད་དང་བུ་མ་ཟེ་ཇ་སའི་བུ་ཐ་ཆུང་གང་རུང་གིས་བཞེངས་པར་བཤད། ཅེས་
 མཆོད་རྟེན་འདི་ནི་སྒྲུབ་དཔོན་ལྷ་སྒྲུབ་གྱིས་བཞེངས་ཤིང་ནང་དུ་སྟོན་པའི་རིང་བསྐལ་
 བྲེ་གང་བཞུགས། དབུས་གྱི་གན་རྩོལ་འདི་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་གྱི་ས་སྟོན་གསལ་ཡངས་པ་འདི་
 ལ་སྟོན་པའི་བཞུགས་གདན་གྱི་རྩ་རྣམས་བོར་བའི་གནས་ཡིན། དེར་སྟོན་དབུས་
 མ་དང་འདྲ་བའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས། ལྷ་ཁང་སྟོང་འོག་གཉིས་
 ཡོད་པའི་སྟོང་མ་ནང་དུ་སྟོན་རང་རེའི་ལྷ་སའི་ཇོ་བོ་གྲུ་མུན་བཞུགས་པར་གསུངས།
 འོག་མ་ནང་རང་བྱུང་སྟོན་པའི་སྤང་བརྟན་གྱིན་ཅན་དེ་ཡོད། སྟོན་དུས་སུ་
 གན་ཇོ་ལའི་མཆོན་ལ་ Maha Bodhitemple ཞེས་བཟོན། སྟོན་
 པ་མ་གྱིན་པའི་སྟོན་དུ་གནས་འདིའི་མཆོན་ལ་ཡུ་རུ་བིང་ལ་ Uruvela
 ཞེས་བཟོན། དུས་རབས་དང་པོའི་ནང་། kushan རྒྱལ་བརྒྱུད་ཞིག་
 གིས་དགོན་པ་ཞིག་བཞེངས་པ་ཡང་བཤད། དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་གྱི་
 བར་ནང་པའི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་གནས་འདུག དུས་རབས་ ༩ ནས་ ༡༣

བར་རྩེ་གོ་ལ་གྱི་pala ཕུ་ལ་ཀྱལ་བརྒྱུད་གྱིས་གཟིགས་སྤངས་མཛད་པས་
 ནང་པའི་སློབ་གཉེར་གནང་ས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ཨ་ཏི་ཤིའི་སློབ་
 པ་ཡང་གནས་འདི་ནས་བཞེས་པར་བཤད། ཏུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་
 ནང་ Turkish དམག་གིས་བསྟན་པ་བསྐྱབས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་
 ཉམས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་དང་བཅས་པ་ས་དང་བྱེ་མའི་དགྱིལ་དུ་ཡུན་རིང་ལུས།
 བྱིས་བྱི་ལོ་ ༡༨༤༩ ལོར་ Sir Alexarder Cunningham སིང་རལ་
 རན་བྱར་ཀྱན་ནིན་གོ་ཞེས་པའི་དབྱིན་ཅི་མི་དེས་གཙོ་འགན་བཞེས་ཏེ་ལོ་བཞིའི་
 རིང་ས་དང་བྱེ་མ་རྣམས་སྡོག་སྒྲོར་འབྲུམ་གཉིས་ཙམ་གྱི་འགྲོ་གྲངས་རྣམས་
 བྱི་ཀྱལ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་ནང་པ་རྣམས་གྱིས་ལུལ་འདུག ས་འོག་ནས་
 མཆོད་རྟེན་ཁུང་དུ་ཞིག་བརྟེན་པ་དེ་དཔེ་བྱས་ནས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་དེ་ཉམས་
 གསོ་བྱས་འདུག དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་ཉམས་གསོ་བྱས་འདུག
 ༡༩༩༠ ལོར་ཏིན་འདུ་ལྷ་མ་Mahant ཞེས་པ་དེ་འབྲུམས་ནས་བཞུགས།
 རྗེས་སུ་ཁོང་ལྷ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་སློབ་མ་མང་པོ་འདུས། སྐབས་དེ་
 ཏུས་ལྷེ་ལེ་ཁ་ཆེའི་ཀྱལ་པོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ལེགས་པོ་ཡོད་པས་གནས་དེ་
 ཁོང་ལ་ལུལ་འདུག དེ་ནས་འབར་མ་ཀྱལ་པོ་Mindon min-ནས་ཡི་གེ་
 བཏང་ཏེ་ ༡༩༥༩ ལོར་ཀྱ་གར་དབྱིན་ཇི་སྤྱི་དགའ་ལ་བདག་དབང་ཡོངས་
 རྫོགས་ནང་པ་ལ་དགོས་པའི་སྟན་གསན་ཞུས། དེ་རྗེས་ ༡༩༩༡ སིང་ག་

ལ་ནས་ Anagarika Dharma pala གྲུབ་གནས་སྒྲོར་བྱེད་ནས།
 གནས་ཆེན་ཡོངས་ཇོགས་ནང་པར་བདག་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་ལས་འགུལ་ཕྱི་མ།
 དང་པོ་སིང་ག་ལའི་རྒྱལ་ས་ཀོ་ལོམ་ཕུ། Colombo ཏུ་མ་དྲ་བོ་རྒྱའི་
 ཆོགས་པ་དབུ་འཇུགས་ཞུས། དེ་རྗེས་ཆོགས་པ་དེ་རྒྱ་གར་ཀ་ལི་ཀ་ཏར་གནས་
 སྒོ་བྱས་འདུག ཁོང་གི་དང་པོ་ནང་པའི་གནས་ནམས་ཉི་འཆར་བྱས་ཀྱང་
 གྲུབ་འབྲས་མ་སོན་པས། ག་ཡ་བྲིམས་ཁང་དུ་བྲིམས་གཏུག་བྱས་དགོས་
 བྱུང་འདུག ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་བྲིམས་ཁང་གཉིས་ཀ་ནས་
 དམིགས་བསལ་གྱི་བྲིམས་ཡིག Tha Bodh Gaya timple Ast
 ཞེས་པ་གཏན་འབེབས་གྱིས་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཆོགས་གསར་ཇུགས་ཞུས།
 ༢༠༠༣ unesco མནམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་
 ཡིན་པ་ངས་བརྟེན་པོ་ལ། World Heritag གནའ་དངོས་རྒྱུད་འཛིན་
 སྐྱོང་སྐྱོབ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏན་འབེབས་ཞུས།

༥ གན་རྩོ་ལའི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་རང་བྱུང་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྒྱན།

དེ་ནི་བྲམ་བེ་ཇ་སའི་བུ་ཆུང་ཤོས་དེས་བཞེངས། དེ་ཡང་ཆེ་ལམ་དུ་ལུང་བསྟན་
བྱུང་བ། རྩུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དྲི་བཟང་དང་། ཅན་དན་གྱི་ལྡེ་གུ་རྣམས་གན་རྩོ་
ལའི་ནང་དུ་གསོག་ལ་ཞིག་ཞག་བདུན་གྱི་བར་དུ་མི་སུ་ཡང་ནང་དུ་མ་བཏང་ན་
སྐུ་རང་བྱུང་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཆེས་པ་ལྟར་བཞག་སྐབས། མན་རེ་ངོ་རྒྱབ་འཆེ་
བ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་འཇིག་རྟེན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞལ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་མི་ང་
ལས་མེད། ངས་ལོ་ནི་ཤུ་ལོན་དུ་ས་སྟོན་པ་ལས་དགེ་བསྟོན་མའི་སྡོམ་པ་སྦྱངས་
པ་ཡིན། བྱེས་གཞན་གྱིས་སྐུ་གཟུགས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་
བ་མི་ཤེས་སོ། །དེ་བས་ན་ངས་པར་སྟོ་ཕྱེ་ཞིག་ཅེས་བེར་བས་སྟོ་ཕྱེ་བ་ན། བཟོ་
བོ་རྣམས་མི་སྒྲིང་བར་གྱུར་ཏོ། །མན་རེ་སྐུ་འདི་ནི་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཅི་འདྲ་བར་
འདུག་གོ། །འོན་ཀྱང་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབུའི་གཙུག་ཏོར་མི་མངོན་པ་ལས།
འདིར་མཐོང་བ་དང་། སྦྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་མཇུག་པ་ལས། འདིར་གཅིག་ལས་
མི་མཇུག་པ་དང་། ངག་རྩུ་ཆོས་གསུངས་པ་ལས། འདིར་མི་གསུངས་པ་དང་།
རྟག་རྩུ་འོད་འཕྲོ་བ་ལས། འདིར་མེད་པའོ། །ཁྱད་པར་བཞི་པོ་འདི་དག་མ་གཏོགས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞག་བདུན་ལས་གཅིག་
གི་མ་ཆང་བར་སྟོ་ཕྱེས་པས་བཟོའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མ་གྲུབ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཞབས་
གཡས་པའི་མཐེའུ་ཆུང་ཡིན་པར་འདོད། ཁ་ཅིག་དབུ་སྐྱ་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་

ཕར་འདོད་པས་དེ་གཉིས་ཕྱིས་བཞེངས་པར་མཛད། འོན་ཀྱང་པའི་ཏ་ཁ་ཅིག་གིས་
 སྐུ་ལ་བ་སྐྱུ་དང་ན་བཟའ་སྐུ་ལ་མ་རེག་པ་གཉིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས།
 དེའི་འོག་ཏུ་བྲམ་ཟེ་སྐྱུ་ན་གསུམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ཁང་རྣམས་སུ་དགོ་འདུན་ལྟ་བུ་བརྒྱུ་
 འཆོ་བ་ཏུ་གྱུར་ཞིང་། ཕྱོགས་བཞིའི་དགོ་འདུན་ལ་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་མཆོད་པར་
 བྱས་སོ། རྣང་བརྒྱན་ཆེན་པོའི་མདུན་ཀྱང་གར་གྱི་མཁན་དབང་ཙོ་ར་པེ་ཞི་བདེའི་
 གཟེངས་ཏུ་གསུམ་བཞེས་མཁན་ Rabindranath Tagore. ཞེས་པས་
 ཀྱང་དབང་མེད་དུ་ཡིད་ལ་དད་པ་སྦྱེས་ཏེ་གུས་འདུད་ཞུས་འདུག ཁོང་
 གི་མི་ཆེའི་ནང་གུས་འདུད་ཞུ་ས་དེ་མིན་བྱང་མེད་ཚུ་ལ་གསུངས།

བྱང་ཚུབ་ཤིང་གི་སྒོར། རྒྱལ་པོ་སིང་སན་ཀ་ཞེས་པས་ཕྱི་ལོ་ ༦༠༠

སྐབས་བྱང་ཚུབ་ཤིང་དེ་རྩ་མེད་བྱས་ཀྱང་ཨ་ཤི་ཀའི་བུད་མོ་ Sanga Mitta

སང་ག་སིང་ཏ། ཞེས་པས་ས་པོན་ཞིག་འབྱེར་ཏེ་སིང་ག་ལའི་རྒྱལ་པོ།

Devanampyatisa ལ་ལུ་ལ། རྒྱལ་པོས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་

Nauradhapura ཞེས་པའི་གནས་སུ་བཏབ་ཏེ་ད་ལྟ་ཡང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༦༣༠ ནང་ལང་ཀའི་རྒྱལ་པོ་པར་ན་བར་མ་Purnavarma ཞེས་

པས་སིང་ག་སྐྱིང་ནས་ས་པོན་ཞིག་དོ་གདན་དུ་བཏབ་ཏེ་སྦྲར་སྦྱེས་པར་བཤད།

Sir Alexarder Cunningham སིང་རལ་ཇན་དར་ཀུན་ནིན་གོ་ནིད་

དོ་གདན་དུ་༡༨༦༣ ལོར་ཕེབས་སྐབས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡལ་ག་གསུམ་མ་རྣམས་

ཕར་གནས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རྗེས་༡༩༣༡ ནང་ ༡༩༣༣ ལོར་བྱང་ཤིང་ཙ
 བ་ནས་སྒྲིམས་པ་དང་། སྤར་ཡང་ ༡༩༣༤ ལོར་ཐེབས་སྐབས་ཆར་རྒྱང་
 ཆེན་པོས་རྩ་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་གསུངས། དུས་རབས་ ༡༩ པའི་ནང་
 སིང་ག་ལ་ནས་སྤར་ཡང་Anuradha Pura. ཞེས་པས་གདན་ཞུས་བྱས་
 ནས་ད་ཆར་ལོ་ ༡༩༩ ལྷག་ཙམ་ཡིན། འོན་ཀྱང་༢༠༠༣
 Forestresrarch Institute Dehra Dun ཤིང་ནགས་ཉམས་ཞིབ་
 ཁང་ནས་བྱང་ཤིང་ལ་ན་ཆ་ཕྱག་ཡོད་པར་བཤད། ད་ཆར་དེ་ཕྱིར་བཅོས་
 ཐབས་དང་བྱང་ཤིང་གི་ས་པོན་ལས་ལྗོན་པ་གསར་པའི་འདེབས་འཛུགས་བྱེད་
 བཞིན་མཆིས། ལོ་རྒྱུས་གཞན་ལས། ཨ་ཤོ་ཀས་བྱང་ཤིང་མེ་ལ་བསྐྱེགས་
 ཏུ་བཅུག་རྗེས་སྤར་ཡང་སྐྱེས་པས་རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་དད་ནས། རྒྱན་དུ་བྱང་
 ཤིང་དུག་ཏུ་མཆོད་པར་བྱས་ནས་བཞུགས། སྐབས་དེར་བཅུན་མོ་རྒྱལ་པོ་
 དང་ཡུན་རིང་འགྲོགས་པར་འདོད་དེ་བྱང་ཤིང་གི་རྩ་བ་ཤིང་ཆེར་མ་ཅན་གྱིས་
 ཉམས་པ་བྱས། སྤར་ཡང་རྒྱལ་པོས་ཉམས་གསོ་ཞུས་རྗེས། རྒྱལ་པོ་
 prasenajait ཅེས་པས་བྱང་ཤིང་གི་རྩ་བ་ལ་རྒྱ་བ་བསྐྱོར་འདུག དེ་རྒྱལ་
 པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་ཡར་རྒྱས་བཏང་ཡང་། སྤང་ཆེན་གྱིས་གཏོར། སྤར་འཕགས་
 པ་ལྷ་སྐྱབ་གྱིས་རྒྱ་བ་གསར་པ་བསྐྱོར་བ་དེས་ཀྱང་སྤང་ཆེན་གྱི་འཇིགས་པ་
 ལྗོག་མ་ཐུབ་པས། རྒྱུགས་བཞིར་མ་དུག་ལའི་སྐུ་རེ་རེ་བཞེངས་པས། དེ་

རྗེས་མཛད་ཆེན་གྱིས་འདིགས་པ་མ་བུ་བར་བཤད། ལྷོན་པ་མཉམ་པར་བཞག་
 སའི་གནས་དེར་vajrasana ཞེས་བཟླ་ད། ལྷོན་པ་མ་ཐེབས་པའི་གོང་
 ས་གནས་དེའི་མིང་ལ་Uruvela ཞེས་བཟླ་ད་པར་བཤད། བྱེ་ལོ་ ༣༠༠ན
 ལོལ་གོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དབུ་བཞུགས་ཐོག་པོར་གཞུང་དམངས་གཉིས་
 ཀས་གསེར་གྱི་ལྷུང་བཟེད་དང་གསེར་གྱི་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཏིག་བཙས་གསེར་དུ་བཞེངས།
 མཆོད་རྟེན་གྱི་རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་བྱང་རྒྱལ་ཤིང་གི་དབང་པོ་དང་། དེའི་དུང་དུ་འགྲོ་བ་
 ཀྱན་གྱིས་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་གང་གི་ཞབས་རྗེས་ཆ་གཅིག་གན་
 ལྷོ་ལའི་མཐར་ལྷོར་དུ་ལྷུ་ལྷུ་བ་གྱིས་བཞེངས་པའི་དེའི་དུ་མིག་བྱང་ངོས་སུ་ལྷོན་པ་
 ཐོག་མར་བྱང་རྒྱལ་ནས་ཞབས་འཆག་པའི་ཤུལ་པ་ལྷོ་ལའི་ཕྱང་བ་བཙུག་གིས། ཤར་ལྷོ་ལའི་
 གཡོན་དུ་ལྷོ་ལ་མའི་སྐྱེ་བྱེན་ཅན། མཉམ་མེད་རྩི་བོ་རྩི་ལ་གསུང་དངོས་སུ་འབྱོན་
 པ་དང་། ཆོས་རྗེ་དམ་པ་ཡིད་བཞིན་ཅོར་བུ་འདིགས་མེད་ཡུན་ཆོགས་མཆོག་གིས་
 ཕུག་ཕྱང་ཡུལ་བདེ། ལྷུ་རྩི་ཡི་བཞུགས་གནས་སུ་འབྱོར་བ་དང་། གངས་ཅན་སྐྱེ་
 འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་བསགས་པ་སོགས་དགེ་ཆོགས་དུ་མ་ལ་དགོངས་ཏེ། བོད་
 གཞུང་དམངས་རྣམས་ཀྱིས་ལྷོན་པའི་སྤང་བ་རྣམས་ལ་གསེར་གྱི་ལྷུང་བཟེད་དང་གཙུག་
 ཏོར་འབུལ་སྐབས་དངོས་སུ་བདུད་རྩི་བཤས་པ་ཀྱན་གྱི་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་བྱུང་།
 བྱང་ངོས་དུ་མིག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཁུང་དུ་དག་གི་ནང་དུ་དབྱ་བཙམ་
 པ་མང་པོའི་གདུང་བཞུགས་ཤིང་སྐྱ་སེན་སོགས་འཕང་ན་ངན་སོང་གི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡིགས་པར་

གསུངས། མདུན་ཕྱོགས་དབུས་མ་འདྲ་བའི་མཆོད་རྟེན་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་གན་
 རྩོལ་ཞེས་པ་འདི་ནི་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲོས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་མ་ཡིན་པ་
 རྣམས་བསྐྱེགས་པའི་གནས་ཡིན། ཤིང་ཆོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་སྤྱངས་པའི་སར་
 ཨ་ཀར་བོ་རྩི་བྱ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་ཞིག་སྤྲོས་པ་དེ་ད་ལྟར་བྱང་ངོས་སྐྱོར་ལམ་ནང་
 མའི་ཕྱིན་ཡོད་ཅིང་དེའི་རྩ་བར་ར་སྟུ་ལྷིའི་བྲིན་པ་ཞེས་པ་ནད་སེལ་བའི་སྒྲན་ཆུ་ཞིག་
 ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ དུར་བྲོད་ཆེན་པོ་དང་དུ་སྤྲོགས་པ་ནི།

དེ་ནི་དོ་རྩི་གདན་གྱི་གན་རྩོལ་འི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད། སྟོན་གཙན་
 གཟན་སྐྱ་ཆོགས་སྟོགས་ནས་འཆི་ལ་ཉེ་བའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་གཙུག་ལག་འཛིན་གྱི་སྤྱི་
 བ་རྒྱལ་པོ་རྩ་བ་རུ་པའི་སྤྲས་མི་མན་རྩི་བཟང་མི་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོས་
 དབང་བསྐྱུར་ཆོས་བཤད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྤྱི་ལུས་གཙན་གཟན་རྣམས་ལ་
 སྤྱིན་པ་བཏང་དུ་བཙུག་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ལ་མན་རྩི་བཟང་མིའི་སྤྱི་རྒྱུད་གསུངས་པས།
 རྒྱལ་པོ་འཁོར་བ་ལ་ཡོད་སྤྱོན་ས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཆོས་ལ་བཙུགས་ཏེ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་རྒྱ་ཆེར་དར་བར་མཛད་པའི་གནས་ཡིན། དུར་བྲོད་དེར་ཁང་ཆུང་ཞིག་
 གོན་ངོ་འོད་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་སྤྱོད་དཔོན་སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་གྱིས་བཞེངས་པའི་དུས་
 འཁོར་སྤྲོས་བསྐྱངས་ཡིན་པ་གསུངས།

ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྤྲོ་བ།

Niranjana དེ་ནི་དེ་མེད་གདན་གྱི་ལམ་ཟུར་གྱི་མ་ལ་རྒྱ་པའི་ཆུ་བོ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་
 ཆུ་བོ་དལ་བབས་ཞེས་གྲང་བེར། ཆུ་འགྲམ་དེར་སྟོན་པས་ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱད་
 དེ། ལོ་དང་པོ་གཉིས་ལ་འབྲས་ཉག་མ་རེ། བར་པ་གཉིས་ལ་ཏིལ་ཉག་མ་རེ།
 མཐའ་མ་གཉིས་ལ་ཆུ་ཐེགས་པ་རེ་གསོལ་ནས་མཁའ་ཁྱབ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་
 པར་བཞག་པས་སྐྱེ་ལུས་རིད་ཅིང་། སྐྱེ་ལུས་ལ་རྒྱན་གསེར་གྲང་མེད་པ་ལྟར་གྱུར་
 ལ། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་གཞིན་རྒྱ་དང་། གཞིན་རྒྱ་མ་དང་། རྒྱགས་མེད་དག་འོངས་ཏེ།
 ཞེ་མ་འདི་ནི་ལོ་སྤྱི་མ་ཡང་འདིར་གནས་ཤིང་ད་དུང་ཡང་འདི་གར་མཆིས་པས།
 ཅི་འདྲ་ཞིག་ཅེས་རས་བལ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། ཤིང་བུ་དག་སྟོན་དུ་བཅུག་པ་
 དང་། གསེག་མ་འཕྲོར་བར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་གསལ་པ་དང་གཟིགས་པར་ཡང་
 མ་མཇད་ནས་དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་གནས་ཡིན། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་འདིར་སྐྱ་ངན་
 མེད་གྱི་མཆོད་རྟེན་འགའ་ཞིག་ཆུ་འགྲམ་གྱི་གྲོང་པའི་གསེབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ དུར་བྱིད་བསེལ་བ་ཆེན།

རྟེན་གདན་ནས་ཤར་རྟེན་ཕྱགས་སུ་སྒྱུ་ལེ་བདུན་ཙམ་གྱི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གར་
 ཡས་Durgashri ཀར་ཀ་ཤིར་ཞེས་བརྗོད་། དེ་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བསེལ་
 བའི་ཆལ་ཡིན་པར་གསུངས་། མདུན་ངོས་ཀྱི་རི་སྒེབས་ན་དཔལ་ལྷན་ག་བ་རི་པའི་
 རྒྱལ་ཕུག་ཀ་པ་ལི་ཁ་སྐྱབས་ཀྱི་དབྱེབས་ཙན་ཕུག་པ་ངོ་མཆར་ཙན་དེ་ནི་ཐང་ཡིག་

ལས། རྒྱ་གར་ནི་རྗེ་གདན་གྱི་གཡའ་རི་གོང་གི་བྲག་ལྷག་བྱ་བ་ན། ལུ་རྒྱ་ན་གྱ་
 རུ་པར་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱ་ཞིག་བཞུགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི།
 སློབ་དཔོན་པར་འཛིན་སྐྱབ་གནས་གཡའ་རི་གོང་གི་བྲག་ལྷག་བྱ་བ། སློབ་དཔོན་ཆེན་
 པོ་ལོ་བཙུ་གཉིས་སུ་བཞུགས་ཏེ། བཀའ་འདུས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱབ་པ་མཛད་
 པའི་གནས་ཡིན།

༥ བ་མེན་ལྔ་བརྒྱའི་འོད་མ་གསོལ་བའི་གནས།

སྟོན་པས་ནི་རྗེ་ལྔ་བརྒྱའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གནས་འཆོལ་དུ་གཤེགས་པའི་ལམ་དུ། ཆོང་
 དཔོན་གྱི་བུ་མི་ལགས་སྐྱེས་མདང་དགའ་སྟོབས་མས་བ་མེན་ལྔ་བརྒྱའི་འོ་མ་བསྐྱེལ་
 ཏེ་ཉིང་ཁུ་བསེངས་པ་དྲངས་པས་སྐྱ་མདོག་གསེར་གྱི་མདངས་སུ་གྱུར་ཅིང་བསྟོ་
 བ་མཛད་པའི་གནས་ནི་རྗེ་གདན་དང་ཉེ་བར་རྫོག་གར་ཞེས་པ་ཡིད།

༦ ཆོས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་ཀྱི་རྒྱལ་ས།

ནི་རྗེ་གདན་དུ་འོངས་པའི་ལམ་དུ་གསྐྱ་བཀལ་མ་ཐག་ Patna པཌ་ཏ་ལ་སྟེབས།
 དེ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་ཅེས་པའི་སྡིག་སྦྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་
 སྐྱུ་ལ་པ་དག་སློང་དབང་པོ་སྡེས་ཐབས་ཀྱིས་ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་བཀོད། རྒྱལ་
 པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོད་བཤགས་སུ་འཛམ་བུ་སྒྲིང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་
 སྟེང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་གཅིག་བཞེངས་པ་དེའི་རྒྱལ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མེདོག་
 རྒྱས་པའམ་སྐྱ་ནར་བུའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིན། དེར་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་གི་

ཤུལ་དང་། གནའ་དངོས་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་ནང་དུ་སྡོན་གྱི་སྐུ་བརྒྱན་དོ་མཆར་
ཅན་མང་པོ་དང་། ཟུང་ན་མེད་གྱི་བརྩམ་མོའི་འདྲ་བརྒྱན་ཡིན་ཟེར་བའི་དོ་སྐུ་ཤེལ་
ལྟར་འཆར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས།

པ ལྷོ་རྒྱ་བགནས་ཕུ་ལ་དེ།

Patna-པ་ཏ་ན་ནས་Rajgir-ར་རི་གི་རི་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་Bihar Sharif
བེ་ཏར་ཤ་རི་བ་ཟེར་བའི་མེ་འཁོར་བབས་ཚུགས་ལ་སྦྲེབས་ཅིང་། དེ་ནས་རུབ་ཏུ་
བཞུགས་ན་བྲག་རི་ལེབ་མོ་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་ཨོ་ཏྲཱ་ཡུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤུལ་
ཡིན། བོད་གྱི་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྟར་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་
དེ་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་བཞེངས་པ་ཡིན་གསུངས། གནས་འདི་ནི་གྲུབ་ཆེན་ལྷོ་རྒྱ་པའི་
སྐུ་བགནས་ཕུ་ལ་དེ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པ་ཡང་། དག་ཆོས་ཀྱིས། ཆག་ལོའི་རྣམ་
ཐར་དུ་ན་ལྷོ་རིའི་བྱང་དོས་སུ་ཆ་འཕྲོག་གཅིག་གི་ས་ན་རི་དེ་ཡོད་གསུངས་ཤིང་།
ན་ལྷོ་རིའི་བྱང་དོས་སུ་རི་འདི་གཅིག་ཡུ་མ་གཏོགས་ཡེ་མེད་ལ། རིའི་དབྱེབས་ཀྱང་
བོད་ཕྱོགས་སུ་མགོ་གྲག་པ་ལྟར་ཡོད་པས་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་དང་ཡང་འགྲེག་ཅེས་
གསུངས། ཡུལ་དེ་ནི་ཀོ་ཤ་ལ་ཅན་དན་གྱི་སྤྱིང་ཞེས་པ། སྦྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་
ཕུར་པའི་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་ཞིག་གཏོར་ནས་བཞེས་པའི་གནས་དོ་མཆར་བ་ཞིག་
གོ།

༩ དཔལ་ནུ་ལྷོ། Nalanda རི་

Biha- བི་དྲུར་མངའ་ཁོངས་ Patna པ་ན་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༥ སར་
 ཡོད་༥ གནས་འདི་ནི་འཕགས་པ་གྲུ་རིའི་བུ་འབྱུངས་པའི་ཡུལ་དང་། མཐར་
 གྲུ་རིའི་བུ་འཁོར་དག་བཅོམ་པ་བྱི་ཕྱག་བརྒྱད་དང་བཅས་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
 ས་ཡང་ཡིན་ལ། འཕགས་པ་གྲུ་རིའི་བུའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་མྱ་
 ངན་མེད་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་མཆོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེངས། དེ་
 གས་ཕྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སློབ་དཔོན་ལྷ་བརྒྱུས་གནས་དེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བསྟན་
 ན་༥ ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དར་བར་འགྱུར་བའི་མཆོན་མ་གཟིགས་ནས་བྲམ་ཟེ་སློབ་
 དཔོན་སྐུ་མཆོད་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་བཞེངས་ཏེ། དེར་ཐེག་ཆེན་མཐའ་
 དག་གི་སྒྲེགས་བམ་བཞུགས་པར་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་
 འདེབས་པ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད། ཆོས་གཞི་དར་བར་མཛད་པ་སློབ་དཔོན་
 ལྷ་བརྒྱུད་དང་། མཐོ་བརྒྱུན་སྐུ་མཆོད། རྒྱས་པར་མཛད་པ་སྐྱ་གཅན་འཛིན་བཟང་
 པོ་༥ ཞིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྤྱོད་ཡིན་པར་གསུངས།
 སྤྱིར་གནས་དེར་རྫོན་དུས་སུ་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་རུ་རྩ་བཞི་དང་། སློབ་དཔོན་
 ཆེན་པོ་ཨུ་ཏེ་ཤ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཛོ། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་
 པ་རྟེན་མང་པོ་ཆོས་སྤེལ་ནས་ཕྱི་ལྷན་གྱི་པ་གསུངས། རྟེན་ཡང་ཁྱད་
 དུ་འཕགས་པ་བཞི་བཞུགས་ཏེ། རྫོག་ཁ་སར་པ་ནིའི་རྫོ་སྐུ་དང་། འཇམ་དཔལ་

འཛིང་ཡོན་མའི་གིང་སྐྱུ། ཡེ་ཤེས་མགོན་པོའི་དོ་སྐྱོ་རང་བྱོན། སྒྲོལ་མ་རྒྱན་
 མེད་བྱེས་སྐྱུ་བཙས་སྒྲོན་དུས་སྐྱུ་བཞུགས་པར་གསུངས། རྒྱ་ལྗེ་Nalanda ཞེས་
 པའི་གོ་དོན་ནི་སྤྱད་པ་ལ་གོ་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་སྤྱད་པའི་གནས་ཡིན་པས་སོ་
 །སྒྲོན་པ་གནས་འདིར་ཤེས་སྒྲུབས་ལྷ་རིའི་བུ་རྗེས་སྐྱུ་འཛིན་པར་བཤད།
 དབྱེན་ཕུག་གི་སྒྲོན་པ་མ་འབྲུངས་གོང་གི་ལོ་༡༥༠༥ལ་དབུ་འཇུགས་གནང་
 ཅིང་། འཇམ་གླིང་འདིའི་སྒྲོན་པ་སྒྲོབ་དཔོན་དང་སྒྲོབ་ཕུག་གི་བཞུགས་
 གནས་སོགས་ཡོད་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་སྒྲོབ་གྲུ་དང་མཐུན་པ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་
 པར་བཤད། དཔེ་མཛོད་ཐོག་བཅུགས་དགུ་ཅན་དང་། སྒྲོབ་ཕུག་ཡང་།
 གོ་རི་ཡ་དང་། བོད་དང་། རྒྱ་ནག་དང་། སིང་ག་ལ་སོགས་ནས་༡༠༠༠༠
 དང་སྒྲོབ་དཔོན་༣༠༠༠ ཅུ་མ་རེ་ཡོད་པར་བཤད། དེ་རྗེས་ཁ་ཆེན་རྒྱལ་
 པོ་Dakhtiyar khilji ཞེས་པས་དགོན་པ་དེ་གཏོར་སྐྱབས་དཔེ་མཛོད་
 མེ་ཡིས་ཆོག་པ་སྒྲུབ་འགའ་ཞིག་འགོར་བར་བཤད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་བསྟན་
 པ་རྒྱབ་ཏེ་མཐར་ས་མིང་ཅུ་ཡང་ངོས་བཞིན་དཀའ་བ་གྱུར། ༡༩༡༣ ལོར་
 དབྱེན་ཅིའི་མི་ Francis ཞེས་པའི་གནའ་དངོས་འགའ་ཞིག་མཐོང་
 རྟེན་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས། དེ་རྗེས་Sir Alexarder
 Cunningham སིང་རལ་ཇན་དྲར་ཀུན་ནིན་གོ་ཞེས་པའི་མི་དེས་ས་སྒྲོག་
 ནས་ན་ལེ་ཏ་ཡིན་པར་ཤེས་འདུག སྐར་ཡང་རྒྱ་གར་རང་བཙན་ཐོབ་རྗེས་

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ནས་༡༩༥༦ བར་ས་ཕྱོག་སྡེ་སྡེ་ལས་ལེགས་སུ་བཏང་
 འདུག། དེ་རྗེས་ ༡༩༩༥ གྱི་ལོར་ Bihar རྒྱེ་ཏར་གཞུང་གིས་བྱིམས་
 འཆར་ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱ་དང་། ཡར་རྒྱས་བཏང་བའི་ཆོག་ས་
 པ་གསར་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་དང་གྲོས་ཆོད་བཞག་ཏེ། གཙོ་འགན་བཞེས་མཁན་
 སྤེད་འཛིན་བྱུང་པ་ཨ་ཁྲི་ལ་ཀ་མ་ Abdul kalam བཀོད་བཞག་མཛད།
 དེང་རབས་ལྡེ་པའི་གོང་གི་དངོས་རྒྱས་རྣེ་དེ་མི་འདུག །

ལྷ་ བེང་ཏ་འདྲན་པའི་རྗེས།

རྗེ་གདན་ནས་-Nalanda-ན་ལེན་ཏར་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱེད་ཅམ་དུ་གཡས་
 གཡོན་ཞིང་དང་ནགས་ཆལ་གྱིས་གང་བའི་ལམ་བྱུང་བྱག་ལེབ་ཞིག་གི་སར་སྟོན་
 པ་ལོ་ཁོར་བཅས་བསོད་སྟོམས་ལག་ཤེགས་པའི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྲོད་པོ་གཡོག་
 བཅས་བེང་ཏ་ལ་ཞོན་ནས་འོང་བ་དང་མཛུལ། སྟོན་པའི་གཟི་བརྒྱེད་མ་བཟོད་དེ་
 ཏུ་ཏུ་པོར་བེང་ཏ་ལས་བབས་ཏེ་ཕྱག་བྱ་བར་བརྩམས་པ་ན། སྟོན་པའི་བྱིན་
 རྒྱབས་དང་ཆོ་འཕུལ་ལས་བེང་ཏ་འདྲེད་དེ་བྱག་གཤོངས་འདམ་ལྟར་བརྗེས་པའི་
 རྗེས་གསལ་བར་ད་ལྟ་ཡང་མཛུལ་དུ་ཡོད།

༥ རྒྱལ་པོའི་ཁབ།

བེ་རྒྱུ་མངའ་ཁོངས་དང་རྒྱ་ལྡན་ཁོངས་སུ་ཡོད། རྒྱ་ཇ་གི་ར་ Rajgir ཞེས་
པ་མ་ག་ནིའི་རྒྱལ་ས་ཡིན། དེ་ལ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱང་བཟོད། བུ་སྟོན་གྱིས།
མག་རྟའི་གྲོང་ཁྱེར་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོའི་ཁབ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་པོ། ཞེས་གསུངས།
དེར་ལྷགས་རིས་བསྐྱར་བའི་དབུས་ཀྱི་ཐང་དེ་ཐམས་ཅད་སྟོན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཆགས་
པའི་ཤུལ་ཡིན། རྒྱ་ཆུ་གྱི་གནས་དེར་རྒྱ་ཆུ་གྱི་ཀྱན་དགའ་ར་བའི་ཤུལ་དང་།
རྒྱ་ཆུ་ཡོད་སའི་རི་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་རི་ལྡེའི་ནང་ཆུ་བེ་ཕུ་ལ། རི་རོས་
ཡངས་བུ་བདེ་ཡིན་གསུངས། གྲོང་ཁྱེར་དེར་སྟོན་པ་འཁོར་བཅས་བསོད་སྟོམས་
ལག་ཤེགས་པར། བདུད་རྩིས་བྱེན་གྱིས་སྒྲུང་ཆེན་འབྲས་ཆང་གིས་སྦྱོས་སུ་བཅུག་
སྟེ། རྒྱ་ལ་རལ་གྱི་བཏགས་ནས་བཏང་བས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔས་ཕྱག་སོར་
རྒྱ་ལས་སང་གེ་བཀྱི་བས་སྒྲུང་པོ་ཆེས་ཕྱག་བྲས་པའི་གནས་དང་། རྩིས་བྱེན་གྱིས་
དག་སྦྱང་རྣམས་ལ་དབྱེན་བཅོས་པ་མཆོག་བྱང་གིས་བརྒྱམས་པར་མཛད་པའི་གནས་
ཀྱང་ཡིན། དེ་དང་ཉེ་བཞུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་མ་སྦྱོས་དགའི་པོ་བྱང་
ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་གསར་པ་བྱ་བ་ཡིན།

ལྟེན་པ་གཞི་བཞུགས་དང་པོ་མཇུག་པའི་གནས་ནི་གྲོ་ལྟོ་ལྟེན་ལྟེན་
 དེ་ལ་འོད་སྤངས་ལྟེན་དང་འབར་བའི་ལྟེན་གྲུང་བཟོད། གནས་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་
 འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་ཆུ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཉེ་ལོངས་སུ་ Satta pani ས་ཏ་པ་
 ཅི་ཞེས་པའི་བྲག་ལྟེན་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ལྟོན་པ་ལྟེན་ལས་འདས་པ་
 དེའི་ཆེ་ལྟོ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྲུལ་པའི་ཆེས་ཅི་མེ་ཤེ་བའི་དུད་པ་ཅམ་དུ་གྱུར། དག་སྤྲོད་
 རྒྱུ་སྤྲུལ་སྤྲོད་གསུམ་གྱི་སྤྲུལ་ཡང་མི་སྤྲོད་གོ་ཞེས་འཕྲུ་བ་བསལ་བྱེད། འོད་སྤངས་
 ལ་སྤྲུལ་དག་བཅོམ་པ་ལྟེན་བརྒྱུ་གནས་དེར་འདུས་ཏེ། གྲུ་དག་འཛོ་མདོ་སྤྲུལ་
 བར་བསྐྱོས། ཆེས་སྤྲུལ་བ་སེང་གའི་ཁྱིའི་སྤྲོད་དུ་དག་བཅོམ་ལྟེན་བརྒྱུ་རྒྱུ་
 བཏིང་། དེ་ལ་གྲུ་དག་འཛོ་སྤྲུལ་མི་རྒྱུ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྲི་མནན་ནས། འདི་
 སྤྲུལ་བ་དག་གིས་ཐོས་པའི་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་སྤྲུལ་ཆངས་པའི་དབྱངས་ལྟེན་བྱས་
 མདོ་སྤྲུལ་བསྐྱུགས་པ་ན། དག་བཅོམ་པ་ལྟེན་བརྒྱུ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
 འཁོར་གྱིས་འདུལ་བ་དང་། འོད་སྤངས་ཆེན་པོས་མདོན་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པ་དག་
 གྲུང་དག་བཅོམ་པ་ལྟེན་བརྒྱུ་སྤྲུལ་པའི་གནས་ཡིན།

བྱ་ཆོད་ལྟེན་པོའི་རི།

རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བྱང་པོས་སུ་བྱ་ཆོད་སྤྲུལ་པའི་རི་པོ་འདི་ཡོད། དེའི་མིང་
 ཉིན་རྒྱུ་པས། Griddhakuta རྒྱུ་རྒྱུ་ཀྱི་ཉི་ཞེས་བཟོད། བྱ་ལྟོན་
 ཞབས་ཀྱིས། དག་པའི་ཞིང་ལྟེན་འདིགས་པ་མེད་པ་སངས་རྒྱུས་མང་པོའི་བཞུགས་

གནས་ཏེ་ འདོད་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིམ་ཆོག་གསུམ་གྱི་ཡུང་པོ་ཡོད་པས་བྱ་ཚོད་ཡུང་པོ། ལྷ་
 ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་འདོད་པ་རྣམས་ཆེས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་དུས་ཆོག་གསུམ་
 འདུ་བ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་པའི་རི་བོའོ། །ཞེས་གསུངས། རི་བོ་བྱ་ཚོད་ཀྱི་དབྱེ་བས་སུ་
 སྒྲིང་ཞིང་། དགོན་བརྩེགས་འདུས་པ་དང་པོ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་བརྒྱན་པའི་སྒྲིང་གཞི་
 ལས་ཏེ་ བྱ་ཚོད་ཡུང་པོའི་རི་དེ་ནི། ལེ་ཏོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་འཛིན་པ། མེ་ཏོག་
 དང་། སྒྲིང་བ་དང་། སྒྲིམ་རྣམ་པ་སྒྲིམ་ཆོག་གསུམ་དང་ལྡན་པ། ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྷ་རྩ་། རྒྱ་དང་གིང་དང་རྩོལ་ན་ཏན་ཅན་གྱི་ཡུང་པོ་རྣམས་གནས་དེར་ཆང་བ་ལས་
 མིང་དེ་བཞིན་བཏགས་པར་བཤད་དོ། །གནས་དེར་བདག་ཅག་གི་སྒྲིན་པ་དགྲུང་
 ལོང་བརྒྱད་པ་མེ་སྐྱུ་ལ་ལོར། ས་ཕྱོགས་དེ་བཀོད་པ་ཡུན་སུམ་ཆོག་གསུམ་པར་བྱེན་
 གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། བྱུ་མོང་གི་འཁོར་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ལྷ་དང་སྐྱུ་དང་ལྷ་མ་
 ཡིན་དང་། རྩེ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་དང་། བྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཁོར་ས་ཆེན་
 པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ལ་སོགས་པ་རབ་ཏུ་
 མང་པོ་ལ། བཀའ་བར་པ་ཤེར་བྱེན་སྒྲིང་ཕྱག་བརྒྱ་པ་སོགས་མཆོན་ཏིང་མེད་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་གནས་དང་།

ལྷ་ སྒྲིབ་དཔོན་པར་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་སྐྱུ་ལ་པའི་འོད་རིམ་པར་བརྩེགས་
 པའི་པོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ཏེ། ཤེས་རབ་ནི་ཞིང་དབང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་
 རྒྱུ་ལོ་བཞུད་ལེན། བདེ་རྫོད་འབར་བར་བྱེད་ཅིང་གོས་མི་དགོས་པ་མེའི་བཞུད་

ལེན། ཡང་ཞིང་མགོགས་ལ་རིག་ཅུལ་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་གི་བརྩུང་ལེན། ཆེ་
རིང་ཞིང་རྟོགས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ནམ་མཁའ་ཟས་སུ་བཟུང་བའི་བརྩུང་ལེན་
དང་། ལུས་བརྟན་པར་རྟོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་མཛད་
པའི་གནས་ཡིན། རིའི་རྒྱལ་པོ་འདི་མེ་རྒྱུ་རྒྱུད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་
འཛིག་པའི་ཆེ་ཡང་བར་སྒྲུང་ལ་བློ་བ་དབྱུངས་པ་བཞིན་མི་ཞིགས་པར་ངོ་
མཚར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་གནས། དེ་ཡི་མདུན་ཐང་དུ་མ་ག་རྒྱ་བཟང་མོའི་
རྩིང་བུའི་ཤུལ་ཡོད་ཅིང་དེ་ནས་མར་ལ་འབབ་པའི་རྒྱལ་དབྱུངས་ཅན་མའི་
རྒྱ་ཞེས་གྲགས་སོ།།

༥ འཛིགས་སུ་རུང་བའི་དུར་བྲོད།

དེ་ནི་སྤྲུགས་ལས་གསུངས་པའི་དུར་བྲོད་བསེལ་བ་ཆེ་ལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས།
གནས་དེར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིད་
སྤངས་ཏེ། གནས་དེའི་མཆོད་རྟེན་བདེ་བྱེད་བཅུགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྐྱེ་བྱུང་བརྟེན་
ནས་ལོ་ལྔ་ཡི་བར་དུ་སྐྱུབ་པ་མཛད་ཅིང་། མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་རིམ་
དགྱའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱུབ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་
ཆེན་བརྒྱུད་ལ་མཁའ་འགྲོ་མ་ལས་ཀྱི་དབང་མོ་ཆེ་མཛོན་སུམ་དུ་བྱོན་ནས་སྐྱུབ་པ་
བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོམ་བྱ་རྣམས་དངོས་སུ་ལུལ་བའི་གནས་ཡིན། དེ་ནི་བཀའ་ཐང་
གསེར་ཕྱང་མ་ལས་དོན་ཅི་གདན་ནས་དཔག་ཆད་ལྷ་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ན་ཡོད་པ་

གསུངས་པ་བཞིན་དེ་མཛུགས་གྱི་སྒྲིག་བཟའ་མཆོམས་སྤྲུལ་པ་། དེ་མཛུགས་ནས་རྒྱུ་ལས་
 འཁོར་ནང་ཚུ་ཆོད་གསུམ་ཙམ་ཕྱིན་མཛུགས་གྲོང་གསེབ་ཞིག་ལ་སྒྲེབས། དེ་ནས་རྒྱུ་
 ཐང་ལ་རི་ཡི་རྩེ་ར་འགྲོ་དགོས། རི་རྩེ་ར་ནི་ཕ་ཐོང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དེ་ད་ལྟར་
 འཛིགས་སྤྲུལ་ཐུང་བའི་དུར་ཁྲོད་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན། དེང་སང་ནི་ཕྱོགས་དེའི་མིང་
 ལ་ཀུ་ལེ་གྲར་ཞེས་འབོད་པར་བཤད། སྤྱི་བདེན་ཆེན་པོ་དགའ་རབ་དེ་མཛུགས་
 སྤྱི་བདེན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་དང་། སྤྱི་བདེན་ཆེན་པོ་ཕྱེ་སིང་ཏ་གཉེས་
 གྱིས་ཇོགས་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་དང་བཅས་པ་ཁྱེས་ནས་ཉམས་སྤྲུལ་བྱངས་
 ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་ལུས་ཐོབ་ནས་གྲུབ་པར་བརྟེན་པའི་གནས་ཀྱང་ཡིན་པར་
 གསུངས།

༥ བྱ་རྒྱུ་རྒྱ་སི།

Varanasi ཆོས་འཁོར་གནས་ནི་འཁོར་མོ་འཛིག་གི་ཡུལ་ཕྱོར་རྒྱ་སི་རྒྱེ། རྒྱ་
 ཐོ་ཕྱོར་རྒྱ་དང་ཨི་སི་གཉེས་གྱི་བར་དུ་ཆགས་པ་ལ་མིང་ཡང་དེ་ལྟར་བཏགས་སོ།
 དེ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན། དེར་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྷ་ཁང་
 བེ་གྲན་ཐ་བྱ་བ་ཞིག་གི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡི་གེ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ལོགས་
 རིས་སྤྲུལ་བཀོད་ནས་ཡོད་པར་གྲགས། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་དངོས་ནི་
 ས་ར་ན་ཐ་Sarnatha གྱི་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན། སྤྲོན་སྤྲོན་པས་ཆོས་བསྐྱོན་པའི་
 ཆེ་བྱང་སྤྱིང་རྩུ་འཕུལ་ཅན་ཁ་ཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ནས་འོང་བ་ན། སངས་

རྒྱལ་གྱི་གཟི་བོ་དེ་མ་བོ་དེ་ས་ལ་བབས་ཏེ་རི་དྲགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྤྱུལ་ནས་
 ཆོས་ཉན་པས་ན། གནས་དེར་དང་སྤྱང་ལྟུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཆ་ལ་ཞེས་བཞིང་།
 ལྷ་ཆངས་པས་ནོར་བུ་དང་། བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅི་བས་སྤྱང་དང་
 ལྷན་པ་ལུ་ཏེ་སྤྱན་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་ཞུས་པས། གནས་མཆོག་
 དེར་འཁོར་ལོ་དམ་པ་བསྐྱོར་བར་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་ཏེ་གཤེགས་པ་ལས། ས་ཕྱོགས་
 དེར་རིན་པོ་ཆེའི་བྱི་སྤྱང་བུ་སྟེ། བྱི་དང་པོ་གསུམ་ལ་བསྐྱོར་བ་མཛད་ནས་བཞི་
 པ་ལ་བཞུགས་ཏེ། འཁོར་ལྷ་སྟེ་བཟང་པོ་ལྷ་བརྒྱད་བྱི་དང་བཅས་པ་ལ། བཀའ་
 དང་པོ་བདེན་པ་བཞི་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐྱོར་བའི་གནས་
 ཡིན་། གནས་དེར་ཆོས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤུལ་
 དང་། སྤྱན་གྱི་དགོན་ཆེན་ཆགས་པའི་ཤུལ། ཆོས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་ཀྱིས་དུས་
 རབས་གསུམ་པ་ནང་སེང་གའི་ཅན་གྱི་འོ་རིང་སྤྱན་གྲགས་ཅན་ཞིག་
 བཞེངས་པའི་འོ་རིང་ཆག་གུམ། ཆོས་འཁོར་ཐོག་མར་བསྐྱོར་བའི་ས་མེག་
 ད་ལྷར་མཛལ་དུ་ཡོད་པའི་རྩ་མེག་འི་མཆོད་རྟེན་གྲུབ་ཏེ་རི་རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བཞེངས་པ་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་མཆོད་རྟེན་གྱི་མིང་ལ་
 Dhamavekha stupa ཞེས་བཞིང་། དེ་ཨ་ཤི་ཀས་བཞེངས་པ་
 བཞིང་ཀྱང་དེ་དབྱེད་དགོས། Siralxander Cunningham ཞེས་
 པའི་དབྱེན་ཇི་མེད་ས་ས་སྤྱོག་སྐབས་ས་འོག་ནས་ Dhamavekha stupa

ཞེས་པའི་ཡིག་གེ་ཞིག་བརྟེན། དེའི་འོག་ཏུ་ད་ལྟར་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་
དེ་བརྟེན་དཔར་བཤད། ར་བའི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡོད་པའི་གནའ་རྫས་འབྲེམས་
སྟོན་ཁང་གི་ནང་གོང་གི་དོ་རིང་ཕྱིའི་སང་གའི་ཆག་གུམ་དང་སྒྲིང་བརྟན་རོ་མཆར་
ཅན་མང་པོ་ཡོད།

༥ ཙོ་ཀན་དེའི་མཆོད་རྟེན།

Varanasi ལྷ་རྒྱུ་རྒྱ་སའི་མེ་འཁོར་བབ་ཚུགས་ནས་ཡར་འོངས་བའི་ལམ་བུར་
གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་སྟེང་དུ་ཁང་པ་ཆུང་དུ་ཡོད་པ་འདི་ནི། སྟོན་པ་ལོ་དྲུག་འདས་
ནས་ད་ཀྱང་བ་སྟུང་པ་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ལ་རེག་ཀྱས་པ་མ་ཡིན་པར་དགོངས་ཏེ། འབྲས་
ཆེན་སོགས་ཁ་ཟས་རགས་པ་ཡང་གསོལ། ཏིལ་མར་གྱིས་བྱགས་གིང་ཆུ་འཇམ་
པོས་བྲུས་མཇུག་དུས་རིམ་གྱི་བ་འཁོར་ལྷ་སྟེ་མ་དད་པ་གྱུར་ཏེ། ཤེས་ལྡན་དག་
དགེ་སྦྱང་གོ་ཏེ་མ་འདི་ནི་སྦྱང་བ་ལས་ཉམས་པ་ཡིན་ཏེ། ད་ནི་འདིས་འབྲས་བུ་ཆུང་
བྱང་ཀྱང་ཐོབ་པར་མི་ཀྱས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བོར་ནས་
ལྷ་རྒྱུ་རྒྱ་སའི་སོང་། སྟོན་པ་སངས་ཀྱས་ནས་གནས་དེར་བྱོན་སྐབས། འཁོར་
ལྷ་སྟེ་སའི་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱོན་པ་མཐོང་སྟེ། ཕན་ཚུན་དུ་ཕྱག་མི་བྱ་སོགས་
ནང་བྲིམས་སུ་བཅས་པ་ནམས། སྟོན་པའི་གཟིང་བརྗོད་མ་བཟོད་དེ། ཐམས་
ཅད་གྱིས་སྟོན་པ་ལ་གུས་པ་དང་བཅས་ཐོག་མར་མཇུག་པའི་གནས་ཡིན། ཕྱིའི་
ཁང་པ་ཆུང་དུ་དེ་ནི་ལྷ་སྟོན་ཉམས་གྱིས་བྲུས་པར་གྲགས་སོ།

༥ མུ་ལ་གན་རྒྱ་ཀླུ་ཁྲིའི་གཙུག་ལག་ཁང་།

ཡུལ་དབུས་སུ་བསྟན་པ་མེད་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་གྱུར་ཏེ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་
གནས་ཡིན་པ་ཙམ་ཡང་ཤེས་དཀའ་བའི་ཆེ། ལྷོ་ཕྱགས་སེང་ག་ལའི་སྤང་ནས་
སྤྱེས་བུ་སྤྱིང་སྤྱོད་སྤྱི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དགེ་བསྟེན་རྣམ་པུ་ལ་བྱ་བ་བྱོན་ཏེ། ལུས་
སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་ལ་མ་སྤྱོད་པའི་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་གི་སྤྱོད་ནས་བྱང་སྤྱོད་ལྷུང་བ་རི་
དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཆ་ལ་འདིར་མུ་ལ་གན་རྒྱ་ཀླུ་ཁྲིའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་མ་རྒྱུ་བོ་རྒྱུའི་
ཆོས་ཆོགས་བཙུགས། སེང་ག་ལའི་སྤང་གི་དགེ་འདུན་རྣམས་སྤྱོད་བྱངས་ཏེ། སྤྱིར་
ཡང་ཡུལ་དབུས་མ་གཏོགས་ཤིང་ལྷོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལ་མཆོན་གྱིན་པ་རྣམས་
མིག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་ཅིང་། ཡུལ་མང་པོར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགེ་འདུན་
གྱི་སྤྱོད་བཙུགས་ཏེ། རྒྱ་གར་དུ་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་འགོ་བརྒྱམས། གཙུག་ལག་
ཁང་དེར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་རུས་ཆོན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་གཅིག་ནི་དོ་འཇོག་ཡུལ་ནས་
ཐོབ་ཅིང་། གཅིག་ནི་ལྷོ་ཕྱགས་དཔལ་གྱི་རི་ནས་རྒྱེད་པ་སྤྱོད་། རིན་པོ་ཆེའི་གཙུ་
དང་དོ་སྤྱོད་དུ་བཙུག་པའི་ཕྱི་ལ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་རུས་ཡིན་ནོ་བའི་ལོ་ཉིས་
སྤྱོད་སྤྱོད་དུས་ཀྱི་ཡིག་བཏབ་པ་བཅས་རྒྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་མེད་ཡིན་ནོ།

༥ གོང་ཁྱེར་ཙ་མཆོག་གོང་ནི།

Gorakhpurགོ་ར་ཕུག་ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༥ ས་ན་ཡོད། དེང་སང་མིང་
ལ་མ་ཐ་ཀུཤར་ཟེར་ཞིང། kasia ཞེས་གྲང་བཟོད་པར་བཤད། དེ་ཡང་
གདུལ་བྱ་དྲག་འཛིན་གས་ཆེ་བ་རྣམས་འདུལ་བའི་ཕྱིར་ནམ་གྱི་ཆ་སྦྱད་ཟླ་བ་རིལ་
རྒྱབ་པའི་ཆོ། ཤིང་སྤྱ་ལ་བྱུང་གི་དུང་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་ལས་སྟོད་
གཡོགས་བསལ་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་དག་སྟོས་ཤིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བ་ནི་
རྟོད་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་དྲག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་
ཏེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་ཐ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་
ནས་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་ན་ལས་འདས། ཞག་བདུན་གྱི་བར་ལྟ་དང་མི་རྣམས་
ཀྱིས་མཆོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མཆོད་ཅིང་། དེ་ནས་གུད་ཀྱི་བུད་མེད་རྣམས་
ཀྱིས་སྒྲ་བྲེ་བ་བྱུང་། གཞིན་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོགས་ཀྱིས་བཏེགས། སྤྱ་གདུང་གི་
སྟོང་འོག་ནས་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་དེ། སྤྱ་ལ་བྱུང་གི་ཆ་ལ་ནས་གུད་ཀྱི་དབུ་རྒྱན་
བཏགས་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དུང་དུ་སྤྱན་དྲངས། སྤྱ་གདུང་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་
མས་གཡོགས། རས་བྱུང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མང་པོས་དཀྱིས། ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོམ་
དུ་བཅུག་ དྲི་ཞིམ་པོའི་འབྲུ་མར་གྱིས་བཀའ་སྟོ། དྲི་ཞིམ་ལྡན་པའི་ཤིང་གི་སྟོང་
དུ་བཞག་པ་ནས་མེ་སྐར་བར་བརྩམ་པ་ན་སྐར་བར་མ་རྒྱས་སོ། །འོད་སྤངས་འཁོར་
དང་བཅས་པ་བྱོན་ནས་ཕུག་མཆོད་སོགས་གྲུབ་སྐབས་མེ་རང་འབར་བར་གྱུར།

ལྷ་གདུང་ཁྱུགས་འབྲུལ་མཛད་རྗེས་ཆོམས་མཆེ་བ་བཞི་དང་གདུང་རུས་ལས་རིང་
 བསྐྱེལ་ཡུངས་འབྲུ་ལྷ་བུའི་གངས་མེད་འབྲུངས། ཆོམས་མཆེ་བ་བཞི་ལས། གཅིག་
 ཅུག་སུམ་ལྷའི་འཛིག་རྟེན་དང་། གཅིག་ཆེག་འཛིན་ཡིད་འོང་གི་གྲོང་ཁྱེར། གཅིག་
 ཀ་ཡིང་ཀའི་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ། གཅིག་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱ་སྐྱོགས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོའི་མཆོད་
 པོའི་རྟེན་དང་། ལྷ་གདུང་གྲོ་བོ་བརྒྱད་དག་ལས། བདུན་འཛམ་བུ་སྐྱེང་པས་མཆོད་
 པོའི་རྟེན་དུ་ཐོབ། གཅིག་ནི་གྲོང་ཁྱེར་སྐྱ་སྐྱོགས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་མཆོད་པོའི་
 རྟེན་དུ་ཁྱེར་བོའི་གནས་བཅས་ཡིན། དེ་ཡང་ལྷ་གདུང་ཁྱུགས་ལ་ཡུལ་བོའི་གནས་
 དངོས་ནི། རམ་ལྷར་རམ་གྱུད་ཀྱིས་དབུ་རྒྱན་བཅིངས་པོའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤུལ་
 དེ་ཡིན་གསུངས། ད་ལྟའང་ཅ་མཆོག་གྲོང་གི་མཆོད་རྟེན་གཙོ་བོ་དང་གྱུད་ཀྱིས་
 དབུ་རྒྱན་བཅིངས་པོའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཤུལ་སྐོགས་ཡོད། དེ་ཡང་ལོ་ ༡༠༠ ཙམ་
 ས་འོག་ཏུ་ལུས་ཀྱང་ཕྱི་ལོ་ ༡༨༥༦ ལོར་སྟོན་པ་མུ་ངན་འདའ་ཚུལ་སྟོན་
 པོའི་ལྷ་དེ་བརྟེན་འདུག དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༡ དང་ ༡༩༢༣
 ལྷ་བས་Sir Alexarder Cunningham སིང་རལ་ཇན་བླ་རྒྱན་ནིན་
 གོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་གནང་སྟེ་ཅ་མཆོག་དུག་དངོས་ར་འཕྲོད་བྱུང་བར་བཤད།
 ༡༩༩༥ འཛམ་སྐྱེང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོག་པ་ནས་གནའ་བོའི་དངོས་རྩས་
 ལྷ་སྐྱོབ་ཁོངས་སུ་བཞག།

༥ ཀོ་ཤམ་ཇི།

ལྷ་རྒྱ་ཁྲ་སེ་ནས་Allahabad ལ་ལ་ད་བ་ད་དང་། དེ་ནས་ལྷ་རྒྱ་ཁྲ་སེ་བར་སོང་།
 ནས་ཁྲ་བོ་ཡ་མུ་ནའི་འགྲམ་དུ་ཀོ་ཤམ་ཇི་འཁྲུངས་པའོ། དེ་དང་སངས་པ་Kosam་ཀོ་
 ཤམ་ཟེར། དེར་མུ་ངན་མེད་ཀྱི་དོ་རིང་དང་ཞིང་དཀྱིལ་དུ་སྒྲིན་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་
 རྩུག་ས་རི་གསལ་ཅོམ་པོ་ཡོད། དེར་སྒྲིན་པོ་གདངས་ཅན་གྱིས་སངས་ཀྱིས་སྒྲིན་དང་ས་
 ཏེ་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དེ་ནས་སྒྲིན་པོ་གདངས་ཀྱི་རིང་ན་རི་བོ་འབྲུག་གྱི་ཀྱང་གསལ་
 བར་མཐོང་། རི་བོ་འབྲུག་གྱི་ཅེས་བྱ་བ་ཉི་མའི་སྒྲིན་བས་དང་ལྷན་པའི་རི་ལ་
 སོང་འབྲུག་དང་། ན་ལེ་ཤམ་དང་། བེ་བེ་ལིང་སོགས་གང་བ་སེལ་བའི་སྒྲིན་གྱི་
 ནགས་ཆ་ལ། རྩ་བ་དང་། སྒྲོང་པོ་དང་། ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་དང་། མེ་ཏོག་
 དང་། འབྲས་བུར་ལྷན་པའི་སྒྲིན་དེ་ཞིམ་པ། ལྷ་ན་སྒྲིག་པ། ཡིད་དུ་འོང་བ།
 དེར་སྒྲིན་པའི་སྒྲིན་རྒྱས་དེ་དག་གི་དྲི་སྒྲུབ་པའི་གནས་ན་མས་སུ་གང་བའི་ནད་དག་
 མི་འབྲུང་བ་བཅས་པོད་པར་གསུངས།

༥ མཉན་པོད།

Uttar Pradesh ལྷ་ཏར་པར་དེ་པའི་མངའ་ཁོངས་Balrampur་བལ་རམ་
 དུར་དང་ཉེ་བར་ Saravasti ལྷ་ལ་ཐ་སྒྲི་བུ་བའི་མཉན་པོད་ཀྱི་གནས་དེ་པོད།
 ལྷ་ར་མའི་ད་རམ་སུ་ལ་དང་ཉེ་བར་ཀྱལ་བུ་ཀྱལ་གྱི་ཆ་ལ་མགོན་མེད་ཟས་སྒྲིན་
 ཀྱི་ཀྱན་དགའ་ར་བའི་ལྷ་པོད། དེ་ནི་སྒྲིན་མཉན་པོད་ཀྱི་གྲོང་དུ་བྱིམ་བདག་སྒྲིན་

པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བྱ་རབ་སྒྱུན་ཞེས་པ་བསོད་ནམས་ཡུན་སྐུམ་ཆོག་པ་པ་ཞིག་བྱུང་། ནར་
 སོན་པ་ནས་བཟུང་རང་གི་རྒྱན་གོས་ཟས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཡངས་པ་མེད་
 པར་གཞན་ལ་སྟེར་ཞིང་། བྱུང་པར་མགོན་མེད་རྣམས་ལ་ཏྲ་ཏུ་བྱམས་པ་ཞིག་
 བྱུང་བས། མེད་ལ་ཡང་མགོན་མེད་ཟས་སྒྱུན་དུ་གྲགས། དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ལོའི་དང་བཅས་པ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་ཡུལ་བ་དང་ཏྲ་ཏུ་མཆོད་ཅིང་བསྟོན་བཀྲར་
 ཞུ་བར་འདོད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལ། སྟོན་པས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེ་
 ནས་སྟོན་པའི་བཀའ་བཞིན་ཤུ་རིའི་བུ་མཉན་ཡོད་དུ་ཕྱིན། རྒྱལ་བྱེད་གཞོན་ནུ་
 ལས་ནགས་ཆལ་རྣམས་ཉོས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆུང་ཐེག་རྣམས་བཏབ། རྒྱལ་
 བྱེད་གཞོན་ནུ་ཡང་དད་པས་སྒོ་ཁང་བཙུགས་ནས་ཡུལ། དེའི་ཆེ་མུ་སྟེགས་རྣམས་
 ཞེ་སྤང་གིས་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུག་ཏུ་མ་བཅུག་པར། ཤུ་རིའི་བུས་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་
 མུ་སྟེགས་རྣམས་ཆར་བཅད་དེ་ནང་པའི་གྲལ་དུ་བོག་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུགས་
 པའི་གྲོགས་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པས་གོགས་མེད་དུ་གྱུབ་ཅིང་། གཙུག་ལག་ཁང་
 དེར་སྟོན་པ་ལོའི་དང་བཅས་སྒྱུན་བྱངས་ཏེ་བསྟོན་བཀྲར་ཡུན་སྐུམ་ཆོག་པ་པ་ཞུས། དེར་
 སྟོན་པ་དངོས་ལོ་ཉི་ཤུ་དང་། རི་དྲགས་འཛིན་མའི་ཤར་གྱི་ཀྱན་དགའ་རྩ་བར་
 དབྱར་ལྡ་སྟེ་ཁྱོན་བསྡོམས་པས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྡ་བཞུགས། མཆོག་བྱུང་གཉིས་དང་།
 ལྡ་སྟེ་བཟང་པོ། གནས་བཏན་བཅུ་དྲུག་ འོད་སྤངས། འཆར་ཀ ཏྲ་བུལ་ལ་
 སོགས་པ་སྟོན་པའི་ལོའི་དང་གྱི་གཙོ་བོ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་

ཀྱན་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་གནས་དེར་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཆོ་འཕུལ་
ཆེན་མོ་བསྟན་པའི་གནས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པར་གསུངས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་
མཆན་དུའང་རབ་སྒྱུན་དང་རྒྱལ་བྱེད་གཞིན་ཀྱང་གནིས་ཀྱི་མེད་ནས་དངས་ཏེ་རྒྱལ་
བྱེད་ཆལ་མགོན་མེད་ཟས་སྒྱུན་གྱི་ཀྱན་དགའ་རྩ་བ་ཞེས་བཏགས་སོ། །ཕྱི་གསལ་དེ་
ནས་བྱུང་དུ་བཞུགས་ན་སོ་ཕག་གི་ལྷགས་རི་ཞིག་པོ་སྒྲང་བརྒྱད་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་དེ་
མཉམ་ཡོད་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཤུལ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

༥ མཉམ་ཡོད་དུ་ཆོ་འཕུལ་བསྟན་པའི་རྟོགས་བརྗོད།

རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ལ་རང་དང་ཡབ་གཅིག་པའི་སྒྱུན་དུ་གྱུར་པ་ཀྱ་ལ་ཞེས་
བྱ་བ་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་དུག་ལ་ཏྲ་ཏུ་མོས་པ་ཞིག་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱུས་ལ་དད་
པ་སྒྱེས་སུ་རེ་ནས། སྟོན་པ་དུག་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་བཅས་སྒྱུན་དངས་
པར་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་ལོ། །ཇི་ཞིག་ན་སྟོན་པ་དུག་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་
བཅས་ཀྱ་ལའི་བྱིམ་དུ་སྟན་ཅིག་འཛོམས་པ་ལ། སྟོན་པ་དུག་གལ་གྱི་གོང་དུ་བཞུད་
ཀྱང་འོག་ན་འདུག་པ་ལྟར་གྱུར་པ་ལ་བྱིས་ཏེ་དཔེན་པར་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་པའི་གཤམ་
ལ་ཞུགས་སོ། །དེ་ནས་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བདག་ཅག་ཏུ་འཕུལ་གྱི་མཐུ་
ཆེའོ་སྙམ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོའི་ཅུར་དགོ་སྤྱིང་གོ་ཁུ་ཏ་མ་དང་ཏུ་འཕུལ་
འགྲན་དུ་བཙུག་པར་འཆལ་ཞེས་བེར་བ་ལ། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་

ལ་ཁུས་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ན། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་། ཡངས་པ་ཅན། ཀློག་མ་
 རྟེན། སྤར་རྒྱ་སྤེལ་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤོན་སྤོགས་སྤྱོད་པོ་མང་པོའི་ཆོག་ས་བཅས་མཉན་
 ཡོད་དུ་འདུས་ཏེ་ཆོ་འཕུལ་འགྲན་པའི་གནས་སུ་བྲི་བཤམས་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་ཆེམས་ཤིང་ས་ལ་བཙུགས་མ་ཐག་དཔག་བསམ་གྱི་ལྡན་པ་ཡལ་ག་དང་
 ལོ་མ་རྒྱས་པ་དེ་མ་ཐོག་པ་ཅམ་གྱིས་དུག་གསུམ་ཞི་ནས་བདེ་བས་ཆེམ་པར་གྱུར་
 བར་མཇད་དོ། །དེ་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནས། ཨེ་མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་ཆོ་འཕུལ་ནི་བསྟན་ཟེན་ན། དེ་ནི་སྤོན་པ་དུག་པོ་བྲིད་ཅག་གི་རེས་སུ་བབས་
 པས་སྤོན་ཅེས་བསྟུལ་བ་ན། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གྱུ་འཕུལ་བྱེད་ཅིང་སྤུས་ཀྱང་
 རྩུ་འཕུལ་བསྟན་མཐུས་པར་མགོ་བོ་སྤྲད་དེ་གནས་སོ། །དེའི་ཆེད་དེ་བཞིན་གསལ་གསུངས་
 པའི་སྒྲིའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ་ཁདོག་རྣམ་པར་བཀྲ་བ། ལྡན་
 ཤིང་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་རབ་དུ་རྒྱས་པའི་རི་གཉིས་ལ། བཟའ་བརྟུང་
 གི་ཆོག་ས་བཇོད་དུ་མེད་པར་སྤུལ་ཏེ་འགྲོ་བ་སྤྲོ་ཆོག་ས་པ་རྣམས་ཆེམ་པར་མཇད།
 ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེའི་རྩིང་ངོས་བཞིར་ཡུར་བཞེན་པོ་བརྒྱད་བརྒྱད་
 ཡོད་པར་སྤུལ་ཏེ་ཁུ་འབབ་པའི་སྤྲ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲད་བྱངས་མི་བཟད་པ་སྤྲོགས་པས་
 འགྲོ་བ་རྣམས་ཆེམ་པར་མཇད་པ་སྤོགས་སྤྱོད་པ་སྤྲོ་ཆོག་ས་དང་། མཐར་བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ཀྱི་སེང་བྲིའི་ངོགས་ནས་སྤྲང་པོ་ཆེའི་སྤྲད་ལྟ་བུའི་སྤྲ་བྱང་ཞིང་། དེ་
 མ་ཐག་སྤོན་པོ་ལྟ་བུང་བས་སྤོན་པ་དུག་གི་བྲི་བཤེག་ཅིང་། གཞོད་སྤྱོན་ལག་ན་

དེ་རྒྱུ་མེ་འབར་བའི་མཆོན་ཆ་གནས་པས། ལྷོན་པ་དུག་གིན་ཏུ་འཇིགས་གིང་
 བྱོས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་མཆུ་ཟླ་བའི་ཆོས་གཅིག་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་ཆོ་འཕྲུལ་
 རྣམ་པ་སྣ་ཆོག་གས་པ་བསྟན་ཏེ་ལྷོན་པ་དུག་པོ་འཁོར་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་གདུལ་
 བྱ་མང་པོ་མངོན་མཐོ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་བཀོད་པར་མཇུག་པའི་གནས་ཡིན་
 རོ།།

ལྷོ བྱང་ཁ་ས་ལྷ་བབས་ཀྱི་གནས།

Uttar Pradesh ལུ་ཏར་པར་དེ་གི་མངའ་ཁོངས་Sankashy-སན་
 ཀན་སི་ཡ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལ་སང་ཁ་ས་ལྷ་བབས་ཀྱི་གནས་ཞེས་
 བཅོམ་དེ་དེ་ཡང་བོད་ཟླ་དགུ་པའི་ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ལྷོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་
 གང་གི་ཡུམ་སྐྱེ་འཕྲུལ་མ་ལྟ་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ལ་ཆོས་གསུངས་ཕྱིར་ལྷ་གནས་
 སུམ་རུ་ཅ་གསུམ་དུ་ཕེབས་ནས། ལུ་བད་ཀར་པོ་ལྷ་བྱའི་དོ་ལེབ་ལ་བཞུགས་ཏེ་ལྷོ་
 ཆོག་ས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། ཡུམ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་དེ་དབྱར་
 ཟླ་བ་གསུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་དང་འཁོར་རྣམ་བཞི་ལ་སོགས་
 པ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་ལྷོན་པ་ཡུན་རིང་པོར་མཇུག་པའི་སྐབས་མ་རྟོན་པར་ཡིད་སྐྱོབ་ས།
 མོང་གལ་བྱའི་བརྒྱུད་མེ་ཡུལ་དུ་བྱོན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ལྷོན་པས་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས། བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་བེ་རྩུ་དང་གསེར་དངུལ་གྱི་སྐས་བརྩུགས་ཏེ་ཆངས་
 དབང་གཉིས་ཀྱིས་ལྷོན་པའི་སྐྱའི་གཡས་གཡོན་ནས་གདུགས་དཀར་དང་རྩ་ཡབ་

བཟུང་ཞིང་ལྟའི་འཁོར་ཆོག་ས་དང་བཅས་ཏེ་གོང་ཁྱེར་གསལ་ལྟན་གྱི་སྒྲིང་ཆལ་དུ་
 བབས་པ་ན་སྒྲིབ་ཀྱིན་ལོང་བ་མིག་རྟེན་པ་ལྟར་དགའ་བ་དང་བདེ་བས་ཕྱོགས་ཀྱིན་
 ཏུ་ཁྱབ་པར་མཛད་པའི་གནས་ཡིན།། ༡༩༦༣ ལོར་Sir Alexarder
 Cunningham སིང་རལ་ཇན་ཏུར་ཀྱིན་ནི་ན་གོ་གིས་ས་སྒྲིབ་གནས་ཞིབ་
 འདུག་གནང་ཏེ་ངེས་པ་བརྟེན་པར་བཤད།།

༥ ཡབ་སྐུས་མཇལ་བའི་གནས།

དེ་ནི་ཀ་པི་ལ་ཏུ་སྒྲིང་ཁོངས་ཏེ་ལོ་དུ་བཅས་སྒྲིབ་ཕྱོགས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཅུ་མ་གྱི་སར་ཡོད་
 པར་བཤད། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྟན་འདས་སངས་རྒྱས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པ་ན་
 ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཏུ་སྐྱུར་དུ་བྱོན་ཅེས་འཕྲིན་བསྐྱར་ཡང་
 སྟོན་བཅས་སྟོན་པ་དང་མཇལ་བ་ལས་བྱིམ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ་ཆངས་པར་
 སྒྲིང་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱས་སོ། །སྐར་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཐུགས་སྒྲིབ་སྟེ་སྟོན་པ་སྐྱུར་དུ་
 བྱོན་ཅེས་འཆར་ཀ་ལ་འཕྲིན་བཏང་བ་ཕྱིར་ལོག་ནས། ད་ལྟའི་ཞག་བདུན་ན་སྟོན་
 པ་བྱོན་བར་འགྱུར་རེ་ཞིས་ཞུས་པ་ན། རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་ནས་ནི་གོ་རྟེན་ཀྱིན་
 དགའ་རྟ་བགས་རུ་བཞེངས་ཤིང་ཕེབས་ལམ་རྣམས་བདེ་བར་བཅོས་པ་ལ། བཅོམ་
 ལྟན་འདས་ནམ་མཁའ་ནས་བྱོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རིན་
 པོ་ཆེའི་བྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིང་རྒྱལ་གཞིམ་པའི་ཕྱིར། སྐུ་ལ་
 པའི་གཞུང་ལས་ཁང་དུ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་སྒྲིན་སོགས་ལྟའི་ཆོག་ས་དཔག་ཏུ་མཛད་

ཕ་ལ་ཆོས་བསྟན་ཅིང་རྒྱལ་པོ་མ་ཐར་བ་ལས་སྟོན་པས་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ལ་བཀའ་བསྟོན་
 ཏེ་ནང་དུ་བཅུག་པ་ལ་ཆོས་བསྟན་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་། གཞན་ཡང་ཟས་དཀར་དང་།
 བོའོ་ཟས་དང་། བདུད་ཅིའི་ཟས་དང་། བཟང་ལྡན་སོགས་གྲུ་པ་རྣམས་རབ་
 ཏུ་བྱང་སྟེ་ཆོས་གོས་དང་ལྗུང་བཟེད་ཐོགས་པས་ས་གཞི་ཁྲབ་པར་གྱུར་ཏོ།།

ལྷ ཡུལ་བཅོམ་བརྒྱུག

དེ་ནི་Agra ཡག་ར་ནས་སོང་ན་ Mathura མ་ཐུ་ར་ལ་སླེབས། དེ་ནི་བཅོམ་
 རྒྱལ་གི་ཡུལ་ཏེ་ད་དུང་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ། དེར་སྟོན་པ་ཡང་བྱོན་ཅིང་འཕགས་
 པ་གཞན་འོགས་ཅན་གྱང་ཡུན་རིང་བཞུགས། སྟོན་རྒྱལ་བསྟན་གིན་ཏུ་དར་བའི་
 གནས་ཡིན། དེར་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་ནང་དུ་ཕྱོགས་དེ་ནས་རྗེད་པའི་སྐུ་བརྙན་
 རྣམས་བཞུགས། འདིར་བྲག་ཕུག་བཀའ་སློང་ཞེས་པ་ན་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་རྩ་
 རྩེད་བྱེད་ས་ཀྱི་དྲེལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱེས་ནས་ཞག་བདུན་དུ་སྐྱབ་པ་མཛད་པའི་གནས་
 ཀྱང་ཡོད་པ་གསུངས། བཅོམ་བརྒྱུག་གི་བྱང་གཞུ་དང་ཡ་མུ་ནའི་བར་གྱི་ཡུལ་དེ་
 རྣམས་ནི་ལྷ་ལེན་གྱི་ཡུལ་ཡིན། དེ་ནས་རྗེ་ལི་ལ་སླེབས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྷ ཇ་ལན་རྒྱ་ར།

དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཇམ་གླིང་ནི་བདེ་ལྷོ་དེད་དཔོན་
 དམ་པ་ ༥ གོང་ས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅན་མཁྱེན་པ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོ་མཆོག་
 གི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་Dharamsala ཇ་རམ་ས་ལ་ཞེས་མཆོན་གྱི་སྟན་
 པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ། བོད་གངས་ཅན་པའི་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷོ་གནས། རིས་མེད་
 ཀྱི་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པའི་གནས་མཆོག་དེ་དང་ཉེ་བའི་ཀྲང་ར་
 kangraནི། གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ Jalandhara ཇ་
 ལན་རྒྱ་ར་བྱ་བའི་གནས་དེ་ཡིན། དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྐབས་གནས་ཀྱང་ཡིན་
 ཏེ། ཐང་ཡིག་ལས། ངའི་མིང་པོ་པར་བཤུ་བ། ད་ལྟ་ཇ་ལན་ར་རའི་དུར་བྱོད་
 དུ་སྤྱོད་པ་མཛད་ཀྱིན་བཞུགས་ཡོད་ཅེས་གསུངས། གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་དང་སང་
 ཇི་རྗེ་ཡག་མོའི་གནས་སུ་ངོས་འཛིན་ནས་རྒྱ་གར་བ་དང་བོད་མི་མང་པོ་གནས་མཇལ་
 དུ་ཕེབས་བཞིན་པ་ཡིན། མཇལ་རྒྱ་གཙོ་བོ་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་དུ་ཞིག་གི་ནང་མགོ་ལྷ་བུའི་
 ཇོ་ཡི་ལྷ་རྒྱ་དེ་ཡིན། ལྷ་ཁང་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་རྗེ་རྗེ་ཡག་མོའི་སྐུ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ཀྱང་
 འདུག། ཀྲང་ར་ནས་རྒྱུང་ཕྱིན་ན་རྗེ་ལ་ཅིང་ངམ་ཇ་ལ་མུ་ཁི་བྱ་བར་སྐྱེལས། དེ་ན་
 ཇོ་ལ་མེ་འབར་དང་རྒྱུ་ལ་མེ་འབར་ཞེས་ལྷ་ཁང་རྒྱུང་དུ་གནིས་ཀྱི་ནང་མར་མེ་ལྷ་བུའི་
 མེ་རྒྱུང་དུ་རྗེ་རྗེ་གསེབ་ནས་འབར་བ་མཇལ་རྒྱུ་འདུག། བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པ་མཛད་
 པའི་གནས་ཀྱང་ཡུལ་འདིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡིན་པར་གསུངས།

༥ ཟ་ཏོར་ཡུལ་གྱི་མཆོ་པར།

Dharamsala ར་མ་སར་ལ་ནས་མན་ཏི་ལ་སྒྲེབས། དེར་གྲོང་ཁྱེར་ནང་ལྷ་
ལྷམ་མུན་རྩ་བ་ཆེར་མའི་དོང་དུ་བཅུག་སའི་ས་དོང་མངལ་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ནས་
Rawalsar རེ་ཤ་སར་ར་མ་མཆོ་པར་ལ་སྒྲེབས། གནས་དེ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་
པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཟ་ཏོར་ལྷ་ལྷམ་མུན་ར་བ་དཔོན་གཡོག་རྣམས་ལ་ཡོག་རྣམས་གསུམ་གྱི་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོར་བ་ལ་བརྟེན། ཡབ་ཟ་ཏོར་རྒྱལ་པོ་གཅུག་ལག་
འཛིན་གྱི་ཐུགས་ལ་མ་བབས་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དངོས་སུ་གསོན་སྤྲེག་གནང་
སྐབས་༥ འབྲུང་བ་མེ་ཡིས་མ་ཆོག་པའི་ཁར། ཏིལ་མར་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཆོ་
ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་དབུས་སུ་པད་སྡོང་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པའི་སྡོང་སྐྱེ་ལྷ་བས་ཆོག་
མེ་ཤེས་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱུ་ལ་ནས་ཟ་ཏོར་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལ་བཀོད་པའི་གནས་
ཡིན་༥ རེ་ཕྱེར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་ལྷ་ལྷམ་མན་རྩ་བ་ཆེར་སྐྱབ་ཕུག་ཡོད། རྒྱས་
པར་ཐང་ཡིག་སོགས་ལ་གཟུགས་པར་བྱ།

༥ ཀུ་ལུ་ཏ།

ཡང་ན་ར་མ་ས་ནས་མན་ཏི་ལ་སྒྲེབས། དེ་ནས་རྫངས་འཁོར་ལས་Kullu ཀུ་
ལུ་ལ་སྒྲེབས། གནས་དེ་ནི་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞི་ནང་གི་ཀུ་ལུ་ཏ་ཡིན་པར་གསུངས།
དེར་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་དང་ཆང་པ་མང་པོ་འདུག ནད་ལ་ཕན་པའི་རྩ་ཆ་ཡང་འགའ་
ཞིག་ཡོད།

ॐ नमः॥

Lucknow ལག་རྒྱུ་ནས་jhansi འཇན་སེ་དང་དེ་ནས་Bhilsa རྩེ་ལ་ས་དེ་
 ནས་ Sanchi སན་ཅི་ལ་སླེབས། vidisha བི་རྒྱ་ཤི་ཡང་བཟོད། Delhi
 རྒྱ་ལ་ས་རྩེ་ལི་ནས་ཕྱིན་ན་ Agra དེ་ནས་ Gwalior དེ་ནས་jhansi-བརྒྱད་
 ནས་སན་ཅི་ལ་སླེབས། དེར་མུ་ངན་མེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྲགས་པ་སན་ཅིའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་དབྱེ་བས་སྒྲུལ་པོ། མཐའ་
 ནས་དོའི་དུ་མིག་ཅན་གྱི་རྩ་བས་བསྐྱར་ཞིང་། དེའི་ཕྱོགས་བཞིར་ངོ་མཆར་ཅན་
 གྱི་སྒོ་བཞི་དང་ལྗན་པ། སྒོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟོན་པའི་སྐྱེས་རབས་ལས་སྐྱེས་
 པའི་མཇུག་པ་རྣམས་འཁོར་ལོ་དང་པར་སྤྲོ་སོགས་ཅི་མོ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་སྒོ་ནས་
 མཆོན་ཐུབ་པར་བྱས་ཡོད། དུས་རབས་གསུམ་པ་ནས་བརྒྱ་གཉིས་བར་ནང་
 པའི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་དར། ད་ལྟ་ཡང་གནས་དེར་མཇུག་མ་ཐག་སྟོན་བསྟན་
 པ་དར་བའི་ཆོར་སྒྲུང་སླེབས་ཐུབ་གསུངས། གཞན་ཡང་སྟོན་པའི་ཞབས་
 རྩེས་དང་བཞུགས་ཁྲི་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ བར་གནས་དེར་
 རོ་སྒྲུང་སུས་ཀྱང་བྱས་མེད། གནས་དེའི་མཆོད་རྟེན་དང་པོ་དེ་ཨ་ཤོ་ཀས་
 བཞེངས་། ཨ་ཤོ་ཀའི་དོ་རིང་དེ་སྟོ་སྟོའི་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། དེ་དུས་རབས་
 གསུམ་པར་བཞེངས། ཨ་ཤོ་ཀས་ཡུལ་དེའི་བུ་མོ་ཞིག་དང་འགྲོགས་ཏེ་བུ་
 ཞིག་དང་བུ་མོ་ཞིག་འབྲུངས། དེ་གཉིས་ཕྱིས་སུ་སིང་ག་ལ་ཕྱེ་བས་པར་བཤད།

མཆོད་རྟེན་གཉིས་པ་དུས་རབ་གཉིས་པར་བཞེངས། མཆོད་རྟེན་གསུམ་
པའི་ནང་ཤུ་རེའི་བུད་དང་མོ་ལུ་འགལ་བའི་སྐུ་རུས་ཡོད་པར་བཤད།

༥ ཨེ་ལོ་རྒྱ།

Ellora ཨེ་ལོ་རྒྱ་ནི་-Maharashtra-མ་དྲ་ར་ཤ་ཏྲའི་མངའ་སྡེ་Auran-
gabad ཨ་རང་རྒྱ་ཏྲའི་རྫོང་དང་ཉེ་བར་ཡོད། གནས་དེ་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་
མེད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་པ་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་སྐྱབ་པའི་གནས་ཡིན་པར་གསུངས།
དེ་ཡང་ཨེ་ལོ་རའི་བྲག་ཕུག་རྣམས་ནི་སྤྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུག་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་
གྱུར་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བར་བཤད། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་བྲག་ཕུག་
༡ རས་༡༢ བར་ནང་པའི་བྲག་ཕུག་ཡིན། དེ་རྣམས་དུས་རབས་ལྔ་པ་
ནས་བདུན་པའི་བར་བཞེངས་པར་བཤད། ༡༣ རས་༣༧ བར་རིན་རྟེ་
རྣམས་ཀྱི་བྲག་ཕུག་ཡིན། ༣༠ རས་ ༣༩ བར་jan་རྟེན་གྱི་རྒྱ་ཁང་ཡིན།
དེ་རྣམས་དུས་རབས་བརྒྱད་པ་དང་བརྒྱ་པའི་ནང་བཞེངས་པར་བཤད། དེ་
ཀྱན་གྱི་ནང་ནས་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཀེ་ལ་ཤན་ཐུ་སྟེ། གངས་རིའི་མགོན་
པོའི་རྒྱ་ཁང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་སྤྱིད་དུ་བྱ་བ་ ༡༦༥ དཔངས་ལ་
བྱ་བ་ ༧༦ ཡོད་པ་བྲག་རྩེ་ལ་པོ་གཅིག་ལས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གྲུབ་པའི་
གཙུག་ལག་ཁང་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན།

༥ ཡ་ཇན་ཏ།

Ajant ཡ་ཇན་ཏ་ནི་ཨེ་ལོ་རྒྱ་དང་མངའ་སྡེ་གཅིག་པ་ཡིན། དབྱིན་ལྷོ་ན་མ་
 འབྲུངས་གོང་གི་ལོ་༣༠༠ ནས་དུས་རབས་དུག་པའི་བར་བཞེངས་པར་བཤད།
 ཡ་ཇན་ཏ་ཞེས་ཕྱི་བྲག་སྐྱེལ་ལན་དག་ཚུག་ལག་ཁང་དང་བྲག་ཕུག་སྒྲོ་ཆོག་ས་བཞུགས་
 ཉེར་དགུ་ཙམ་ཡོད། དེ་ཡང་བྲག་ཕུག་ཡང་གྲངས་ ༡ ནས་ ༥ བར་དང་།
 ༡༡ ནས་ ༡༩ བར་དང་། ༣༠ ནས་ ༣༥ བར་དང་། ༣༥ དང་༣༩
 བཅས་དགེ་སྦྱོང་དང་། དག་ཚུ་ལ་སོགས་ཐེག་པ་གཉིས་ཆར་གྱི་དག་འདུན་རྣམས་
 གྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན། བྲག་ཕུག་ ༧ དང་ ༡༠ དང་༡༧ དང་ ༣༦ དང་
 ༣༧ བཅས་གཙུག་ལག་ཁང་རེ་དེ། དེ་མིན་རྣམས་ཆ་ཆ་བཞེས་བཞུགས་
 མ་གྲུབ་ནས་ལུས་པ་ཡིན། ཇོ་མཆར་ཆེ་བའི་བྲག་ཕུག་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་ཀ་
 གདུང་སོགས་ཀྱང་བྲག་རྩེ་ལ་པོ་གཅིག་ལས་བཞུགས་པ། ལྷེ་བ་རིས་ལ་སྤོན་པའི་སྐྱེས་
 རབས་རི་མོ་ཇོ་མཆར་བས་བརྒྱན་པ། ཇོ་བ་ལས་གྲུབ་པའི་སྤོན་པའི་སྒྲིང་བརྒྱན་
 དང་། སྒྲིང་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བོ་དེ་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འཇམ་སྐྱེང་
 ན་སྤྲོན་གྲགས་ཆེ་ཞིང་། གནས་མཇལ་བ་དང་བཟླ་བསྐྱོར་བ་རྒྱུན་མེ་ཆད་པ་བཞུགས་
 པ་ལགས། གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཚུའི་གནས་ཡིན་པར་གསུངས་མཁན་ཡང་ཡོད། དེ་
 ཡང་སྐུ་ལོ་༡༩༡༧ དབྱིན་ཇི་ཇོན་པ་སྤྲུག་གསོད་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་གིས་གནས་
 དེ་མཐོང་འདུག།

ལྷ་བེ་ཀྲ་མ་གྱི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་།

ད་ཆར་Bihar་བེ་ཏ་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ BhagalPur རྫོང་ག་ཡུར་རྫོང་
ནས་སྤྱི་ལེ་ ༥༠ ཡི་ས་ན་ཡོད། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཀྱལ་པོ་
རྣམ་པུ་ལ་ཡིས་བཞེངས། སྐབས་དེ་དུས་ན་ལེན་ཏ་ཉམས་པའི་སྐབས་ཡིན་
པར་བཤད། སྤོན་ཀྱལ་པོ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྦྱང་གི་དུས་ནས་བཟུང་ཀྱལ་རབས་
ལྷ་ཙམ་གྱི་རིང་སྤྲགས་ཀྱི་སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རེས་བསྟན་པ་བསྐྱེད་ས་པ་དང་། དེ་
རྗེས་ཀྱལ་པོ་རྣམ་པུ་ལའི་དུས་སྦྱོབ་དཔོན་སངས་ཀྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་དང་། དེ་
ནས་རིམ་པར་ལང་ཀ་ཀྱལ་བ་བཟང་པོ། བུམ་ཟེ་སྦྱོབ་དཔོན་དཔལ་འཛིན། ར་
ཤ་བ་དྲ། སྐལ་ལྷན་གྲགས་པ། ལུ་ལི་བཇྟ། མི་ཐུབ་ཟླ་བ། རག་པོ་དམ་ཆེན་ལོ་
རྗེ། ཏ་ཐུ་ག་ཏ་ར་གཤི་ཏ། བོ་རི་རྩ་ཏ། ཀ་མ་ལ་ར་གཏ་པོ་རྩི་རྩ་ཏ་སྤྲགས་སྦྱོབ་
དཔོན་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་རེ་
བསྟན་པ་བསྐྱེད་ས། ཀ་མ་ལ་ར་གཏི་ཏའི་རྗེས་སུ་མཁས་པ་སྣོ་དུག་ཕྱོན། དེའི་
རྗེས་སུ་སྤྲགས་ཀྱི་སྦྱོབ་དཔོན་མང་དུ་ཕྱོན། མཁས་པ་སྣོ་དུག་གི་རྗེས་སུ་མར་མེ་
མཇད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཕྱོན་ཏེ་ལོ་བདུན་ལ་མཁན་པོ་མཇད། དེ་ནས་རྩ་ན་ར་གཏི་
ཏ། དེ་རྗེས་ཡུ་མ་ར་ཇ། ལུ་རྩ་ཨ་ཀ་ར་གུས་ཏ། ཆོས་འབྱུང་ཞི་བ་རྣམས་ཕྱོན།
དེ་རྗེས་ཁ་ཆེན་པའ་ཆེན་ལྷུ་གེ་ཕྱོན། དེ་ནས་བེ་ཀྲ་མ་གྱི་ལའི་གཙུག་རབས་རུབ་
པར་གསུངས། དེ་ཡང་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་ཙམ་ལ་ཀྱལ་པོ་Ramapala

ར་མ་པ་ལ་ཞེས་པའི་སྐབས་དགེ་ཆེན་ ༡༦༠ ཅམ་རེ་དང་སྟོབ་ཕུག་
 ༡༠༠༠ ཅམ་རེ་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོབ་སྒྲིང་ཆེ་ཤོས་སུ་གྱུར་པར་བཤད།
 ༡༧༦༠ ནས་ ༡༧༦༩ བར་པར་ན་མཐོ་སྟོབ་ཀྱིས་འགན་འཁུར་ནས་ས་
 སྟོག་འདོན་ཞུས། དེ་རྗེས་༡༧༥༣ ནས་༡༧༤༣ བར་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་
 ས་སྟོག་ནས་དངོས་རྒྱུ་མང་པོ་བརྟེན་འདུག གནས་དེར་སྟོན་དུས་སུ་བྱད་
 དུ་འཕགས་པའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གྱུ་བཞི་པ། འོག་ནས་ཆུ་དང་རྩུང་གང་མོ་
 འགྲོ་ས་འོད་པ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པར་བཤད། གནས་དེ་ནས་བརྟེན་པའི་དངོས་
 རྒྱུ་ནམས་ད་ལྟར་འབྲེམས་སྟོན་ཁང་དུ་བཞག་ཡོད།

ལྷ བར་རྩ་མཆོག་གྲོང་།

དེ་ནི་པཐ་ཏི་ཕུར་ནས་སྟོན་ཏེ། དེ་ནས་བར་རྩ་མཆོག་གྲོང་ངམ་མ་དུ་མྱེ་ལ་སྟེབས།
 དེ་ནི་གནས་ཆེན་ཉེར་བཞིའི་ནང་གི་ Kamarupa ཀླ་མ་རྩུ་པ་ཡིན་པ་དང་།
 སྟོན་དུས་སུ་མདོ་རྒྱགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་དར་བའི་གནས་ཡིན་པར་
 གསུངས།

ལྷ དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན།

Andhra Pradesh ཡན་རྟར་པར་རྟེ་ཤིའི་མངའ་སྟོངས་སུ་ Guntur
 རྒྱན་ཏུར་ཞེས་པའི་ཉེ་འབྲམ་ཤིང་རྩ་གྲ་བྱ་བའམ་Amaravati ཡ་མར་པཐ་ཏི་
 ཞེས་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲུངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་

གྲེ་འོག་ཏུ་ཆོས་དབྱེངས་གསུང་གི་དབང་ཕུག་དང་སྟེང་དུ་དཔལ་ལྷན་ཀྱི་སྐར་གྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལེགས་པར་སྐྱལ་ནས་དེ་རྗེ་སེང་གའི་བྲི་ལ་བཞུགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ལ་
 རྒྱབ་བཟང་པོ་དང་གཞན་ཡང་ཀྱི་ལ་པོ་དགུ་བརྒྱ་ཅ་དུག་ལ་སོགས་པ་སྐྱལ་བ་དང་ལྷན་
 པའི་འཁོར་རྣམས་ལ་ཅ་བའི་ཀྱུད་ཀྱི་ཀྱི་ལ་པོ་སྟོང་ཕུག་བརྒྱ་གཉིས་པ་དཔལ་དུས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན། དེ་ཡང་མདག་པའི་སྒྲུང་རྩེ་ལ་འབྱུང་བཞི་
 ལས་གྲུབ་པ། དབྱེ་བས་གྲུ་གསུམ་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཀྱང་། དག་པའི་སྒྲུང་རྩེ་
 ཆོས་དབྱེངས་གསུང་གི་དབང་ཕུག་དང་དཔལ་ལྷན་ཀྱི་སྐར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྒྲུང་
 རྟེན་ ལོ་སྐྱོར་རེ་ལ་སྐྱོར་དང་དབྱེ་ནས་ལས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱེན་གྱིས་སྒྲོ་བ་ཅིང་དངོས་
 གྲུབ་སྟེར་བར་གསུངས། གནས་དེར་ཀྱི་ལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་མཆོད་རྟེན་ཞིག་
 བཞེངས་། དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༤ ལོར་ས་སྔོག་ནས་ཉམས་གསོ་བྱས་འདུག་
 གནས་འདི་ནས་ཐོན་པའི་ཕུག་དཔེ་རིགས་ ༣༣ དབྱེན་ཇིའི་ཀྱི་ལ་ས
 London ལོན་ཏོན་ནང་ཡོད་པར་བཤད།

༄ རྟེན་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་ནི།

རིའི་མིང་ལ་Maha cetiya མ་དུ་སིང་ཏྲི་ཡ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ནི་དཔལ་ལྷན་
 འབྲས་སྐྱུངས་ནས་ཚུ་ཆོད་གཅིག་ཅམ་གྱི་སར་ནས་ཚུ་ཐོག་ཏུ་སྐྱར་ཡང་ཚུ་ཆོད་
 གཅིག་ཅམ་གྱི་ཐོག་ཕྱིན་པས་Nagarjunakondaན་གར་ཀོན་ཏྲ་བྱ་བ་སྟེངས།
 དེ་ནི་ལང་ཀར་གསེགས་པའི་མདོ་དང་། ང་པོ་ཆེའི་མདོ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཅ་

རྒྱུད་སྟོགས་ལས་རྒྱལ་བའི་བཟུང་པ་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་པ་ལྟ་བུར་ལུང་བཟུང་པ་དཔལ་
 མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་དེ་ཉིད། ལོ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུར་གནས་དེར་བཞུགས་
 ཏེ་ཉན་བཤད་བསྒྲུབ་པ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་རྟེན་གྱི་བ་བཞེངས། དགོ་
 འདུན་ལ་འཆོ་བ་སྐྱར་ཞིང་སྐུ་སྟོགས་མི་མཁའི་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང་། ལྷ་སྟོགས་
 གྱི་ཚོལ་བ་བརྒྲུག་པ་སྟོགས་མཛད་ནས་རྒྱལ་བའི་བཟུང་པ་སྐྱེད་དང་ཁྱད་པར་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་བཟུང་པ་ལ་སྐུ་ངོན་ཆེ་མེད་པར་མཛད། མཐར་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྐྱོད་གྱི་བུ་
 རབ་བྱས་ལ་དབུ་སྐྱེན་པར་སྐྱེལ་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་གསེགས་གིང་། མ་འོངས་པ་སྐུ་
 ལྷས་ལ་འཇུག་སྟེ་བཟུང་པ་སྐྱེལ་ཞིང་འགྲོ་བའི་དོན་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་པའི་གནས་
 ཡིན། །

ལྷ་ར་མེ་ཤུ་ར།

ལྷ་ཕྱོགས་དཔལ་གྱི་རི་ནས་ Guntur-གུན་དུར་དང་། དེ་ནས་མར་ར་སི་བརྒྱད་
 དེ་Ramesvaraར་མེ་ཤུ་ར་ལ་སྐྱེབས། དེ་ནི་གནས་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཅ་དགུར་བཞུགས་པའི་གཙུག་
 ཡིན་པར་གསུངས།

ལྷ་རྩོ་འཇོག་གི་ཡུལ།

དེ་ནི་ཨ་མ་འབར་སར་དང་ལ་ཏོར་བརྒྱད་ར་ཕལ་པའི་ཁྱེད་དང་དེ་ནས་ཏག་སི་ལ་ལ་
 སྐྱེབས། དེ་ནི་རྩོ་འཇོག་གི་ཡུལ་སྟེ་སྟོན་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གནས་ཀྱན་གྱི་འབྱུང་
 ཁུངས་དང་། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དུག་གི་རྒྱལ་བུ་ནམས་ལོན་ཏན་ལ་སྐྱོབ་དུ་འགྲོ་

བའི་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན། གནས་དེར་སྔོན་སྤང་བཅན་སྒྲམ་པོ་འདྲུས་ཅམ་ན་བསྟན་
པ་རྒྱ་ཆེར་དར་ཞིང་། ད་ལྟ་ཡང་དམ་ར་ཇི་ཀའི་མཆོད་རྟེན་དང་། སྔོན་གྱི་དགོན་
གནས་དང་། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་བྱལ་རྒྱུ་མཁས་ཡོད། སྔོན་པ་འཆོ་བྱེད་གཞིན་རྒྱ་ཡང་
འདིར་བྱོན་པ་ཡིན་ཅེས་གྲགས། ॥ ॥

༥ དཔལ་རེག་པ་མེད་པའི་མཆོད་རྟེན།

འཕགས་ཡུལ་སྔོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཆོའི་འགྲམ་གོང་ཀྱ་ནའི་Kakinada ཡིན་ནམ་
དཔུང་དགོས། ཡུལ་དུ་མཆོད་རྟེན་གྲོང་ཟེར་བའི་སྤང་གི་ནམ་མཁའ་ལ། རྩ་ན་
བེ་མ་ཀྱ་ཡ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མའ་དཔལ་རེག་པ་མེད་པའི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྲགས་
པ་འཇམ་འཆོན་གྱི་རྒྱུ་མཁས་པར་བཞུགས་ཤིང་། ཡུལ་དེར་དེ་རྩེ་ཕག་མོས་སྤྲོད་པ་གསུམ་
གྱི་ཆང་དགུག་པར་གྲགས་པ། སྤང་ཆང་དང་། འབྲུ་ཆང་རྒྱུ་མཁས་ཐེང་རེ་ལ་མང་
དུ་བསྤྲོངས་པས་རོ་བཅུད་མེད་པར་སྤང་བ་ན། ཡུང་ཅམ་རེ་བསྟེན་ལ་ནས་བཞག་
པས་སྒྲུ་ར་གསར་པ་འགྲོ་བ། དེ་འདྲ་ཕལ་ཆེར་ལན་བདུན་བདུན་གྱི་རིང་ཡོངས་
སུ་སྤྲོད་དུ་ཡོད་པ། དུས་བཟང་རྒྱུ་མཁས་སུ་ལུང་པ་ཀྱན་ཆང་གི་དྲི་ངད་བཟང་པོས་
ཁྲབ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས། ཡུལ་དེའི་མཆོད་རྟེན་སུ་འཕགས་པ་འཇམ་འདཔལ་
གྱི་དོ་སྐྱོལ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་བཞིག་ཉལ་སྟབས་སུ་གནས་པ་ལ་རྩ་ན་ཀྱ་ཡ་ཞེས་ཟེར་
བ་གྲགས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ལ་དུས་བཟང་གི་སྐྱེ་མའ་ཀྱན་རྒྱ་དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་
རྩ་རྒྱུ་མཁས་ཀྱི་འཕྲུལ་ལས་རོ་ལོ་སྐྱོལ་གསལ་པའི་སྐྱེ་སྔོན་པར་སྤྲོགས་པ་དང་། སྤྲོས་

གྱི་དྲི་བ་བཟང་པོ་འབྱུང་བ། མཚན་མི་འོད་དང་མར་མེའི་སྒྲུང་བ་དུ་མ་ཀྱན་ལ་མཐོང་
 ཐོས་སུ་འཆར་བ་ཡོད། རང་བྱུང་གི་མཚོད་རྟོག་དེ་ནི་དུས་རྟག་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་
 དུ་བ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སུ་གནས་པ་སྙན་དཔལ་དུ་བ་ལྟ་བུའི་མཚོད་རྟོག་དུ་འདྲ་གྲགས་
 སོ། །དེ་ལྟར་རྩོམ་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲིག་ཀྱི་མཚོའི་འགྲམ་མཚོད་རྟོག་འདི་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་ཡུལ་
 རྣམས་ལ་གནས་མཚོག་ཙྰ་རི་བྱ་ཞེས་སྟོན་གྱི་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་བཞེད་པ་ལྟོགས་
 གཅིག་སྒྲུང་བ་ནི། ཆོས་རྒྱུ་ས་པ་ཁ་གྱིས། ཙྰ་རི་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ། རྩོམ་སྒྲིག་
 ཀྱི་མཚོའི་འགྲམ་དུ་ཡོད། ཁེས་གསུངས་ཤིང་། ལྟོགས་དེ་ར་ཤིང་འབྲས་འབྲུ་
 བཅུད་འཕེལ་ཤིང་། བྱ་རམ་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་བཟའ་བ་དྲུང་ཡོངས་སྟོན་ཀྱིས་
 པ་དང་། ཆོ་བསོད་དབང་ཐང་བཟང་གྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་སོགས་བསྒྲགས་འོས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་སྒྲིམ་ཆོག་མཛོན་པར་བཀྲ་བའི་རང་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །

ལྟོ ལྟོ་ར་མ་རན་གྱི།

དེ་ནི་Kolkata་ཀ་ལི་ཀ་ཏ་ནས་ཆུ་ཐོག་ཕྱིན་པས་ལྟོ་ར་མ་རན་གྱི་ལྟོ་ར་མ་རན་གྱི་ལྟོ་ར་མ་རན་གྱི་
 དེ་ནི་སྟོན་ཆོང་དཔོན་གཤོན་དང་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཏེ། དེ་གཉིས་དབུས་སུ་
 འོངས་ནས་སྟོན་པ་དང་ཞལ་མཇལ། སྟོན་པས་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཆོག་སུ་བཅད་
 པ་གསུངས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་དབུ་སྒྲི་དང་སེན་མོ་བྱངས་ཏེ་གསེར་
 གྱི་པ་ཚོ་རྣམས་པའི་མཚོད་རྟོག་ཞིག་བཅིགས་པ་ད་ལྟ་ཡང་ཡོད། སྟོན་དུས་སུ་དག་
 སྟོང་ཁྱི་ཕྱག་དུ་མ་རྒྱན་དུ་བཞུགས་པར་གྲགས་སོ།

༥ འདྲའ་བའམ་འགྲུའི་སྒྲིང་།

རན་གུན་ནས་སི་ཏུ་ཡུར་དང་། དེ་ནས་ཕུ་ཐོག་ཕུང་ཟད་སོང་བས་སུ་ཕུ་ཐོག་དེ་པ་ཞེས་
 པ་གསེར་སྒྲིང་གི་ཡུལ་དུ་སྒྲེབས། དེ་ནི་གནས་ཆེན་ཉེར་པ་ཞིན་ང་ནས་གཅིག་ཡིན།
 རྫོང་པ་ཐེ་དཔལ་ལྡན་ཨི་ཏུ་ཤེ་མ་གསེར་སྒྲིང་པེ་འབྲུངས་ཡུལ་ཡང་ཡིན། ༥་
 ཆར་Indonesia ཨིན་དུ་ནི་ཤི་ཡི་རྒྱལ་ས་དང་ཉེ་བར་ཡོད། འདེ་ནས་ཤར་སྒྲིང་
 ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པས་འཇའ་པ་ཞེས་པ་འབྲུ་སྒྲིང་ང་མ་ནས་སྒྲིང་དུ་སྒྲེབས། སྒྲོ་བ་དཔོན་
 ཞི་བ་སྤྲས་པེ་འབྲུངས་ཀྱང་བཞུན་པ་གནས་པར་བཤད། ལྷོ་རྫོང་དུ་བུ་པེ་སྒྲོ་བ་
 གྱི་མཆོད་ཉེན་རི་ཆེན་པོ་ལྷ་བུ་བང་རིམ་བཞི་པ་ལྟ། ལྷུ་མ་པོ་དུག་ ལྷུ་མ་པོ་འོག་
 མར་མཆོད་ཉེན་ཕུང་དུ་སོ་གཉིས། དེའི་སྒྲིང་མར་ཉེར་བཞི། དེའི་སྒྲིང་མར་
 བུ་དུག་ དབྱས་སུ་མཆོད་གཅིག་བཅས་ངོ་མཆར་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པར་གྲགས་
 སོ། །

ॐ नमः

དེ་ནི་རྩེ་མའི་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཆུ་ཐོག་བརྒྱད་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་ཡོད། ཡུལ་
 དེར་རྩོན་དུས་སུ་དག་སྦྲང་མང་དུ་བཞུགས་ཤིང་། དགོན་གནས་ཆེ་ཆུང་བསྡེམས་
 པས་ཆེ་གཟི་དུག་སྦྲང་ཅམ་ཡོད་པར་གྲགས། རྒྱལ་ས་འབར་གོ་ག་ཏུ་ཕར་གཏོ་བྱ་
 བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ན་ལྟེ་དབང་པོས་བཞུགས་པར་གྲགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆད་ལས་
 གྲུབ་པའི་རྩོན་པ་མཆོག་གི་སྐུ་བརྙན་ངོ་མཆར་ཞིང་བྱེན་ཆེ་བ་འཇམ་སྒྲིང་གི་བྱང་

རྟོན་གྱི་རིན་ཐང་ཅན་དུ་གྲགས་པ་བཅས་བཞུགས། སེ་ཡམ་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་
 ཡིན་ཏེ་ཅེན་འུལ་དུ་འང་། རྟོན་དུས་བརྟན་པ་དར་ཞིང་དགེ་སྦྱོང་མང་དུ་བཞུགས།
 རྒྱ་སྐད་དུ་ཀམ་པོ་ཇ་ཞེས་གྲགས། རྒྱ་ནག་སྦྱོང་ཁུན་ཞེས་པ་ནི་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་ས་
 རྟོང་པའི་མིང་ཡིན་པ་གསུངས། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྦྱོང་གཙོ་བོར་དར་བའི་
 ཡུལ་ནི། རྟོར་མ་དང་། སེ་ཡམ་དང་། སེ་རྒྱ་ལ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེང་སང་རྒྱ་
 གར་དང་། བལ་ཡུལ་སོགས་ཡུལ་གྲུ་གཞན་དང་གཞན་དུ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཐོར་
 བུ་ཅམ་རེ་བུང་བའང་དེ་དག་ནས་བྱོན་པ་ཡིན་གསུངས།

ལྷ ལང་ཀའི་ཡུལ་ལམ་སེང་ག་ལའི་སྦྱིང་།

Srilanka སེ་རི་ལན་ག་ཡང་བཟྃ་། དེར་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྟོན་ལང་ཀའི་
 བདག་པོ་སྦྱོང་གས་ཀྱི་བུ་མགོན་བརྩམ་སྟུན་བྱངས་ཏེ། རྟོན་གྲོས་ཆེན་པོས་ཞུས་པ་
 ལས། འཕགས་པ་ཤེན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་གསུངས་
 པའི་གནས་ཏེ། འཇམ་བུའི་སྦྱིང་གི་ཤར་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོས་བཅད་པའི་
 སྦྱིང་ཕྱན་ཞིག་ཡིན་ལ། འཇམ་བུའི་སྦྱིང་གི་སྦྱིང་གཡོག་རྩལ་ལ་ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ནི་མ་
 ཡིན་པར་གསུངས། འོན་ཀྱང་གནས་དེ་ལ་རྩལ་ལང་ཀའི་སྦྱིང་ཞེས་བུ་སྟེ། རྟོན་
 བདེ་བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རུ་བྱ་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་ཡང་ཡིན་ལ། རིམ་གྱིས་

སྲིན་པོ་སྤྲོ་སྤྲོགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་དང་། དཔལ་ཕུག་ན་དྲི་རྩེས་དམ་པའི་རིགས་ཅན་
 ཏུ་མ་ལུ་ལགས་ང་སྤྲོགས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པའི་གནས་ཡུན་སྤྲོ་མ་ཆོག་གས་པ་དང་། སྤྲོ་བ་
 དཔོན་ཆེན་པོ་སྤྲོ་དངོས་བཞུགས་པའི་གནས་སྲིན་ཡུལ་བཟངས་མཛོག་དཔལ་རིར་
 གྲགས་པའང་སྤྲོ་དེར་མཁའ་སྤྲོད་ཀྱི་ཞིང་བཀོད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། བྱིས་སྲིན་
 པོའི་ཡུལ་སྤྲོ་ངས་ནས་དེད་དཔོན་སེང་གེས་བཟུང་བ་ལས། དེང་སང་བྱུན་མིང་
 བའི་སྤྲོ་དངོས་སེང་ག་ལའི་སྤྲོ་ཞེས་འབོད་ཅིང་། ཡུལ་དེར་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཀ་
 ཏན་པ་ཕྱོན་ནས་སྲིན་མི་བེ་གྲུ་པ་ལོའོར་ལུ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་བཏུལ། གདུལ་
 ཏུ་མང་པོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསང་སྤྲོགས་ཀྱི་ཆོས་གསུངས་ཤིང་བསྟན་པ་སྤྲེལ་བར་
 མཛད་ཤོ། ། བྱིས་སྤྲོ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྤྲོ་དཔོན་ལང་ཀ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་འཁྲུངས། སྤྲོ་བ་
 དཔོན་ཅན་གོ་མི། ལྷོ་པ། པའ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སོགས་མང་ཏུ་ཕྱོན་ནས་
 བསྟན་པ་གསལ་བར་མཛད། སྤྲེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་སྤྲོ་བའི་རྒྱལ་བྱེད་
 ཆལ་ན་གནས་པ། འཛིགས་མེད་རི་ལ་གནས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པ་གསུམ་
 ཀྱི་རྩ་བའི་གནས་གཞི་མ་དུ་བཏོར། གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན། དེ་ལྷོ་བཙན་རྩ་རྒྱལ་
 བྱེད་ཆལ། ལྷ་ལྷ་གི་རི། འཛིགས་མེད་རི་བོ་གསུམ་ནི་སྤྲོ་དཔོན་སྤྲོ་གནས་ཀྱི་
 གཙོ་བོ་དག་ཡིན་པར་གསུངས། སྤྲོ་དཔོན་ཆེན་པོ་པདྨ་ཡང་སྤྲོ་འདིར་ལོ་དུག་
 ཅམ་བཞུགས་ཏེ་སྤྲོ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱོན་པར་གྲགས། སྤྲོ་མི་ཡི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མ་རྒྱས་
 མཁྱེན་བརྒྱ་བཅོམ་པའི་ཆོ་འཛམ་བུའི་སྤྲོ་དང་དེ་གཉིས་བར་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་

དེའི་ཟམ་པ་བརྩུགས་ནས་ཕྱིན་པས་ད་ལྟ་འང་རྒྱ་མཚོའི་ནང་དེའི་ཡུང་པོ་ལ་སྐབས་
 འགར་གཟིངས་ཐོགས་ནས་བྱོལ་ཏེ་འགྲོ་དགོས་པར་བཤད། ཡུལ་དེར་སློན་པོ་
 མི་གྲིན་བརྩུ་བས་ད་པའི་ཁྲག་གིས་སྐྱགས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་དོན་མར་པོ་ཁོ་ནས་ས་གནི་
 ཁྲབ་པ་ལ་སྤྲོད་ཅི་མ་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས། གླིང་གི་དབུས་སུ་མ་ནུ་ཀྱ་ཏེ་
 ཡིད་བཟང་བརྩུགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་སུལ་སྐྱོ་བོ་ཡལ་གྱིས་བཟོད་དགའ་བ་བྲག་རི་
 ཕྱང་བས་བསྐྱོར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དྲག་བྱུལ་ཡོད་པའམ་མ་ལ་ཡ་གནམ་ལྷགས་
 འབར་བའི་རི་བོར་གྲགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། ཅེ་ལ་ཅེ་ལ་
 གྱི་རྒྱལ་པོ་གནས། །དོས་ལ་བྲག་དགར་བྱི་ཚུགས་པ། །སེང་གི་གནམ་དུ་མཚོང་
 འདས་བརྒྱན། ཅི་སྐྱོན་ཅེ་བརྒྱད་ཅེ་བར་འབྱུངས། །འདུ་བའི་ནད་དུ་ཡོངས་
 མི་ཚུགས། སྤྱི་བོར་ཀ་ལན་ཏ་ཀ་ནི། མི་གཉིས་གཅིག་ཕུར་གནས་པ་ཡི། །མཛོད་
 ལྷན་དེ་ཡི་ཚང་བཅས་པ། །སྐལ་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་བཟོད་པར་སྤྲ། །སྐལ་མེད་
 རྒྱལ་ས་ནི་ཡོངས་མི་ཐར། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །རི་དེ་ནི་ཟངས་མདོག་དཔལ་
 གྱི་རི་བོ་པར་འོད་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་གྲགས་པ་ཉིད་དེ། སྤོན་སློན་པོ་གྲོང་ཁྲིར་ལྷ་
 བརྒྱས་བསྐྱོར་ཏེ་གནས་པར་བཤད། གཞན་ཡང་ཤར་ན་ལང་ཀ་ཕུ་རི། སྤོན་
 སློན་པོའི་གྲོང་ཁྲིར་དགའ་བ་ཅན། རུབ་ན་ཀོ་ཀ་ཐང་དམར་གླིང་། བྱང་དུ་བྱན་
 ལག་ལྷོངས། སྤོན་རུབ་མཚམས་ན་བམ་རི་ལ་ཐོད་མཁར། རུབ་བྱང་དུ་གནམ་
 ལྷགས་ཅི། བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ནལ་བྱའི་དུར་ཁྲོད། ཤར་སྤོར་བོ་མ་ཕུ་རིའི་

མཆོ་རྣམས་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ཏུ་སློན་པོའི་ཡུལ་འཁོར་མང་དུ་ཡོད་པར་བཤད།
 སྒྲིང་གཞན་ལས་བསྐྱུགས་པར་འོས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་། དབུས་ཀྱི་རི་དྲོའི་
 བྱང་ངོས་སུ་གུ་རཱ་ཤེར་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐྱེལ་བཞུགས་པའི་
 མཆོད་རྟེན་མང་པོ་དང་། རྒྱབ་སྐྱོགས་སུ་བུཊྭ་གར་རཱ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞག་
 བདུན་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པའི་སྡོན་ཤིང་། མཛེས་སྐྱུག་རྣམ་པར་བཀྲ་
 བའི་བྲག་རི་དང་རྟེན་ལེས་སྤངས་སྡོང་སྤྱི་སྤོར་ཡུག་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་བསྐྱོར་
 བཤི། རྒྱ་རྣམས་སུ་ཉིག་ བྱིམ་རྣམས་ནོར་བུ། རྟགས་རྣམས་སྒྲུང་པོ། བྱོང་
 རྣམས་བུད་མེད་པར་ཅན་གྱིས་གང་བའི་ཡུལ་སིང་ག་ལ་ཞེས་ཆེད་དུ་བཟོད་པ་དང་།
 བྱང་གར་དུ་གླ་ཏུ་ལ་ཞེས་པའི་རྟགས་ཆ་ལ་གྱེ་བྲིད་དུ་བྲག་ལྷག་དང་། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཞབས་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཞབས་རྒྱུ་དུས་སྟོན་ལ་དགོ་སྟོང་
 སྟོང་ལྷག་རེ་འཛོམས་པ་སོགས་ད་ལྟོ་བར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་གི་བསྟན་པ་མ་ཉམས་
 པར་ཡོད་པར་གསུངས། སྟོན་པ་མཆོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱུ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་
 ཉི་ཤུ་ཅུ་བརྒྱད་འདས་པ་ན། རི་མ་ལ་ཡའི་རྩེ་མོར་དམ་པའི་རིགས་དུ་མ་ལྡེལ་གསང་
 བདག་ལག་ན་དོ་རྩེ་མོ་དོན་སྤྱུ་མུ་སྤྱུ་སྤྱུ་བར་མཛད་ནས། སྟོན་སྟོན་པས་འོག་མིན་
 ལ་སོགས་པར་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་བསྟན་པ་རྣམས་སྤྱར་ཡང་བཞུགས་ཏེ་སྟོན་
 པར་མཛད། དེ་རྣམས་སློན་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐབས་ལྡན་གྱིས་ཡི་གེར་བྲིས་ཏེ་དགོངས་
 པའི་རྩལ་བདུན་གྱིས་རྣམ་མཁའ་ལ་མི་མཛོན་པར་སྤྱས་པའི་གནས་ཀྱང་ཡིན།

༥ ཨོ་ཁྱུན་ཆེན་པོ་སྐུ་འཁྲུངས་པའི་ཡུལ།

སྤྱིར་སྡོན་དུས་སུ་ཁྱུ་གར་ན་ཡུལ་སྤྱིང་ཆེན་པོ་དགུ་ལས། དབུས་ན་ཐུབ་པའི་བཞུགས་
གནས་དེ་རྗེ་གདན། ཤར་ཕྱོགས་ན་རྩུ་ལའི་སྤྱིང་། རྫོན་རྩེ་ཏའི་སྤྱིང་། རུབ་ན་
ཨོ་ཁྱུན་སྤྱིང་། བྱང་ན་ཁ་ཆའི་སྤྱིང་། ཤར་རྫོའི་མཆོམས་ན་ཁང་བུའི་སྤྱིང་། རྫོ་
རུབ་མཆོམས་ན་ཟངས་སྤྱིང་། རུབ་བྱང་མཆོམས་ན་ཟདྲོར། བྱང་ཤར་མཆོམས་
ན་ཀླ་མ་རུ་པའི་སྤྱིང་ནམས་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལས་རུབ་ཕྱོགས་ཨོ་ཁྱུན་གྱི་ཡུལ་ནི།
Pakistanཔ་གི་སི་ཐན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་Peshawar དེ་གི་ཤར་གྱི་མངའ་
ཁོངས་Swat Valley སི་ཤ་ཏི་བེ་ལེས་ཞེས་པའི་ཡུལ་དུ་ཡོད། སྤྱིར་
སྤྱངས་པ་གི་སི་ཐན་དུ་ནང་པའི་གནས་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པ་ལས་མང་ཤོས་
ནི་Swat Valley ཁོངས་སུ་ཡོད་པར་བཤད། རྒྱ་སྐད་དུ་Uddiyanaཨོ་
ཏེ་ཡན་ཞེས་འཕྱར་འགྲོའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་གྲགས། ཡུལ་དེའི་མཐེལ་དུ་རུ་མ་སཐེ་
ར་སྟེ་འདུ་བའི་གནས་ཞེས་བྱ་བར་གྲོང་ཁྱེར་ཆུང་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། རྒྱལ་པོ་
ཨིན་ཏི་པོ་རྒྱའི་པོ་བྱང་སྐོག་སའི་ས་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད། ཡུལ་དེ་ལྷ་ལྷོས་དབང་བྱེད་
པ་ལས་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་པ་ནི་སུ་ཡང་མེད། བྱད་མེད་ནམས་ནི་སྡོན་
གྱི་མཁའ་འགྲོ་མའི་རིགས་སུ་ཡོད་པས་ལྷ་སྤྱངས་དང་། རིག་སྤྱགས་ཀྱིས་ལུས་
གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། ལས་ཐུན་ཆོགས་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཞིང་སྤྱིས་གྱི་མཁའ་
འགྲོ་མ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲགས། སྤྱགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྩེ་བཞུགས་པའི་དམ་གཞི་

རྟེན་མཛོད་སྐུ་མཁུ་ཡུལ་དུ་མེད་པར་དེང་སང་ཕལ་པའི་གྲོང་དུ་ཡོད། རྟེན་ཀྱལ་
 པའི་ཕོ་བྲང་དང་ཉེ་བར་ཁྱུས་ཀྱི་རྫིང་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་རང་བྱུང་གཟིའདྲའི་མཆོད་
 རྟེན་བང་རིམ་དགུ་པ་ཞིག་བྱུང་བར་བཤད། རྟེན་དུས་སྐུ་སྐུལ་པའི་བཟོ་བོ་དེ་བ་
 ཡུལ་ཞེས་པས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཆ་བཤད་སྤོང་དང་བཅས་པ་བཞེངས་ཏེ་ཡུལ་
 མི་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རྟེན་དུ་ཕྱག་དང་བསྐྱོར་བ་བྱས་པར་གྲགས། རིམ་མའི་སྐྱེད་དུ་
 ཡོད་པའི་ཕོ་བྲང་དགུ་པ་དེ་རྒྱལ་ས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཆོག་ས་བཅད་ཕྱེད་ཀྱི་ཕྱིར་
 སྐུ་བཏང་བའི་གནས་དང་། ལུང་སྐྱེད་དུ་རྟེན་པོ་ཕྱོགས་སྡེས་བཞེངས་པའི་རྟེན་
 པའི་རིང་བསྐྱེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་བཅས་ཡོད། ཡོ་རྟེན་གྱི་སྐྱེད་དང་ཉེ་བར། ཤར་
 ར་འཇམ་བུ་སྐུ་ལ། རྟོར་པར་པ་ཏ། བྱང་ར་ཀ་མ་ལ། ཤར་རྟོར་དང་སྤོང་གི་
 སྐྱེད་། རྟོ་རྒྱ་བ་ན་སྤོང་པའི་སྐྱེད་། རྒྱ་བ་བྱང་དུ་རྒྱང་ལྟའི་སྐྱེད་། བྱང་ཤར་དུ་
 བགལ་ས་ཀྱི་སྐྱེད་རྒྱལ་ས་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལས། རྒྱ་བ་བྱང་གི་མཆོད་སྐུ་སེམས་
 རྟེན་མཆོད་སྐྱེད་ངམ་ Dhana Kosha རྟེན་གོ་ཤིང་སྐྱེད་ཡོད་ཅིང་། ད་
 ཆར་གནས་དེའི་མཆོད་ལ་ Mingora མེན་གོ་རྒྱུ་ཞེས་བཟོད་པ་འདྲ། གནས་
 དེའི་མཆོད་ཆུང་དུ་ཞིག་གི་པད་སྤོང་ལས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་སྐུ་འཁྱུངས་ཤིང་། མདངས་
 ལུན་ཏེ་མེད་མཆོད་སྐྱེད་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དེ། རྟེན་ཕྱོགས་དེར་སྤྱོད་ཆགས་གོ་ཤ་
 ཞེས་པ་ལུས་པོ་མི་ལ་གཏོང་པ་དྲེད་ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཅན་སྤར་མོ་ལུགས་ཀྱིས་གཏམས་པ་
 ཁོན་སྐྱེད་ཞེས་། ཅན་དན་ལ་སྤྱོད་ཆགས་པ་ཤིང་རྟེན་པ་མང་པོས་བསྐྱོར་བ་ལས་མེད་

ཡང་དེ་སྐད་དུ་གྲགས་སོ། དེ་ལྟར་ཨོ་ཀྱན་གྱི་ཡུལ་ནི་རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྟོན་པ་དགའ་
རབ་དེ་རྗེ་སྐུ་འབྱུངས་ས་དང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་རིག་པ་འཛིན་པ་མང་
པོའི་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་
གནས་སུ་གྱུར་པས་ན། གནས་གཞན་ལས་ཀྱང་བྱིན་རྒྱལས་དང་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་
ཡིན་ནོ། །

༥ རྩོན་དུས་བལ་པོའི་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་བོད་པ།

དེ་ཡང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སྒྲུ་འགྲོ་ནམས་རྟག་ཏུ་ཆོས་བཞིན་སྒྲོད་པས། ཡུལ་ཁམས་
བཀྲ་ཤིས་པོའི་དགེ་མཆོན་དང་བཅས་ཤིང་སྤྱི་རྒྱལ་གནས་ཀྱི་བོད་པ་ཡང་། རྟག་
གཟིགས་སྒྲིགས་འཛིགས་པོའི་ང་རོ་འབྲེན་པོའི་གཙན་གཟན་གྱིས་གང་བོའི་ནགས་
ཆལ་མཐུག་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་ལ། དབུས་ཀྱི་ཡུལ་སྒྲོང་ས་ནི་སའི་བྱོན་མཉམ་
པས། ངམ་གྲོགས་སྒྲིགས་མེད་པོའི་ཐང་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བོའི་གཞིར། མཆོད་
རྟེན་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་། དཔུང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞིས་མཐའ་བསྐྱོར་
བོའི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་དང་། རྒྱུད་མོའི་ཆལ་ཁོར་ཡུག་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནམས་ཀྱི་
དབུས་སུ་བྱས་ཀྱི་རྫིང་བུ་ལ་ངང་པ་དང་། ཏུར་བོའི་བྱུང་དང་། མེ་རྟོག་དཀར་དམར་
དང་། ཀྱུ་མུད་སྒྲིགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་། གཞིན་ནུ་ཕོ་མོ་དག་ལྷུ་གར་དང་ཅེད་
འཛིའི་ངང་དུ་གནས་པོའི་ཡུལ་ཕྱོགས་ལུན་སུ་མ་ཆོགས་པ། རྒྱ་གར་གར་རྩོ་རུ་བ་
གསུམ་དང་། བོད་དང་། རྒྱ་ནག་ཁ་ཆེ་སྒྲིགས་མི་རིགས་སྒྲིགས་སྒྲིན་བཞིན་
འདུ་སྟེ། རང་རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཆོས་བཞིན་སྒྲོད་པས་མི་འདོད་པོའི་ཉེར་འཆོ་ནམས་
ལས་རིང་དུ་གནས་ཤིང་བྱུང་དུ་འཕགས་པོའི་གནས་ཡུལ་བྱིན་ཅན་དུ་མ་བཞུགས་
ཤིང་། དེང་སང་ཡང་གནས་རྟེན་བྱིན་ཅན་འགའ་ཞིག་དངོས་སུ་མཇུག་པ་ཡིད་
པ་ནམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་ཞུ་བ་ལ།

ལྷ མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ནི།

ཉེ་བའི་ཆོས་བལ་ཡུལ་གླང་རུ་འོ་སྤྱོད།

འདས་པའི་རྒྱལ་ཀུན་བྱེན་ཆུབས་སྐྱ་གདུང་བྱོན།

ངོ་མཆར་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ཞེས་གྲགས་པའི།

རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱལ་བ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་དུ་སྐྱེད་གྱུ་རྣམས་ལོ་སྟོང་ཕྱག་
བདུན་ཅུར་འཆོ་བའི་ཆོ། འདི་ག་རྟེན་འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་གཙུག་ཏོར་ཅན་ཞེས་
བྱ་བ་བྱོན། དེའི་དུས་སུ་བལ་པོའི་ཡུལ་དུ་ཆུར་རྒྱང་གྲགས་བདུན་དང་ལྔ་པའི་
མཆོ་ཆེན་པོ་ཞེས་གསོལ་ཡོངས་སུ་གང་བ། པར་དང་། ཀྱ་མུད་སོགས་མེ་ཏོག་རྣམ་
པ་མང་པོས་བརྒྱན་པ། ངང་པ་དང་། བྱང་བྱང་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིལ་ལྷན་འབྲེན་པའི་
གནས་དེར་ཤིང་རྟེན་འཕང་ལོའི་ཆོད་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྒྲ་ལྔ་ལས་གྲུབ་པའི་པར་འདབ་
མ་སྟོང་དང་ལྔ་པའི་ཟུལ་ལས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྟེན་གཤམ་
ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བྱག་པ་བཞིག་འབྱུངས་སོ། །དེའི་ཆོ་སཆོད་པོ་རབ་དུ་གཡོས་ཤིང་
། མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས་པ་དང་། ལྷའི་རྩ་བོ་ཆེའི་སྒྲ་སྒྲིགས་པ་དང་། ཐུགས་
ཐམས་ཅད་རབ་དུ་གསལ་བར་གྱུར་ཏོ། །སངས་རྒྱས་གསེར་ཐུབ་ཀྱི་དུས་སུ། མཆོད་
རྟེན་འདི་ཉིད་ལ་ཆོས་དབྱེད་སྤྱངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་ཅེས་བྱ་བའི་མཆོན་བྱུང་། མཆོ་
ཆེན་པོ་དེའི་མིང་ལ་བོད་པས་མཆོ་གོ་མཛད་ཅི་ཟེར། སྒྲ་བདེ་པོན་འཇམ་པའི་ལྷ་ཞེས་

ཕ་མཛོན་ཤེས་ལྟ་དང་ལྟན་པ་དེའི་མཐུས། མཆོད་རིམ་བཞིན་སྐམས་པར་གྱུར།
 རིན་ཆེན་ལས་གྲུབ་པའི་པར་དེ་ཡང་གནས་གྱུར་ཏེ་ད་ལྟའི་ཤིང་ཀྱན་བཞུགས་པའི་
 རི་བོ་ཆུང་དུ་འདི་བྱང་བར་བཤད། སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲུང་གི་དུས་སུ་དོར་སེམས་
 སྤུལ་པ་གྲུབ་པའི་སློབ་དཔོན་ཞི་བའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བས། མཆོད་རྟེན་དེ་ཉིད་སྤྲུང་
 བའི་ཕྱིར་སྤྲོད་ནས་སསགཡོགས་ཤིང་ཕྱི་རོལ་དུ་མཆོད་རྟེན་གྱི་གཟུགས་སུ་བྱས།
 ཕྱིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་ཆེ་དེའི་ཆུ་ལ་ནམས་གསལ་བར་
 མཛད་པ་ཡིན་ལ། མཆོད་རྟེན་དེའི་ལོགས་བཞི་ལ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟའི་སྐྱེ་དང་།
 དེ་དང་ཉི་ཤེས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ན་མཆོད་རྟེན་གཉིས། མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་རི་
 ཞོལ་ནས་ཅེ་མོ་ལ་བགྱོད་པའི་དོ་སྐྱེས་རིང་པོའི་རྩ་བ་ན་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་དོ་
 སྐྱེ་དང་མགོན་པོའི་སྐྱེ་ཡོད། ཅེ་མོར་སྟེ་བན་གསེར་གྱི་དོ་རྩེ་ཡོད་པའི་གསེར་བྱངས་
 ཀྱི་སྟེགས་འཇམ་པོ་ལ་ཆོས་དབྱེད་སྤྲུངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞུགས་
 པར་གསུངས། རྒྱས་པར་མཐུན་འདོད་ན་བལ་ཡུལ་རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་
 པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས་པ་ཞུ། ལོ་རྒྱུས་གཞན་ལས། གནས་འདིར་དུས་
 རབས་གསུམ་པའི་སྐབས་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་ཀས་མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཞེངས་པ་དེ་
 མེད་པ་གྱུར། དེ་རྗེས་དུས་རབས་ལྔ་པའི་ནང་རྒྱལ་པོ་ Mana Deva
 ད་ལྟའི་མཆོད་རྟེན་འདི་ཉིད་བཞེངས། དེ་རྗེས་དུས་རབས་ ༡༥ པའི་ནང་
 Kautipur གི་རྒྱལ་པོ་ Ratap Malla ཞེས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེས་

ཐེམ་རིམ་པ་ ༡༦༥ ཡོད་པ་ཅན་དེ་བཞིངས། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་
ཡང་གནས་འདིར་ཕེབས། གྲུབ་ཆེན་ཉིད་ལ་ཕུལ་བའི་འབུལ་ཇུས་ནམས་
མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོན་གསོལ་མཇུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག

༥ རྟག་མོ་ལུས་སྦྱིན་ནི།

ཐུབ་དབང་རྒྱལ་བུ་སྟོང་སྟོང་བས་ཅན་གྱུར་ཆོ།

རྟག་མོ་བཀའ་པར་རང་གི་སྦྱེ་ལུས་བྱིན།

གནས་དེར་བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་པའི་སྦྱེ་གདུང་བྱིན།

བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ས་ནས་ལེ་བར་ ༡༠ ཅམ་གྱི་སར་
རི་བོ་རྩོན་རྩེ་མ་ལ་ཡི་རྩེ་ལ་ཡོད། མིང་ལ་ན་མོ་བུར་ཡ་ཞེས་བཟོད། དེ་ཡང་སྟོན་
བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སྟོང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་རྟེ།
ཡུལ་ལྔ་ལེན་གྱི་སྟོང་སྟོང་རྒྱ་ཞིང་ག་ཤེགས་པའི་ཆོ་ཀུན་དག་འཛོལ་བ་ཀའ་སྦྱལ་པ། སྟོན་
བྱང་བ་འདས་པའི་དུས་ན་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་དཔུང་དམག་དང་བཞིན་
པ་རབ་རྟ་མང་བ། ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྟོང་སྟོང་གྱིས་ཕ་རོལ་གྱི་སྤེ་རབ་རྟ་འཛོམས་
པ་ཞིག་བྱང་སྟེ། དེ་ལ་ལྷ་སྤྲུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྤྲ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷ་ཆེན་པོ་དང་།
སྟོང་སྟོང་བས་ཆེན་པོའོ། །དེ་ནམས་སྦྱོང་ཆལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་ཤིང་། མེ་
རྟོག་འདོད་པས་ཕན་ཚུན་ནགས་ཆལ་སྦྱག་པོ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བཞུགས་སོ། །དེའི་

ཆེ་སྟག་མིར་བྱ་བྱང་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་ན་བྱ་ལྔ་ས་བསྟོར་དེ། བཀྲེས་ཤིང་སྟོམ་
པས་ཉམ་ཆུང་བར་གྱུར་པ་དེ་ལ། རྒྱལ་བྱ་སྟོང་སྟོང་བས་ཅན་གྱིས་ནགས་ཀྱི་ཡལ་
ག་ལ་རང་གི་གོས་གཟར་དེ། ཇི་སྟེང་སྟོང་གོས་རྒྱ་མཚོ་བྱང་ཆུ་བོ་དེ་མེད་ཐོབ་པར་
ཤོག། རྟེན་སྟོན་ལམ་བཟུང་ནས་ཉལ་ལོ། །སྟག་མི་དེ་ཉམ་ཆུང་བས་བྱང་ཆུ་བོ་
སེམས་དཔའ་ལ་ཅི་ཡང་མ་བྱས་སོ། །དེ་ནས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཡང་སྟེ་འོད་
མའི་ཡལ་ག་སྤྲིང་མཁྲེགས་པ་ཞིག་སྤངས་ནས་རང་གི་མགུལ་པ་བཅད་དེ་སྟག་
མིའི་བྱང་བྱ་ཉལ་དེ་འགྲེལ་ལོ། །དེ་ནས་སྟག་མི་དེས་བྱང་ཆུ་བོ་སེམས་དཔའི་ལྷས་
ཁྲག་གིས་སྒྲགས་པ་ལ་བཞུགས་ནས། ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ་བྱང་ཆུ་བོ་སེམས་དཔའི་ལྷས་
ཀྱི་གདང་ཁྲག་མེད་པར་བྱས། དེ་དུས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་རབ་དྲུག་ཡོས་སོ། །བྱང་
སེམས་དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། སྟག་མི་ནི་སྦྱིད་གྲུ་བདག་
མོ། །སྟག་ལྷག་ལྷ་ནི་འཁོར་ལྷ་སྡེ་བཟང་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབུ་སྒྲ་དང་
རུས་པ་སོགས་ལས་མཆོད་རྟེན་དུ་བྱས་པ་ནི་དུལ་མཇུག་ལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པ་གསུངས།
གནས་དེ་རྩི་བཟོན་སྦྱིན་གྲུ་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་རྣམས་ཀྱིས། ཕྱང་
བན་བཟའ་རྒྱན་དང་ཙན་དན་ཕྱེ་མས་ཆར་ཤབ་པས། དེའི་སྒྲུག་དུང་རིན་ཆེན་འཛིན་
པའི་ས་གཞི་ཁེབས་པར་བྱས་སོ། །

ལྔ མཆོད་རྟེན་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་ནི།

བྱ་ཇི་མས་བཞེངས་བྱ་བཞིས་ལས་འཕྲོ་བསྐྱེངས།

ཐུགས་བསྐྱེད་ཇི་བཞིན་གངས་ཅན་གདུལ་བྱར་བབྱང་།

སྟོན་ལམ་ཡོངས་གྲུབ་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་གྲགས།

མཐོང་གྲོལ་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། སྟོན་འཕགས་པ་སྐྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དོན་མཛད་ནས། གང་གི་སྐྱན་ཆབ་ཡང་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ།
སྟོན་ལག་གིས་གཏོར་བ་ལས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཀྱི་ལྷ་ཡུལ་དུ་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་སྤྲུལ་མོ་
གང་མ་དང་གང་ཆུང་མར་སྐྱེས་སོ། །ཕྱི་མ་ལྷ་ལས་ཆེ་འཕྲོས་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བྱ་
ཇི་མོ་བདེ་མཆོག་གི་བུ་མོར་སྐྱེས་ཏེ་བྱ་འཆོ་བའི་ལས་ལ་བརྩོན་བཞིན་རིགས་ངན་
བཞི་དང་བཤོས་ཏེ། སྤུལ་པའི་ཁྱེའུ་བཞི་ཞིག་འབྱུངས། དེ་ནས་མ་སྦྱད་རྣམས་
ཀྱིས་བྱ་འཆོ་བའི་སྒྲིའི་ལྷག་མ་བསགས་ནས་སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་རྟེན་
ཞིག་བཞེངས་པར་དགོངས་ནས། བྱ་ཇི་མ་དེས་རྒྱལ་པོའི་དུང་དུ་བྱེན་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐྱེལ་སྤྲིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་གཅིག་བཞེངས་པའི་
ས་གཞི་སྦྲོང་བར་རྒྱལ་པོས་བྱ་རུང་ཅེས་བཀའ་སྩལ། ཕྱིས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཆོགས་
ཏེ་དེ་འདྲ་མི་འོས་ཚུལ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་སྐབས། རྒྱལ་པོས་སྤྲོ་བ་ལན་གཅིག་ཡིན་
གསུངས་ནས་བཀའ་མ་ཐུབ་པས་མཆོད་རྟེན་གྱི་མཆོན་ཡང་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་དུ་གྲགས།

མཆོད་རྟེན་ཡལ་ཆེར་གྱུ་བ་ནས་བུམ་པ་བཏགས་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཆེ། བུ་ཇི་མེ་ཆེ་འི་
 དུས་བུས་ཀྱང་བུ་བཞིས་དག་པའི་ལས་ཀྱི་འཕྲོ་མཐུད་དེ་བུམ་པ་ནས་བཅིགས་ཏེ་གྱུ་བ་
 པར་བུས། སློག་གིང་ནང་དུ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རིང་བསྐལ་བྲེ་གང་བཞུགས་
 སྲུགས་ལ། དེ་ནས་མཆོད་པའི་ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བཤམས་ནས་རབ་ཏུ་གནས་
 པར་བུས་གིང། སློན་ལམ་བཟང་པོས་མཐའ་བརྒྱན་པ་ལས། བུ་བཞི་པོ་མཁན་
 སློབ་ཆོས་གསུམ་དང་། འཕྲུན་སློན་ཡར་ལྷུངས་སྤྱི་མི་བྲི་གཞིར་རྒྱལ་ས་སུ་སྤྱོད་བ་
 བཞིས་ཏེ་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བས་བྱབ་པར་བུས་སོ། །མཆོད་
 རྟེན་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་འཆལ་ཞིང་སྐོར་བ་བྱེད་པའི་ཡན་ཡོན་སྲིགས་ཚུལ་རྒྱས་པར་
 ཐང་ཡིག་ཁག་དང་མཆོད་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་དཀར་ཆག་ལས་གསུངས་པར་བུ་འོ། །གནས་
 འདི་འི་མཆོན་ལ་དེང་སང་རྩོ་རྩ་ཞེས་བཟོ་དོ། ཡང་ན་ Boudhanath ཞེས་
 ཀྱང་ཞུ། སློན་རྒྱ་ཡི་སྒྲ་མ་ Punya Vajra ཞེས་པ་རྩིང་མ་པ་ཞིག་གནས་
 འདིར་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ཐོད་དང་གོར་ཁ་དམག་ཐག་
 ཆོད་དེ་ཡན་ཚུན་འདུན་གྲོས་སྐབས། བལ་པོ་རྒྱལ་པོ་Jung bahadur རས་རྒྱ་
 ཡི་སྒྲ་མ་དེ་པོས་ཏེ་སྐད་བསྐྱར་གནང་དུ་བརྒྱུག ༡༩༥༧ ལོར་སྒྲ་མ་ལ་རྒྱལ་
 པོས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་བདག་དབང་དང་ས་ཆ་མང་པོ་གནང་འདུག དེ་
 རས་སྒྲ་མ་འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཏེ། ཐོད་བལ་གྱི་སྐུ་ཆ་བ་
 རྩ་བུར་གྱུར་ ༡༩༥༡ ལོར་རྒྱ་ནག་གིས་ཐོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ ༡༩༥༡

བལ་པོས་ས་གནིའི་བྲིམས་གསར་བཟོས་པས་སྒྲ་མ་དེའི་དབང་ཆད་རིམ་བཞིན་
ཉམས་ནི་མཐར་སྒྲ་མ་དེ་ ༡༩༤༣ ལོར་ཞིང་དུ་གསལ་གསལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་
འདུག་ནི་ རྟོག་པོ།

༥ ལེ་ཡུལ་དང་སྒྲ་རུ་ལུང་བསྟན་སྟོར།

ཡུལ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཐུབ་པ་དང་སྤྱང་ཆེན་པོའི་གནས་ཀྱི་ལ་པོའི་ཁབ་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། ལྟ་དང་། ལྟ་དང་། གནོད་སྦྱིན་
དང་། དེ་བཟུང་དང་། མེའམ་ཅི་དང་། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྤྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མང་པོའི་འཁོར་དུ་མ་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སོ།
དེ་ནས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པས། འཁོར་ཉམས་ལ། བྱང་ཕྱོགས་ལོགས་ན། རི་
སྒྲ་རུ་དང་ཉེ་བའི་ཆུ་བོ་གོ་མའི་འགྲམ་ན་གསལ་གསལ་པའི་དུས་ལ་བབ་པོ་ཞིས་གསུངས་
ནས་འཁོར་པ་ལ་པོ་ཆེ་དང་ལྟན་ཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ། རི་སྒྲ་རུ་ག་ལ་
བ་དེར་གསལ་གསལ་སོ། རི་སྒྲ་རུའི་སྤྱིང་དུ་གདན་བྲི་བ་གསལ་པ་ལ་སྦྱེལ་མོ་ཀྱང་
བཅས་ཏེ་བཞུགས་ནས། ཞལ་རྒྱལ་ཕྱོགས་སུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་པོ་བྱང་གོ་མ་
སུ་ལ་གན་རྒྱ་ག་ལ་བ་དེ་ལོགས་སུ་གཟུགས་སོ། དེ་ནས་དེའི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
གཞན་དང་གཞན་ནས། མཛོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་དྲང་སྤྱང་མང་པོ་གནས་
དེར་ལྟགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་མཛོན་རྟེན་ལ་ཡང་ཕྱག་འཆ་ལ། སྦྱབས་
སུ་སོང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་ཉམས་ལ་བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་འདི་ལ་སྤྱོན་

སངས་ཀྱིས་བཞི་བྱུང་ཏེ། དེ་དག་གིས་གོ་མ་སྒྲ་ལ་གན་རྒྱ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་སོ། །མ་འོངས་སངས་ཀྱིས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་
 འགྱུར་རོ། །ང་ཡང་ད་ལྟར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་དུས་ལ་བབ་བའི་ཞེས་གསུངས་ནས་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཛད་དོ། །གཞན་ཡང་གནས་དེར་ཡུལ་དགེ་བ་ཅན་དང་།
 མཁར་དགེ་བ་ཅན་དང་། དགེ་འདུན་སོ་སོའི་ཀྱན་དགའ་ར་བ་སོགས་དང་། ཆོས་
 དང་ལྡན་པའི་དད་པ་ཅན་དང་སྦྱིན་བདག་དང་ལེ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལྱང་བསྟན་ཏོ། །
 གནས་དེ་གང་དུ་ཡོད་མེད་ལ་མཁའ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་མཐུན་ཏེ། ཀྱན་མཁྱེན་
 གྲོང་ཆེན་པས་མཛད་པ། ལྷ་པརྒྱ་དབང་ཆེན་གྱི་དཀར་ཆག་གཅིགས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིབ་
 མོ་ལས། འཕགས་པ་སྒྲུང་རུ་ལྱང་བསྟན་གྱི་མདོ་ཆོག་བྲངས་ཏེ། ཡུལ་དགེ་བ་
 ཅན་ནམ་སྒྲུང་རུ་ལྱང་བསྟན་པའི་ཡུལ་ནི། བོད་ཆེན་པོ་དང་། རི་སྒྲུང་རུ་ནི་ལྷ་
 ས་ལྷགས་པོ་རི་དང་དམར་པོ་རི་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་བརྒྱན་གིང་རྟ་ལ་གདན་འདྲེན་
 པ་སྟོན་ཇོ་བོ་རྒྱན་གནས་གདན་བྲངས་པ་དང་། མཁར་དགེ་བ་ཅན་ནི་ར་ས་འཕྲུལ་
 རྒྱང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཞེས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལྱང་བསྟན་པའི་གཙུག་
 ལག་ཁང་རྣམས་བོད་ཡུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཀྱན་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་
 དཔུང་པར་བྱ་བ་འདི་ཡོད་དེ། སྒྲུང་རུ་ལྱང་བསྟན་གྱི་མདོ་དེ་ནི་ད་ལས། གཞན་
 ཡང་མ་འོངས་པའི་དུས་ན། ཡུལ་དགེ་བ་ཅན་འདིའི་རྒྱལ་པོ་མཐུ་ཁུང་བར་འགྱུར་
 རོ། །དེས་ན་རང་གི་མཐུ་རྟོགས་ཀྱིས་ཡུལ་མི་ཐུབ་པས་རྒྱལ་པོ་དད་པ་ཅན་གཞན་

འདི་ལྟ་སྟེ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱབས་བཙུག་
 རྣམས་ཡུལ་སྤངས་བར་བྱེད་དོ། ཞེས་དང་། ཐང་ཡིག་ལས། བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་
 མཐར་ལེ་ཡུལ་དུ་བསྐྱུ་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་རབས་རྣམས་སུ་ལེ་ཡུལ་གྱི་
 དགེ་བསྟན་གཉིས་བོད་རྒྱལ་སྤོང་བཙན་མཇུག་ལ་དུ་འོངས་ཚུལ་བསྟན་པ་རྣམས་ལས་
 དཔག་ན་ཡུལ་དགེ་བཙན་རྣམས་ལེ་ཡུལ་དེ་བོད་ལས་ཐད་དཔ་ཞིག་ཏུ་སེམས་སོ། །དཔའ་
 བོ་གཙུག་ལག་ཕྱེད་པའི་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ནང་། གླུང་རུ་ལུང་བསྟན་པའི་
 མདོ་དང་ལེ་ཡུལ་ལུང་བསྟན་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ལེ་ཡུལ་དེ་བལ་ཡུལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱོགས་དེ་འཐད་པ་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡུལ་
 བདུན་དང་། ཡུལ་དུག་གི་དུས་སྟོར་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལེ་ཡུལ་དེ་བོད་ཀྱི་བྱང་
 དུ་ཡོད་པའི་ལེ་ཡུལ་ལ་གོ་དགོས་གསུངས་ཀྱང་། ཀྱན་མཁྱེན་གྱི་ལུང་པ་དང་། ས་
 སྐྱ་པའ་ཆེན། བཙུག་ལྷན་རིག་རལ། རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བ་སོགས་ཀྱིས་བལ་
 ཡུལ་དང་ལེ་ཡུལ་མི་གཅིག་པར་གསུངས། མཁན་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་
 གྱིས་མཇུག་པའི་རྒྱལ་རབས་དེ་བདེ་ལེགས་ལས། བོད་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་དང་། ལྷུ་རུ་
 སྤྱི་ལྟོ་མཐར་ཆགས་པའི་ཡུལ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཀི་ས་དེ་ཤ ཡུལ་གཞན་དུ་ཤར་
 ཏུ་ར་ཀི་སི་ཐན། རྒྱ་ནག་པས་ཤིན་ཏུ་འཕོད་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ད་
 དུང་ཡང་གླུང་རུ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཤུལ་དང་། གཞན་ཡང་མཆོད་རྟེན་ཞིག་པོ་
 དང་སྟོན་གྱི་དགོན་རྩི་ཤིན་ཏུ་མང་བཡོད་འདུག ཅིས་སོགས་གསུངས་ནས། དེང་

སང་ཀྱུན་གཤམ་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཤིན་ཅང་དུ་འབོད་པ་དེ་མཐའ་རུ་ལུང་བསྟན་པའི་ཡུལ་
 ལམ་ལི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཞིན། སྔོན་དུས་སུ་བོད་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྤང་བའི་མཆོན་རྟགས་
 ཀྱང་ཡུལ་འདིའི་བྱེ་མའི་གསེབ་ནས་བོད་ཀྱི་ཚྗང་གོག་མང་པོའི་གྲུ་གསལ་ར་དུ་རྟེན་
 པ་ལས་སྤྲེལ་བོད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་སྒྲུ་ཆོག་གས་དང་། ཡུལ་མི་ལས་བྲལ་བསྟུས་པའི་བྱང་
 བུ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ། དམག་དཔོན་སོགས་དཔོན་རིགས་རྣམས་ཕན་ཚུན་བཏང་བའི་
 ཡི་གེ་ལ་སོགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཐོན་པ་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་བགོས་ནས་བྱིར་ཏེ།
 འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས། གནས་དེར་ལི་ཡུལ་དུ་འདོད། རྒྱས་
 པར་མཁྱེན་འདོད་ན་རྒྱལ་རབས་དེ་བ་དཀར་ལ་གཟིགས་པ་ཞུ། །

ལྷ མཆོ་རལ་གྱི།

དེ་ནི་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ས་ནས་ཡང་ལེ་ཤོད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་དུ་ཙྰ་བར་ཟེར་བའི་གྲོང་
 བྱིར་གྱི་ཉི་འགྲམ་ན་ཡོད། སྔོན་སྐྱེ་རྒྱ་རྣམས་ཆེ་ལོ་སྟོང་ཕྱག་དྲུག་ཅུར་འཆོ་བའི་
 དུས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྟོབ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན། རྒྱན་གཤིས་ཅི་ཅི་ལྡན་ས་འཕགས་
 པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྱལ་པ་དེ་ཇི་ཇི་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་པའི་ལྷ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན་ཤེས་
 ལྷ་དང་ལྷན་པ་འཁོར་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་མཇལ་དུ་ཕྱེབས་
 པའི་ཆོ། རྟེན་ངོ་མཆར་ཅན་གྱི་མཐའ་རྣམས་ཆུ་ཡིས་གང་བ་སྟེ་བོ་ཕལ་གྱིས་མཇལ་
 བར་དཀའ་བའི་ཆུ་ལ་གཟིགས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་རྩོད་པའི་རལ་གྱིས་རི་བོ་དལ་ཏེ་ཆུའི་རྒྱན་
 ལམ་དུ་བྱས་ནས་ཉིན་མཆོན་བཞི་ཅུ་གྱིས་རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་མཐར་

གྱི་ཚུ་ནམས་ལེགས་པར་བསྐྱམས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་དེ་ཡི་ལྷན་མ་མཆོ་ཚུང་དུ་ཞིག་
 ལུས་པའི་སྒྲ་རྒྱ་རྩེ་ཀྱན་འཛིན་ཞེས་བྱ་བའི་མཆོ་འདི་གཅིག་ཕུག་ནས་པར་གསུངས།
 དེའི་མིང་ལ་བོད་པས་མཆོ་རལ་གྱི་དང་། བལ་པོ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱ་ནད་ཏེ་ཞེས་བཟོ་
 རོ། །

ལྟེན་བལ་ཡུལ་ཡང་ལེ་ཤོད།

བལ་ཡུལ་ཡང་ལེ་ཤོད་ཀྱི་བྲག་ཕུག་ཏུ་

ཡང་དག་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་པོ་སྐྱབ་པའི་ཆེ་

བར་ཆད་བཞག་ས་ནམས་དེ་རྩེ་ཕུར་པས་བསྐྱལ་

ཕུག་ཀྱི་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་གནས་དེ་ར་ཐོབ་

ཅེས་གསུངས་པའི་གནས་དེ་ནི་རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་གར་ཕྱོགས་ཉིན་ལམ་
 གཅིག་བཟོད་པའི་ས་ན་ཡོད། དེ་ཡང་ལྷ་འདྲེ་བཀའ་ཐང་ལས། བལ་ཡུལ་ཡང་
 ལེ་ཤོད་ཀྱི་བྲག་ཕུག་རི་༖ གནམ་འཁོར་ལོ་ཅི་བས་བརྒྱད་བཀྲ་ཤིས་གནས་༖ ས་
 པར་འདབ་བརྒྱད་བཀྲ་ཤིས་གནས་༖ ལོགས་བཀྲ་ཤིས་རྩེ་བརྒྱད་བཀྲ་ཤིས་གནས་༖
 རི་དེ་རྩེ་དགུ་བཅུ་གས་འདུག་པ་བཀྲ་ཤིས་གནས་༖ བྲག་སེང་གེ་རྒྱབ་བརྩོལ་འདུག་
 པ་བཀྲ་ཤིས་གནས་༖ ཞེས་སོགས་བཀྲ་ཤིས་པ་དང་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་
 བའི་གནས་སུ་གསུངས། སྐྱབ་དཔོན་ཆེན་པོས་དུར་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་
 བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཇུག། དེ་ནས་ཡང་ལེ་ཤོད་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་བྱིན་

ཆགས་པའི་བྲག་ཕྱག་ཏུ། ཕུར་པ་ཡང་དག་བདུད་ཅི་གསུམ་སྒྲགས་མར་བསྐྱབས་
 ཤིང་བྱད་པར་དུ་ཡང་ཆེ་མཆོག་ཡོན་ཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱེ་སྟེ་བསྐྱབས་པས་
 བདེ་གཤེགས་ཡོན་ཏན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེན་ཤིང་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་།
 སྟོབ་དཔོན་མཆོག་དགོངས་པ་ལ་བཞུགས་སྐབས་སྐྱེ་ཡི་ཆོ་འཕུལ་གྱིས་སྟེང་ནས་
 མར་དུ་གསྐྱུལ་ཆེན་པོ་མང་དུ་བྱུང་སྟེ་ཐོ་བརྩམས་པར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལྷ་སྟངས་
 དང་བཅས་དྲི་ཐུར་བུ་སྐྱེ་ཡི་སྐྱེ་བོར་འཕངས་པས་དེ་དག་དོ་བར་གནས་གུར་ཏེ་
 སྟེང་གི་བྲག་ལ་སྐྱུལ་མང་པོ་བུར་དུ་སྟེགས་པའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད། སྐྱུལ་དབུས་
 མའི་སྐྱེ་བོར་ཕུར་བུའི་ཤུལ་དང་དེ་ལས་དུས་བཟང་འགའ་རེ་རྒྱ་འབྱུང་བར་བཤད།

ལ་སུ་རའི་བྲག་ཕྱག་

ཡང་ལེ་ཤོད་དང་ཉེ་བའི་ས་ན་ཡོད། གནས་དེར་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གྱི་ཉེ་གནས་ཀྱན་དགའ་བོའི་མདུན་ནས་བྱང་སྤྱང་ཉེ་མ་གྲང་པ་དང་ལྷན་ཏུ་
 རབ་ཏུ་བྱུང་། ཀྱན་དགའ་བོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་ཡོངས་སུ་གཏད་དེ་མཆོན་
 བྱུང་སེང་གེ་ཞེས་བྱ་བར་གསོལ་བའི་གནས་དང་། ལ་སུ་ར་ཡི་བྲག་ཕྱག་ན། སྟོབ་
 དཔོན་པལ་ལྷ་འབྱུང་གནས་དང་། རྒྱངས་ཆེན་དཔལ་གྱི་སེལ་ཡིས། ཞིང་ཆེན་
 བསྟོལ་བའི་གདན་སྟེང་དུ། དམར་གྱི་ཨར་རྩྭ་མཆོད་བཤམས་ནས། ལག་ཏུ་དོ་
 རྩེ་གཏད་ནས་གྱང་། དབང་བསྐྱར་གསང་བའི་མཆོན་ནས་བཟོད། དྲི་རྩེ་འཆང་
 གི་གྲལ་དུ་བཞག་ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་བོད་སྤྱིང་བཏན་

མ་བརྩུག་ཉིས་དམ་ལ་བཞག་པའི་གནས་ཀྱང་ཡིན། གཞན་ཡང་གྲུབ་ཐོབ་ཆེས་
ཆེ་བ་མང་པོས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོར་
བའི་གནས་ཡིན། བྲག་ཕྱག་གི་གཤམ་དུ། བྲག་ཞིག་གི་ངོས་སུ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་
སློལ་མའི་སྐུ་བརྙན་རང་བྱོན་དུ་འབྱུངས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད།

༥ ཡམ་མཐིང་དོ་རྩེ་ཡག་མོ།

དེ་ནི་ཨ་སུ་ར་དང་ཉེ་བའི་ས་ན་གཙུག་ལག་ཁང་བོད་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་གི་ནང་
དུ་ཨིན་ཏུ་མཁའ་སྤྱོད་དོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་སྐུ་བརྙན་བྱེན་རྒྱབས་དང་ངོ་མཆར་
གྱི་གཟི་འོད་འབར་བ། མགྲལ་རྒྱན་ལ་སྐུ་ལ་མགོ་ཡོད་པ་ཞིག་བཞགས་པར་གསུངས།

༥ བྲག་ཕྱག་མུ་ར་ཏི་ཀ།

བལ་པོའི་སྐད་དུ་ཏ་ལ་གཞུས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕོ་བྲང་རི་བོ་དུ་ལར་བྲགས་པ་གནམ་
སྒོ་ཟླ་གམ་དུ་ཡོད་པ། དུས་བབ་ལ་མ་དང་མཁའ་འགྲོ་དངོས་སུ་བྱོན་པ་དང་།
ཏིང་ངེ་འཛིན་སྒོ་བུར་དུ་སྐྱེས་པའི་གནས་དེའི་སྒོ་རྒྱབ་དུ་བྲག་ཕྱག་མུ་ར་ཏི་ཀ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་བྱེད་ས་ཟླ་གམ་དུ་ཡོད་པ་དུས་ཀྱན་དུ་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབས་པ། ཉི་མ་འཆར་
སྤུ་ལ་གསུམ་བྱེ་བ། འཇའ་ཆོན་གྱི་གྲུར་ཕུབ་པ། སྤོས་ཀྱི་བྲི་ངད་ལྡང་བའི་ཅན་དན་
གྱི་ཆལ་ཡོད་པ། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་དེར་སློབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་བཟོ་ཏེ་རྩ་ལྷུ་མ་བཅས་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་བྱོན། ཆེའི་རིག་འཛིན་ཟླ་བ་
གསུམ་དང་ཞག་བདུན་དུ་བསྐྱབས། མགོན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་ཞལ་གཟིགས། གྲུ་

རུལ་བ་ཡུམ་གྱི་སྒྲིབ་ར་བུམ་པ་བཞག། ཞལ་དུ་འཆི་མེད་ཆེ་ཡི་བདུད་ཅི་ཡུལ། ཡབ་
 དཔའ་བོ་ན་མི་གཉན་དང་ཡུམ་དེ་རྩེ་ཡག་མོར་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། དེ་རྩེ་འོ་སྒྲིབ་
 ལ་སྒྲིབ་ཤི་མེད་པ་ཆེ་ལ་དབང་བའི་རིག་འཛིན་བརྟེན་ཏེ། འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་
 པའི་གནས་ཡིན། དུག་ཡུག་གི་ནང་དུ་ཆེ་བུམ་རང་བྱེན་ཞིག་ཀྱང་མཇུག་ཀྱི་ཡོད།
 དམ་པའི་སྒྲིབ་བུ་དུ་མ་ཡང་གནས་དེར་བྱེན་ནས་སྒྲིབ་པ་མཇུག་པས་འགལ་ཆེན་གྱི་
 འཕྲང་ལས་གྲོལ་བའི་ཚུལ་མང་དུ་བྱུང་བའི་རང་རང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས་ཤེས་
 པར་འགྱུར་རོ།།

ལྷ རྒྱ་མིག་བྱང་ཆུབ་བདུད་ཅི།

ཡ་སྤུ་ར་ནས་ལྷོ་རྒྱ་བདུ་ཞག་གཅིག་བྱེན་པའི་སར། མཁྱེན་པུར་རྫོང་རྩེ་འོ་ཁོང་གོ་ཏོག་ས་
 སྤུ་ཡུང་ཞེས་པའི་རི་དེ་འོ་ངོས་སུ་དགུན་ཡང་མེ་ཏོག་སྒྲིབ་ཆོག་སྒྲིབ་པའི་གནས་ཡུལ་
 ཉམས་དགའ་བ་དེ་ཡོད། རྫོན་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོས་བྲག་ལ་ཡུག་ཡུར་བཏབ་པའི་
 རྒྱལ་ནས་བདུད་ཅི་འོ་ཆུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་བྱུང་བ་ལ་རྒྱ་མིག་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བཟོ་བཤེས། དེའི་
 ཉེ་འགམ་བྲག་ངོས་སུ་མ་དུ་གུ་རུས་ཞལ་རས་རང་བྱུང་དང་། རི་ཅེ་ར་མཁའ་འགྲོ་
 མ་རྣམས་དམ་ལ་བཏགས་པའི་གནས་ཀྱང་མཇུག་ཀྱི་ཡོད་པར་གསུངས། གནས་
 དེར་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ས་བདག་ཆེན་མོ་
 མཆེད་པའི་འམ་བཤེས་མཆེད་པའི་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་ཡུར་པའི་བཀའ་སྤྱད་དུ་བསྐྱོས་
 པའི་གནས་ཀྱང་ཡིན།།

༥ བལ་ཡུལ་གྱི་དུ་ར་བྱོད་ལྷན་གྱུ་བ་བཅེགས་པ།

ཤིན་ཏུ་འཛིགས་ཤིང་ཡང་བའི་དུ་ར་བྱོད་ཆེན་པོ་དེ་ར་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷ་ཡི་འཕེལ་བར་
བཞུགས་ནས། མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར། གནོད་སྦྱིན་
དང་དམ་སྲི་སྡེ་བརྒྱད་བཏུལ་བའི་གནས་ཡིན། དུ་ར་བྱོད་དེ་ནི་མཆོད་རྟོན་བྱ་རུང་
ཁ་ཤིར་གྱི་སྒོར་ལམ་རྒྱབ་ཕྱོགས་གོ་མ་པ་སུ་མ་ཅུ་ཅམ་ན་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ཆང་འཆོང་
མའི་བྱིམ་གཉིས་གསུམ་ཆགས་ནས་ས་མིག་གསལ་པོ་མེད། གནས་དེའི་ས་རོ་རྣམས་
འོར་ཏེ་རྩ་ཤུལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་འབྲས་ཤིང་གི་བྱུར་དུ་སྤྱོད་ནས་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ ཅང་གི་ཁྱུང་རང་བྱོན།

དེ་ནི་གནས་ཡིག་གཞན་ལས་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྱེ་གླིང་གྲ་ཡང་།
ཕག་མོ་མང་ལ་ཆུ། གསུང་ལྷན་མ། སྒྲ་ཅན་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆུ་བོ། དེ་ནས་ཀྱང་ཤར་
ཕྱོགས་སུ་བྱོད་པའི་ལམ་ན་ཡོད་པ་གསུངས་ཀྱང་ཤར་ཀྱུན་ར་ཡན་ཐན་ཞེས་པའི་རི་རྩེ་ན་གས་
གསེབ་ཀྱི་རྩུབ་ས་ན་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱུ་ཉི་ར་བུ་ལྷ་རྒྱ་གཡས་རང་བྱུང་དུ་གྱུ་བ་པའི་ཁྱུང་འཇུག་
གི་བོ་ནི་པ་མཁའ་ཡིང་གི་སྒྲ་ཡིན། དེ་བྱུར་དུ་ས་སུ་ཆར་སྦྱིན་ལ་བྱིགས་པའི་དཀྱིལ་ནས་བྱ་
ཁྱུང་དངོས་སུ་འོངས་ནས་མཆོད་དཀྱིལ་ནས་སྒྲ་བོ་ནི་ཏེ་བ་བཞི་ཀུན་གྱིས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དེ་
དུས་མཁའ་ཡིང་གི་གཟུགས་བརྙན་འདི་ལས་ཀྱང་རྩལ་ཆུ་ཐོན་པ་སོགས་དངོས་སུ་འབྱུང་བེད་
དེ་ཉིད་དར་ར་ས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཏེ་མ་གྲུ་པ་དུ་བཏགས་ན་སྒྲ་བོ་ནི་ཏེ་གོན་དཔ་ས་མི་ཆུ་གས་

པར་གྲགས། དེ་དང་ཉེ་བཅུ་ལ་སྤྱོད་ལྟ་བུར་ཤང་ཀྱི་རི་ཞི་ལའ་བྲས་ཤིང་དང་ཚུ་བོ་བཅུ་ལ་
ཏེ་ཏྲེ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ལའ་ཇོ་གསལ་ནས་ཕྱིན་པས་ལྟོ་མོ་ཟུ་གཏ་རེ་ལྟ་ཡང་། བྱ་བ་ཆེན་ཆུང་ས་
ཀྱི་གཟིམས་ལྟ་བུ་བྲག་ལྟ་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་བཞི་ལྟ་ཅུ་ཡང་། གཞན་བྲག་ལྟ་བུ་ལ་ཆེ་བའི་
དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་འཛིན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་རྩ་ཆུ་ཡི་གནས་ཡིན་པ་གསུངས། མ་ཆེ་ལྟོ། མ་
ཆེ་ལྟོ་ཆེ། རྩ་ཆུ་ཆེན་ཆེན་རང་བྱོན། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡང་དང་ཇོ་སྐྱ། རྩ་ལྟོ་འོད་བྱ།
ཟངས་ཀྱི་ལྟ་བུ། བསྐྱལ་པ་འོ་མེད་དང་བསྐྱལ་པ་འོ་ཆུ་གྲགས་པ་ཆུང་ས་ཡིད་གསུངས། གནས་
དེར་བོད་ཆུང་ས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཐོབ་བཟུང་ཚུ་འོ་སྐྱབ་ལྟ་བུ་འོད་དེ།

༥ མོར་བུ་བཅུ་གས་པའི་རི།

སྤོན་བྱང་ཆུ་བ་སེམས་དཔའ་མོར་བུའི་གཙུག་ཏིང་ཇོ་འཇོན་ལ་ཡུན་རིང་པོར་བཞུགས།
ནམ་ཞིག་ན་རང་གི་གཙུག་གི་མོར་བུ་ཕྱལ་ཏེ་སྤོན་པ་བྱོན་པ་ཉིད་རྩ་ལྟོ་རང་བཞིན་དུ་
གནས་བྱུར་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཉིད་ལས་འབབ་པའི་ཆུ་བོ་ནི་གཙུག་གི་ཁྱུང་ལྟ་བུ་བ་ཆུ་
དང་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་མོར་བུ་དམར་ལྡན་ཞེས་གྲགས་སོ།

༥ གཉན་ཤང་ཀྱར་ཏི།

རང་བྱང་མཆོད་ཆེན་གྱི་ཤར་ཕྱོགས་ཆ་ལམ་གཉིས་ཅུ་མ་གྱི་སན་ཡིད་པར་གསུངས།
དེ་ཡང་ཇོ་བཙུན་ཆེན་པོ་མི་ལ་རས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་སྤྲོས་ཆུང་ས་རང་རང་སོ་སོའི་
རི་ཁྲོད་ལ་བཞག་ནས། བལ་བོད་ས་མཆོམས་ཀྱི་དབེན་གནས་གཉན་ཤང་འགྱུར་
ཏེ་ཞེས་བུ་བའི་རི་མཐོ་ལ་གཉན་པ། སྤོན་དང་ན་བུན་འཕྲིབས་པ་དབེན་ཞིང་ཉམས་

དགའ་བའི་གནས་དེར། བྱི་ར་བ་མགོན་པོ་དོན་རྒྱུ་བཟུང་སྟེ། དབང་དང་
 གདམས་ངག་རྒྱུགས་པར་གནང་ནས་བསྒྲོམ་དུ་བཅུག་པས། ཉམས་ཏོགས་མཐར་
 བྱེན་པ་བྱི་ར་རས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱགས་སྤྲུལ་གཅིག་བྱུང་། གནས་དེར་ལྷ་བའི་
 ཞབས་རྒྱུ་དང་བྲག་ངོས་སུ་བྱི་ར་བའི་གཞུ་མོ་ད་ལྟར་མཇུག་ཀྱི་ཡོད། གནས་
 དེའི་མིང་ལ་བལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་གི་ལྷ་རི་བཞེས། རྒྱས་པར་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་
 ལྷག་ཆེན་པོ་མེ་ལ་རས་པའི་མགུར་འབྲུམ་ལས་མཁྱེན་པ་ཞུ།

ལྷ བཀ་མོ་དུར་བྱོད།

དེ་ནི་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་དང་ཉེ་བའི་ས་ན་ཡོད་ཅིང་། དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་
 གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་དུར་བྱོད་ཆེན་པོ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཡི་
 དབྱས་ན། གཙུག་ལག་ཁང་བཀོད་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོད། རང་རྟོན་གྱི་གཙོ་བོ་རྒྱ་
 བཅུན་བཙུམ་ལྷན་འདས་རིག་པ་འཇིན་མ་རྣམས་པར་རྩེན་མའི་སྐྱེ་གཟུགས་ལེ་མ་བྱེན་
 རྒྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ། མངའ་བདག་མེ་ཏི་པའི་བྱགས་དམ་གྱི་རྟོན་དེ་དང་། བཀ་
 མོ་གནམ་ཞལ་མ། དོན་རྒྱུ་ལྷ་ལ་གཉིས་མ་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ བཀའ་མི་མངལ་ཁྱུ།

གུ་ལང་དང་ད་ཅང་ཉེ་བའི་བྱང་ཕྱོགས་ལྷག་མའི་འགྲམ་ན། བལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་
པོ་རིམ་བྱོན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དངུལ་དང་། གསེར་ཟངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཤིན་ཏུ་མངོས་
པའི་གུ་ཀོན་དུ་དོ་ལས་གྲུབ་པའི་རང་བྱུང་གི་རྟེན་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་དེའི་
ནང་ནས་ཆ་བའི་ཁུ་གྲོན་དུ་འཕྱར་བས་རིམ་གྱིས་ཁོངས་ཡོང་བ་དེ་གུ་ཅུ་ཤ་རི་སྟེ་
གསང་བའི་དབང་ཕྱུག་མའམ་བོད་རྒྱལ་ཀྱིས་ཡག་མོའི་མངལ་ཁྱུ་ཞེས་ཟེར། དུས་
ཕྱིས་སུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་པར་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་གུ་ཀོན་གསལ་གསལ་ནས་ཡོད། སྤྱིར་
གནས་ཆེན་ཡིན་པའི་རྟེན་གསལ་སུ་དག་པོ་འཛིགས་བྱེད་དང་ལྷ་མོ་ལྷ་མོའི་རྟེན་ཡིན་
དང་། པར་འདབ་ཀྱི་རི་སྟེ་ལྷ་མོ་བཞག་པ་རྒྱལ་ཡོད། དེ་དག་ཀྱང་དཔལ་ཉེ་རུ་
ཀལ་བལ་ལྷ་མོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་ཀྱིས་བྱོན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་པས་མཆོད་
པ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་མི་འོས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་གསུངས།

༥ ལྷ་གན་རྒྱལ།

ལྷ་གན་རྒྱལ་དུ་གྲགས་པ་དེ་ནི་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་སའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་འདབས་སུ་ཡོད་
ཅིང་། དེ་ནང་པའི་གནས་ཡིན་མིན་ཁ་གསལ་མེད་ཀྱང་རྟེན་དུ་བ་རྒྱལ་དང་ཡུལ་
མི་མང་པོས་དད་ཅིང་མཆོད་པའི་བརྟེན་བྱས་ཀྱི་རྫིང་བུ་ནང་ཁྱབ་འཇུག་འདྲ་བའི་
དོ་སྐྱེ་ཞིག་མངལ་ཁྱུ་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ བོད་ཐང་མགོན་པོ་ནི།

རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ལྟེ་ཤར་སྟེ་རི་སྒང་རུ་ཞེས་པ་དང་ནི་བའི་ས་ན་ཡོད།
དེང་སང་རྟ་སུ་མཁ་ཟེར། དེ་ནི་སྟོབ་དཔོན་སྟུ་སྟུབ་ཀྱིས་བཞེངས་ནས་བསྟན་པ་
སྟེ་དང་། གནས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་སྟུང་མར་བསྟོས་པའི་ནང་ཆོན་གཅིག་ཡིན་པར་
གྲགས། དེ་ནི་དོན་གཤམ་གྱུ་བ་པ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་གྱི་གྲག་དང་ཐོད་ཁྲག་
འཛིན་པ། ཞབས་མཉམ་པའི་སྟུངས་སུ་བམ་རྩེ་སྟེང་ན་བཞེངས་པ་ཞིག་ཡོད་
ཅེས་གསུངས། སྟུ་གཟུགས་དེ་རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ལ་ཞལ་བསྟན་ནས་
ཡོད་འདུག དེ་ལ་བོད་ཐང་ཟེར་དོན་ནི་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཅོན་གྱི་སྟུངས་སྟོན་པོ་
མགར་སོགས་གཉེའོ་རྣམས་དེར་བསྟན་ཅིང་། བལ་མོ་བཟའ་བྲི་བཙུན་ལ་རྒྱལ་
པོའོ་ཟེར་གོ་ཆས་ཕེབས་བཞེངས་ཀྱི་སྟེན་མོ་བྱེད་པའི་གནས་ཡིན་པས་བོད་ཐང་
ཞེས་པའི་མིང་ཆགས་པར་གསུངས་སོ།།

༥ གོ་བེ་ཅན་ལྟེ་གཙུག་ལག་ཁང་།

དེ་ནི་པཎ་ཆེན་ཞགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་མཆོག་བོད་དུ་བྱོན་ནས། སྐར་བལ་པོར་ཕེབས་
སྟུངས་གནས་མལ་དུ་ཡེ་རང་རྒྱལ་པོས་ཕུལ། དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སྟུ་སྟུ་ངན་ལས་
མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན། ནང་རྟེན་དུ་པཎ་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
བཞེངས་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གསེར་སྟུ་མཐོ་ལྟེ་ཆོད་ཅན་དང་། སྟོལ་མ་ཞལ་
གསུང་མའི་སྟུ་འདྲ་བཅས་ཡོད་པ་གསུངས། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ནི་ཕུ་ཁན་གྱིང་།

ཁྱེར་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཆུ་མོ་ཕྱག་མཆི་དང་ཉེ་བར་བར་བཞག་དོ་བཤེ་བེར་བའི་ཡུལ་
དུ་ཡོད་ཅེས་གསུངས། ཡེ་རང་གི་གྲོང་དང་ཡམ་བུའི་གྲོང་ཁྱེར་གཉིས་ཀྱི་བར་
ཏུ་ཀུ་བེར་བའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཆུ་བོའི་འགྲམ་པ་ཆ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྐུ་འདས་
པའི་གནས་དུར་བྲིད་ཆེན་པོ་ར་མ་དོ་ལེ་ཡང་ཡོད་པ་གསུངས་སོ།།

༥ ས་ཐི་བེ་དུ་རའི་གཙུག་ལག་ཁང་།

རི་རྒྱང་རུ་ཞེས་པ་དང་ཉེ་བའི་སར་ཡོད། དེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཆུ་ལ་བྲིམས་སྒྲིགས་
མཆོག་གིས་མཛད་པའི་དགའ་སྦྱོད་སྤེལ་བའི་སྒྲོང་ས་ཆུ་ལས། དེ་ནས་ཇོ་བོ་རྗེ་དཔལ་
ལྷན་ཨ་ཏི་ག་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་ནས་བལ་པོའི་ཐང་དུ་བཏབ་པའི་རྗེ་དུ་རའི་གཙུག་
ལག་ཁང་དེ་མཛལ་འདོད་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ་བཙལ་བས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་དབུས་ཁྱ་
མེལ་ན་འདུག འདི་ཇོ་བོའི་ཆིབས་པ་རྒྱང་པོ་ཆེ་མཐོང་སྒྲོན་བུ་བ་ལ་གིང་དང་ས་
དོ་བཀལ། བལ་པོའི་ཆུ་ལ་པོ་གྲགས་པ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་སྐྱོན་བདག་མཛད་ནས་
བཙུག་ཏུ་བཙུག། ཅིས་དང་དེ་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་གྲུབ་ཆེན་ཨོ་ཁྱོན་
པ་བྱོན་པ་ན་བལ་པོ་ཐང་རྗེ་དུ་རའི་ནས་རྗེ་མའི་རྒྱ་དཔེ་གིན་ཏུ་མང་པོ་གཟིགས་པ་
དང་། སྒྲོ་བོ་ལོ་རྒྱ་བ་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཆུ་བ་ཀྱིས་ཐང་རྗེ་དུ་རའི་ནས་གསང་བ་རྗེ་དང་
པོའི་རྒྱ་དཔེ་རྗེ་དེ་ཅེས་གསུངས་པས་རྒྱ་དཔེ་མང་དུ་བཞུགས་པ་སྤངས། ཞེས་དང་
སྤྱི་ཁང་ཆུང་དུ་ཁང་མིག་གཅིག་པ་ཐོག་བཙུགས་གསུམ་ཡང་ཐོག་ཆུང་དུ་ཞིག་དང་
བཙས་བཞི་ཡོད་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲོན་དུས་སུ་སྤྲེལ་གྱི་རྒྱ་དེ་མང་པོ་གཙུག་

ལག་ཁང་དེར་བཞུགས་ཤིང་། སྤྱིང་ཁང་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་པའི་སྒྲུག་སྒྲུབ་
 བཅས་ཀྱིས་བྱས་པའི་རྒྱ་དཔེ་སྒྲིབ་དཔེ་ན་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཡུལ་ནས་གདན་དྲངས་
 པ་དེ་ཡིད། དེ་དང་ཉེ་བཅའི་ཐོག་ལྷན་མཁའ་ལེན་ཀར་མཆིས་པ་དེ་འདྲ་ཡིད་ཅེས་གསུངས།
 གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ལ་ད་ལྟ་ཐ་མེད་པ་དུལ་ལའམ་བེ་ཀར་མཆི་ལ་མ་དུ་བེ་ད་ར་ཞེས་
 འབོད་༥ ༥

༥ ཆོས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་ཀྱི་མཆོད་རྟེན།

དེ་ནི་རི་སྒྲིང་རུ་ཞེས་པ་དང་ཉེ་བའི་ས་ཡམ་བུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར། ཆོས་
 རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་ཀྱིས་ནང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཅན་
 ཀྱི་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་ཕྱག་གཅིག་འཇམ་བུའི་སྒྲིང་འདིར་བཞེངས་པའི་ཡ་གུལ་ཅོད་
 མེད་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ཏཱ་ཨ་ཤོ་ཀ་མཆོད་རྟེན། ལ་སྒྲུག་ཁེལ་ཨ་ཤོ་ཀ་མཆོད་རྟེན། དུལ་
 ཅོག་ཨ་ཤོ་ཀ་མཆོད་རྟེན། ཨི་པའི་ཨ་ཤོ་ཀ་མཆོད་རྟེན་བཅས་བཞི་མཇུག་ཀྱི་ཡིད་
 པ་གསུངས།

༥ ཡེ་རང་གི་ཇོ་བོ་ཨ་ཀོ་དང་རྩུ་ཁྲི་གཉིས།

ཇོ་བོ་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱི་ཕུགས་ཀན་སའོད་ཟེར་ཁོད་གུ་ལྷ་འཕྲུལ་དེ་བལ་པོའི་ཡུལ་
 དུ་སྤང་བས། ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྤྱིང་བཅོན་གྱིས་གནས་དེར་ཕུགས་ཇེ་ཆེན་པོའི་
 སྒྲུ་ཆ་བ་ལྷ་བཞུགས་པར་གཟུགས་དེ། སྤུལ་པའི་དགེ་སྤྱིང་ཨ་ཀླར་མ་དེ་གྲེ་ལ་
 བཏང་། མ་དེ་མཆིག་ཉིན་རེ་བཞིན་ནགས་ཆལ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཕྱིན་ནས་འོ་མ་ཟད་

ཕར་བྱས་ནས་འོངས་པ་ཇི་པོས་ཤེས་ནས་བདེ་གང་དུ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་ཇི་པོ་དེ་ཕྱིན་
 ནས་བལྟས་སྐབས། བདེས་ཚུན་གྱི་སྤྲོད་པོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ཞིག་ལ་བསྐྱར་བ་
 བྱེད་ཅིང་འོ་མ་གཏོར་པས་ལོ་མ་རྣམས་འོ་མའི་དྲགས་པས་ཁེབས་ཏེ་འདུག་པ་མཐོང་
 ནས་ངོ་མཆར་དུ་བབྱང་། སྤྱལ་པའི་དགེ་སྦྲོང་ཡང་དེར་བྱོན་ནས་ཚུན་དེ་བཅད་
 པས་གནས་ལྡན་ནས་འོད་ཟེར་དང་བཅས་མ་བསྐྱད་པར་ཆོད་ཅིག་པའི་སྐྱ་བྱང་ཞིང་།
 ཚུན་བཀའ་པའི་ནང་ན་བྱགས་ཇི་ཆེན་པོ་བཞེངས་པ་གཡས་མཆོག་སྐྱིན་མཛད་པ་
 ལྡ་བྱང་བ་ནས། ཨ་ཀློང་། ལྷ་ཁྲི། འཇའ་མ་ལི་དཀར་མོ་གསུམ་བལ་ཡུལ་དུ་
 བཞུགས་སུ་གསོལ། བཞི་པ་མང་ཡུལ་སྦྱིད་གྲོང་དུ་གདན་དྲངས། ལྡ་པ་དེས་ང་
 རི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡི་དམ་དུ་འགྲོའི་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྐྱིན་དྲངས་ཏེ། ཆོས་
 རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལ་ཕུལ་ནས་སྤྱལ་པའི་དགེ་སྦྲོང་ཡང་རྒྱལ་པོའི་སྐྱིན་མཆོམས་སུ་ཐིམ་
 པར་གྱུར་ཏོ། །ཇི་པོ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ད་ལྟར་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ལོ་
 ལྟར་དད་ལྡན་སྤྲོད་ཕྱག་མང་པོས་ཕྱག་མཆོད་དང་གྲོང་ཁྱེར་རྣམས་སུ་གདན་དྲངས་
 ནས་མཆོད་པའི་དུས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བྱས་པའི་ནིན་རྒྱལ་ཁབ་དུ་གཞུང་འབྲེལ་གྱིང་
 སེང་གཏོང་བ་དང་། མི་རྣམས་དགའ་སྦྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་རོལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་
 པ་ཡིད་འདུག།

༥ བལ་ཡུལ་ཨེ་ཡི་གཙུག་ལག་ཁང་།

བལ་ཡུལ་ཨེ་ཡི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གྲགས་ཤིང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྟ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་བལ་མོ་ཀུ་ས་ལི་ལ་དཔྱལ་བ་བསྟན་ནས་ཐར་པའི་ལམ་དུ་བཀྱིས་པའི་གནས་དང་། བལ་པོ་རྩྱུ་ཀ་ར་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་ཡིན་ཀྱང་། དེང་སང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཡས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་གྲུམ་ཐག་བཟོ་བྱ་བཙུགས་པ་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་བལ་པོའི་བྱིམ་ཆང་བཅས་ནས་བསྐྱེད་ཡོད་ཚུལ་འདུག།

༥ དབྱེག་གཉེན་མཆོད་རྟེན་ནི།

རི་སྒང་རུའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་འཇམ་དཔལ་གྱི་རི་བོ་ན་ཡོད་པ་གསུངས། དེ་ནི་འཇམ་སྒང་རྒྱན་དུག་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཆོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཙུང་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱེག་གཉེན་རྟེ། དེ་ནི་ད་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གསལ་བར་མཛད་པའི་བྱིན་ལས་མཐར་བྱིན་ནས། འཁོར་དགེ་འདུན་སྣོང་གིས་བསྐྱོར་རྟེ་བལ་ཡུལ་དུ་ཕྱེབས། ཆོས་གཞི་མང་པོ་བཙུགས་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྒྱ་ཆེར་འཕེལ་བར་མཛད། དུས་ལན་གཅིག་བྱིམ་བཙུན་ཆོས་གོས་གྱོན་རྟེ་ཞིང་མོད་པ་གཟིགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཐུགས་སྐྱོན་སྐྱུ་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཤུལ་དུ་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཡིན་པར་གསུངས།

༥ སྔོན་པོའི་བཞུགས་ཁྱིའི།

འཇམ་དཔལ་རི་བོའི་རྩལ་ཕྱོགས་སུ་རི་བོ་འབེགས་བྱེད་དུ་གྲགས་པའི་ཅེ་མོ་ན་ནོ་
བཅེགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྱི་ཞེས་པ་དེ་ཡོད་གསུངས། དེའི་མདུན་
དུ་དོ་སྟོགས་ཤིག་ཡོད་པ་ལ་མི་ཤི་བ་ཡལ་ཆེར་གྱི་ཡུང་པོ་སྟག་ཟེན་པའི་ཐོད་པའི་རུས་
པ་དེའི་སྟེང་དུ་བརྟུང་སྟེ། ཐལ་བ་རྒྱུང་ལ་ཕུར་ནས་གཤིན་པོ་དེ་གང་དུ་སྟེ་བའི་
གནས་བརྟགས་པའི་སྟོལ་ཡོད་འདུག།

༥ ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཡུག་ནི།

རི་བོ་འབེགས་བྱེད་ཀྱི་མདུན་ཕྱོགས་རི་སྐྱོད་ནགས་ཆལ་སྟུག་པོའི་དབུས་སུ། ལྷ་བ་
ཡུག་ཤིན་ཏུ་ལྷགས་པ་སྟོབ་པའཕེལ་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བྱབ་དབང་གི་སྐྱ་དང་ལྷ་སྐྱབ་
ཀྱི་དོ་སྟེ་སྐྱ་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ མ་དེ་རྩི་བོ་སངས་རྒྱས་པའི་ཤུལ།

ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཡུག་དང་ཉེ་བའི་ས་ན་ཡོད། སྔོན་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་སྐྱབ་བྲག་ཡུག་དེར་
བཞུགས་པའི་ཆོ། ཡམ་བུའི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་མ་དེའི་རྩི་བོ་སྟུན་པོ་ཞིག་སྟོབ་དཔོན་
ལ་ཤིན་ཏུ་དད་ནས་ཡང་ཡང་མཇལ་ཞིང་ཞོ་དང་འོ་མ་ལ་སྟགས་ཀྱིས་མཆོད་པར་
བྱེད་པ་ཞིག་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་གདམས་པ་གནང་བ་བཞིན་བསྒྲུམས་
པས་གྲུབ་པ་བརྟེས་ཏེ། ལུས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྲག་ཡུག་བརྟོལ་ནས་མཁའ་སྟོན་དུ་ཕེབས།
གནས་དེ་ན་ཞབས་རྩེས་དང་བྲག་ཡུག་བརྟོལ་བའི་ཤུལ་ནི་ད་ལྟོ་འདྲགས་ལ་བར་ཡོད།

དེ་དང་ཉེ་བར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉིན་གྱི་བཞུགས་གནས་སུ་གྲགས་པའི་
 བྲག་ཕྱག་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དགའ་བཞིག་ཀྱང་ཡོད། རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་
 བྱང་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་ས་ན་ནུ་ག་ཕུ་རི་དང་། འབྲུང་ཙམ་ན་ལྷ་གན་རྒྱལ་དུ་
 གྲགས་པ་བྱབ་འཇུག་ཉལ་བའི་རྫོང་སྐྱོད་དང་། མཆོད་རྟེན་གཉིས། རྣལ་འབྱོར་ནམ་
 མཁའ་ཞེས་གྲགས་པའི་རི་བོ། རྫོང་སྐྱོག་མང་པོ་ཡོད་པ་གསུངས། ལྷོ་ཕྱོགས་
 ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་ས་ན་བུ་སུ་ཕུ་རི་དང་། ཤར་ཕྱོགས་སུ་འབྲས་སྐྱུངས་ལྷ་ཁང་དུ་ལྷ་
 སྐྱོད་དང་སྒྲོ་བྱ་དུ་ནང་བྱང་ཆུབ་ལྷོན་ཤིང་དང་བཙས་པ་བཞུགས།

ལྷ་ འཇམ་དཔལ་མཆོད་རྟེན།

མྱང་རུའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ན་ཡོད་པའི་རི་བོ་དེ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྤྱི་ཞི་བའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་
 བ་དེས་སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་པའི་ལྷ་འཇམ་མདུན་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་དང་།
 དེའི་མཐུ་སྒྲོབས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་མཆོད་རྟེན་བཙུགས་པ་ནི། ད་ལྟ་འཇམ་
 དཔལ་མཆོད་རྟེན་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་དོ།

ལྷ་ བལ་པོ་རྫོང་དུ་གྲགས་པའི་གནས།

གནས་དེར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་
 ལ་བར་ཆད་བདུད་ལས་རྒྱལ་ཕྱིར་ཕུར་པ་མགྲལ་བྲག་མ་གསུངས་པའི་གནས་དང་།
 མཆོ་རྒྱལ་ཉིད་སྐྱང་བཞི་མཐར་རུ་ཕྱིན་ཏེ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ལུས་བུད་ཤིང་བཟད་པའི་མེ་
 བཞིན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོ་རུ་གྱུར་པ་གསུངས། རྒྱ་གར་གི་རྣམ་པོ་རྟེན་དང་རྗེ་མེ་ལ་རས་

པ་ཡང་གནས་དེར་མངལ་འཕྲད་དུ་མངོད། འཁོར་དག་པ་ཁ་ཅིག་གི་སྒྲིང་ངོར་
སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གནས་འདི་ནས་སྤྲོད་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པ་མངལ།

༥ དེ་སྒྲིང་གི་ཁེ་ཞེས་པའི་གནས།

སྒྲིང་གི་རྒྱལ་པོ་མར་པ་ལོ་རྩ་ལ་དཔལ་ས་ར་ད་དངོས་སུ་ཞལ་བསྟན་ནས་དོ་ད་
དོ་རྩེའི་སྒྲིང་གསུངས་པའི་གནས་ཡིན་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་མང་ཡུལ་སྒྲིང་
གྲོང་ངམ་གྲང་ཐང་གི་ཕྱོགས་སུ། ཆོས་རྗེ་ས་པའི་གྲིས་མུ་སྟེགས་འཕྲོག་བྱེད་དགའ་
བོ་རྩྭ་དཔས་ཆར་བཅད་པའི་དུས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི། ར་ས་འཕུལ་སྒྲིང་གི་མཐའ་
འདུལ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་བུམས་པ་སྤྲོད་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་
བྱིན་ཅན་མང་དུ་བཞུགས་པར་བཤད། དེ་དང་ཉེ་བར་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་དགེ་
སྒྲོང་བཞི་ལ་དངོས་གྲུབ་གནང་བའི་གནས་དངོས་གྲུབ་ཕུག་དུ་གྲགས་པ་དང་། མང་
ཡུལ་གྱི་རི་བོ་དཔལ་འབར་། རྗེ་བཙུན་གྱི་སྒྲིབ་གནས་རག་མ་བྱང་ཆུབ་ཆོང་། རྒྱང་
བན་ནམ་མཁའ་ཆོང་། བྲག་དཀར་རྩ་སོ། སྤྲོད་འཁྱུག་གི་བ་མ་ཆོང་། འབྲུང་
ཡུལ་སྒྲིང་ཆོང་། ཀང་ཆུགས་ཕུག་ལིང་པ་བྲག་དམར་ཆོང་། རོན་གྱི་འོད་གསལ་
ཕུག་། ར་ལའི་བའོག་ཕུག་ནམས་རིམ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་གསུངས།

༥ ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་ཁོའི་བྲག་

སྐྱ་ཆབ་གཏེར་ལྷོའི་གནས་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་གཞུང་ལམ་གཡས་སུ་རིགས་གསུམ་མགོན་
པོའི་རྟེན་ཁང་གི་རྒྱབ་རིའི་བྲག་དེ་ཡིན་པ་ངོས་འཛིན། བྲག་དེའི་ངོས་སུ་སློབ་དཔོན་
ཆེན་པོའི་སྐུ་རྗེས་ཀྱང་མཇུག་ལྟུ་ཡོད་པ་གསུངས་ཀྱང་ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་ཁོའི་བྲག་དངོས་
ནི་འབྲུག་ཡུལ་དུ་ཡོད།

༥ སྐྱ་ཆབ་གཏེར་ལྷ།

གནས་ཆེན་ཆུ་མིག་བརྒྱ་ཅ་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་ལམ་ཕྱེད་ཙམ་ན། རྫོང་གསར་
པོའི་ཤར་ངོས་སྒོ་བསམ་ཡུག་ཞེས་པའི་གྲོང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་རི་བོ་སྒྲང་ཆེན་འདྲ་བའི་སྤང་
གི་གྲུབ་པ་ལྷ་ཁང་ནང་། གུ་རུ་པརྩ་སམ་རྩ་བའི་སྐྱ་བརྟན་དང་། རྗེ་རྗེ་གྲོ་ལོད་ཀྱི་
སྐྱ་བརྟན། ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་སྐྱ་བརྟན། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ན་བཟའ་སྟོན་འགག་
གུ་རུའི་ཞབས་རྩམ་བཅས་ལྷ་ལ་གཏེར་ལྷ་ཞེས་ཞུ་བ་རྣམས་མཇུག་ལྟུ་ཡོད། གཞན་
ཡང་གནས་དེའི་ཉེ་འཁོར་དུ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཞབས་རྗེས་སོགས་ངོ་མཆར་བ་དུ་
མ་མཇུག་ལྟུ་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ གུ་རུའི་གཏེར་ཚྭ།

ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་ཁོའི་བྲག་ནས་ཉིན་ལམ་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་སར་སྟོན་ཚུགས་ཞེས་པའི་ལྷང་
པ་དེའི་ཕུན། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོས་རྩ་འཕུལ་གྱིས་ཚྭ་གཏེར་བཟད་མེད་རྒྱས་བཏབ་
པས་དྭ་ད་ལྷོའི་བར་བཟད་མེད་ཀྱི་ཚྭ་གཏེར་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་བ་ཁང་

བྱིན་རྒྱལ་ཅན། ཕད་ལྷ་རང་བྱིན། ཞབས་རྒྱུ། དབུ་རྒྱུ་ལོ་མཆར་
དང་ལྷན་པ་བཅས་ཡིད་པར་གསུངས།

༥ ཅོང་ཞི་རང་བྱིན།

ཁུ་མིག་བརྒྱ་ཅེ་ཕྱང་ཕྱོགས་སུ་ཉིན་ལམ་གཅིག་ཅུ་མ་ན་ཡིད། དེ་སྒྲོབ་
དཔོན་ཆེན་པོ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་བའི་དང་། ཕྱག་
པའི་ག་མའི་ནང་རང་བྱུང་གི་སྐྱེ་བརྒྱན་རྒྱུ་ལྷ་སར་པ་ཆེ་དང་། རྒྱུ་བརྒྱན་
སྒྲོལ་མ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་གཙོ་འཁོར་རྒྱུ་ལྷ་སུ་མ། གཞན་ཡང་སྐྱེ་
ཕྱག་གི་རྒྱུ་སྒྲོལ་སྟེ་རང་བྱིན་མང་པོ་དང་། དེ་དང་ཉེ་བ་ན་མཁའ་འགྲོའི་
ཆོག་སྟེ་ཁང་དང་དེའི་ནང་ན་ཡང་མགོན་པོ་ཕྱག་རྒྱུ་ལྷ་སུ་མ་དོད་དང་། ཕྱག་
པའི་སྒྲོལ་ན་ངན་སྒྲོལ་སྒྲོལ་མ། དེའི་འོག་ན་རྒྱུ་ལྷ་སུ་མ་དོད་དང་བྱིན་སྟེ་གསུངས་
པར་གསུངས།

༦ གྲུ་རུ་འུ་གསང་ཕྱག་

ནང་རུ་འུ་གསང་རུ་ལྷ་སུ་མ་དོད་པའི་ག་བཅེན་པོ་བརྒྱལ་བའི་ཅོང་བྱག་
ལོ་སྟེ་སྐྱེ་གྲུ་རུ་མཆན་བརྒྱད་ཀྱི་དྲུག་ལ་འཁོར་རང་བྱིན་དང་། སྒྲོལ་ལོ་རྒྱུ་
ཁྱུ་གུ་ཁྱུ་བཏབ་པ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་སྐྱེ་བའི་གསུ་བའི་གསུ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱལ་བའི་གསང་ཕྱག་དེའི་གཡས་གཡོན་སྟེ་འོག་རྒྱུ་ལྷ་སུ་མ་དང་སྐྱེ་
ཁྱུ་སྐྱེ་མ་དང་། རྒྱུ་བརྒྱན་སྒྲོལ་མ་སྟེ་གསུ་ཞི་བ་དང་བྱི་བའི་སྟེ་ཆོག་སྟེ་

ནམས་བཞུགས་པའི་པོ་བྱང་དང་། རྩུགས་ནམས་ཀྱན་ན་རུབ་གཅིག་འབྱང་
བས་འཆི་མེད་ཆེའི་རིག་འཛིན་ཐོབ་པའི་བདུད་རྩིའི་ཚུ་བོ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་
འབབ་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་ཉམས་ཏྲོགས་ངང་གིས་འཕེལ་བའི་གནས་
ནམས་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ དོལ་པོ་ཤེལ་གྱི་རི་བོ།

འཛིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་རྒྱལ་བ་འབྲེག་པའི་བྱུགས་སྤྲུམ་དམ་པ། གྲུབ་ཐོབ་སེལ་
ཡེ་ཤེས་མཆོག་གནས་དེ་སྒོ་འབྲེད་པའི་ཕྱིར་གཟན་གསོག་པ་བཞིན་དུ་མཛད་ནས་
རི་བོ་འབྲུག་སྒྲིའི་དབུ་ཅེར་འཕུར་ནས་ཕེབས་དུས་བྲག་རི་ལ་བྱངས་ཐལ་གྱི་སྒྲུ་རྩེས་
གསལ་བར་དོད། གནས་དེར་མི་མ་ཡིན་ནམས་འདུལ་བའི་ཕྱིར་ཨེ་ཤྲོ་རང་བྱོན་གྱི་
ཕ་བོང་ཆེན་པོའི་སྤྲོད་དུ་སེལ་གསུམ་དང་སངས་ལྷག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་སྤྱུལ་ནས། སྤང་
སྤྲོད་གྱི་ལྷ་འདྲེ་མ་ལུས་པ་དབང་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྒོག་སྤྲོད་བཞེས། གྲུབ་ཐོབ་དེ་ཉིད་
རྟེན་དག་སྤྲོད་ཡིན་ཀྱང་། འགྲོ་བ་ནམས་ཀྱི་དོན་དུ་སེལ་དང་གར་མཁན་རྟོན་པ་སོགས་
སུ་སྤྱུལ་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་ཁོ་ན་མཛད་པ་དེ་ཉིད་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན། གནས་
དེ་ཡང་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོའི་གཟིགས་སྤང་དུ་ཤེལ་གྱི་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་དཔག་ཆད་
ལྷ་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་ནང་དུ་སངས་རྒྱས་སྤྲོད་ཅ་གཉིས་བཞུགས་པའི་གནས་ཡས་ཁང་དང་།
ཕྱི་རོལ་དུ་དབྱ་བཅོམ་ལྷ་བརྒྱ་དང་གནས་བཏྲན་བརྒྱ་དུག་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་
བཞུགས་པ། རྩུགས་བཞིན་ཤེལ་གྱི་སྐས་ཐེམ་ཉེར་གཅིག་རེ་བརྒྱགས་པའི་ཚུལ་དུ་

གཟིགས་པ་གནས་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཤེལ་གྱི་དྲི་རྩེ་གསང་ཕྱག་ཡིན་པ་དགོངས་ནས་འདི་ཉིད་
དུ་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་དུ་བཞུགས་། རྒྱས་པར་བལ་ཡུལ་ནང་པའི་གནས་ཡིག་
སོགས་གཞན་ལས་མཁྱེན་པར་བྱ། །

༥ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གི་ཡུལ།

བུམ་ཐང་ཆོས་རྒྱུ་བྲག་

ཕྱོགས་བཞིའི་བྲག་གི་ཡ་གྲུལ་སྒྲིན་དུས་རབས་བརྒྱད་པར་གྱ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་ཡིན། བྲག་རི་ཆོས་ཀྱི་པོ་སྟེ་བཙུགས་འདྲའི་ལྷགས་ལ་
གྱ་རུ་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་གདན་ཁྱིམ་དང་། དུང་དཀར་རང་བྱོན་རྣམས་གསལ།
དོན་རྒྱུ་སྒྲིན་མའི་པོ་བྲང་བྲག་མེ་ལོང་འདྲ་བའི་ཕྱོ་མོར་གྱ་རུ་སྒྲིན་ཡུལ་དུ་བྱིན་
སྐབས་ཀྱི་ཞབས་རྒྱུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོད་ཅན་དང་། རྩོམ་བཞུགས་ཁྱིམ་ཁར་། རྩོ་
རྒྱུ་ལོད་ཀྱི་སྐར་བཞེངས་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོད་ནས་བྱིན་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་གི་ཞབས་
རྒྱུ་རྣམས་གསལ་བར་ཡོད།

༥ བུམ་ཐང་བྲག་གི་བྲག་མེ་ལོང་གི་རྩོད་

ཀྱུ་གར་གྱི་ཀྱུ་པོ་སྒྲིན་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ལོང་གི་བྲག་མེ་ལོང་འདྲའི་དུས་ལ་བབས་པ་དང་།
དེའི་སྤྱོད་མོ་མོན་མོ་བྲག་གིས་ཁྱེད་འདྲའི་དུས་ལ་ལྷན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་གནས་
ཏེ་གནས་དེར་ཞབས། སྒྲིན་པོའི་ཀྱུ་པོ་མ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ལོང་གི་བྲག་མེ་ལོང་དང་བཅས་
པ་བསྐྱེད་ཏེ། གཟུགས་ལུང་རྣམས་སྤྱོད་ཀྱི་རྩོད་ཀྱི་བྲག་མེ་ལོང་གིས་
ཟེལ་གཏོན་གྱི་བྲག་མེ་ལོང་དེ། འདམ་ལྷར་བཞེས་པའི་ཞབས་གཏོན་གྱི་རྩོད་
དང་། གཞན་ཡང་བྲག་ཞབས་ཀྱི་རྩོད་སྤྱོད་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཡོད། དེང་
སང་ཞབས་རྒྱུ་ཐང་དུ་གྲགས། གནས་མཆོག་དེ་ཉིད་ལ་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་

ར་གཅི་བོ་ལྔ་པ་སྐྱུ་མ་སྟེ། ཡུན་བྲག་དཀར་ན་མ་མཁའ་ལྔ་པ་། བར་ན་བདུད་འདུལ་
 མེ་ཆེ་ལྔ་པ་། མདའ་ན་ཁྱུང་ཆེན་མཁའ་ལྔ་པ་ལྔ་པ་སྐྱུ་མ་གྱི་གཅི་བྱས་རི་བྲག་ཐམས་
 ཅད་སྐྱུ་དང་ཡུག་ཞབས་གྱི་རྗེས་སྐྱུ་གས་གྲངས་མེད་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཡམས་
 གྱི་ཡུང་མདའི་ནང་ཚུན་བྲག་རི་མེ་ཆེ་བྱར་རྒྱུག་འདྲ་བའི་གཡམས་བྱར་ན། རྒྱ་གཞི་
 གཅི་མི་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་ཡུག་བདེ་ཆེན་གསང་ཡུག་པར་ཁ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ་དེ་
 ཡོད་། དེའི་སྒོ་སྟེང་གི་ཐད་དུ་མ་ཡིག་རང་བྱོན། སྒོ་མདུན་གཡོན་བྱར་ལ་དྲི་
 ཡིག་རང་བྱོན། རང་དུ་དུང་དཀར་གྱི་གཡུང་དུང་གཡོན་འཁོར་རང་བྱོན། བྲག་
 གི་སྐྱུ་གཡུང་པར་མཁའ་འགྲོ་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་ཞབས་རྗེས་དང་། བྲག་དེ་ལ་དགའ་འབྲེལ་
 དམར་མེར་རང་བྱོན། དེའི་འོག་ཏུ་གསེལ་ཐབ་རང་བྱོན་བཅས་གསལ་ལ་བར་བཞུགས་
 པར་གསུངས།

ལྟ་ མོན་ཁ་ནི་རིང་སེང་གེ་ལྔ་པ་གྱི་ཡུག་པ་ནི།

སེང་གེའི་མགོ་པོ་འདྲ་བ། ཚོ་རྒྱན་པར་དང་། ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་སྐྱུ་གས་ལས་
 ཅན་གྱི་འཁོར་དང་བཅས་པ་སྐྱུ་མ་གྱི་རིང་ཡུར་པ་སྐྱུ་མ་པོའི་གནས་ཡིན། གནས་
 དེར་རིན་ཆེན་སྒྲ་ལྟ་བུ་སྐྱུ་མ་ནས་ཡོད། དེའི་རྒྱུ་ཕྱིན་པ་ལྔ་པ་ལྔ་པ་ལྔ་པ་། ཟུང་
 མོའི་གཏེར་ཆེན་ལྔ་པ་དང་། གཏེར་ཆེན་བརྒྱ་དང་ཅ་བརྒྱད་སྐྱུ་མ། གཡོན་ཕྱིན་པ་
 རིན་ཆེན་ལྔ་པ་དུ། རོར་གཏེར་གྱི་སྐྱུ་མ་སྒྲོར་མང་པོ་སྐྱུ་མ་ནས་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ བྲག་དཀར་བྲག་ཤེས་ཆོས་ཉིད་།

གྲུ་རུའི་བཞུགས་ཁྱིམ་རང་ཕྱོན། དེའི་རྒྱལ་ལོ་ལ་མཆོལ་གྱི་མཁའ་འགྲོའི་བདེ་ཡིག་
དང་། ཞལ་རྒྱུ་གསལ་བར་ཡོད། དེ་དང་ཉེ་བའི་སྤྲོད་ཐད་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཨ་
ཡིག་རང་ཕྱོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། མཁའ་འགྲོའི་བདེ་རིས་གངས་མེད་པ་རང་ཕྱོན་
དུ་ཡོད། དེ་དང་ཉེ་བའི་བྲག་ལ་གྲུ་རུའི་གསང་ཕྱག་བཞུགས་གདན་གཉིས་བཅུ་གསུ་
དང་། ཡིག་འབྲུ་ཕྱག་མཆོན་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་རང་ཕྱོན་དུ་ཡོད། གནས་དེ་ནི་གྲུ་རུ་
བདུད་འདུལ་རིལ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུར་བཞེངས་པའི་གནས་ཡིན་པར་གྲགས་སོ།།

༥ བདུད་འདུལ་སེང་གེ་ཉིད་།

བྲག་དཀར་ཉིད་གེ་མདུན་ན་ཡོད། བྲག་རི་སེང་གེ་གན་མདུ་མཆོངས་པ་འདྲ་བ་དེའི་
སྤྲོད་པར། གྲུ་རུའི་བཞུགས་ཁྱིམ་མཁའ་འགྲོས་བཅུ་གསུ་པ་དོ་ལས་གྲུབ་པ་དོ་མཆོར་
ཅན་དང་། གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་འདབས་སུ་གྲུ་རུའི་ཞབས་རྒྱུ་སྤྲོད་པ་ཡོད།།

༥ གནས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ཁྱུང་ཆེན་རྣམ་མཁའ་ཉིད་།

མ་རྒྱ་གྲུ་རུ་མའོངས་སྤྲོད་པ་མའི་འགྲོ་ལ་དགོངས་ཏེ། སྐུ་ཆ་བ་གངས་མེད་དང་། ཤོག་
སེར་མཁའ་འགྲོའི་བདེ་རིས་སུ་བགྱིས་ཏེ་གཏེར་དུ་སྦས། ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་ཕྱག་ཞབས་
ཀྱི་རྒྱུ་མའདུ་མའོངས་པ་ཆོལ་བ་ལྟ་བུ་ནི། དོ་རྒྱུ་བཅུ་གསུ་པའི་བྲག་ལོགས་ཀྱི་སྐུ་
རྒྱུ་མའོངས་པ་རང་གྲོ་ལ་དེ་ཉིད་ཡིན། གཞན་ཡང་འདི་ཡི་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་ཕྱག་ཞབས་
ཀྱི་རྒྱུ་མའོངས་པ་དང་། ཕྱག་མཆོན་གྱི་རྣམ་པ་རང་ཕྱོན་དཔག་མེད་བཅས་བཞུགས་སོ།།

༥ ལྷོ་མོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱུང་གནས་རིང་མོ་སྤྱོད་གོ་ངོ་སྤྱོད་ནི།

མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཆོག་ལས། མོན་ཁ་སེང་གོ་ཡང་ཇོང་གོ། ལུ་ལྷོ་རིང་མོ་
སྤྱོད་ཞེས་བྱ། སྤྱུང་གནས་ལྷན་གྱུ་བ་བདེ་ཆེན་ཡིན། འདི་ལ་སྤྱོད་པའི་རུ་བསྟན།
གར་སྤྱོད་དུང་གོ་བྱ་གསོ་ཡིན། ལྷོ་སྤྱོད་གཡུ་ཡི་མཆུ་ཡིན། ལུ་བ་སྤྱོད་པ་ལྷན་གྱུ་ག་
རིང་ཡིན། བྱང་སྤྱོད་འཇའ་ཆོན་འབྲེལ་བ་ཡིན། གནས་ཀྱི་ཉི་འདབས་གར་ཆུའི་
འགྲམ། ལྷོ་གསུང་བྱ་གསུང་གྱི་ལྷན་པ་ཡོད། ཁེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོ་
དབང་ལྷན་ཏུ་ཆོད་པ་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་རང་བྱོན། ལོ་ལྷན་བདེ་ཆེན་ལྷན་ཏུ་གྱུ་རུའི་བཅུ་གསུ་
བྱི་དང་། ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱོད་རང་བྱོན་སོགས་ཡ་མཚན་པ་མང་པོ་ཡོད། འཆི་མེད་
ཆོའི་ཇོང་ཆེན་འདི་ཉིད་ནི། ལུང་བྱང་ལས། མ་མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་བདེ་ཆེན་
ལྷན་དཔལ་འོད་གསལ་སྤྱོད་པོ་འཆི་མེད་ལྷན་དོན་དབྱེངས་རིག་འགྱུར་མེད་
གསང་བའི་ལྷན་མགོན་པད་འབྱུང་ཡབ་ཡུམ་གསང་བའི་ལྷན་གནས་འདི་
ལྷོ་མོན་རྟགས་རེ་འབྱུང་དཔལ་གྱུ་རུ་ཡབ་ཡུམ་མ་ཆོགས་ལ། གསོལ་
འདེབས་དང་ལྷོ་བསྟུ་ལ་ནན་ཏན་བྱ། ཞེས་སོ། མཁའ་འགྲོ་དམར་མོའི་ལུང་
ལས། ཞིང་རྣམ་དག་པ་ལྷོ་འོད་ཞིང་དང་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྱུང་གནས་བདེ་
ཆེན་གྱིང་དཔལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོས་བྱོན་གྱིས་རྒྱབས། རོ་མ་རིང་མོ་
སྤྱོད་ཞིང་བྱ་བ་དེ། །གར་རོ་ཇོ་དབྱེངས་ཀྱི་ཇོང་ཆེན་ནི། །དཔལ་མེ་བསྟོད་རོ་
རྗེའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན། ལྷོ་ནང་གསལ་དགའ་བའི་ཇོང་ཞིང་ན། ཆོས་འབྱུང་

གནས་རིན་ཆེན་མཛོད་ཀྱི་ཞིང་། རྒྱལ་ཁམས་གསུམ་དབང་བསྐྱར་རྫོང་ཞིང་ན་།
 མ་མཁའ་འགྲོ་འདུ་བའི་ཕྱི་བྱང་ཡོད་། བྱང་དག་སྒྲགས་རྩལ་པའི་རྫོང་ཞིང་ན་།
 ལས་འཕྲན་ལས་གྲུབ་པའི་དོ་ར་ཡོད་། དབུས་མི་འགྱུར་དེ་རྗེ་རྫོང་ཞིང་ན་། དཔལ་
 ཏེ་རུ་ཀའི་ཕྱི་བྱང་ཡོད་། མདའ་སྒྲོ་བཞི་བྲག་སྒྲོ་བསྐྱམས་པ་འདྲ་། ཤར་རྫོང་ལྔ་
 གོང་དུ་འབྲེལ་བ་འདི་། དོན་ལག་མི་རིགས་ལྔའི་སྒྲ་མཆོ་ཡིན་། ལྷོ་ར་སེར་ལྔ་
 མེ་ཏོག་འདྲ་བ་འདི་། ཉམས་ཏོགས་པ་འཕེལ་བའི་བད་རུ་བསྟན་། རྒྱལ་དེ་བའི་
 ཀྱི་རྩེའི་ཕྱི་བྱང་ན་། རང་བྱུང་གི་རྟགས་མཆོན་དངོས་སུ་གསལ་། དཔལ་བྱགས་
 རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་དང་། །རིགས་ལྔའི་མཆོན་མ་དངོས་སུ་ཡོད་། བྱང་ད་ད་
 རོད་པའི་དུར་བྲོད་དང་། དཔལ་ཚངས་པ་སྟན་བཙུན་གཙོར་བྱས་པའི་། རྗེ་
 བརྒྱད་ཀྱན་འདུ་བའི་ཕྱི་བྱང་ཡོད་། དེ་ཙམ་ཞིག་མཆོགས་ལྔ་དུ་བསྟན་། །ཅིས་
 དང་། ཡང་བྱང་གསེར་གྱི་ཐིགས་པ་ལས། གཡས་ན་རི་བོ་དོ་ཆད་ལ་། དག་
 བཙུམ་སྟོང་རྩེའི་བཞུགས་གནས་ཡོད་། རྒྱལ་བྱང་པརྩེའི་དོ་ར་ལ་། ལོ་རྒྱུན་ང་
 ཡི་བཞུགས་བྲི་སྟེང་། རང་བྱུང་དཔལ་གྱི་གཞལ་མེད་དང་། ལོ་རྒྱུན་ཕྱག་ཞབས་
 རྗེས་མང་ཡོད་། མཁའ་འགྲོ་འདུམ་གྱི་གསང་ཕྱག་ན་། ཡིད་བཞིན་གཏོར་གྱི་
 བུམ་པ་ཡོད་། །ཅིས་སོགས་གསུངས་སོ།།

ལྟ་མོན་ཁ་ནི་རིང་སེངྒེ་རྫོང་གསུམ་ལས་གནས་གསར་པར་ཡང་རྫོང་ནི།
 ཨོ་རྒྱུན་སངས་རྒྱལ་གཉིས་པས། སྐབ་ཆེན་བཀའ་བརྒྱད་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱེ་
 ནས། རྗེ་འབངས་རྣམས་ལ་སྒྲིན་ཕྱེད་ཀྱི་དབང་གནང་སྐབས། ཅུ་བའི་གཟུངས་
 མ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་མེ་ཏོག་ལྟ་སྐལ་ཕུར་པ་ཉིད་ལ་བབས་དུས་སྐབ་པའི་དབེན་
 གནས་མོན་ཁ་སང་རྫོང་དུ་ཡུང་བསྟན་པ་ལྟར་དབུས་ཀྱི་འདུས་མདོ་ལྟ་བ་སེངྒེ་རྫོང་
 དུ་ཕུར་པའི་སྐབ་གནས་མཛད། གྲུབ་ཏུགས་བསད་པ་གསེ་བའི་དངོས་གྲུབ་དང་།
 རི་ལ་ཕུར་གདབ་བྲག་ལ་མེ་ཆེན་འབར་བ་མཛད། གཡས་ཕྱོགས་ནི་རྗེ་རྫོང་དུ་ཆོ་
 སྐབ་མཛད། གཡོན་ཕྱོགས་རི་ཆེན་རྫོང་དུ་ཕུར་པ་དང་ཚོར་སྐབ་མཛད། དབུས་
 ཕྱོགས་པར་རྫོང་དུ་ཏུ་མ་གྲིན་དང་། པར་གྱི་ལ་ཡ་ཡི་སྐབ་པ་མཛད། སྐབ་ཕུག་
 བར་ལྟོར་བསྟན་པ་རིམ་པ་གསུམ་ཅན། འདབས་ལ་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་མཆོན་
 པའི་མཆོན་མ་གཉིས། དེའི་གཡོན་ཕྱོགས་བྲག་རིའི་ལྷགས་སུ་གྱི་ལ་ཡའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་རི་མོ་བུར་གསུམ་པ། དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགྲོའི་ཕུག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་
 བརྒྱད་ཅུ་བརྒྱད། ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཆས་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་རི་མོ་སྒྲུ་ཆོགས་
 ཡོད། མདུན་ན་འཇའ་ཆོན་ཏུ་ཕག་གི་གནས་རི་དང་སྒྲ་མཆོང་མཆར་ཅན་སོགས་
 རང་བྱུང་བསམ་འདས་བརྗོད་མི་ལང་བ་བཞུགས།

༥ ཅ་རི་དྲུ་འདྲ་གནས་ཆེན་ལྷག་ཆང་སེངྒེ་བསམ་འགྲུབ།

སྤྱི་ཤིང་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད། དཔལ་ལོ་རྒྱུ་གི་སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་པར་འབྱུང་
གནས་ཉིད་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱགས་མངོན་སྤྱད་ཀྱི་རྣམ་རལ་དེ་རྗེ་གྱི་ཡོད་ཀྱི་
སྐྱེ་བཞེངས་ཏེ། དམ་སྤྱི་དང་མུ་སྤྱི་གས་རྣམས་བརྟུལ་བར་མཛད། ཕྱི་རབས་
རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམ་ཆོས་ཟབ་མོ་མང་པོ་གཏེར་དུ་སྤྱོད། སྤྱོད་དཔོན་པར་འབྱུང་
གནས་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་ཆེན་དཔལ་གྱི་སེལ་འཁོར་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་བརྒྱབས། དངོས་
གྲུབ་བརྒྱུད་སྤྱོད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཁྱེ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་མཆོལ་གྱི་དེ་རྗེ་གྱི་གྲུམ་རང་
ཕྱོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད། གཞན་དུ་ལོ་རྒྱུད་ཅུ་གཅིག་བསྒྲིམ་པ་ལས་གནས་ཆེན་འདིར་
ཏེང་པའི་འཛིན་སྐྱོད་ཅིག་ཅུ་བསྒྲིམ་ན་ཉམས་ཏྲོགས་འཕེལ་བ་མཐུན་སྤྱོད་དུ་གྲུབ་
པའི་གནས་ཡིན་པས་དད་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་དེར་ཞག་འགའ་ལས་
བཞུགས་མ་ཐུབ་ཀྱང་རང་གི་སེམས་ལ་ཏྲོག་དཔྱད་པའི་མཛད་རྒྱས་ན་བག་བྱོལ་བའི་
འབྱུང་པའི་པས་ཀྱན་གྱི་ཕྱགས་ལ་འཛིན་པ་ཞུ། སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་རྗེ་འབྲུལ་
གྱིས་ལན་གསུམ་ཕེབས་པར་བཤད། དེའི་ཉི་འགྲམ་དུ་སྐྱེ་བུ་ཕྱག་དགུ་ཡོད།
དུས་རབས་༡༤ པའི་སྐབས་ཀུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གིས་གནས་དེར་བཞུགས་
ནས་དགོན་པ་ཞིག་བཞེངས་འཆར་གནང་ཀྱང་མ་གྲུབ། དེ་རྗེས་༡༥༠༩ ལྷ་
ཆབ་བསོད་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་གྱིས་དགོན་པ་ཞིག་སྤྱོད་ཆང་གི་གོང་དུ་བཞེངས།
དེ་རྗེས་༡༦༤༦ ལོར་ཞབས་དུང་གིས་གོང་པོ་ནས་སྤྱོད་དཔོན་རིག་འཛིན་

མྱེང་པོ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྟག་ཚང་དུ་དགོན་པ་ཞིག་བཞེངས་པ་གྲགས། དེ་
 རྗེས་༡༦༧༣ ལོར་བདེ་སྲིད་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་བཞིན་སྦྱོབ་
 དཔོན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་སྦྱབ་ཁང་གི་ཅུར་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་
 བཞེངས། ༡༧༧༤ ཟླ་༩ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་མེ་ཤོར་གྱང་ནང་གི་རྟེན་
 རྣམས་ལ་གནོད་པ་ཆེར་མ་བྱུང་། དེ་རྗེས་དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་ནས་སྒྲར་
 ཡང་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་མཇུག་པའོ།། །།

ལྟ་བུ་ཕྱགས་ཐུ་ལྷན་ཞིང་གི་གནས་ཆེན་ར་མོད་བྲག་
 བྲག་ངོས་སྦྱབ་གནས་ཁ་ལྟོ་ལ་ཕྱོགས་པ། དབྱེབས་ཟླ་གམ་འོག་པར་ལྷ་ཁྱ་རབ་ཏུ་
 མཛེས་པའི་སྦྱབ་གནས་ངོ་མཆར་ཅན་གྱི་ཡུག་པའི་གཡས་སུ་རྩྱུ་ཡིག་རང་ཕྱོན་དང་།
 བྲག་ངོས་སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པའི་སྐུ་རྗེས། དེའི་གཡས་སུ་མཆོ་རྒྱལ་ཞབས་རྗེས།
 དེའི་སྟེང་དུ་བཇུག་ཏུ་རང་ཕྱོན་དང་། གུ་རུ་སྦྱབ་ཡུག་མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཡུག་
 སོགས་ཡོད་པར་གསུངས། གཡོན་དུ་ཀླ་པ་ལི་འདྲའི་གཏེར་ཆག་ལ། ཚེས་དང་
 རོར་དང་ཟབ་གཏེར་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་སྤྲས་ནས་ཡོད། སྐུ་རྗེས་སྟེང་
 གི་བྲག་ལྗེབ་ལ་སྦྱོལ་དཀར་དང་། བྱ་བྱང་རང་ཕྱོན། སྐུ་རྗེས་འོག་ཏུ་དགེ་སྦྱོང་
 རྣམས་སྟེང་གི་སྦྱབ་ཡུག་དང་། འཕགས་མཆོག་སྐུ་རས་གཟིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 སོགས་རང་བྱུང་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། གནས་དེ་ནི་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་གཉིས་

པ་རྒྱལ་བ་ཤོང་མ་ནམས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་བསྐྱགས་པར་མཛད་དོ། ཅིས་ཀྱང་བཟང་
བསྐྱེད་འཛིན་གྱི་གསུང་ལས་བརྟན་པོ།

༥ བོད་ཀྱི་སྒྲིང་བཅུད།

བོད་སྒྲིང་ས་ཁ་བ་ཅན་པའི་ཡུལ་གྱི་སྒྲིང་བཅུད་དག་མཆན་བཤད་པ་ལ། འཇམ་
 དཔལ་ཅ་བའི་རྒྱུད་ལས། ཁ་བ་ཅན་དུ་མཆོ་བྲེན་ས། །སྤྱ་ལའི་ནགས་ནི་འབྱུང་
 བར་འགྱུར། །ཁེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་
 ཟུང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་སོང་བ་དྲག་པོ་ལྷགས་སྤྱེལ་ལ་མཆོ་བྲེན་ས་
 སགཞི་ཡུལ་སྒྲིང་ས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས། ཡུལ་སྤྱི་ཡི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བགྱིས་
 ན། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤང་བ་ཅན་སྐམ་པོའི་ཞལ་ནས། །དེ་ལྟར་འཕགས་
 པའི་གང་ཟག་རྣམས་བྱུང་ཞིང་། །འཁོར་ནི་ལེགས་གནས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་
 དང་། །སྟོན་པའི་སྤྱ་གཟུགས་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། །རི་བོ་ཡོན་ཏན་ཅན་
 ཡང་དེ་ན་ཡོད། །རྩ་རི་ཅ་གོང་བདེ་མཆོག་རང་བྱུང་དང་། །དོ་ཁྱུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་
 དེ་ན་ཡོད། །ཏི་སིའི་གངས་ལ་དག་བཅོམ་ལྷ་བརྒྱ་བཞུགས། །བདུད་རྩིའི་ཁྱུ་ཡང་
 རི་བོ་དེ་ན་ཡོད། །ཁྱེ་རའི་བྲག་ལ་ཡིག་དྲག་རང་བྱུང་དང་། །མཁའ་འགྲོའི་ཕྱག་
 རྒྱ་རི་བོ་དེ་ན་ཡོད། །མ་ཕམ་མཆོ་ལ་སྤྱ་རྒྱལ་བྱང་སེམས་གནས། །ཁུ་བོ་ཡོན་
 ཏན་ཅན་ཡང་དེ་ན་ཡོད། །ཁྱི་ཤོར་རྒྱ་མཆོར་སྤྱ་རྒྱལ་བྱང་སེམས་གནས། །ཁུ་
 བོ་ཆེན་པོ་ཀུན་ལ་ཕན་པར་མཛད། །གནམ་མཆོ་ཕྱག་མོའི་ནང་ན་བྱང་སེམས་བཞུགས།
 །ཐང་ལྟའི་བྲག་ལ་འང་དག་བཅོམ་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད། །སྤྱུ་བས་མཆོའི་སྤྱིང་ན་འང་སྤྱ་
 རྒྱལ་བྱང་སེམས་བཞུགས། །ཁུའི་གངས་ལ་དག་བཅོམ་མང་པོ་གནས། །རི་

དང་། གནམ་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་བརྒྱད་ཀྱི་འོག་ས་པར་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་
 སུ་གནས་པའི་བར་མཆོམས་ནམས་སུ་ཉང་བྲན་ཕན་དཀར་རི་ལ་གདུགས། མལ་
 གོང་གི་རྒྱབ་རི་ལ་གསེར་ཉ། གདོང་དམར་གྱི་བྲག་ལ་པར། གྲིབ་ཕྱི་ཆབ་རིམ་
 དུ་དུང་དཀར། རྫོང་བཅོན་གྱི་རི་ལ་བུམ་པ། ཡུག་མའི་རི་ལ་དཔལ་བེའུ། འཕན་
 དར་གྱི་རི་ལ་རྒྱལ་མཆོན། བྲང་ཕྱི་སྤང་ལ་འཁོར་ལོ་སྟེ་ལོགས་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་
 བརྒྱད་དུ་ཆོང་བ། སྒོས་སུ་འཕགས་པ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྒྲི་རི་ལ། བོང་
 བ་རི་སྟག་མོ་བྱེ་ཁྲུང་དུ་འཇུག་པ་འདྲ་བ། ལྷགས་པོ་རི་སེང་གི་གནམ་དུ་མཆོང་
 བ་ལྟུ། དམར་པོ་རི་སྒྲང་པོ་ཆེ་བྲེ་ལ་ཉལ་བའི་དབྱེ་བས་སུ་གནས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་གར་པའི་རྫོ་མོ་བེ་བེ་ལ་ལྷགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ། ར་ཁ་ལ་དོང་དུ་བྲངས་དང་
 དུལ་། ལྷགས་ཀ་རི་ལ་གསེར་བཅས་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་ཞིའི་རྫས་གཏེར་ཡོད་པ་དང་།
 ཤར་གྱི་སྟག་སྒྲིབ་དགའ་གདོང་འོག་མ། ལྷོའི་འབྲུག་སྒྲིབ་མོ་སྒྲིད་ཀྱ། རྒྱབ་ཀྱི་
 བྲ་དམར་པོ་ཤུན་གྱི་བྲག་དམར་སྟེ་གདོང་། བྲང་གི་རུས་སྤལ་ནག་པོ་ཉང་བྲན་
 ཕ་བོང་ཁ་སྟེ་དཔུད་བཞི་ཆོང་བས་བཀྲས་ཤིང་བྱིན་ཆགས་པ་སོགས་ཡུལ་གྱི་དག་
 མཆོན་སྒྲིབ་མཐོ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་ནམ་གསུམ་བཞིན་ཡུལ་ཁམས་བདག་
 ཏུ་བཟུང་མ་ཤིས་པར་ཆེ་ལམ་གྱི་སྤང་བ་ཡད་ཡུད་དང་སྤྲིད་པ་བར་དོའི་འགྱུར་ལྡོག་
 བཞིན་ཡུལ་ཡུང་གང་སར་འབྲུམས་ཤིང་ཉམ་ཐག་པར་གནས་པའི་ངང་ཚུལ་ལ་
 བསམ་ཆེ་ཡོད་ལ་དབང་མེད་དུ་སྒྲིབ་འཕེལ་བ་ལས་ཐབས་ཅི། དཀྱུས་མ་ཉིད་ཀྱི་

མཐའ་ལྗོངས་པ་ལ། གསང་སྒྲགས་དྲི་རྩེ་ཐེག་པ་ལྟར་ན། མཐའ་འགྲོ་བྱ་མཆོའི་
 རྒྱུད་ལས། བོད་ཡུལ་དུ་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ཏེ། འི་འི་ངགས་ལ་པའི་གཟུགས་ཅན་མ། །ཁུ་
 སྤོན་རྒྱལ་མཆོན་ལག་ན་ཐོགས། །བྲག་གི་ཁྲིམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་གནས། །རང་བྱུང་
 གི་ནི་སྐྱེ་གནས་ཅན། །འིས་འབྱུང་བ་ལྟར་འི་ང་སྐྱེས་དང་། སྒྲགས་སྐྱེས་དང་།
 ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་མཐའ་འགྲོ་མ་ནམས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གྱུར་པ་ཕྱེད་སྤྱི་རི་འིས་ཡུལ་ནི་
 སྤྱ་རྩ་བའི་འི་ཡ་གྲུལ་དུ་གསུངས་ཤིང་ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པས་བྱེན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པ། མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ་དུ་གངས་བྲག་ནི་ཤ། དབུས་གཙང་དུ་སྐྱབ་
 གནས་དུག་རྩ་རྩ་ལ། མདོ་ཁམས་སུ་གནས་ཆེན་ཉེར་ལ། རྒྱུད་པར་ཅན་གྱི་གནས་
 བའི་། ཐེན་ལས་འགྲོ་འདུལ་སྤྱལ་པའི་གནས་བརྒྱུད་དེ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གནས་
 ཆེན་བའི་བརྩ་རྩ་གཉིས། གཞན་ཡང་མོན་ཁའི་རིང་སང་གེ་རྫོང་སོགས་སྤྲུག་ཆང་
 མིང་ཅན་བརྩ་གསུམ། རྫོང་སྤྲུང་བར་གསུམ་དུ་སྤྲུལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ། ལྷང་
 ལ། རྫོངས་གསུམ། རྫོང་གཅིག་ དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་རྩ་བ་དང་། མེ་ཏོག་
 འབྲས་བུའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པ་བཅས་གྲགས་པའི་མཆོ་ཆེན་བའི། བྲག་ཕུག་ཆེན་པོ་
 བརྒྱུད་སོགས་གངས་བྲག་རི་མཆོ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་གནས་སུ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་
 མཛད་པའི་རྒྱལ་རྒྱས་པར་སྤྱ་འགྱུར་པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་ཐང་ཡིག་ནམས་ལས་
 མཁྱེན་པར་འགྱུར་བས་འདིར་རྒྱས་པར་མི་སྒྲོའོ།།

༥ ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་།

དེ་ནི་བལ་བཟའ་བྲི་བཙུན་གྱིས། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུག་པའི་ས་
ཡུལ་དང་ས་དཔུང་གང་བཟང་འདྲི་བར་བྱ་མི་ཞིག་བཏང་བས། ལྷན་གཙུག་པོའི་སྤྱིར་
ཐང་བཙུད་ཅུ་སྟོར་གྱི་སྤྲོད་ནས་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་གཏན་ལ་ཤབ་ཀྱང་།
བྱ་མིས་འཕྲུག་ཐམས་ཅད་མ་འཁྱོར་བར་བཞུགས། འོ་ཐང་གི་མཆོ་བསུབ་པའི་
སྤྱིར་བ་བྱས་ན་འང་ལེགས་གྲུབ་མ་བྱུང་བས། ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བྲི་བཙུན་དང་བཅས་
མཆོ་འགྲམ་དུ་ཕེབས་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་སྤྱིར་བ་ལྟ་བུ་མཁའ་ལ་བསྐྱུར་བཙུག་
པས་མཆོ་ནང་དུ་བབས་པ་དང་། མཆོའི་དབྱས་ན་འོད་ཟེར་སྒྲ་ཆོག་གསལ་གྲུབ་
པའི་མཆོད་རྟེན་འདུག་པ་རྗེ་སྟོན་ཀྱན་གྱིས་གཟིགས་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བདེན་ཆོག་
དང་། སྟོན་འབངས་ཀྱིས་རྗེ་བསྐྱུར་བ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇམས་པའི་མཐུས། རྗེའི་
མཆོད་རྟེན་བསྐྱེད་བཞུགས་པ་ཅིག་ཏུ་སྤང་བ་ལ་གདུང་མ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིག་ཏུ་དེ་དཀར་
ཆོག་གསལ་མེད་པར་མཆོ་བསུབས། ལྷ་བཟའི་ཕྱི་སྤྱོད་ལྷན་གྱི་བཟུང་བ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་
ལ་ཡུམ་གསུམ་ཉང་བྱ་ལ་ཤོང་ཁར་ཞག་བདུན་གྱི་རིང་སྐྱབ་པ་མཛད་པས། རིགས་
སུམ་མགོན་པོ་ཞལ་གཟིགས། དྲུག་གྱིས་བརྒྱབས། དེ་ནས་མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་
ལག་ཁང་བཞི། ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞི། རུ་གཞོན་གྱི་གཙུག་ལག་
ཁང་བཞི་རྣམས་བཞེངས། གཞན་ཡང་ས་དཔུང་ངན་པ་རྣམས་བཅོས་རྗེས་ར་ས་
འཕུལ་སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་། ལྷ་ལྷན་པོའི་དུས་ཀྱི་བོད་པ་མི་འདྲ་བ་

ལྷ་ཆོགས་དང་། བོད་འབངས་ལས་ལ་བསྐྱལ་བ་སོགས་ཐུན་མིང་དང་ཐུན་མིང་
 མཁའ་པའི་མཛད་པ་བསྟན་ཏེ་གོགས་མེད་དུ་གྱུ་བ། མཆན་ལ་ར་ས་འཕྱལ་སྒྲིང་
 གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་ཞུ། ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་རྫོང་པ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆད་ཅན་
 ལྷོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད་པ་རྫོང་པ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐྱུ་བརྟན། བུམ་པ་
 བྱས་མཛད་མ། གསེར་སྦྱང་པའི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་ལི་དཀར་གྱི་ཆེ་དཔག་མེད།
 རྒྱལ་པོ་སྦྱང་དར་གྱི་འཛིག་པ་བསྒྲོགས་པའི་ཐུག་རྫོང་གི་ཕྱོད་ཅན། རྒྱ་ནག་གི་དམག་
 འབྱམ་ཐུག་བཅུ་བོད་དུ་ལྷགས་པ་བསྒྲོགས་པའི་བྱི་བོ་ཆེ་བ་བཅུ་གསུམ་པ། རྫོང་མེ་ལས་
 དཔལ་མོའི་དཔལ་ཐང་ལ་རྩ་འཕྱལ་བསྟན་པའི་གཡག་རྒྱ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་
 ཁ་པས་རག་ནས་བཏོན་པའི་རྫོང་ཆེན་ཨ་མོ་ལྷང་ཁ། རྫོང་བཅུ་གསུམ་ལ་དར་ལེན་མ།
 བཀའ་ཆེམས་བཀའ་ཁོལ་མ་གཏོར་ནས་བཞེངས་སའི་ཀ་བ་ཤིང་ལོ་ཅན་སོགས་རོ་
 མཆར་པའི་སྐྱུ་གསུངས་ཐུགས་རྟེན་བཛྲུང་པ་དཀར་བ་འདྲེན་བྱེད་མིང་གི་དགའ་
 ལྷོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་ནོར་དམ་རྫས་སོགས་གཏོར་དུ་སྤྱོད་པ།
 རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་པར་འབྱུང་གནས་དང་། མཁས་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ།
 ཀྱན་མཁུན་སྦྱོང་ཆེན་རབ་འབྱམས། གངས་ཅན་བསྟན་པའི་མཛོས་རྒྱན་རྫོང་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་སྦྱོང་བཟང་གྲགས་པ། རྒྱགས་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བ་ས་པའ་
 ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན། སྐབ་པའི་རྒྱལ་མཆན་རྒྱགས་ཀྱན་སྦྱོས་པའི་རྒྱལ་བ་ཀམ་

ཕག་ གངས་ཅན་ཆོས་སྤྲེད་གཉིས་ཀྱི་མངའ་བདག་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་འཕྲེང་རིམ་
 བྱོན་དང་། འོད་དཔག་མེད་དངོས་པའ་ཆེན་སྐུ་རིམ་སོགས་རིག་པ་འཛིན་པ་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་
 པོ་འདི་འོན་པར་བྱེན་རྒྱབས་ཀྱི་གཟི་འོད་འབར་བའི་སྐུ་གསུང་བླགས་དེན་ད་ཆར་ཡང་
 ཏུ་ཅང་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པ་ཇི་ཁང་གི་དཀར་ཆག་
 སོགས་གཞན་ལས་མཐུན་པར་ཞུ། རྩ་ལྗན་གྲོང་ཁྱེར་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་
 ལ་འཁོར་ནས་ཆགས་ཡོད་པས་ན་རྩ་ས་ཞེས་པའི་མཆོན་དེ་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་
 འདི་ཡི་མིང་གྲོང་ལྗེ་སྤྱི་ལོ་ཐོགས་པ་འདྲ། ད་སྐབས་འཇམ་མཁའ་གང་ས་ནས་མཆོད་
 མཇུག་དང་རྩ་སྐོར་ལ་ཕེབས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས།

ལྷ་ཇོ་པོ་བླ་ཀྱ་མུ་ནེ་འོ་རྒྱལ།

དེ་ཡང་རྩེ་འོ་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་གྱིས་མེ་འོ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་དང་། དངུལ་དང་།
 མུ་མེན་དང་། བྱི་རུ་དང་། མུ་ཏིག་དང་། རྩེ་འོ་རྩེ་འོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་རྩི་ལ་དང་།
 ལ་མ་རྩེ་དང་། མར་གད་དང་། མཐོན་ཁ་ཆེན་པོ་དང་། པར་རྩེ་དང་། གཞན་
 ཡང་རྩེ་འོ་རིན་པོ་ཆེ་འཆིང་བྱེན་ལྷ་ཀྱ་མུ་མེ་འོ་མཐུན་དུ་སྤྲུངས་སོ། །དེ་
 རྣམས་ལྷ་ཀྱ་མུ་སྤྲུང་གུ་བདག་མོས་བསྐྱབ་པ་ལྷ་རྩེ་ལྷ་རྩེ་འོ་དཔལ་དགུང་ལོ་བརྒྱད་
 པ་དང་བཙུག་གིས་པ་དང་ཉི་ལྷ་ཀྱ་མུ་ལྷ་པོ་སྐུ་ཆོད་རྣམས་ལུགས་སུ་བླགས་པ་ཁོད་ག་

མཆོག་པ་ཅན་དུ་བཞེངས་པར་བཅོམ་ཡན་འདས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རབ་གནས་མཛད།
 དགྲའ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྔ་པའི་སྐུ་ཆད་ནི་སུམ་རུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་
 རྟེན་དུ་གདན་དངས། དགྲའ་ལོ་བརྒྱད་པའི་ཆད་ཅན་ཇི་བོ་མི་བསྐྱེད་དོ་ཇི་དང་།
 དགྲའ་ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆད་ཅན་ད་ལྷར་ལྷ་སའི་ཇི་བོ་འམ་ཇི་བོ་གྲུ་མུ་ནི་མཆོག་
 རྟེན་། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་མཆོད་གནས་མཛད་དེ་རྒྱ་གར་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས།
 དེ་རྗེས་སུ་ཨོ་རྒྱན་དང་། སྤེན་པོ་དང་། ཁ་ཆེ་དང་། ལྷ་ཡུལ་རྣམས་སུ་གདན་
 དངས་ཏེ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་རེ་བཞུགས་པར་གསུངས། དེ་ནས་མ་གླ་རྩའི་རྒྱལ་པོ་དེ་མན་
 རྩ་ཞེས་བྱ་བའི་དུས། སྤར་ཡང་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་གདན་དངས་ཏེ་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་མ་
 ག་རྒྱར་འགྲོ་དོན་མཛད། གཞན་ཡང་ན་ལེན་དང་བེ་ཀྲ་མ་ཤེ་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 རྣམས་སུ་ཡང་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་གྲགས་སོ། །དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པ་ལ་ཞེས་
 པའི་སྐབས་རྒྱན་གཤིག་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ལ་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་གནང་བ་ཡིན་པར་གསུངས།
 །དེ་རྗེས་བོད་རྒྱལ་སྤྱང་བཅོན་སྐམ་པོ་མཆོག་གིས་རྒྱན་གནས་ཇི་བོ་གྲུ་མུ་ནི་མཆོག་
 དང་། རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ནས་རིམ་བཞིན་བརྒྱད་པའི་ཇི་བོ་མི་བསྐྱེད་དོ་ཇི་བལ་
 པོ་ནས་གདན་དངས། རིམ་པར་ར་ས་འཕྲུལ་སྒྲུང་དང་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ལས་ད་ལྷ་ཡང་བོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་
 ཀྱི་ཞིང་དུ་བཞུགས་བཞིན་པ་ལགས་སོ། །

ལྷ་པོ་བྱང་པོ་རྒྱ་ལ།

འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རི་པོ་རྒྱ་ལ་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་
གྲུ་འཛིན་གཉིས་པ་ཞེས་གྲགས་པ། དམར་པོ་རི་ལ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་
ཀྱི་རྣམ་སྤྱུལ་པོ་དེ་ཆེན་པོའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཆོས་པ་ཞིན་སྦྱོང་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་
པོ་སྦྱང་བཅན་སྐམ་པོས་སྤྱི་ལོ་ ༦༣༥ ལོར་འཕགས་པ་བྱགས་ཇེ་ཆེན་པོའི་ཞིང་
དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པ་དབུ་རུ་སྦྱོང་བོད་ལྷ་སའི་སྤང་ཆེན་ཕྱེ་ལ་ཉ་ལ་བ་ལྷ་བུ་དམར་
པོ་རིའི་སྤང་བུ་བཞེངས་པའི་ལྷགས་རི་རྒྱུ་ཞིན་དཔག་ཆད་གཅིག་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་།
མཁར་དམར་པོ་དགུ་བརྒྱ། ཅེ་མོར་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་མཁར་དང་སྦྱོང་ཡོད་པ་བཅས་
བཅུགས་༥ མཁར་གྱི་ཅེར་མདུང་དར་དམར་པོ་བརྒྱ་རེ་འཕུར་ཏེ་མཐོང་བ་ཙམ་
གྲེས་གཞན་བསྐངས་པ། ཕྱགས་བཞིའི་རྒྱལ་པོས་དམག་དུས་གཅིག་དུ་བྱངས་
ཀྱང་མི་ལྔས་སྤང་བུ་བ་པོ་གས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ར་ས་འཕུལ་སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་
གི་རྒྱབ་ཕྱགས་སུ་བྲེས་ཡོད་ཚུལ་མ་ནི་བཀའ་འབུམ་ལས་གསུངས། དེ་ཇེས་ཆོས་
རྒྱལ་སྤྱོད་ཕུག་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་ཙམ་ལས་གཞན་རྣམས་ལྷག་མེད་དུ་གྱུར།
ཡིན་ཡང་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༥ལོར་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པོ་ཆེན་པོས་
པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་དགོས་དོན་དུ་མ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྤྱར་ཡང་པོ་བྱང་དཀར་པོ་
གསར་དུ་བཞེངས། གོང་ས་མཆོག་དགོངས་པ་ཇོགས་ཇེས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཉིས་
པའི་ལྷགས་ན་སྤྱི་ལོ་༡༦༧༠ལོར་ཇེ་སྤྱད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་པོ་བྱང་དམར་པོ་དང་།

གསེར་གདུང་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱན་གཅིག་གསེར་དུ་བཞེངས་ཏེ་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་
མཛད་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་དཀར་ཆགས་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་སོགས་གཞན་
ལས་མཁྱེན་པ་འཆམ།

༥ ཡུམ་བུ་སྒྲ་མཁར།

བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩི་ཕྱགས་ཡུལ་གྱི་དག་
མཆན་མ་ལུས་པ་ཆང་བ་རི་བོ་འབྲས་ཀྱི་སྡེ་མ་དཔལ་དུ་འབར་བ་ལྷ་བུ་ལ་དམ་པ་
ཆོས་ཀྱི་དབུ་བརྟེས་པའི་ཕྱི་བྱང་ཡུམ་བུ་སྒྲ་སྒྲིང་ཞེས་པ་མཁར་གྱི་ཐོག་མཛད་པ། བོད་
ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་སྤང་སྒྲིང་ཕྱག་
རྒྱ་པ་དང་། མདོ་སྡེ་བ་མ་ཏོག་གི་སྒྲིབ་བམ། གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན། བརྒྱ་གཅིག་
ཞལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས་ཀྱི་བཀོས་ཕྱིར་དང་། མུ་བྲའི་ཕྱག་རྒྱ་ནམས་
ཁའི་མཐོངས་ནས་ཕྱི་བྱང་གི་ཡང་ཐོག་དུ་བབས། གདུང་རབས་ལྷ་
ཁྱེད་དོན་ཤེས་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ནམ་མཁའ་ནས་ལུང་བསྟན་གྱི་སྐུ་བྱུང་བའི་
ཕྱི་བྱང་དེ་ཡིད།

༦ ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྒྲུལ་པའི་བང་སོ།

ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་གསུམ་རང་བྱུན་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་གྱི་ཕྱགས་ཀར་ཐེམ་པ་གསང་
རྒྱས་བཏབ་སྟེ། འཕན་ཡུལ་ཟལ་མོའི་སྒྲིང་དུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྲལ་བསྐྱགས་
ནས་བང་སོ་གྲུ་བཞི་པའི་དཀྱིལ་དུ་རེབ་མིག་བྱས་ཏེ། དར་དང་ཤུག་བསྐྱེས་པའི་

འདིམ་པར་ཆོས་ཀྱི་ལ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་འབག་བཞེངས་ནས་བང་སོའི་ནང་དུ་བཞུགས་
 པར་མཇུག་། ས་བརྒྱུད་གསེའི་ཞིང་སྐྱེ་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་སུ་གར་ཕྱོགས་སུ་དོར་གྱི་
 ཀྱི་ལ་པོའི་ནོར་གྱི་སྒྲིང་པོ་གསེར་གྱི་མེད་འཇུགས་སུ་བྱས་པ་དང་། མེད་འཇུགས་
 དང་མཉམ་པའི་འབྲུལ་འཁོར་ཅན་ལེ་བཀན་འབར་བའི་དར་གྱིས་དྲིལ་ཏེ་སྤྲུལ་། རྫོ་
 ཕྱོགས་སུ་མངའ་རིས་ཡ་ཙེ་ཀྱི་ལ་པོའི་ཕུག་ནས་སྤང་པ་མུ་དྲིག་གི་ཁལ་གཅིག་དང་
 ཕྱེ་ཙམ་ག་ཕུག་གི་ཆེད་བུར་བརྒྱུད་ནས་སྤྲུལ་། རུབ་ཕྱོགས་སུ་ཀྱི་གར་ཀྱི་ལ་པོའི་
 ནོར་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཡུ་ཏ་ཡ་ནའི་ཁབ་གྱི་བྱང་བུ་རེ་ལ་གསེར་སྤང་ཕྱེ་བ་རིན་ཅན་སྤྲུལ་།
 བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཀྱི་ནག་ཀྱི་ལ་པོའི་ནོར་གྱི་སྒྲིང་པོ་རིན་ཆེན་བྱུ་རུའི་ཀྱི་ལ་མོ་ལག་གཡས་
 ཁུ་བརྒྱུད་པ་བཅས་སྤྲུལ་། ཆོས་ཀྱི་ལ་ཆེན་པོའི་བང་སོ་ལ་བསྐྱོར་ནས་དཔོན་སྤྲུལ་
 གཞན་རྣམས་ཀྱི་བང་སོ་དག་ཡོད་པར་གསུངས་། ཀྱིས་པར་ནི་ཀྱན་མཁྱེན་འདིགས་
 མེད་སྐྱིང་པའི་གཏམ་ཆོགས་ལས་མཁྱེན་པར་ཞུ།

ལྟ་ བསམ་ཡས་མཆིམས་ལུ་བྲག་དམར་གེའུ་ཆང་།

དེ་ཡང་གསུང་གི་དཔེན་གནས་བསམ་ཡས་མཆིམས་ལུའི་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་ནི།
 བཀའ་ཐང་ལས། མཆིམས་ལུའི་ལུང་པ་པར་ཁ་ཕྱེ་འདྲེ་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཕྱེ་ལྟར་དུ་པར་ལུའི་འདབ་མ་ཁ་ཕྱེ་བའི་དབྱེབས། ནང་ལྟར་དུ་དོ་རྩེ་ལག་མོའི་ཆོས་
 འབྱུང་གི་རྣམ་པ། གསང་བ་དོ་རྩེ་བརྒྱན་མོའི་རྣམ་པའི་དབྱེབས་སུ་བཞུགས་པའི་

གནས་ཀྱི་ལྟེ་བ་རི་བོ་རྒྱལ་མཆོན་འདྲ་བའི་མགྲལ་བྲག་དམར་གེའུ་ཆང་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཆེན་པོས་མཁའ་འགྲོ་ཡི་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་ཞེས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ལྟེ་བུ་མོ་ལྷ་བུ་
 དེ་ཉིད་སྐྱབ་རྟེན་ཕྱག་རྒྱམར་བྲིད་ནས་གསང་སྤྲུགས་ཟབ་མོའི་དགོངས་པ་ལ་བཞུགས་
 པའི་ཆོ། ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། རྣམ་མཁའི་སྤྲིང་པོ་སྤྲིགས་
 ཡིག་མཁའ་བྲས་ཏེ། སྤྲན་དང་། ཅིས་དང་། སྤོ་མདོས་དང་། མོ་མདོས། ལྷ་
 ཆོས་དང་། ལྷང་བའི་རིགས་སྤྲུགས་སྐྱབ་ཐབས་མཛད། གཞན་ཡང་སྤྲུགས་ཀྱི་
 སྐྱབ་ཐབས་མང་པོ་བསྐྱར། བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱེ་ནས་
 ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སྤྲིགས་ཏེ་འབངས་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལ་སྐྱབ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་
 དང་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཇོགས་པར་གནང་སྟེ་སྤྲོན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད།
 བཀའ་བབས་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་བརྒྱད་སྐྱབ་གནས་བརྒྱད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་བཏང་། དེ་ཡང་
 སངས་རྒྱལ་ཡི་ཤེས་སྤྲུགས་ཡང་ཇོང་དུ་འཇམ་དཔལ་གཤིན་ཏེ་བསྐྱབས་པས། ཞག་
 ཉིས་གཅིག་ན་ཡི་དམ་གྱི་ཞལ་མཐོང་སྟེ། བྲག་ལ་ཕུར་པ་བཏབ། ངན་ལས་རྒྱལ་
 བ་མཆོག་དབྱངས་ཀྱིས་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུར་དུ་དབང་ཆེན་རྟ་མགོན་སྐྱབ་པས་
 རང་ལུས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་རུ་གྱུར་ཏེ་སྤྱི་གཙུག་གི་རྟ་མགོས་རྟ་སྐད་གྲགས། དགོ་སྒྲོང་
 རྣམ་མཁའི་སྤྲིང་པོ་ལྷོ་བྲག་མཁར་རྒྱལ་དག་གྲུབ་སྟེ་ཉི་ཟེར་ལ་ཞོན། གཉགས་
 ཇུ་ནས་ཆེ་མཆོག་གྲུབ་པས་ཡར་ལུང་ཤེལ་བྲག་ཏུ་བྲག་ལ་མཇུག་མོས་བདུད་ཅི་
 བཏོན། མཁའ་ཆེན་བཟའ་མཆོ་རྒྱལ་གྱིས་མོན་ཁན་རིང་སེལ་ཇོང་གསུམ་དུ་ཕུར་

ཕ་གྲུབ་སྟེ་བྲག་ལ་ཕུར་པ་བཏབ། འབྲོག་མི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡར་སྟོང་གམ་
 རི་གངས་སུ་མ་མོ་གྲུབ་པས། ལས་ཀྱི་མ་མོ་དངོས་སུ་བྱན་དུ་འཁོལ། རྒྱུང་དཔལ་
 གྱི་སེང་ཕྱི་མས་སྟོག་སྟག་ཆང་དུ་དྲེགས་པ་ཀུན་འདུལ་གྲུབ་པས་ལྟ་སྟོན་ལས་ལ་
 བཅོལ་ཆད་གྲུབ་པ་བྱུང་། བེ་རི་ཅན་སྟེ་བྲག་དམར་གཡའ་མ་ལུང་དུ་དྲག་སྟགས་
 གྲུབས་ཏེ། དམོད་པ་ཐོར་བ་ཅམ་གྱིས་དབྱ་བཤེགས་སྟོལ། མངའ་བདག་གིས་
 ཏིང་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་གང་གིས་ཀྱང་གཡོ་བ་མི་རུས་པ་ཐོབ། གཞན་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་རེ་མཉེས་པ་ཡིན། ལྟ་ལྟམ་པར་གསལ་གསེགས་པའི་
 ཕུང་པོ་ལ་རྣམ་ཤེས་མངོན་སུམ་པར་བཀྱག་ནས་མཁའ་འགྲོ་སྟོང་ཏིག་གི་དབང་སྐུར་
 གཏད་རྒྱུད་བཅས་པར་མཛད། སྐུ་ཕུང་བཞག་སའི་དོ་ཆོས་འབྱུང་འདྲ་བའི་རྗེས་
 ཀྱང་བྱུང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟོང་གི་བྲག་ལོགས་ལ་བསྟེམས་པས་སྐྱབ་ཁང་
 གི་སྟོ་སྟོང་དངོས་དཔལ་ཆེན་སྐྱབ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་དྲིལ་འཁོར་རང་བྱུན་དང་།
 ལོ་ལྷ་རྩྱུ་གསུམ་བཅེགས་མ་སོགས་རང་བྱུན་མང་པོ་ཡོད། དེའི་གནས་ཀྱི་དབུ་
 རྩེ་རྩྱེ་ཆེན་གྱུར་དཀར་ཕུག་ཅེས་ལོ་རྒྱུན་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་འབངས་ཉེར་ལྔ་དང་བཅས་
 པའི་སྐྱབ་ཕུག་ཡོད་ཀྱང་ཉེན་གཅིག་ལ་འཁོར་ཅམ་ཡིན། གཡས་རིའི་བརྒྱུད་ལ་
 རྗེ་རྗེ་ལག་མོ་རང་བྱུན་གྱི་ཐུགས་ཀར་མཆོ་རྒྱལ་གྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྐྱབ་པ་མཛད་
 པའི་གཟིམ་ཕུག་དང་། གཡོན་གྱི་རི་བརྒྱུད་ལའང་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་གཟིམ་ཕུག་རིང་
 མོ་ཕུག་ཅེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་གཤམ་དུ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཀུན་མཁྱེན་སྟོང་ཆེན་པས་

ལོ་གསུམ་སྐྱབ་པ་མཛད་ཅིང་དེར་ཅ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཆོག་སྟེ་ལྱི་གོང་བུ་ཁ་བྱེ་བ་
 ལྟར་ཞལ་གཟིགས་ནས་སྟིང་ཐིག་གི་གདམས་པ་མངོན་སུམ་སྐྱུ་ལ་བའི་གནས་བྲག་
 དམར་རིང་མོ་ཅན། དེར་གཟུགས་སྐྱུ་འེ་བོ་དཔལ་པ་སྐྱུ་ས་པས་ད་ལྟར་གདུང་
 འབྲུམ་བཅས་བཞུགས། ཆོས་རྒྱལ་སྐྱབ་ཕུག ཉང་ཕུག་གོང་འོག། ལྷ་འདུལ་
 བྱུང་ཆེན་ཕུག་དེ་ནི་བོད་ལ་གཞོན་པའི་ས་བདག་རྣམས་བྱ་བྱུང་དུ་སྐྱུ་ལ་ནས་བརྟུལ་
 བའི་གནས་ཡིན། མཆོ་རྒྱལ་གཟིམ་ཕུག་ཏུ། ཞབས་ཀྱི་རྗེས་གསལ་པོ་དང་། དེའི་
 འོག་ཏུ་མ་ཐོག་རིན་ཆེན་གྱིས་དོ་ཡོད་ཟན་ལྟར་གསོལ་བའི་ཕུག་དང་སོར་མོའི་
 རྗེས་། བྲག་ངོས་སུ་ལྷ་ལྷུ་མ་པར་གསལ་གྱི་སྐྱེ་བ་པ་སྐྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་བ་དཔོན་
 ཉིད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་དོ་སྐྱུ་བརྒྱ། ཡིག་དུག་བརྒྱ། མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་བཅས་ཕུག་
 མཛུབ་ཀྱིས་བྲིས་པ་དང་ཞབས་རྗེས། དེའི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ལྷ་མ་དགོངས་འདུས་གསུངས་
 པའི་བཞུགས་ཁྱིའི་ཆེན་པོ་རྩ་འཕུལ་གྱིས་བཅུགས་པ། འོག་དགོངས་འདུས་ཕུག་
 པར་དོ་སྐྱུ་རང་བྱེན། ཉང་ཕུག་གོང་མར་གྱ་རུའི་ཞལ་རྗེས་བྱ་གང་། འབྲེ་གསུམ་
 ཕུག་མཛུབ་ཀྱིས་བྲིས་པ། ཉང་ཕུག་འོག་མར་གསང་ཆེན་མེ་ཏོག་ཕུག་ན་ཡང་སྐྱེ་བ་
 དཔོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་རྗེས་འདོམ་གང་པ། རྩ་མོ་རྩྱུ་འདྲ་ལུང་པར་གྱ་རུའི་ཞབས་
 རྗེས་བརྒྱ་རྩ་དོ་ཡུང་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྟིང་ན་ཡོད། གཞན་ཡང་ཕུག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་
 སོགས་དུ་མ་བཞུགས། བཞུན་པ་སྤྲ་དར་གྱི་དུས་སུ་བེ་མ་ལ་དང་། བེ་རོ། སྐ་
 ཅོག་ཞང་གསུམ། མ་གཉགས་གནུབས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། བཞུན་པ་བྱེ་

དར་གྱི་འགོར་ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ག་དང་། རྒྱལ་བ་ལྷོང་ཆེན་པ། ཀམ་པ་རང་བྱུང་ནི་
ཇི་ཤི་ མངའ་རིས་པ་པར་དབང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དང་། བསྟན་པ་ཡང་དར་གྱི་
སྐབས་སུ་ཆོས་ཇི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཛིགས་མེད་ཕུན་ཆོག་སོགས་པ་ཆ་གྲུབ་དུ་
མས་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ཡུལ་ཆེན་ནི་ཤུ་རྩ་བཞི་
དང་བྱིན་རྒྱབས་མཉམ་པས་གནས་འདིར་སྐྱབ་པ་བྱས་ན་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བརྟེས་
པ་གཏོན་མི་བཞི་དང་། གནས་འབྲེལ་དང་ཕྱག་བསྟོར་མཆོད་འབུལ་། ཐ་ན་ཕུང་
པོ་བོར་བ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་དང་ལྡན་པས་སྟོན་ཏེ་མན་ས་ཆོག་ས་
གསོག་སྐྱབ་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བར་བསྟོར་སྟོན་ལམ་གྱིས་རྒྱས་འདེབས་ཡང་དག་མཛད་
འཆལ་།།

༥ ཡེར་པ་རྩེ་བ་ཕུག་ནི།

སྟོ་ས་ནས་གཙང་པོ་བྱུང་དུ་བྱིན་བརྒྱད་ན་གནས་དེར་སྦྲེབས། དེར་སྦྲོབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་ཐོག་མར་བྱིན་དུ་སན་དུ་བྲག་ཕུག་ཡོད་ཀྱང་བྱིན་ས་སྟོ་མེད་པར་སྦྲོབ་དཔོན་
གྱིས་ཁ་ཏྲི་བྲག་ལ་བཏབ་སྟེ་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་མཆོན་ཕྱིར་སྟོ་གསུམ་ཕྱི་ནས་སྦྲོབ་
དཔོན་ནི་ད་གནས་དེར་རྩེ་བ་བདུན་བཅའ་མི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞུགས། བྲག་
ལ་ཁ་ཏྲི་གྱི་རྩེ་ས་དང་། སྐྱེ་རྩེ་ས་སོགས་མང་པོ་ཡོད། གཞན་ཡང་དེ་རྩེ་ཕུག་དང་།
རྩེ་ལ་བུ་ཕུག། ཡེར་པ་འེ་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ་འེ་སྐྱབ་ཕུག་ འབྲོམ་སྟོན་པ་འེ་གཟིམ་
ཕུག། དེ་ནས་ཡར་བྱིན་པ་ན་འབྲོག་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་འེ་གྱིང་། དེ་ནས་

ལ་མོ་ཆོས་སྒྲིང་ཆངས་པ་དུང་ཐོད་ཅན། དབུ་རུ་ལྷའི་ལྷ་ཁང་། འབྲི་གུང་རྫོང་
སར་ཡང་རི་དགོན། འབྲི་གུང་མཐེལ། གཞི་སྟོད་ཏི་སྒྲི་སྟགས་གནས་དང་རྟེན་
མང་མང་ལ་རྒྱུ་ཡིད།

༥ བསམ་ཡས་གཡའ་མ་ལུང་།

དགའ་ལྡན་ནས་ལ་བརྒྱབས་ནས་ཕྱིན་ན་གཡའ་མ་ལུང་དུ་སྟེབས། དེ་ཡང་ཆོས་
རྒྱལ་ཆེན་པོས་སྟོབ་དཔོན་ཉིད་ལྟ་བུ་ཆེ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་ཇི་ལྟ་བུའི་སྟོན་ལགས་
ཞུས་པས། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། ཆེའི་རིག་འཛིན་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམ་པས་འཁོར་འདས་རུ་ཤོན་ཕྱེ་སྟེ་ལུས་འཇའ་ལྟར་གྱུར་ནས་ཐོབ་
པ་ཡང་ཡིད། དབང་པོ་ཡང་རབ་ཀྱིས་ལུས་གནད་གཟིར་ནས་བསྒྲིམ་པས་སེམས་
རྟགས་ལུས་ལ་ཤར་ནས་ལུས་དྲི་རྩེ་ལྟར་གྱུར་ནས་བགྲང་རྒྱད་མི་མངའ་བ་ཡང་ཡིད།
ཡི་དམ་ལྟ་བུ་བསྐྱབས་པས་དེ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ཆེ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་
ཡང་ཡིད། བརྒྱད་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་ཉི་ཟླ་དང་མཉམ་པ་ཡང་ཡིད། མགོན་
པོ་ཆེ་དཔག་མེད་བསྐྱབས་ཏེ་ཆེ་ལ་དབང་བ་ཡང་ཡིད། ཡང་དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་
པས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་སྟགས་པ་ཐུབ་པ་ཡང་ཡིད། ཅས་གསུངས། འོ་ན་བདག་ལ་
ཆེ་དབང་གཅིག་བསྐྱར་དགོས་ཞུས་པ་བཞིན་གནས་དེར་ཆེ་སྐྱབ་མཛད་པས། ཟླ་
བ་གཅིག་ན་ཆེ་དཔག་མེད་དངོས་སུ་བྱོན། བསམ་ཡས་ལུང་པ་སྟོན་ངོས་ཁེངས།
རྒྱལ་པོ་ལ་ཆེ་ལྷས་བཟང་པོ་བྱུང་བས་དབང་ཞུ་བར་ཆས་ཀྱང་བདུད་སྟོན་ནམས་ཀྱིས་

བཀའ་ཤིང་། དེ་ནས་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་ཆུ་བརྒྱུ་ཆུ་བརྒྱུ་དུ་བཀོས་ཏེ་གཏེར་དུ་སྒྲུབ་
 པའི་གནས་ཡིན། དེར་གྱུ་རུའི་གཟིམ་ཕྱག་གི་བྲག་ངོས་གྱུ་རུའི་ཞབས་རྗེས་དང་
 ཕྱག་རྗེས། ལྷ་མཆོག་དེ་རྗེ་གཞིན་ནུ། རྗེ་བརྒྱུ་སྒྲིབ་ལ་མ། གྱུ་རུ་དེ་རྗེ་གྲོ་ལོད་
 བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་རང་བྱེད་དང་། ཏེ་ཡིག་རྩྱུ་ཡིག་རང་བྱེད་མང་པོ་བཞུགས།
 གཡས་ངོས་ཆེ་བུ་མ་ཁ་རྒྱན་གྱགས་སྒྲིབ་ཅན་ནས་ཆེ་བུ་མཆོར་བ་བཅས་པ་སྐྱོ་གས་
 ཡོད། དེ་ནས་སྒྲུབ་མཁོ་བརྒྱུད་མར་ཕྱིན་ན་བསམ་ཡས་ཀྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་བྲག་དམར་
 མཁོན་བཟང་དུ་བྱི་སྒྲིབ་ལྷུ་བཅན་འབྱུངས་པའི་གྲུ་ལ་དུ་སྐྱེ་ཁང་། བསམ་ཡས་
 ཀྱི་ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ། བསམ་ཡས་རྗེ་དུ་མངའ་བདག་ཉི་ཉེ་མའོད་ཟེར་གྱིས་
 གཏེར་བྱེད་གྱུ་རུ་མཆོ་སྐྱེས་དེ་རྗེའི་སྐྱེ་ཁང་བྱེད་ཅན་དང་། གྲུང་ཐང་ལ་ཁར་སྒྲིབ་
 དཔོན་ཆེན་པོའི་ཞབས་རྗེས་ངོ་མཆོར་བ། ཏེས་པོ་རི་རྩེ་ར་ལྷ་བསང་ཁང་སྐྱོ་གས་
 ཡོད།།

ལྷ་ བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་།
 དེ་ནི་པོད་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་སྒྲིབ་ཁ་ས་ཁུལ་གྲན་རྗེ་དང་ཁོངས་སུ་ཡོད། དུས་རབས་
 བརྒྱུད་པའི་ནང་པོད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་བྱི་སྒྲིབ་ལྷུ་བཅན་གྱིས། མཁོན་ཆེན་
 རྗེ་རྗེ་ས་ཏུ་དང་། ལོ་རྒྱུན་གྱི་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྒྱ་འབྱུང་གནས་པོད་དུ་གདན་
 དངས། རྒྱ་གར་ལོ་རྒྱུ་པུ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་དཔེ་བྱས་ནས་བསམ་ཡས་
 དབུ་རྩེ་རིགས་གསུམ་གྱིང་བཞི་གྱིང་ཕྱན་དང་བཅས་པའི་མང་བའོད་། དེ་ནས་

ས་རྒྱལ་ཡར་རྒྱུང་སྐད་པ་ཐོག་དང་། རོ་རྒྱལ་ཏུ་པ་འི་ནས་ཤིང་ན་ལ་དྲངས།
 ཤིང་རྒྱལ་ཤུག་པ་ལ་བྱས་ཏེ། འོག་ཁང་པོད་ཀྱི་ལྷགས་དང་། བར་ཁང་རྒྱ་ནག་
 ལྷགས་། རྟེང་ཁང་རྒྱ་གར་ལྷགས་སུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་དང་། མཐར་
 རྟོར་དུ་སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་ཕྱན་བརྒྱ་གཉིས་ཉི་ཟླ་ཕྱི་ལྷགས་འི་དང་བཅས་པའི་ཚུ་ལ་
 དུ་བཞེངས། དེ་ཡང་ཅིག་ལྷགས་འདུལ་བ་དང་མཐུན། རྒྱུད་རིས་མདོ་སྡེ་དང་
 མཐུན་། ལྷ་ཆོགས་གསང་སྒྲགས་དང་མཐུན་པས་ལྷགས་གསུམ་མི་འགྱུར་ལྷན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་། ཀ་བ་སྟོང་དང་ཅ་གཉིས། རྫོ་མོ་སུམ་རུ་ཅ་
 དུག་། སེལ་བརྒྱ་དང་ཅ་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། དེའི་ཕྱོགས་བཞིར་སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་
 ཕྱན་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུ་ལ་དུ་བཞུགས་པ་ལས། ཤར་སྟོང་རྒྱལ་དག་ཁྱིམ་ཁང་སྒྲིང་། ཤར་
 དབུས་དྲང་པོར་འཇམ་དཔལ་སྒྲིང་། ཤར་སྒྲིང་བད་སྒྲིང་ཆང་མང་སྒྲིང་། རྫོ་
 རྟོད་བདུད་འདུལ་སྒྲགས་པ་སྒྲིང་། རྫོ་དབུས་ལྷུ་པུ་ལའི་སྒྲིང་། རྫོ་སྒྲིང་སྒྲིང་བསྒྲིང་
 རྒྱ་གར་སྒྲིང་། རྒྱབ་སྟོང་ལུང་བསྟན་པའི་རྫོ་སྒྲིང་། རྒྱབ་དབུས་དགའ་སྟོན་བུམ་པ་
 སྒྲིང་། རྒྱབ་སྒྲིང་མིག་ལོ་བསམ་གཏན་སྒྲིང་། བྱང་སྟོང་རིན་ཆེན་སྒྲིང་གས་སྒྲིང་།
 བྱང་དབུས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་བསྒྲིང་སྒྲིང་། བྱང་སྒྲིང་པེ་ཏར་བོད་མཛོད་སྒྲིང་
 དང་། ཡལ་གོང་མཉི་མའི་སྒྲིང་། ཡལ་འོག་མ་ཟླ་བའི་སྒྲིང་། ཟུར་བཞི་ལ་
 མཛོད་རྟེན་ཆེན་པོ་བཞི། ཕྱོགས་བཞིར་མགོན་ཁང་བཞི་བཅས་ལྷགས་འི་གཅིག་
 གི་ནང་དུ་ཡོད། ལྷགས་འི་ལྷ་ཆོགས་མཛོད་རྟེན་སྟོང་ཅ་གཉིས། དེའི་ཕྱོགས་

བཞིར་ཀྱལ་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་བཞི། སྒྲིལ་བཞིའི་མདུན་དུ་དོ་རིང་ཆེན་པོ་བཞི། དོ་རིང་
 གི་སྒྲིང་དུ་བྱངས་ཀྱི་བྱི་མོ་བཞི་དང་བཅས་པ་བཞིངས། སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོས་གཙུག་
 ལག་ཁང་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ལ་རབ་གནས་དུས་གཅིག་ཀྱི་མཛད། བཀྲ་ཤིས་པའི་རྟགས་
 དབུ་ཅེ་རིགས་གསུམ་ལ་མེ་ཏོག་འཕྲོར་བའི་ཆོ། ནང་གི་ལྷ་རྣམས་ཕྱིར་ཕྱེ་བས་
 རས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བསྐྱོར་བ་ལན་གསུམ་མཛད་དེ། སྐར་ཡང་ལྷ་ཁང་ནང་
 དུ་བྱོན། སྒྲིལ་སྐྱུང་རྣམས་ལ་མེ་ཏོག་འཕྲོར་བའི་ཆོ། བྱི་བོ་དང་བྱི་མོ་རྣམས་ཀྱི་
 སྐུ་ལུས་ལ་མེ་དཔུང་འབར་བ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་། གཞན་ཡང་ལྷ་ཁང་རྣམས་འོད་
 ཀྱིས་གང་བ་དང་། དེ་ཞིམ་འབྱུལ་བ། པརྒྱའི་སྒྲོང་བུ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་སོགས་
 རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་བརྒྱ་གསུམ་བྱུང་། དེ་རྗེས་ཆོས་ཀྱལ་ཆེན་པོས་ལོ་པར་རྣམས་
 བསམ་ཡས་དབུ་ཅེ་བར་ཁང་ནང་སྐྱོན་བྱངས་ཏེ། སྒྲིབ་དཔོན་པརྒྱ་འབྱུང་གནས་
 གུང་གྲལ་གྱི་དབུས་སུ་སེང་གའི་བྱི་སུམ་བཅུ་གས་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ། གཡས་
 སུ་སེང་བྱི་ཉིས་བཅུ་གས་སྒྲིང་སྒྲིབ་དཔོན་བེ་མ་ལ་མི་བྲ། གཡོན་དུ་སེང་གའི་བྱི་
 ལག་བཙའི་གདན་སྒྲིང་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཛོ། པརྒྱེད་གཞན་རྣམས་སེང་བྱི་རེའི་
 གདན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བེ་ལོ་ཅན་གདན་སེང་གའི་བྱི་སྒྲིང་
 དང་། ལོ་རྒྱུ་གཞན་རྣམས་དར་གྱི་གཡུ་ཅེའི་གདན་ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་རྣམས་
 ཀྱལ་པོ་ཆེན་པོས་གསེར་གྱི་མཛུལ་དང་སྐྱོན་གཟིགས་མང་པོ་ཕྱུལ་ནས་ཕྱག་འཆའ་
 བསྐྱོར་བ་བྱས་ཏེ་ཀྱག་རྩལ་དུ་བཞུགས་པའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་བོད་དུ་བསྐྱུར་བར་

ལུས་པ་ལྟར། སྒྲ་བསྐྱར་ཀྱུ་གར་སྒྲིང་དུ་མཛོད་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཚེས་དུ་མ་ཀྱུ་གར་དང་།
ཨོ་ཀྱན་དང་། ཟ་ཏོར་དང་། ཁ་ཆེ་དང་། སིང་ལ་དང་། ཀྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་ཡོད་
པ་ནམས་བསྐྱར་ནས་སངས་ཀྱིས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་མ་ཤར་བ་ལྟར་མཛད་པའི་བོད་
ཀྱི་དགོན་གནས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན།

༥ སྒྲ་བ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཡང་དབུ་གནས་ཀྱི་བྲག་ཕུག་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་མཆོན།
ཡང་ལེ་བོད་ཀྱི་བྲག་ཕུག ཨ་སུ་ར་ཡི་བྲག་ཕུག རྟག་ཚང་སང་གི་ཕུག མེ་ཆོར་
གཉན་གྱི་ཕུག འདབ་བརྒྱད་དབང་གི་ཕུག ཡེར་པ་རྩ་བའི་ཕུག མཆོམས་ཕུ་
གསང་བའི་བྲག་ཕུག ཡར་རྒྱངས་ཤེལ་གྱི་ཕུག་བཅས་བལ་བོད་གཉིས་ཀར་བཞུགས་
ཤིང་། བྱེ་བྲག་བོད་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་གོང་གི་བྱེ་མ་ལྗེའི་སྤེང་དུ། མཁར་ཆུ་དཔལ་
གྱི་ཕུག ཆུ་བོ་རའི་ཕུག ཤམས་པོའི་གངས་ཕུག་དང་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའང་ཡོད།

༦ ཡར་རྒྱང་རྟེན་གསུམ་གནས་གསུམ་གྱི་སྐོར།

དེ་ལ་གནས་གསུམ་ནི་ཡུལ་བུ་སྒང་། ཁ་འབྲུག། བྱ་ས་ལྟ་ཁང་། རྟེན་གསུམ་
ནི། རྟག་སྐྱུན་འབུམ་པ། དགོན་ཐང་འབུམ་པ། ཆེ་ཆུ་འབུམ་པ། ཕུག་གསུམ་
ནི། ཤེལ་བྲག་ཕུག བེ་རོ་ཕུག རས་ཆུང་ཕུག་བཅས་སུ་གྲགས་པ་ལས། ཅེ་
ཐང་ནས་ཡར་རྒྱང་ཁག་གྱེན་དེ་དུ་ཕྱིན་པ་ན་དཔལ་གཡུ་རུ་ཁ་འབྲུག་བྲག་ཤིས་
བུམས་སྒྲོམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་མཛུལ། དེ་དང་ཉེ་བར་ནམ་ཀྱལ་ལྟ་ཁང་ཞེས་
པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་བསྟན་ཏྲོགས་བསྐྱབ་ས་དེ་ཡིན། ཁ་འབྲུག་ནས་གྱེན་དུ་ཕྱིན་པ་

བོད་ཆོས་ལྟན་གྱི་ཞིང་དུ་མཁར་གྱི་ཐོག་མར་གྲགས་པ། ཆོས་རྒྱལ་ཐོ་ཐོ་རི་གཙན་
 བཅན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཡུམ་བུ་ཟླ་སྤང་ཡོད། དེ་དང་ཉེ་བར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་
 ཏུ་དུའི་སྤྱན་གཡོན་པ་བཞུགས་པར་གྲགས་པའི་རྟག་སྤྱན་འབུམ་པ། འདིའི་ཡུར་
 ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ་གངས་ཀྱི་ར་བ་ཞེས་འབྲོག་མི་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་མོ་སྐྱབ་པའི་
 གནས་སོགས་ཡོད། རྟག་སྤྱན་འབུམ་པ་ནས་མར་འོང་སར་དགོན་ཐང་འབུམ་པ་
 དང་རས་རྒྱུང་ཡུག་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་བརྒྱད་དུ་ཡར་རྒྱང་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཡུག་
 ཏུ་གྲགས་པའི་སྐྱབ་གནས་ཆེན་པོར་རང་བྱོན་གྱི་རྣམ་པ་མང་པོས་རྒྱན་པ། གཡམས་
 རྫོང་མགོན་པོ་ནག་པོ། དབུས་ཀྱི་རི་ཀྱི་རི་རྫོང་། གཡོན་པར་ཤེལ་ཡུག་རྫོང་སྟེ་
 རྒྱུ་རི་ཕྱེ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལ། དབུས་རི་ནས་ཕྱེ་བརྒྱུ་རྒྱུ་སྐབས་གཡམས་ཕྱོགས་
 སུ་མཆོ་རྒྱལ་སྐྱབ་ཡུག་ དབུས་རིའི་ཕྱེ་ར་བསམ་འགྲུབ་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཡུག་སྐྱབ་ཡུག་
 རང་བྱོན་ཅན་ཡོད། ཤེལ་བྲག་ནས་མར་བབ་སར་བཅན་ཐང་གཡུ་ཡི་ལྷ་ཁང་དང་
 ཉེ་བར་ཅོག་རི་ཆོ་རྒྱུ་འབུམ་པ་ཞེས་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་སྐབས་སུ་ཆོ་རྒྱུ་དངོས་སུ་འབབ་
 པ་ཡོད། འདིའི་རྒྱུ་རི་བཅང་ཐང་ལྷ་རི་ཞེས་པའི་ཕྱེ་ར་རུ་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་ཆོས་
 རྒྱལ་གཙའ་བྲི་བཅན་པོ་དང་པོ་བབ་ས་ཡིན་པར་གསུངས།

ལྷ་གཡོ་རུ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོར།

སྤྱིར་བསམ་ཡས་ཕྱོགས་ལ་གཡོ་རུ་བྱང་རྒྱུད་ཅེས་གྲགས། གཅང་པོ་གྱེན་དེད་
 དུ་ཕྱིན་ན་ངོ་མཆར་དོའི་མཆོད་རྟེན་རྣམ་པ་ལྟ། དེ་ནས་སྐྱགས་ཀྱི་མདར་ཡེ་ཤེས་

མཆོ་ཀྱལ་སྐྱེ་འབྱུངས་སའི་སྒྲ་མཆོ། གྲུབ་ཆེན་མེ་ལོང་དྲེ་རྩེ་སྐྱེ་བ་གནས་ངར་
 ཡུག། ཨོ་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེ་འེ་སྐྱེ་བ་གནས་ཇོང་ཁམ་ཡུག་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡུག་མང་པོ་
 ཡོད། སྐྱགས་མདའ་ནས་གཙང་པོ་བྱེན་བརྒྱད་དུ་རིམ་པར་བྱབ་བརྟན་དྲི་རྩེ་བྲག་
 ཡར་སྟོང་བྲག་ལའི་སྟོང་དུ་པན་ཏེ་ཏ་རྩུ་ཏིའི་གདན་ས་དང་སྟོང་སྟོན་པོ་རི་ཞེས་གྲགས་
 པ་ཡོད་གསུངས། བསམ་ཡས་མཆིམས་ལུའི་ཀྱབ་ཀྱི་ལུང་པ་སྟོ་བོ་དོན་སྟོང་གི་
 ཡུར་མཆོད་རྟེན་བཀྲ་ཤིས་འོད་འབར་དུ་གྲགས་པའི་བྱེན་རྩལ་ས་ཅན་དེ་ཡོད། དེ་
 ནས་མར་བྱེན་པན་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་འེ་བཞུགས་གནས་བཀྲ་ཤིས་དྲོ་ཁ་དང་། དེ་ནས་
 མར་བྱེན་པན་འགྲོ་མགོན་ལག་མོ་གྲུབ་པའི་གདན་ས་མཐེལ་ཞེས་གྲགས་པ་དེ་ཡོད།
 དེའི་འོག་ཏུ་བྱངས་རི་མཁར་དམར་ཞེས་མ་གཅིག་ལ་བ་སྟོན་གྱི་གདན་ས། དེ་ནས་
 བར་དུ་ཞག་གཉིས་གསུམ་གྱི་སར་སྟོ་བོ་དོན་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་བ་གནས་འགལ་ཡུག་དང་།
 རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་འེ་སྐྱེ་བ་གནས་མང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས།

ལྷ་གཞི་སྟོང་ཏི་སྟོ།

གནས་དེར་མཁའ་འགྲོ་ཡི་ཤེས་མཆོ་ཀྱལ་ལ་ཇོགས་པ་ཆེན་པོ་མཁའ་འགྲོ་སྟོང་ཐེག་
 གསུངས་ནས་ཇོགས་པ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ངོ་སྟོན་པའི་གནས་ཡིན།
 དེ་ནི་བྲག་དཀར་སྟོན་འདྲེས་པ་གཡས་བྱངས་མདོག་དཔལ་རིའི་ཆགས་རྩུ་ལ། གཡོན་
 བཀའ་བརྒྱད་སྒྲ་མདང་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོའི་བྲག་རི། ཡུག་འབྲེག་ལུང་འཕྲོ་བའམ་
 བཀའ་ཆོས་རྩུགས་སར། གཡས་ཀྱི་བྲག་ངོས་སུ་གུ་རུའི་སྐྱེ་རྩེ་སྟོང་དང་། འོག་

ཆོགས་བདག་སྒྲུང་སྒྲུང་ཕྱིན་ཡོད། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་མཁའ་འགྲོ་སྤྱིང་ཐིག་
གསུངས་པའི་གནས་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་ཁང་ཆེན་མོ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལ་
བདུན་བཅུགས་པའི་གནས། ཆེ་རིང་མཆེད་ལྗེའི་བྲག་ལྷ། ལྷུང་སྒྲེད་ན་རྟ་མགོན་
ལྷག་དེ། ཕྱིར་ལོག་ནས་གཡས་ངོས་བྲག་རི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུངས་པ་ཀུན་གཟིགས་ཤེས་
རབ་འོད་ཟེར་གྱི་གཏེར་གནས་བཅས་ཞག་གཟིག་གིས་འཁོར་ཅམ་ཡོད་པར་
གསུངས་ཏེ། །

༥ ཟངས་ཡག་ནམ་མཁའ་བྲག་

བྲག་རི་ལག་སྤོར་བཀྲམ་པ་འདྲ་བའི་རྒྱབ་ཀྱི་བྲག་རི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་
ལྷག་དང་། རྟེན་དུ་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོབ་ལྷག་ བྲག་ངོས་ནམས་
སུ་གཏེར་རྟགས་དང་། གཏེར་སྒྲོ་མང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ དཔལ་ཆེན་ཁུ་བོ་རི།

ལྷ་ས་གོང་ཁྲེར་གྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་སུ་རྟ་ལམ་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་སར། ལྷོ་ཁ་གོང་དཀར་
རྫོང་ཁོངས་སུ་ཡོད། ཁུ་ལ་པོ་བྲི་སྤང་སྤེ་བཅན་གྱི་སྐབས་གནས་འདིར་གྲུབ་པ་ཐོབ་
པའི་སྐྱེས་བུ་མང་པོ་བྱུང་། གྲུབ་ཆེན་ཐང་རྟོང་ཁུ་ལ་པོ་ཡང་གནས་འདིར་ཡུན་
རིང་བཅུགས་ཤིང་། རི་བོ་དེའི་འོག་ཏུ་གྲུབ་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ཕྱགས་
བམ་དེ། བམ་ཁང་ནང་དུ་ཕྱགས་ཐག་མའི་དཔུང་པ་ཅམ་བཞི་སྒྲེལ་དུ་ཡོད་པས། ཕྱགས་
བམ་ཁུ་བོ་རི་ཡང་བཞེད། རིའི་ཕྱོད་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་ལྷག་ནམ་མཁའ་
ལྗོངས་སྒྲོབ་གནས་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ ཕ་བོང་ཁའམ་སྐྱུ་མཁར་མ་རུ་ནི།

སྒྲ་སའི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་བྱང་ངོས་སྤྱི་ལེ་བརྒྱད་ཅམ་གྱི་ས་ན་ཡོད། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལ་
སྤྱང་བཙན་སྐམ་པོའི་བྱགས་བཞེད་བཞིན། རྟེན་ཏུ་ཆེ་བའི་དོ་རུས་སྤྱི་ལེ་མི་དབྱེ་བས་
ཅན་གྱི་སྤྱང་དུ་གནའ་རབས་འཇུགས་སྐྱུ་ན་གྱི་བྱང་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་བཞེད་སྟེ། དེ་
ནས་རིང་པོ་མ་སོང་བར་བྱུ་མི་སམ་གྱི་ཏ་ཀྱག་ར་ནས་ཕེབས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་
ཐོག་མར་མཛད། ཡེ་གེ་དུག་མའི་གཟུངས་སྤྱོད་དཔོན་ཉིད་ནས་ཐོག་མར་བྲིས་
པ་ཀྱི་ལ་པོ་ལ་གཟེགས་ཕྱད་དུ་ཕུལ་བ་དེ་དོ་བཞོས་སུ་མཛད་པ་ད་ཆར་ཕ་བོང་ཁའི་
རིགས་གསུམ་ལྟ་ཁང་དུ་ཞུགས། ཀྱི་ལ་སྤོན་ནམས་པོ་བྱང་འདིར་བཞུགས་ནས་
ལོ་མང་རིང་ཡི་གེ་དང་རིག་གནས་ཀྱན་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས། ཆོས་ཀྱི་ལ་ཆེན་
པོས་བཞུགས་འདི་ནས་མི་ཆོས་ལ་ཚུང་མའི་ཕྱུ་ལ་བོད་དེ་བོད་འབངས་ནམས་

ཆོས་ལ་བསྐྱུལ། སྤྱན་རས་གཟེགས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག་སོགས་བསྐྱུར། ལྟ་
མདོ་གསུམ་དང་། ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་བསྟན་བཙུགས་བརྒྱད་བཙུམས། ཆོས་ཀྱི་ལ་
བྱི་སྤྱང་སྤྱུ་བཙན་བར་དུ་གསང་སྤྱགས་ཟབ་མོའི་སྤྱོད་རྫོགས་ལ་ཉམས་ལེན་མཛད་
པའི་སྤྱགས་འཆང་མང་པོ་བྱུང་། བྱང་པར་བོད་རྩེ་བྱི་སྤྱང་སྤྱུ་བཙན་གྱི་སྐབས་
སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་གནས་འདིར་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱེ་ཆགས། དེ་ནས་
ཆོས་བྲིམས་དང་ཀྱི་ལ་བྲིམས་གཉིས་ཀྱང་ར་ནས། མངའ་བདག་བྱི་ར་ལ་བར་མདོ་
སྤྱགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མད་དུ་བྱུང་བ་དར་ཀྱས་ཆེ་བར་བྱུང་། ལྷང་དར་མས་སངས་
ཀྱིས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྐབས་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་གནས་འདིའི་དགེ་འདུན་ནམས་ཕྱིར་སྤྱད།

སྐྱེ་མཁའ་རྒྱུད་མེར་བསྐྱེད་གསུམ། དེ་རྗེས་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 ཆེན་པོ་བྲག་དཀར་བས་ཆོས་བརྩུ་ཡུང་དུ་སྐྱབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད། སློབ་མའི་ཆོག་གསུམ་
 མང་དུ་འདུས་པས་སྤར་གྱི་པོ་བྲང་གི་ཤུལ་དུ་འདུ་ཁང་ཉེས་ཐོག་ཅན་ཞེས་བཞེངས་
 ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བརྩུ་གསུམ་ནས་རབ་བྱུང་གིས་བྱུང་པར་མཛད། དེ་ནས་
 རིམ་བཞིན་བཀའ་གདམས་པའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མས་གདན་ས་གནང་། དེ་རྗེས་
 འགྲོ་མགོན་ཆོས་ཀྱལ་འཕགས་པས་ཞིག་གསོ་དང་། ཀྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོས་
 བོད་ཡོངས་ལ་ལུགས་གཉིས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་བའི་སྐབས། གནས་དེར་པོ་བྲང་
 གསུམ་ཐོག་ཅན་སོགས་བཞེངས་ཤིང་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡུན་རིང་གནང་། ཕ་བོད་གི་
 བྱང་ངོས་སུ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་བརྒྱན་རང་བྱུང་དང་། སྤྱན་
 རས་གཟིགས་ཀྱི་དོ་སྐྱོ་སོགས་སྐྱབ་པ་སྤྱང་བྲག་སྟེན་དུ་མད་ལྷ་རྣམས་མཛུགས་ཀྱི་ཡོད།
 པོ་བྲང་དངོས་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཙམ་ལས་མ་མཆིས་ཀྱང་། དོན་གསུམ་རུ་སྤྱལ་མའི་དབྱེ་བས་
 ཅན་དེ་ཡོད་པས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རིམ་བྱུང་བ་མཛོད་ཐུབ་པར་མཁན་དབང་དུང་དཀར་
 བྲིན་ལས་ཀྱིས་གསུངས། ཀྱས་པར་གཞན་ལས་མཁྱེན་པར་འཆོལ།

༥ སྤོ་བོ་བྲངས་མདོག་དཔལ་རིའི་གནས།

བོད་མདོ་ཁམས་སུ་མཛོང་གི་ཉེ་འདབས་བྲངས་མདོག་དཔལ་རིའི་ཞེས་གནས་ཀྱི་བོ་དང་
པ་ཕུན་སུ་མ་ཆོག་གསེང་། ཨོ་ཀྱན་ཡུལ་དང་བྱིན་རྒྱལ་མཉམ་པ། རྣམ་འདྲེན་
བཞི་པ་ཤུག་ཀྱི་རིམ་ལྟེན་ཉེ་འདབས་ཅན་དུ་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་ས་
པའི་ཆོ་ཀྱན་དག་འཛོལ་འདི་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྡོང་ས། དཔག་ཆད་
དུ་མ་འདས་པའི་སར་གནས་མཆོག་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། ལས་ཅན་སྒྲིན་ཅིང་
གྲོལ་བའི་རི་བོ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། སྤོ་བོ་དཔོན་ཆེན་པོའི་རྗེས་འབྲང་
མཁར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་མཆོ་ཀྱལ་ལ། སྤོ་བོ་དཔོན་ཆེན་པོས། མདོ་ཁམས་ཆགས་
པའི་ས་ཡི་ལྷ་བ་ལམ་ པར་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་མཆོག་ཡོད་ རི་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོའི་པོ་བྲང་ཡིན་ ཅེ་ན་བཅོམ་ལྡན་བདེ་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞུགས་ བར་
ན་ཞི་བའི་ལྷ་ཆོག་ས་དཔག་མེད་དང་ དེ་བཞིན་སྒྲོ་ན་ཀྱས་པ་རྒྱ་བན་དབང་ བྱང་
ན་དུག་པོ་ལྷ་ཆོག་ས་བསམ་མི་ཁྱབ་ ཨོ་ཀྱན་ང་ཡང་བྲག་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་ སྤྱི་
ཡི་རང་བྱིན་རྣམ་གྲངས་བཅོད་ལས་འདས་ གསུང་ཡིག་འབྲུ་དུག་ལྷ་ཆོག་ས་གྲངས་
མེད་བཞུགས་ ཐུགས་རྗེ་རང་བྱིན་མཆོད་རྟེན་བྲག་ལ་བཞུགས་ མཁའ་འགྲོ་
སྒྲིན་ཕུང་བཞིན་དུ་འདུ་བའི་གནས་ སྐལ་བ་ཅན་གྱི་སྤྲིག་སྒྲིབ་སྤྱང་བའི་གནས་
རི་བོ་པར་ཅན་ལགས་ལ་བའདེབས་ ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་རིག་འཛིན་འཇའ་
ཆོན་སྡོང་པོ་དང་། ཨོ་ཀྱན་ལས་འཕྲོ་སྡོང་པ་སོགས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་

གནས་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་དེའི་ཤར་གྱི་སྒོ་སྤང་ཚུ་ལེན་རི་བཀྲ། ལྷོ་ཡི་སྒོ་སྤང་
 རྟེན་གྱི་ལོ། རུབ་གྱི་སྒོ་སྤང་མཆོད་རྟེན་མཐོང་བ་རང་གྱི་ལ། བྱང་གི་སྒོ་སྤང་
 ཡི་གེ་འབྲུ་དུག་བཅས་ཡིན། གནས་དེ་ལ་ཨོ་ཀྱན་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་རྩེས་སོགས་རང་
 སྤྱོན་མང་པོ་དང་། སྐྱབ་ཕུག་ སྤྱུ་ཀྱུ་ལ་མཆོན་གྱི་ཕུག་བྲིས་འབྲུ་དུག་ངོ་མཆར་
 ཅན་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཀྱུ་བཟའ་འུན་གྱིང་གོ་རྟོ་བོད་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཀྱང་
 རི་འདི་ལ་ཐལ་མོ་སྐྱེ་བོར་བཀོད་དེ། ངོ་མཆར་ཆེའོ་ཐུགས་རྟེན་ཆེན་པོའི་གནས།
 །བྱོན་ཕུང་པོའི་རི་དང་གཉིས་སུ་མེད། །ཕུག་གཅིག་འཆ་ལ་ན་སྒོ་གསུམ་སྡིག་
 པ་དག་ སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་འགའ་བཞེངས་པར་སྟོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 ནས་བསྟོད་པ་བརྗོད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ།།

ལྷོ་ཆོས་ཀྱུ་ལ་ཆེན་པོ་ལ་གདམས་པའི་གནས་ཀྱི་སྒོར།

ཡང་རྫོང་མཆོམས་ཕུ་མཁར་ཚུ་གེལ་བྲག་དང་། མོན་ཁ་ནི་རིང་སྟག་ཆང་སེང་
 གེ་ཕུག་། ཤམ་པོ་གངས་དང་བྲག་དམར་གཡའ་མ་ལུང་། འདི་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་
 པརྒྱས་སྐྱབ་པ་བྱས་། ཡང་དབེན་བྲག་ཕུག་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། ཤར་ཕྱོགས་
 ཙུ་རི་གངས་ཀྱི་ར་བ་དང་། ལྷོ་ཕྱོགས་བལ་ཡུལ་གངས་ཀྱི་ར་བ་དང་། རུབ་ཕྱོགས་
 རྟེ་སེ་གངས་ཀྱི་ར་བ་དང་། བྱང་ཕྱོགས་གནོད་སྐྱོན་གངས་ཀྱི་ར་བ་བཞི་། པརྒྱ་
 འབྲུང་གནས་སྐྱབ་གནས་གངས་ཆེན་བཞི་། འདི་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱབ་པ་སུས་བྱས་

པམ་ མཆོག་དང་ཐུན་མིང་དངོས་གྲུབ་ཕྱར་དུ་ཐོབ་ཅེས་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་
 སྐྱབ་རང་བཞིན་འདུ་བའི་གནས་སྐྱེ་ཡི་དཔེན་གནས་སྒྲགས་ཀྱི་ཡང་རྫོང་ཡིན་
 གསུང་གི་དཔེན་གནས་བསམ་ཡས་མཆིམས་ཕུ་སྟེ་ ཐུགས་ཀྱི་དཔེན་གནས་སྟོ་
 བྲག་མཁར་ཚུ་ཡིན་ ཡོན་ཏན་དཔེན་གནས་ཡར་རྒྱངས་ཤེལ་བྲག་ཕུག་ ཐེན་
 ལས་དཔེན་གནས་མིན་ཁ་སང་གོ་རྫོང་ བྱད་པར་ཡར་རྒྱངས་ཤེལ་བྲག་མཆིམས་
 ཕུ་གཉིས་ རྒྱ་གར་དུར་བྱིད་བསེལ་བའི་ཆལ་དང་མཉམ་ ལུང་ལྷ་སྒྲིང་གཅིག་
 རྫོངས་གསུམ་གངས་ཉི་ཤུ་ ཞེས་དང་། དབུས་ན་གངས་ཀྱི་ཟབ་བུ་ལུང་ ཤར་
 ན་གོང་གི་རྫོན་པ་ལུང་ རྫོ་ན་མིན་གྱི་སྤེལ་བཅན་ལུང་ རུབ་ན་འགོས་ཀྱི་ཕག་
 རི་ལུང་ བྱང་ན་སྒྲིད་ཀྱི་གྲོ་མོ་ལུང་ ཤར་རྫོ་མཆོམས་ན་པར་སྒྲིང་ རྫོ་རུབ་
 མཆོམས་ན་འབྲས་མོ་རྫོངས་ བྱང་ཤར་མཆོམས་ན་ལུང་གསུམ་རྫོངས་ ཞེས་
 དང་། ཐང་ལྷ་གངས་ ཉི་སེ་གངས་ མ་མཁའ་གངས་ བུ་ལེ་གངས་ འེ་དེ་
 གྲུང་རྒྱལ་གངས་ ཤམ་པོ་གངས་ མཁའ་རི་གངས་ ལྷ་ཚོད་གངས་ ཐོ་མ་
 གངས་ རྫོ་རྫོ་གངས་ རྫོ་མོ་ཁ་རག་གངས་ ཏེ་གང་བཟང་གངས་ རྩ་འདུད་
 གངས་ ལ་ཕྱི་གངས་ ཆེ་རིང་གངས་ ཉི་གྲོ་གངས་ གསལ་རྫོ་གངས་ ལྷ་རི་
 གངས་ རྩ་རི་གངས་ ང་ལ་གངས་ ང་ཡིས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པའི་གནས་
 ཆེན་དུ་བྱད་པར་འཕགས་པའི་སྐྱབ་གནས་དེ་ཀྱན་ཡིན་ དེ་ལས་གང་ཟག་རབ་འབྱེང་
 ཐ་མ་གསུམ་ གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་ཀྱིས་བསྟེན་པ་ལ་ བསམ་ཡས་མཆིམས་

ཡུལ་ར་རྒྱུང་ས་ཤེལ་བྲག་ཕྱག་ཤིང་ཡེར་པ་རྒྱུ་བ་ཕྱག་གི་གནས་འདི་གསུམ་མཁོ་སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་
 ཡས་ཁྲ་འབྲུག་གཞུག་ལག་ཁང་། ཟུང་འདུག་དཔེ་གནས་ཆེན་པོ་རྒྱུ་བ་པའི་གནས་
 ཞིང་མཆོག་དམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེ་ལས་མེད་པའི་འདི་གསུམ་གནས་ལ་མཆོག་ཐུན་གང་རྒྱུ་བ་
 པ་། རྒྱུ་བ་པ་བྱས་ན་མི་འགྲུབ་གང་ཡང་མེད་པའི་གནས་འབྲེལ་ཙམ་ཡང་རིག་འཛིན་
 གལ་ལ་འཁོད་པའི་ཡུང་པོ་བར་ནས་མཁའ་སྤྱོད་གནས་སུ་འགྲོ་པའི་ཁྱད་པར་ཡེར་རྒྱུང་ས་
 ཤེལ་གྱི་བྲག་ཕྱག་ནི་། བདུན་ཅི་སྒྲུབ་རྒྱུ་བ་བྱ་བའི་གནས་ཡིན་པས་། གསང་སྤྲུག་ས་
 མཐར་ཕྱིན་ཨོ་ཀུན་ཡུལ་ལྟ་བུ་། ཡེར་པ་ཆེན་རྒྱུ་བ་ཁང་བྲག་ཕྱག་ཁྱད་འཕགས་པོ་དེ་
 ཞི་ཁྲི་ཀུལ་བའི་ཞིང་ཁམས་ནམས་ཀྱང་བཞུགས་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། ཤེལ་གྱི་བྲག་
 དང་མཆོམས་ཕུ་ཡེར་པ་གསུམ་པའི་འདི་གསུམ་དག་གི་བར་ཀྱི་འགྲུར་ཐོབ་པའི་གནས་
 ཟས་གོས་མཐུན་ཀྱིན་ཆོག་གས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཕུལ་པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱུར་ཀུལ་ཐོབ་ནས་འོག་
 མེན་ཏུ་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྲུར་པའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་།

༣ གངས་ཟིན་པོ་ཆེ།

བོད་གངས་ལྗོངས་སྟོད་མངའ་རིས་སྤྱ་རྩེངས་ལྗོངས་ཏུ་ཡོད། མཐོ་ཆད་རྒྱ་མཚོ་ལོ་
 རིས་ལས་སྤྱ་བྱ་ཏུ་གསྟོང་བདུན་བརྒྱ་བརྒྱ་བཞི་ཡོད་པ་གསུངས། མདོ་སྡེ་ལས།
 རི་ནག་པོ་གར་མཁན་གསུམ་གཤེན་ནས་སྤྱ་ལེན་པ་འདྲ་བ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་
 འདས་པ་ནི་ཏི་མེ་ལོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་
 གི་ཡུལ་གྱི་དབུས། རྒྱ་གར་ནི་རྩི་གདན་འདི་ནས། རི་བརྒྱད་ནག་པོ་དགུ་འདས་

པར་། །གངས་རི་ཆེན་པོ་དེ་སེལ་པོད། །དེ་ཡི་ཕ་རོལ་སྤྲོས་ངད་ལྗན། །ཚུ་རོལ་
 མ་དྲོས་མཆོ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། སྤྲོབ་དཔོན་སངས་ཀྱས་གསང་བ་ལ་རྩེ་
 བཅུན་སྤྲོལ་མའི་ཞལ་ནས། །རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱོད་རི་ཁབ་ཅན་གྱི་གངས་དེ་སེར་སྒྲིམས་
 ཞིག་དང་འདྲོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བོད་
 ཀྱི་རི་བོ་དེ་སེར་བྱོན་ནས་སྤྲུབ་པ་མཛད་པས་ཡོག་དེ་རྩེ་དབྱེངས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱུ་མས་ཞལ་
 གཟེགས་ཤིང་དངོས་གྲུབ་བརྟེས། ཡི་དམ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་མི་དང་མི་
 ལབ་པ་ལྟར་གྱུར་པའི་གནས་དེ་ནི། །འཇམ་བུ་སྒྲིང་གི་ལྷ་བ་ཚུ་བོ་བཞི་འདུས་ཀྱི་
 མགོ་བོ་གངས་རི་ཆེན་པོ་དེ་སེལ་ཞེས་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་རྩེ་བཅུན་མི་
 ལ་རས་པའི་ཞལ་ནས། །གངས་དཀར་དེ་སེལ་སྐད་པོ་ཆེ།

སྤྲོན་སངས་ཀྱས་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི།

རི་བོ་གངས་ཅན་བྱ་བ་ཡིན།

དེ་མཐའ་བྲག་གིས་བསྐྱར་བ་དེ།

དག་བཅོམ་རྒྱུ་བཞུགས་གནས་ཡིན།

དེ་མཐའ་སྤང་གིས་བརྒྱན་པ་དེ།

ལྷ་ཕྱན་རྒྱུ་བཞུགས་གནས་ཡིན།

།ཅིས་སོགས་དེ་རྩེ་ལུང་གིས་བསྐྲགས་པ་ལྟར། །དུས་གསུམ་ཀྱལ་བ་ཀྱན་ཀྱི་ཕྱིན་
 ལས་ཀྱི་རྒྱུ་རོལ་གདུག་པ་ཅན་རྒྱུ་ལ་བར་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་

དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་དང་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་ལྷ་ཆོག་གས་རྣམས་ཀྱིས། དྲག་པོ་འཛིག་གས་
ཕྱེད་འཁོར་དང་བཅས་པ་བརྟུལ་ཏེ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་ལྷ་དྲུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་
པའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། འཕགས་པ་དགའ་བའི་བཤེས་གཉིན་
གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཡན་ལག་འབྱུང་འཁོར་དག་བཅོམ་
པ་སྟོང་དང་སུམ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་བྱུག་ཏུ་བཞུགས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཉམ་
མེད་ཇོ་བོ་རྗེས་ཏི་མའི་གངས་ནས་གནས་བརྟན་རྣམས་གདུགས་ཆོད་ཀྱི་གོ་བ་དུང་
པ་དངོས་སུ་གསན་པ་གསུངས། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་དག་བཅོམ་ལྷ་བརྒྱ་དང་
བཅས་ཀྱི་གར་ནས། བྱ་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན་ནམ་མཁའ་ནས་འཕྱར་ཏེ། ཏི་
མའི་རྒྱལ་པོ་ཕྱགས་དགྲིལ་འཁོར་སྟོང་ཞེས་པའི་བྲག་སྟོང་དུ་བབས་ནས་ཏི་མའི་ཕྱགས་
བཞི་ལ་ཞབས་རྗེས་རེ་བཞག་པར་ཏི་མེ་མི་འགྱུར་བའི་གཟེར་བཞི་ཞེས་གྲགས། རྒྱལ་
ཕྱགས་མི་འགྱུར་བའི་གཟེར་སྟོན་པའི་ཞབས་རྗེས་ལ་དག་བཅོམ་པ་ལྷ་བརྒྱའི་ཞབས་
རྗེས་ཀྱིས་སྐྱོར་བ་ཡོད། མདུན་གྱི་བྲག་སྟོང་དུ་བཞུགས་ནས་སྐུ་མ་དྲོས་པ་ལ་ཆོས་
གསུངས་པས་བྲག་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྱི་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། ལང་ཀ་
ཕུ་རང་གི་རི་རྩེར་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མཛོད་གསུངས་པ་སོགས་གནས་དང་ས་
གཞི་ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཛད། གསང་སྤྲུགས་ཆོས་ཀྱི་ཕུག་པ་
ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྐུ་བ་ཕུག་དང་། སྐུ་བ་ཁྱུ་ ཕུག་
ཞབས་ཀྱི་རྗེས་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕུག་རྗེ་བརྩུན་མི་ལ་རས་

པའི་སྐྱབ་ཕུག་དང་ཕུག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་ངོ་མཚར་བ་མང་པོ་མཇུག་པོ་ཡིད། གཞན་
ཡང་དམ་པ་དུ་མའི་སྐྱབ་ཕུག་དང་ཞབས་རྗེས། ལྷ་སྐྱུ་ཡིག་འབྲུ་སྟགས་ལས་དང་
སྐལ་བ་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་མིག་གི་དགའ་སྟོན་དུ་གྱུར་བཞིན་པ་ལགས་ན་རྒྱས་པ་
གངས་དཀར་ཏི་སེ་དང་མཆོ་མ་དྲོས་པའི་གཏམ་ཞེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱས་ཀྱིས་མཇུག་
པ་དང་། ངག་དབང་འབྲེན་ལས་སྟགས་ཀྱི་གསུངས་ལས་ཞེས་པར་བུའོ།།

༥ མཆོ་མ་དྲོས་པའི་ལོ་རྒྱུས།

དེ་ཡང་སྟོན་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྐྱུག་སྐམ་ཞེས་བྱ་བ་ས་བཅུ་འེ་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞིག་བྱང་ཞིང་། དེ་དུས་ནམ་ཞིག་སྐྱེད་ཆལ་དུ་ཐེབས་པའི་ལམ་ཁར།
ཆ་བ་དང་། ཆ་བ། འཆི་བའི་སྐྱུག་བསྐལ་གཟིགས་པས་བྱགས་སྐྱོ་སྟེ། ལོ་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟས་དང་གོས་དང་ནོར་ལ་སྟགས་པ་ཅི་འདོད་པའི་སྐྱེན་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་མཇུག་པའི་ཆོ་ས་ལ་དོང་ཆེན་པོ་དུ་ནས་དེར་འབྲས་བཙོས་པའི་ཁུ་བ་ནམས་ཐོ་
བ་ལས། ལོ་བཅུ་གཉིས་ལོན་པ་ན་ས་དོང་གང་ནས་མཆོ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ཡང་
མའོན་པ་མཇོད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། དབྱེབས་གྲུ་བཞི་པ། ཆུ་དང་ཞིང་དུ་དཔག་
ཆོད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་ཡིད་པའི་ཆུ་བོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ། མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་
ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་ཆུ་བྱ་དུ་མས་སྐད་སྟན་པོ་སྟོགས་པ། མཆོ་དེའི་འགྲམ་དུ་གིང་
འཇམ་བུ་ཏི་གི་སྟོང་པོ་འབྲས་བུ་རྩ་མ་ཙམ་རོ་མངར་བ་དང་ལྡན་པ། སྐྱེན་པའི་

འབྲས་བུ་མཆོར་ལྷུང་བ་ལས་ངམ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བུང་བ། ཚུའི་རྒྱུན་དང་གིང་ཐོག་
 འཛོམས་པ་ལས་འཇམ་བུའི་ཚུ་བོ་གསེར་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས། མཆོད་ཀྱི་འབྲམ་
 ན་བྲག་གི་གཟུགས་ཐ་དད་པར་ཡོད་པའི་ཁ་ནས་ཚུ་བོ་འབབ་པ་ནི། ཤར་ན་མཆོག་
 ཁ་ནས་ཚུ་བོ་ཕྱུ་དངུལ་གྱི་བྱེ་མ་འདྲན་བཞིན་ཚུ་ཕྱན་ལྷ་བརྒྱད་དང་བཅས་ཏེ། རིམ་
 བཞིན་ལྷ་སའི་སྦྱིད་ཚུ་དང་འདྲེས་ནས་ཡར་ལྷུང་གཙང་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་དྲགས་པོ་
 དང་ཀོང་པོ་བརྒྱད་དེ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་ཨ་སམ་ནས་རྩེ་གོལ་བརྒྱད་རྒྱང་ལ་སྡེ་ཤིང་
 བྱོང་བྱེར་ཏྲ་ཀ་རུ་མ་བྱུ་ཁ་འབབ་དང་འདྲེས་ཏེ་རྩེ་གོལ་མཆོ་ཁྲག་ཏུ་འབབ་ཅིང་མཐར་
 རྒྱ་མཆོར་ཆེན་པོ་ལ་འགྲོ་སྡོམ་བུའི་ཁ་ནས་སེན་རྩུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་བྱེ་
 མ་འདྲན་བཞིན་སྤྱ་རྩེང་ཆོ་དུག་དང་འཁོར་ཆགས། ཞེར། སྡེ་མི། འོམ་ལོ་
 བཅས་བརྒྱད། བལ་ཡུལ་ཇུ་མ་ལང་། ཀར་ན་ལི་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུ་ཏར་
 པར་སྡེ་ཤར་དང་། རྩེ་ཏར་གྱི་གཞུང་ག་ཤགས་ནས་རྩེ་གོལ་བརྒྱད་འབང་ལ་སྡེ་ཤིང་
 ཏྲ་ཀ་ནས་རྩེ་གོལ་མཆོ་ཁྲག་ཏུ་འབབ་པོ། རྒྱབ་སྒྲུང་ཆེན་གྱི་ཁ་ནས་གང་གྲ་གསེར་
 གྱི་བྱེ་མ་འདྲན་བཞིན་བྱེ་ཏ་པུ་རི། རྒྱང་ལུང་། མདའ་བའི་མཐུད་ཟམ། རྩོང་པོ་
 དང་མ་ནང་། མཐོ་ལྗོང་ལྷགས་ཟམ། རྩ་རྩེང་གི་ཡར་འདྲེས་ཀྱི་ལི། རོང་ལྗོངས་
 རྒྱ་ཟམ། སྤྱན་ཟམ་འོབས། སེབ་སྦྱིད་ལ་ཞོལ་ནས་ཁུ་རམ་པུར་དང་། སེམ་
 ལ་དྲི་མ་ཅལ། རྟ་ར་ནང་གལ། པན་འཇབ་ཅན་གྱི་རྟ་ཀྱ། པུ་གི་སེ་ཐུན་གྱི་
 ཤར་རོས་ནས་ཨ་རབ་འབེ་ཨན་མཆོ་ཁྲག་ཏུ་འབབ་པོ། བྱང་སེརྩེའི་ཁ་ནས་སེ་

ཏ་དེ་རྗེ་ལྷོ་མ་འདྲན་བཞིན་པུ་གེ་སེ་ཐུན་གྱི་གྲོང་ཁྱིམ་ལེ་སེ་ལ་མ་ཐུན་ནས་འབབ་
 རྟེ་སྒྲུང་ཆེན་ཁ་འབབ་དང་འདྲེས་ནས་རྒྱ་གར་རྒྱུ་གས་ཨ་རབ་རྟེ་ཨན་མཆོ་ཁྲག་
 ཏུ་བབས་ནས་མཐར་རྒྱ་ཆོ་ཆེན་པོ་ལ་འགྲོ་བར་བཤད། འདི་དག་ནི་གངས་རི་བ་
 ཆོས་དབྱེངས་དེ་རྗེ་ལྷོ་གསུང་ལས་བཏུས་པ་ཡིན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་འཇམ་བུ་ཆུ་
 བོ་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཡེ་ཤེས་སྤྲོན་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་ཚུ་ལ་དང་གནས་
 ཚུ་ལ་གྱི་དབང་དུ་བཤད་པ་ནི་རྩུང་འཐད་པར་མ་མཐོང་སྟེ། ཤིང་འཇམ་བུ་ཏྲི་ཀ་ཤིང་
 སྒྲོང་པོ་ད་ལྟར་མ་དྲོས་པའི་འགྲམ་དུ་མེད་ཀྱང་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་གཞན་ན་དངོས་སུ་
 མཐོང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་སྤྲོན་དུས་སུ་ཤིང་དེ་མེད་པར་ཇི་ལྟར་རྟོགས་རྒྱས། གཞན་
 ཡང་ཤིང་དེའི་འབྲས་བུ་ཆུར་ལྷུང་བ་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་དོ་སྟེ་མན། དངོས་
 པོའི་རྒྱས་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཚུ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པས་རང་གིས་མ་མཐོང་
 བ་ཅམ་གྱིས་གང་ཡང་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་རྒྱས་ཏེ། ད་ལྟར་ཡང་ཤིང་གི་ལོ་མ་དང་
 སེམས་ཅན་དུ་མའི་ལུས་ལྷུང་དོ་ལ་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཤིང་ཐོག་གི་འབྲས་བུ་གསེར་
 དུ་འགྱུར་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡང་མེད་དོ། །མཆོ་འདི་ལ་དཔག་ཆད་ལྔ་
 བརྒྱ་ཡོད་ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་མོད། འོན་ཀྱང་གནས་སྐབས་ས་འོག་ཏུ་འབྱེལ་
 རྒྱས་ཡོད་པ་ལ་དངོས་འཛིན་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ད་ལྟར་དཔག་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་
 མེད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྲོན་དུས་སུ་དཔག་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་མེད་པར་འཛིན་ག་ལ་དགོས།
 དུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དང་གནམ་གཤིས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལས་རི་བོ་དང་མཆོ་དང་མཆོ་བུ་

རྣམས་རིམ་བཞིན་འགྱུར་བ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་འབབ་རྣམས་
 གྱིས་མ་དྲོས་མཆོ་ལ་སྒྲོར་བ་ལན་བདུན་བྱས་ནས་འབབ་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི།
 མཆོ་མ་དྲོས་པ་ལས་རྒྱུད་རིང་དུ་བབས། དེ་ནས་མཆོ་དེའི་གཡས་སུ་ཕྱོགས་པར་
 འཁྱོག་རེ་བྱུང་བ་ལ་སྟན་ངག་གི་སྒྲོ་ནས་ཆོག་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པ་དང་། རྒྱ་བྱན་
 རྒྱ་བྱུས་བསྒྲོར་ཞེས་པའང་ལུང་པ་ཐད་དཔ་ལྔ་བྱུའི་རྒྱ་རེ་དེར་བབས་ཏེ་འདྲེས་
 རྣམ་འགྲོ་བ་ལ་འདོད་དོ་ཞེས་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲོང་ཆེན་པས་གསུངས། དེར་བདག་
 ཅག་གི་སྟོན་པ་འཁོར་དག་བཅོམ་ལྔ་བྱུ་དང་བཅས་པ་ཐེབས་ནས། ལས་ཀྱི་རྒྱ་
 བ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་གསུངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། དེ་བཞིན་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཆེན་པོ་པརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱིན་རྒྱབས་མཛད་དེ། །མ་ཕམ་གཡུ་མཆོ་
 ཏ་ལམ་ཉིན་གཅིག་འཁོར། །རྟ་ན་ཀོ་ཤའི་མཆོ་ནི་འདི་དང་འདྲ། ཡིད་གཞུང་
 དད་པས་སྒྲོར་བ་སུས་བསྒྲོར་བ། །སངས་རྒྱས་གཞན་ནས་བཙལ་དུ་མེད་དེ་འཕྲོ་
 །འདི་བསྒྲོར་མཆོམས་མེད་ལྔ་བྱས་བྱུང་བར་འགྱུར། གཡུ་མཆོར་བཀྱས་འབྱུང་
 བདེ་ཆེན་མཁའ་སྦྱོད་བཞུད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། དད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
 གྱིས་བཏུང་བདང་བྱས་བྱས་ན་མཁའ་སྦྱོད་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྦྱེ་བར་དམ་པ་དུ་མས་གསུངས་
 སོ། །

༥ གངས་མཐོན་མཐིང་རྒྱལ་མོ།

ཡོངས་གྲགས་སུ་ཇོ་མོ་གླང་མར་བཞེད་པ། ཡུལ་ནི་གུ་རུ་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་དུ་
ཕ་རིར་གྲགས་ཤིང་གངས་རི་རྩེ་ལྔ་པ་ཆེ་རིང་མཆོད་ལྗེའི་གནས། སྤོན་རྩེ་བཙུན་
མི་ལ་རས་པ་དེ་ཉིད་ཚུ་བོ་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམ་ཞིང་བཞུགས་
པའི་ཆོ། རྣང་སྤྲིད་གྱི་ལྷ་འདྲེ་མ་ལུས་པ་འདུས་ཏེ། ས་གཡོ་བ་དང་གནམ་འགྱུར་
བ་སོགས་ཆོ་འཕུལ་སྒྲ་ཆོགས་སྤོན་དུ་བྱུང་བ་ལ། གཞིའི་གནས་ལུགས་གྱི་ངང་
དུ་བྱུགས་མཉམ་པར་བཞག་པས་མི་འཇིགས་པའི་གདེང་ཐོབ། ལྷ་འདྲེ་རྣམས་ལ་
སེམས་ཉིད་ངོ་སྤྲོད་གྱི་མགྱར་གསུངས་པས་ཆོ་འཕུལ་ཐམས་ཅད་རང་སར་ཞི་སྟེ།
རྒྱུད་ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་པའི་གནས་ཡིན།

༥ གར་ཞ་མཁའ་འགྲོའི་སྤྲིང་།

སྤྲིང་མངའ་རིས་གྱི་མཐའ་མཆོམས་སུ་གར་ཞ་མཁའ་འགྲོ་སྤྲིང་ཞེས་པའི་ལུང་ཚུང་
ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེར་གར་ཞ་བྱུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་སྤྲིང་རས་གཟིགས་
གྱི་སྐུ་བརྒྱན་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས།

༥ ལྷ་ཕྱོགས་རྩ་རེ་བྲ།

དེ་ཡང་འོ་སྐྱེལ་གདོང་དམར་པོད་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་ངས་གངས་རི་དཀར་པོ་ཤིལ་གྱི་མུ་ཁུང་
ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་ནང་། གྲགས་ཆེ་བའི་གནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་སེ་སེང་གདོང་
དཀར་མོ་སྐྱེའི་གནས། ལ་ཕྱེ་སྐྱེལ་གདོང་ཁྲོམ་གསུང་གི་གནས། རྩ་རེ་ཡག་གདོང་
ནག་མོ་ཐུགས་ཀྱི་གནས་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྡེ་མ་པའི་སྐྱེལ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་གནས་ཁུང་པར་ཅན་དུ་བསྐྱགས་ཤིང་། དེ་གསུམ་གྱི་གནས་དུས་ཀྱང་
རིམ་པར་རྟེན། ལྷག་ལོ། སྤྱེལ་ལོ་འཁོར་ཆེན་ཞེས་ལོ་འཁོར་རེ་ལ་གནས་དུས་
གཅིགས་སུ་ཆེ་བ་རེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་རེ་ཞིག་འཇམ་སྐྱེང་གནས་ཀྱི་གཅི་
པོར་གྱུར་པ་དབུ་རུ་ལྟ་ལྟན་དམར་པོའི་ལྷ་ཕྱོགས་ད་ལྟ་ལྟན་ཅེ་རྫོང་ཁོངས་སུ་གཏོགས་
པ། ལྷ་ཕྱོགས་དེ་སྐོག་ཁམ་རྩ་རེ་བྲའི་གནས་ཀྱི་ཆེ་བ་རུང་བཟད་བཟན་པ་ནི། སྤོན་
དཔལ་ཆེན་པོ་དེ་རུ་གསུང་དུ་འདི་དམག་ཆོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་དམ་ལ་བཏགས་
ཤིང་སྐོ་གསུམ་དབང་དུ་འདུ་བའི་ཆོ། དཀ་པོ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་མ་
དུས་མཆན་མའི་འཁོར་དུ་མཆིས་པ། ལྷ་ལྷ་གནོད་སྤྱོད་དེ་བཟུང་མ་ཡིན་ནམས་
ཀྱིས་བདག་ཏུ་བཟུང་བ། མཁའ་སྤྱོད་ས་སྤྱོད་ས་འོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གུ་རྩ་བཞི་
མཐའ་དག་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་གནས་སུ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཇད་ཅིང་། གནས་
འདི་ལ་ནི་བའི་འཐུང་སྤྱོད་དུ་གྲགས། མ་མོ་དང་མཁའ་འགྲོ་རབ་འབྱུངས་རྟག་
ཏུ་ཉུལ་ཞིང་ཆོགས་ཀྱི་འདུ་བ་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་གསུངས་ཤིང་གནས་ཐམས་

ཅད་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་འཕགས་པར་བསྟགས་སོ། །དེ་ཡང་དཔལ་གསང་བ་རིན་
 ཆེན་བདུད་རྩི་བུམ་པའི་རྒྱུད་ལས། ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གཙོ། །འཇམ་
 དཔལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ནི་བཞད་པའི་ས། །གནས་བརྒྱུད་དུ་རྩོད་ཆེན་པོ་རྣམས་
 པའི་འགོ། །མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་ལ་སོགས་པ། །མཁའ་འགྲོས་ལུང་
 བསྟན་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས། །རང་བྱུང་གནས་མཆོག་རྩྱ་རི་ཏུ་ཞེས་གྲགས།
 །ཨོ་རྒྱན་གནས་སམ་མཁའ་སྤྱོད་དག་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང་། །བཀའ་རྒྱུ་གསུམ་
 པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས། ཀོང་པོ་རྩྱ་བུ་ཕྱགས་སུ་རི་ནག་པོ་བརྒྱ་གསུམ་འདས་པ་
 ན། །གངས་རི་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད། དེའི་གཡས་སུ་མཆོ་དུང་
 དཀར་གཡས་འབྲེལ་འདྲ་བ་ནི་གསང་སྟགས་ཞི་བྱོའི་ལྷ་ཆོགས་བཞུགས་པའི་ཕོ་བྲང་
 རྟེན། དེའི་ཆུ་འཕུང་ཞིང་ཁྱུས་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཟག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་མེ་སྒྲིང་བར་
 འགྱུར་རེ་ཞེས་དང་། ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པས། ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞིའི་དགྱེལ་
 འཁོར་མཁའ་སྤྱོད་གནས། །ངས་པར་བདེ་གཤེགས་སྟགས་གྱི་ཕོ་བྲང་རྟེན། །ཀྱན་
 ལས་བྱུང་འཕགས་མཁའ་འགྲོ་གསང་བའི་མཛོད། །རྩྱ་རི་རྩྱ་གོང་པར་པ་ཏུ་ཞེས་
 བྱ། །ཞེས་དང་། པཌ་ཆེན་བེ་མ་ལ་མེ་ཏུས། ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱན་གྱི་
 གཙོ། །ཉི་བའི་གནས་མཆོག་རྩྱ་རི་པར་པ་ཏ། །བདེ་གཤེགས་ཞི་བྱོའི་དགྱེལ་
 འཁོར་མ་ལུས་གནས། །སྐལ་བ་ལྡན་པས་སྤྱོད་པ་བརྩམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
 དེབྱེད་སྤྱུག་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་། དུ་རྩོད་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ལས་མཆོག་

དུ་གུར་པ། སྤོ་བྱང་མཁའ་སྤྱོད་ཙྰ་རི་ཙྰ་གོང་ཞེས་བྱ་བ། གསང་སྤྱགས་སྤྱི་ནང་
 གི་སྒྲ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་སྤྱན་བཞིན་
 དུ་འདུ་བའི་སྤོ་བྱང་ཡོད་དོ། ། ཞེས་སྤྱགས་འབྱུང་བ་བཞིན། དཔལ་འཁོར་ལོ་
 སྤོམ་པའི་བྱགས་ཀྱི་གནས་སམ་སྤོ་བྱང་དེ་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་སྤོ་བཞིན།
 ཤར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤོ། བརྒྱ་བྱེན་རྣམ་པར་རྒྱ་བཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ནག་
 སྤོ་ལ་གཏད་པ། སྤོ་སྤྱང་འཇམ་དཔལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱིས་བྱེད། སྤོ་རྗེ་གས་
 པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤོ་གཤེན་རྗེ་རྣམ་པར་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་གར་དེ་རྗེ་གདན་ལ་
 གཏད། སྤོ་སྤྱང་བདུད་རྩི་འབྲེལ་བས་བྱེད། རུབ་དེ་རྗེ་རྣམ་འབྱོར་མའི་སྤོ་རྒྱ་
 རྒྱ་རྣམ་པར་རྩེ་བཞེས་བྱ་བ་ལོ་རྒྱུ་ལྷུ་ལ་གཏད་པ། སྤོ་སྤྱང་ཨེ་ཀ་ཇ་ཉེས་བྱེད།
 བྱང་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤོ་གོང་སྤྱན་རྣམ་པར་འབྲིགས་པ་ཞེས་བྱ་
 བ་དབུ་རུ་སྤོ་སྤྱང་ལ་གཏད་པ། སྤོ་སྤྱང་དཔལ་རྩ་མགོན་གྱིས་བྱེད་དོ། ། མཆོམས་
 བཞིར་ཤར་སྤོ་བྱང་སྤྱང་རྣམས་བྱེད་ཀྱི་སྤོ། སྤོ་རུབ་སྤྱན་པོ་རོ་གཟན་གྱི་སྤོ། རུབ་
 བྱང་རྒྱང་སྤོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་སྤོ། བྱང་ཤར་དག་པོ་རྩལ་བྱེན་གྱི་སྤོ་རྣམས་སོ། ། སྤོ་
 དེ་དག་གི་སྤྱི་རོལ་ན་འཇིགས་རུང་དུ་རྩིད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། འོག་
 གཞི་ལྷུ་ཡུལ་གྱི་སྤོས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ལ་བརྟེན་པ། མཆོ་དབུས་གསེར་གྱི་པར་འབྱུང་
 བཅུ་ལ་དེ་རྗེ་སྤོང་པོས་བརྒྱན་པ། དེ་རྗེ་འཁྱེ་བར་རིན་པོ་ཆེ་མན་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པའི་
 མཆོ་དེ་ན་བཀྲ་ཤིས་སྤོ་མང་གཞུ་འདོམ་དགྲུ་བརྒྱ་པ་རེ་སྤྱགས་སྤྱགས་སུ་སྤྱང་བ།

བུམ་པ་རྒྱམ་པོའི་ནང་པོ་བྱང་སྒྲིང་དགུར་བཅད་པོའི་དབུས་མ་ལ། དྲག་པོ་འཛིགས་
 བྱེད་ཀྱི་བམ་དང་། དུས་མཆན་མའི་སྒྲིང་གར་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པོའི་ལྷ་ཆོགས་
 བཞུགས་པ། རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་བཞི་ལ། ཤར་ན་ངོ་མོ་སྒྲ་
 རི། ལྷོ་ར་མཁའ་སྒྱུད་རི། རྒྱབ་རྒྱ་རི་པོ་འཛིགས་བྱེད། བྱང་དུ་དཔལ་རི་རྒྱམ་
 ཆེན་སྟེ་མི་འགྱུར་བོའི་རི་བཞིས་བརྒྱན་པ། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་རྣམས་སུ་ལྷ་མོའི་
 རོང་དང་། འོད་འབར་རོང་། སྒྲག་ཆང་རོང་། ཇོ་མ་ཆང་རོང་སྟེ་དངོས་གྲུབ་
 ཀྱི་ཚུ་བོ་བཞི་བབས་པོའི་གནས་རོང་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པ་རྣམས་དང་། སྐྱབས་
 ཆེན་ལ། ཤ་སྐལ་ལ། དཀར་ཡོལ་ལ། ཤ་དུ་ལ་སྟེ་ལ་ཆེན་བཞི། སྐྱབ་ཆེན་ཕུག་
 འོད་འབར་ཕུག་ ཇོ་རྩེ་ཕུག་ མིག་ར་ཕུག་བཅས་སྐྱབ་ཕུག་བཞི། གཡུ་མཆོ། འོད་
 འབར་མཆོ། སེར་རའི་མཆོ། བདེ་མཆོག་སྒྲ་མཆོ་བཅས་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་
 བོའི་མཆོ་བཞི། གཞན་ཡང་སྒྲོ་ལ་མ་སྒྲ་མཆོ། ཆོས་འབྱུང་བླངས་མཆོ། ཀྱན་
 འབྱུང་གསེར་མཆོ། ཀྱ་ལ་དུང་མཆོ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པོའི་མཆོ་ཆེན་བརྒྱ་
 གཉིས་༥ སྐྱབ་དཔོན་ཆེན་པོས་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པོའི་མཆོ་སྒྲ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས།
 ཀྱང་མགྱོགས་གྲུབ་པོའི་མཆོ་བཞི་སོགས་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྔ་
 ཀྱི་ཚུ་སྐྱང་བབས་པོའི་ཞོ་ལ་རེ་ལ་མཁའ་འགྲོ་མའི་གནས་ཕྱན་རེ་དང་། དཔལ་པོ་
 དང་རྣལ་འབྱོར་མའི་གྲོང་བྱིར་དཔག་རྒྱ་མེད་པས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས། མདོར་
 ན་ལམ་ཡིག་དུམ་བུ་ལྔ་པ་ལས། ཕལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བགྲོད་པར་དཀའ་བོའི་ཕྱིར།

།སྒྲུ་ཆོག་སྒྲུ་བྲག་རི་འཕྲུང་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་བ། །དེ་རྗེ་རལ་གྱི་རིན་ཆེན་འཁོར་
 ལོ་ཡི། །ཆོག་སྒྲུ་ཀྱན་སྤྲུངས་པ་ལྟ་བུའི་རི་བོས་བརྒྱན། །ཅེ་ནམས་མེ་ཕྱེ་ཕྱེང་བས་
 གཡོགས་པ་བཞིན། །འགྲམ་ནམས་ནགས་ཆལ་དུ་བ་འབྲིགས་པ་འདྲ། །རི་སྤྲུལ་
 རྩ་རྩན་འབབ་པར་གྱུར་པ་ཀྱན། །དབྱེ་བས་ནི་དར་དཔུང་ཕྱོགས་སུ་བཀོད་འདྲ་
 ལ། །རྩུང་སྒྲུ་བསྐྱོད་པའི་ཁུར་ཁུར་སྒྲུ་འབྲེན་ཅིང་། ཏ་ཏ་ཏྟཱ་ཏྟཱ་པ་པ་སྤྲུགས་
 གྱི་སྒྲུ། །ཕྱོགས་ནམས་ཀྱན་ཏུ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པ་བཞིན། །བྲག་རི་རྩྭ་ན་གིང་
 ཡལ་གའི་ཆོག་སྒྲུ་ནམས་ཀྱན། །མཆོན་ཆ་སྒྲུ་ཆོག་སྒྲུ་མདའ་ཡི་དུ་བ་བཞིན། །བྱ་
 དང་གཅན་གཟན་གཏུམ་པོ་དུ་མ་ནམས། །ཚུལ་མེན་སྤྲུང་བའི་དོན་དུ་བསྐྱོས་པ་
 བཞིན། །ཕྱི་རོལ་སྒྲུ་བོ་དུ་མའི་གྲོང་ཁྱེར་ནམས། །ལྷ་རྩྭ་སྒྲུ་ཆོག་སྒྲུ་ཡུལ་ལྗན་མེ་
 སྤྲུག་པ། །དུར་ཁྱོད་འབྲུང་པོ་རོ་ལངས་གར་བྱེད་དང་། །ཤ་ཟེའིང་སྒྲུང་ཆོག་སྒྲུ་
 ནམས་བཀོད་པ་འདྲ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་ཡི་ཁོར་ཡུག་ནམ་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་བཞིན་ཕྱི་
 ལྟར་ན་གཡའ་རི་དང་ནགས་ཆལ་ལྟར་སྤྲུག་བཞིན་ཆགས་སྤྲུག་གོད་གྱིས་གང་བའི་
 གསེབ། །ལ་དང་འཕྲང་གིས་འབྲེལ་བའི་བར་བར་དུ་བྲག་དང་རྩ་འཕྲུབ་པ། །ཞོལ་
 དུ་རྩྭ་དང་མོན་གྱི་གྲོང་གསེབ་ཆགས་པའི་དབུས་རི་རབ་བང་རི་མགས་ལ་པའི་ཚུལ་
 དུ་ཡོད་པ། །ནང་ལྟར་ན་གསང་སྤྲུགས་ཕྱི་རྩུད་གྱི་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་ལྟ་
 ཆོག་སྒྲུ་ཏིལ་གོང་ཁ་ཕྱེས་པ་ལྟ་བུ། །གསང་བ་སྒྲུ་མེད་ལྟར་ན་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་
 གི་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་ཅུ་བགས་ལྟར་གྱི་ལྟ་ཆོག་སྒྲུ་ལྟར་གྲངས་དང་མཉམ་པར་བཞུགས་

རྒྱུ་ལ་བྱ་རང་རང་གི་བསྐྱེད་ནམས་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྒྲུང་ཚུལ་
 དེས་གཟུང་མེད་པ་དུ་མར་འཆར་བའི་ཚུལ་ནི། གྲུབ་ཐོབ་སྤྲོད་རྗེ་རས་པ། ཆོས་
 རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས། འབྲེག་ལྟ་སྤྱོད་པ་འཛིན་ཆེན་མགོན་པོ་སོགས་གྲུབ་ཐོབ་ཚུལ་
 འབྱོར་པ་ནམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནམ་ཐར་སོགས་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། སྤྱིར་ན་
 གནས་དེར་རྒྱུ་ལས་སྤྲོད་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱོད་པོ་མཆོག་དམན་དང་དབང་པོ་ནི་རྒྱལ་
 མེད་པར་དངོས་གྲུབ་སྒྲུ་རེ་ཐོབ་པར་དེས་པ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་བེ་མ་ལ་མི་
 ཏམ་། ཀོང་པོ་སྤྱོད་ཚུལ་མཆོམས་སྤྱོད་དང་འོ་བར་ན། བྱར་པོ་ནས་ཉི་མ་བདུན་ན་
 ཙུ་རི་ཙུ་གོང་ཞེས་བྱ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་འདུ་བར་དེས་པ། ལ་བཙུ་གཅིག་
 བཀལ་བའི་འོག་ན་མཁའ་འགྲོ་མ་བྱས་བྱེད་པའི་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་འོ་མའི་ནམ་པ་ལྟ་
 བྱ་དཀར་ལ་སྤྱོད་དམར་གྱི་རི་མོ་ཡོད་པ། དེའི་དབུས་ན་རི་ན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པའི་
 མཆོད་ཆེན་བཀྲ་ཤེས་སྤྱོད་མངས་ཀྱི་སྤྱོད་བདུན་ཙུ་ཙུ་བདུན་ན་དཔལ་མགོན་བདུན་ཙུ་
 ཙུ་བདུན་གྱི་སྤྱོད་ཤེས་ལས་གྲུབ་པ། དེ་བཞིན་པ་ལྟའི་སྤྲོད་བ་ལ་ཞི་བའི་ལྟ་བཞི་བཙུ་
 ཙུ་གཉིས་དང་། བང་རི་མའོག་མ་ལ་དཔལ་ཁྲག་འཕུང་ལྟ་དགྱའི་དལ། རྟེན་མ་
 ལ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་བཙུ་ལྟའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་རྟེན་མ་ལ་མ་
 རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ནམས་ཡོད། བང་རི་མ་དགྱུ་ལ་དོན་གྱི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ནང་དུ་གྲགས་
 པའི་ལྟ་ནམས་དང་། བུམ་པ་ན་ཁྲག་འཕུང་ལྟ་བཙུ་ཙུ་བཙུད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར། བྱེ་
 ལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལྟ་ཆོགས། གཞན་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་གདུགས་ལ་སོགས་

ཕས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པའོ། །དེར་ནི་དུས་གཉིན་གྱི་དུས་སུ། མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་
 གྱིས་ཅན་དན་དཀར་པོའི་ཆར་འབེབས་གིང་། ལ་རེ་བརྒྱལ་བའི་ཅན་ཡང་མཁའ་
 འགྲོ་མའི་གནས་ཕྱ་མོ་རེ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་གཟུགས་སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་སྒྲོགས་
 པ་དང་། རྟོ་རྟོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡོད་དོ། །འདིར་ནི་དད་པ་ཅན་ལུས་དང་སྒྲིག་ལ་མི་
 ལྟ་བུ་ཆེ་ཕྱི་མ་དང་དུ་ལེན་པའི་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་ཞིག་གིས་ཕྱིན་ནས། མཆོའི་བམ་
 པ་ལེགས་པར་རྟེན་པར་བྱས། བསྐྱོར་བ་ལན་གསུམ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕུག་ཀྱི་
 ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་ཅེས་གསུངས། །དེ་ལྟར་གནས་
 ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་པ། ཡུལ་སུམ་རུ་རྩ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོར་ངེས་
 པ། དུར་ཁྱོད་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལས་ཕུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལ་རྩེ་སྟོར། བར་སྟོར། རོང་
 སྟོར་བཅས་གནའ་བོའི་དུས་སུ་སྟོར་ལམ་གསུམ་དུ་གནས་པ་ལས། སྟོར་ལམ་
 དང་པོ་གཉིས་ལ་འགྲོ་སྒྲིལ་རྒྱན་ཆགས་ལྟ་བུར་ཡོད་ཀྱང་། རོང་སྟོར་དངོས་ནི་
 དུས་འགྱུར་དབང་བཅན་པས་ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཡུན་རིང་འགགས་
 པར་བརྟེན། འཇམ་གླིང་ཡུལ་འཁོར་སྒྲོ་འཆམས་པ་རྣམས་དང་། རང་པོའི་རིང་
 ལུགས་སུ་གནས་པ་ཡོངས་ནས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཆེ་ངོས། ལྟར་ལམ་བཞིན་གནས་
 བསྐྱོར་ཕུག་མཆོད་ཀྱི་ལོ་དུས་གསར་དུ་ཆོས་པའི་སྟོན་འདུན་དང་། ཐབས་སྟོ་
 གང་རིགས་ཀྱི་འབད་བརྩོན་གནང་སྦྱང་ཞུ། གནས་ཡིག་རུང་བཟང་རྒྱས་ཙམ་གཟིགས་
 པར་སྒྲིན་ཅིག་གྲུ་ཆོས་ཀྱི་སང་གོས་མཇུག་པའི་གནས་མཆོག་ཙཱ་རི་ཏྲའི་གནས་ཡིག་

ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་སྟགས་ལས་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ།།

༥ གླིང་རྩེ་གེ་སར་གྱི་ཡུལ།

དེ་ཡང་བོད་ཆེན་པོའི་སྡེ་དང་། མདོ་ཁམས་ཀྱི་བཞི་སྒང་དུག་གི་ཡ་གྱལ། མ་རྩ་
སྒང་གི་ཞོལ། བཟོ་གླིང་གི་ཡུལ། སློབ་དཔོན་སངས་ཀྱིས་གཉིས་པོའི་གང་འདུལ་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་གཟུགས་ནག་ཕྱོགས་མི་དང་མི་མེན་གདུག་པ་ཅན་ནམས་འདུལ་
བའི་གཤེད་དུ། སྐྱེས་མཆོག་སེང་ཆེན་ནོར་བུ་དག་འདུལ་མཆོག་རབ་བྱུང་དང་
པོའི་ནང་ཆོན་ས་ཤི་སྟག་གི་ལོ་དགུན་རའི་ཆེས་བཙུག་ལ་བཀྲ་ཤིས་པོའི་དགེ་མཆོན་
དང་བཅས་མི་ཡིག་རྟུ་རོལ་ཏེ། སྐྱེ་བོ་བྱུན་མོང་བའི་སྒྲིང་ངོར་བུ་རྩེ་རུ་ཞེས་གྲགས་
པ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷ་གྱིས་མོན་ཕུག་ཡལ་བོར་དང་འདྲ་བར་བཞུགས་ལ་མ་ངེས་པོའི་སྦྱོད་
པ་སྒྲིལ་གས་བསྐྱེད་སྟེ། ནང་དུ་དོ་རྩེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཁམས་དཔྱིངས་སུ་དག་པས་དཔལ་
ཏེ་རུ་ཀའི་གསང་སྦྱོད་ལ་དབང་འཁྱེར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་ཏི་བྱ་རྩ་བཞི། ཡུལ་
སུམ་རུ་རྩ་གཉིས་སྟགས་སུ་དཔལ་བོ་དང་ནལ་འཁྱེར་མའི་ཆོགས་རབ་དུ་མང་པོ་
དང་རྩུན་ཅིག་སྦྱོར་སྦྱོལ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་བྱུགས་སུ་ཁྱུད་པར་མཛད། རྩལ་
པ་རྩོད་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཕེབས་ནས། རིགས་འདུས་མ་དྲུག་རུ་དང་གྲུབ་བརྟེས་རྩེ་འབངས་
ནམས་ལས་ངེས་དོན་གྱི་དབང་དང་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་བུམ་གང་འཁྱེར་ཀྱིས་
དུགས་ན། དགྲུང་ལོ་བརྩུ་གཉིས་པ་སྒྲིང་གི་ལོ་དཔྱི་ལྷ་རའི་ཆེས་བཙུག་ལ་མ་ཁམས་
གླིང་གི་རྒྱལ་པོར་མངའ་གསོལ་ཞིང་། མི་འཛིགས་སེང་གའི་བྲི་ལ་ཞབས་སེན་

འཁོད་ཀྱི་ནག་ཕྱོགས་མུན་པའི་གཡུ་ལ་ལས་རྒྱལ་པའི་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཆོན་ལྷས་
 བྱུང་པར་ཅན་མང་དུ་བྱུང་། དེའི་ཆེ་སྒྲིམ་མཆོག་གི་སར་ནོར་བུ་དག་འདུལ་ཞེས་
 བྱ་བའི་མཆོན་གསེལ། ཆོ་དུག་སྒྲིང་སྡེ་ཁྲོམ་ལ་བྲིམ་ཆེན་བེལ་གཞོན་གྱི་བཀའ་
 བྲིམས་ཆེན་མོ་བསྒྲགས། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ནག་ཕྱོགས་བདུད་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོ། བདུད་
 དང་། རོར། མོན། འཇང་། ཨ་གྲགས་སོགས་ཇོང་ཆེན་བཙུ་བརྒྱད། ཇོང་ཕུན་
 བརྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་མཇུག་པེ། ཁྲོམ་སྒྲིང་གི་
 རྒྱལ་སྤྱི་ཆོས་བཞིན་བསྐྱེད་སྐྱོང་སྒྲུ་འགྲོ་དུ་མ་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད། མཐར་
 བོད་གྱི་ཡུལ་ཁམས་སྤྱི་དང་། བྱུང་པར་སྤྱི་ཁམས་སྒྲིང་དཀར་གྱི་སྤྱི་བརྒྱད་རྣམས་
 ལ་ལུང་བསྟན་དང་ཐ་ཆོག་གི་བསྐྱེད་བྱ་མང་དུ་སྤྱོད། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་
 པར་གཟུགས་སྤྱིའི་བཀོད་པ་སྤྱོད་དེ་ཆེན་པོའི་བྱགས་ཀར་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད། ཟག་
 མེད་འཇའ་ལུས་འཕྲོ་ཆེན་གྱི་སར་གཤེགས་པའི་རྟགས་དང་ཆོ་འཕྲུལ་བསམ་ལས་
 འདས་པ་བྱུང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་སྤྱི་ལ་བ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ཞི་
 བར་གཤེགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཙམ་བསྟན་པར་གྲགས་སོ། །མ་འོངས་
 པན་བྱུང་ཕྱོགས་གམ་ལྷ་ལར་རིགས་ལྷན་དག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་སྤྱི་བཞེངས་
 རས་མཐའ་དམག་གི་དཔུང་ཆོགས་བཙུམ་སྟེ། སྤྱི་ཡང་སྤྱི་དགུ་རྣམས་ཇོགས་
 ལྷན་གསར་པའི་བདེ་སྤྱིད་ལ་འགོད་པར་འགྱུར་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་སྤྱི་མཆོག་
 དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་པོ་བྱང་སེང་ཕུག་སྤྱི་ཇོང་གི་ཤུལ་ དུས་གསུམ་རྒྱལ་པའི་སྤྱི་

གཟུགས་ཨོ་ཀྱན་པ་སྒྲིལ་བྱུང་བ་། བསྟན་འགྲོར་སྟོན་པའི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་གཏེར་
 མཛོད་ ༥ ཆོས་ལྡན་དམ་པ་འཛིགས་མེད་ལུན་ཆོགས་མཆོག་གིས་ངོས་འཛིན་
 གནང་བ་ལྟར་ས་མིག་གསལ་པོ་རྟེན་དེ། སྟེན་མཆོག་སེང་ཆེན་མཆོག་དང་། སྟེང་
 གོད་པ་ལ་བྱུང་བ་ཀྱང་ཅུ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་སྟེན་བརྟན་དང་ལྟ་ཁང་བཅས་གསར་བ་ཞེས་མཛོད་
 རྒྱུ་ལྟར་དང་ཅན་རྒྱུ་མས་ཀྱི་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་ལགས་ན་སེང་ཆེན་མཆོག་
 མེ་ཡི་རྒྱུ་མ་པར་བྱོན་མ་བྱོན་ལ་དོགས་པ་དང་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་སོགས་
 ལ་ལོག་པར་སྟེན་བའི་ཆོགས་རྒྱུ་མས་མེ་སྟེན་བའི་བརྟན་ལ་ཞུགས་ལ་བཞུགས་པར་བྱ།

༥ གསང་ཕུ་ནེ་འུ་ཐོག་དགོན།

ལྟ་ས་གོང་ཁྱེར་སྟོན་ལུང་བདེ་ཆེན་ལྗོངས་སུ་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ཆུ་ཟེང་ཕྱི་ལོ་
 ༡༠༥༩ ལོར་མཉམ་མེད་ལྗོངས་ལྗོངས་སྟོན་ལྗོངས་ལྟ་བུ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་
 ཕྱག་པཎ་པ། དགོན་པ་བཞེངས་སའི་ཡང་ལྗོངས་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་
 པ་མ་བཞེངས་བར་དུ་གསང་བ་གནང་དགོས་གསུངས་པས་ན་གསང་ཕུ་ཞེས་པའི་
 མཆོན་ཐོགས། ཆོས་སྡེ་དེར་ཐོག་མར་འདུས་པ་ལྟ་བུ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་ལྟོ་
 ཉན་མཛོད། ཕུ་པ་ཆོས་ཀྱི་སེང་གོས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གཏོད་ནས་རིམ་བཞིན་
 ཆོས་སྡེ་དེར་ཀྱུ་ལ་བའི་དབང་པོ་སྟོང་ཆེན་རབ་འབྱུངས་དང་། རྟེན་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོ་སྟོན་བཟང་གྲགས་པ་སོགས་དམ་པ་མང་པོས་ཆོད་མ་རིག་པ་ལ་ཐོས་བསམ་གནང་

སའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྡེ་དེ་ནི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོའི་འབྲུང་གནས་
དཔལ་ན་ལེན་དྲའི་ཆོས་སྡེ་དང་ནམ་དཔྱེར་མ་མཆིས་པར་བཞེད་ཀྱང་མེ་འོས་པ་
གང་ཡང་མེད་དོ།

༥ ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ།

ངོས་འཛིན་སོ་སོར་ཕྱེན་སྒོ་ཕྱག་བར་གསུམ་སྟེ། སྒོ་བ་ལ་ཡང་ཁྱུང་པོ་རི་ཅེ་དུག་
སོགས་ཆབ་མདོའི་ཁྱལ་དང་། མངའ་རིས་ཁྱུང་ལུང་དངུལ་མཁར། དང་ར་
གཡུ་མཆོ་སོགས་ནག་ཁྱའི་ཁྱལ་ནམས་ལ་རིམ་པ་སྒོ་ཕྱག་བར་གསུམ་དུ་གྲགས། ཞང་
ཞུང་ཕྱག་པ་གཙུག་པོ་ནི་ཤམ་རྩ་ལ་སྟེ་སྟག་གཟེག་འོ་ལ་མོ་ལུང་རིངས་དང་། ཨོ་རྒྱན་
གྱི་ཡུལ་སོགས་ཏེ་གནས་ཡུལ་ཁྱུང་པར་ཅན་མང་པོ་ཡང་འདིའི་ནང་དུ་འདུ་བར་
བཤད་།།

༥ སྤུས་གནས་པར་བཀོད།

དེ་ཡང་ནམ་སྒྲིང་གངས་ཅན་མཆོའི་ཕྱག་ན་ལྟུང་བཟེད་སྤུས་ཁུས་བཀའ་བའི་དབུས་
སུད་པག་བསམ་གྱི་སྒྲིན་ཤིང་ཡལ་ག་ལྟ་པ་ཅན། སྟོ་ཡི་ཡལ་གར་མེ་ཏོག་ལོ་འབྲས་
ཀྱིས་བརྒྱན་པ་དེའི་བྱང་ཤར་གྱི་ཟེའུ་འབྲུ་ལ་ཡང་གསང་པར་བཀོད་ཀྱི་གནས་ཆགས་
པར་གསུངས། གནས་དེ་ནི་ས་སྤྱིད་ཀྱི་ཁིང་ཁམས་སྟོན་པ་ཤུག་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་སྒོ་བ་
དཔོན་པར་སྤྲུལ་དངོས་སུ་བྱེན་རྒྱབས་དང་བདེན་སྟོབས་བཞེད་དེ། གནས་མངལ་
ཅམ་གྱིས་བསྐྱལ་བ་སྟོང་གི་སྤྱིབ་པ་དག་རྒྱས་སུ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། བསྐྱལ་

བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྱིན་པར་ལུང་ཡང་བཞུག། གནས་དེ་ཉིད་སྐྱེ་གསུམ་ལྟན་
 གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་བྱུང་གསུམ་དང་ལྟན་པ། རྒྱུ་ནས་བཞུགས་ན་རྒྱལ་མཆོན་
 འཇུགས་པ་དང་འདྲ་བའི་སྐྱེ་ལྟོ་ཆོགས་ནམས་བཞུགས་པའི་གནས་དང་། ཕྱོགས་
 བཞིར་ལུང་པ་བཞི་ལ་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་ལྟོ་ཆོགས་ཀྱི་བཀོད་པ་རབ་ཏུ་བཀྲ་བས་ངོ་མཆར་
 བྱུང་དུ་འཕགས་པའི་ཞིང་། དེའི་སྟོ་ཕྱོགས་བྱས་འཕྱང་སྤྱང་བས་ལས་སྒྲིབ་ཞི་རྒྱས་
 པའི་ཀྱན་བཟང་སྒྲ་མཆོ་དང་། བྱང་ཤར་དུ་ཨེ་ཀ་ཇ་ཁིའི་སྒྲ་མཆོ་དམར་ནག་རྩ་
 མེ་འོད་ཀྱི་མདོག་ཅན་དམོད་པ་ཕྱེན་ལས་ཀྱི་ལས་གང་བཅོལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྱུབ་
 པ། ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཉིང་འཛིན་ཉམས་ཏོགས་བྱགས་ཀྱིས་འཕེལ་བ་ཀྱན་བཟང་
 ཏེ་རུ་ཀ་ཡི་སྐྱབ་ཕུག་བདེ་ཆེན་སྟོང་ཡངས་ཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱིན་ཆུབས་
 ལྟན་པའི་སྐྱབ་ཕུག་གངས་ལས་འདས་ཤིང་། དེ་ནམས་སུ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་
 དམ་ཇུས་དང་རིན་ཆེན་གཏེར་གྱིས་བཀའ་བ། གནས་མཇུག་ཅམ་གྱིས་བསྐྱལ་
 བ་སྟོང་གི་སྒྲིབ་པ་འདག་ཚུལ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་གསུངས། དེའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་
 སུ་རི་བོ་རྒྱ་ལ་ཞེས་ཇ་དང་སྤངས་དང་གངས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་རི་བོ་ལྟན་ཆགས་ལྟ་
 ན་སྐྱེ་གསུམ་པ་དཔའ་བོའི་ཁྲབ་ཚྭ་གྲོན་པ་དང་འདྲ་བ། གནས་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་གིས་བྱགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་ལས་འབྱུངས་པ་
 འཛིགས་པ་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་དུག་ནམས་ཞི་བའི་བྱས་ཆབ་སྟོ་ལ་དྲངས་པ་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་ལྟན་གཡས་ཕྱོགས་ཡང་གསང་ལུང་པའི་བརྒྱད་ནས་འབབ། གཡོན་ཕྱོགས་

དར་ཅིང་ཕྱོགས་ནས་བྱས་ཆབ་དཀར་པོ་བྱས་འབྱུང་མྱོང་བས་ཆེ་དཔལ་གཟི་བྱེན་
 བསྐྱེད་ནུས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཤར་སྒྲ་ཆོག་སྟེ་རྩེ་དཔལ་པའུའི་སྒྲིང་དུ་རྩེ་རྩེ་
 རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཆོག་སྟེ་རྩེ་རིན་ཆེན་དགའ་འབྲེལ་སྒྲིང་དུ་རིན་ཆེན་རིགས་ཀྱི་ལྷ་
 ཆོག་སྟེ་རྩེ་རྩེ་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་དུ་པར་རིགས་ཀྱི་ལྷ་ཆོག་སྟེ་བྱང་གཞི་དུ་སྒྲིན་
 དཀ་སྒྲགས་རབ་བྱོམ་སྒྲིང་དུ་དཀ་པོ་མཐུ་ལྷན་གྱི་ལྷ་ཆོག་སྟེ་རྩེ་རིན་ཆེན་ལ་གོང་ཁ་ཕྱེ་
 བ་ལྷར་བཞུགས་སོ། གཞན་ཡང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྩེ་རིན་ཆེན་སྒྲིང་མཆོ་མི་བྱེད་རྩེ་
 རྩེ་ཕུག་ཏུ་སྒྲིབ་དཔོན་ཆེན་པོས་བཟོ་རིགས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་གྲངས་མེད་པ་དང་། རྩེ་
 ཕྱོགས་བཀའ་བརྒྱུད་སྒྲིབ་མཆོ་ཀྱན་འདུས། རིན་ཆེན་ཕུག་ཏུ་གསེར་དངུལ་སོགས་
 དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་ནིར་བྱེད་གཏེར་ཁ་གྲངས་མེད་པ་དང་། རྩེ་ཕྱོགས་པར་
 དབང་སྒྱུད་བདེ་བ་མཆོར་ཆེ་སྒྲིབ་སོགས་དབང་སྒྱུད་ཀྱི་གཏེར་ཁ་གྲངས་མེད་དང་།
 བྱང་ཕྱོགས་དཀ་པོ་སྒྲིབ་ཕུག་དཀ་ཅལ་མཐུ་སྒྲིབ་སྒྲིང་དུ་དཀ་པོའི་ལས་ཆོག་སྟེ་
 མ་ལུས་པའི་གཏེར་ཁ་རྩམས་སྒྲས་ནས་ཡོད་པར་གསུངས། ཡང་གསང་གནས་
 ཡིག་མ་རིག་མུན་སེལ་ལས།

དབུ་ཅེ་སྒྲིན་གཟིགས་ཀྱལ་བ་ཀྱི་མཆོ་དང་ཅེ་

ཅེ་བརྒྱུད་སྒྲིབ་མ་སངས་ཀྱས་བྱང་སེམས་ཆོག་སྟེ་

ནམ་མཁའི་སྒྲིན་ཆོག་སྟེ་གཏེར་ཁ་པའི་བཞིན་བཞུགས་ཅེ་

རི་པོའི་སྒྲིང་པར་ཡི་དམ་ཀྱུད་སྒྲིབ་ལྷ་ཅེ་

གྲུ་གནས་མཆོག་རི་བོ་དྲུ་ལ་ནི། གསང་བ་ཡང་གསང་སྟེ་མེད་གནས་གཅིག་ཡིན།
 དད་སྟོན་གསལ་བཤེས་དང་རིགས་ཀྱི་བུ། བསྐྱུ་བ་མེད་དོ་སྐལ་ལྡན་སྤྱིང་ལ་སོམས།
 གནས་བདག་སྤྱང་མ་བཀའ་གཏན་ལུ་ལྟོ་གཞི། ལོག་ལྟ་ཅན་ལ་བར་ཆད་འཕྲལ་
 དུ་འདུག། བདེ་བ་སྤྱད་བསྐྱུ་ལ་གདམས་ཁ་མ་ནོར་ཅིག། བསྐྱུ་བ་མེད་དོ་པད་
 འབྱུང་བཆོག་གོ། ཅིས་སོགས་གསུངས་ནས་གཏེར་དུ་སྦས་པ་ཕྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་
 ཕྱད་བདུད་འཛོམས་སྤྱིང་པའམ་རྗེ་དུང་བྱམས་པའི་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་གངས་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་མདུན་ཞོལ་ནས་སྤྱན་དྲངས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ལགས།།

༥ སྤུངས་ཡུལ་རིན་ཆེན་འབྲས་མོ་གཤོངས།

དེ་ཡང་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆུང་སྒྲིགས་བསྟན་ཆུང་སྒྲིགས་འབྲེལ་ཆེང་སྒྲིག་པའི་ལམ་ལ་ངང་
 གིས་འཕུན་པ་དང་། སྒྲིག་གི་བཀའ་སྒྲིལ་བཟང་པོ་མཐའ་དག་བག་ལ་ཉ་ཞིང་ཟླ་
 ཟླའི་བསམ་སྒྲུབ་དབང་བཅན་པས་ཀྱི་བོད་དོར་སྒྲིགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐྱེང་ཆུང་སྒྲིགས་རིམ་
 ཀྱིས་འབྲུག་ས་ཏེ་གྲོག་ཆང་ཞིག་པ་ལྟར་གྱུར་པའི་ཆེ། ལས་འཕྲོ་དང་སྐལ་པ་ལྟན་
 པ་ཆུང་སྒྲིག་དོན་དུ་ཨོ་ཀྱན་སངས་ཀྱིས་གཉིས་པས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར་
 སྐས་གནས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། མཆུང་སྒྲིག་པའི་ཡུལ་ཕྱན་བཞི་ལ་སྒྲིགས་པ་བྱུགས་
 ལ་གང་གས་ཤིང་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཛད། ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྩ་རི་གངས་ཀྱི་
 ར་བ། ལྷོར་བལ་ཡུལ་གངས་ཀྱི་ར་བ། རུབ་ལ་ཕྱི་གངས་ཀྱི་ར་བ། བྱང་གནོད་

སྒྲིན་གངས་ཀྱི་ར་བ་སྟེ་སྤྲུལ་གནས་བཞི་དང་། ཤར་ལྗོངས་རྒྱལ་གྱི་མཁན་པ་ལུང་
 ། ལྟོ་རུབ་དཔལ་གྱི་ག་ཕུ་ལུང་། རུབ་བྱང་དཔལ་གྱི་འཇག་མ་ལུང་། བྱང་ཤར་
 སྒྲིད་ཀྱི་གྲོ་མོ་ལུང་སྟེ་ཡུལ་ཕྱན་བཞི། གཞན་ཡང་སྤར་ཕུག་གངས་ཀྱི་ར་བ། གསལ་
 རྩེ་གངས་ཀྱི་ར་བ། གཡུ་ལུང་གངས་ཀྱི་ར་བ། འབྲོང་རྩེ་གངས་ཀྱི་ར་བ། བལ་
 ཡུལ་གངས་ཀྱི་ར་བ། རྩོ་མོ་གངས་ཀྱི་ར་བ། སྟེ་བོ་གངས་ཀྱི་ར་བ། རྩེ་ཡུལ་
 གངས་ཀྱི་ར་བ། སྒྲ་ནམ་གངས་ཀྱི་ར་བ། སྟེ་ལ་བཟང་གངས་ཀྱི་ར་བ། རྩོང་
 བཙན་གངས་ཀྱི་ར་བ། སྒྲམ་པོ་གངས་ཀྱི་ར་བ། ལྟོ་རྩོང་གངས་ཀྱི་ར་བ་སོགས་
 དང་། ཤར་གྱི་ཆ་ཀོང་ལུང་། ལྟོ་རུ་འདབ་ཆགས་ཤིང་ར། རུབ་ཀྱི་སྤྲང་སྤྲན་
 ལུ། བྱང་གི་སེ་མོ་དོ། ལྟོ་དྲུག་རྩུབ་རི་རྩོང་། བར་གྱི་ཁ་རག་རྩོང་། སྤྲད་ཀྱི་ཀྱེ་
 རི་རྩོང་། མོན་གྱི་ཁ་རི་རྩོང་། ཀོང་པོ་བུ་རྩུ་རྩོང་། སྤུ་པོ་བྲག་གད་རྩོང་། ཆམ་
 གྱི་ན་བུན་རྩོང་། ཅེ་རིང་སེང་གེ་རྩོང་། གཡའ་འུ་བྲག་དམར་རྩོང་། ཀ་རི་སྒྲིན་
 པོ་རྩོང་། ལྟོ་རི་གཡུང་རྩུང་རྩོང་ལ་སོགས་པ་རྩོང་ཆེ་ཆུང་ནམས་དང་། རྩོང་
 རྩོང་དང་། ལུང་པའི་སུལ་དང་ཕུ་ལ་སོགས་པ་དབུན་གནས་གངས་བྲོད་ཐམས་
 ཅད་གཏེར་གྱིས་བཀའ་ཞིང་སྤྲུབ་གནས་སུ་གྱུར། རེ་ཞིག་དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་
 བྱ་གྲིས་ཤིང་བྱིན་ཆགས་པ། ཡོངས་ལ་འབྲོད་ཆེ་བ། རུང་རུ་ཅམ་གྱིས་ལུང་
 པ་ཁེངས་འགོ་བ། མང་པོ་གནས་ཀྱང་མི་ཤོང་པ་མེད་པ། སྤྲུལ་ཡུལ་རིན་ཆེན་
 འབྲས་མོ་རྩོང་ས་ཞིས་བྱ་བ། ཁོར་ཡུག་གྱུ་བཞི་པ། དཔལ་གྱི་བསམ་ཡས་ནས་

གཞལ་བས་སྟོན་ཅུ་བ། སྒྱེ་མཐིང་གངས་དང་ཉེ་བ། ཤར་གྱི་ལ་ཁང་ཆུང་ལ་གཏད་
པ། སྟོ་ཏི་སེ་གངས་རི་ལ་གཏད་པ། ཅུ་བ་བར་གྱི་སྤང་སྦྱན་ལ་གཏད་པ། བྱང་
ཏྲེང་ཏྲེ་ཆུང་ལ་གཏད་པ་བཅས་ཕྱོགས་གྱི་ལས་སྟོན་བཞི་དང་། ཤར་སྤྱུ་ལེགས་འདེབས་
ཆོགས་ལ་གཏད་པ། སྟོ་འཕང་མ་བྱང་ཏིང་ལ་གཏད་པ། ཅུ་བ་དགེ་ལ་སྦྱན་བཟང་
ལ་གཏད་པ། བྱང་སྟོང་དཔོན་ལུག་ནག་ལ་གཏད་པ་སྟེ་བར་གྱི་ལས་སྟོན་བཞི་དང་།
ཤར་ཐོ་ལྷ་འབྲང་རྩེ། སྟོ་རོང་རྩེ་བྲག་རྩོང་། ཅུ་བ་གཡའ་མར་སྟག་རི། བྱང་
མཛོད་ལྷ་སྟག་རྩེ་ལ་གཏད་པ་བཅས་ནང་མི་འགྱུར་བའི་སྟོན་བཞི་རྟགས་པ། ལུང་
པའི་ཕུ་སྤང་འདྲ་སྟེ་བདེ་ཞིང་ཡངས་ལ་ཆུ་ཞིང་དང་ལྡན་པ། ཕུ་རི་ལག་སོར་གདེངས་
པ་འདྲ་བ། མདའ་རི་མོན་པ་ནག་པོ་བྲིས་པ་འདྲ་བ། ཤར་གྱི་རི་བརྒྱད་འཕན་
དར་འཕྱར་བ་ལྷ་བྱ། སྟོ་རི་རྣམས་ཏོ་མ་ནག་བསྐངས་པ་འདྲ་བ། ཅུ་བ་རི་རྣམས་
སྤང་ཆེན་ཉལ་བ་འདྲ་བ། བྱང་རི་རྣམས་ལག་སོར་བཀྲམ་པ་འདྲ་བ། རི་ཡི་བླ་
བ་ཕལ་ཆེར་གངས་གྱིས་བྱུང་པ་དར་དཀར་གྱི་ཡི་ལ་བ་བརྒྱངས་པ་འདྲ་བ། བར་
མཆོམས་ཕལ་ཆེར་ནགས་གྱིས་བསྐྱོར་བ། རི་ཞོ་ལ་ཐམས་ཅད་ནེ་འུ་བསིང་སྤང་
སྟོངས་དང་ཅན་དན་ནགས་གྱིས་དོར་འབྲིགས་པ། ཕུ་ཆུ་རལ་གྱི་འདྲ་བར་བབ་
ཅིང་ལྷུང་དུ་ཕྱགས་སྒྲིག་ལྟར་འབྲེལ་བ། ས་ཡི་བྲོན་ཐམས་ཅད་གསེར་གྱི་གཞིང་
པ་འདྲ་བ། བེང་སྒྲ་ཆོགས། སྦྱན་སྒྲ་ཆོགས། འབྲུ་སྒྲ་ཆོགས། རོ་སྒྲ་ཆོགས།
ལོ་ཏིག་དང་མོ་ཏིག་སྒྲ་ཆོགས་པས་གང་བ། ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བདེ་བར་གསེགས་

པ་ཞི་ཤིའི་ལྷ་ཆོག་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ནས་སྤྱི་གསུང་བྱུག་གསུམ་གྱི་རྟེན་རང་བྱུང་དུ་གར་
 བཤུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གསུང་སྤྱི་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྒྲིབ་དང་བྱུང་པར་སྒྲིབ་མ་དགོངས་འདུས་
 གྱི་ལྷ་ཆོག་གསུམ་བཀའ་སྤྱི་གསུང་བཅས་པ་འདུ་ཞིང་མཚོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་གྱིས་རྟེན་
 དུ་ཉུལ་མ་བྱས་པས་ཨོ་ཀྱན་ཏེ་རུ་ཀའི་སྒྲིབ་དང་འདྲ་བ། བརྟན་མ་བཅུ་གཉིས་དང་
 གཉིས་ཆེན་ཐང་ལྷས་བཟུང་ཞིང་བྱ་ར་མི་གཡེལ་བས། གདུག་པ་ཅན་གྱིས་སྤྱི་གསུང་
 སུ་མི་གདུག་པ་ལྷ་ཆོག་ཅན་གྱི་པོ་བྱང་དང་མཉམ་པ། ཆོས་ནོར་དམ་རྒྱས་གྱི་གཏེར་
 ཁ་སྤྱི་གསུང་པས་བྱུང་པ་རྣམས་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་མཚུངས་པ། རྟེན་
 དུས་སུ་གུ་རུ་ཡབ་ཡུམ་རྗེ་འབངས་བཅས་པས་སྤྱི་ཡི་ཞབས་གྱིས་བཅགས། གསུང་
 གི་ཕྱིན་ལས་གྱིས་བྱུང། ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཛད།
 བར་དུ་གྲུབ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བཅུ་ན་རྣམས་མཁའ་འཇིགས་མཛད། ཀམ་ཐོག་རིག་
 འཇིག་ཆེ་དབང་ནོར་བུ། མངའ་བདག་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱི་གསུང་ཕྱོན་ཏེ་གདུལ་
 བྱ་མང་པོ་བྱང་ཆུབ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད། ཕྱིས་དུས་སུ་འང་རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་འབྲེང་
 བཅུ་བཞི་པ་ངག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཇིག་རྒྱལ་མཆོ། མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་གྱི་
 རྒྱུ་གྲོས། བདུད་འཇིགས་འགྲོ་འདུལ་སྒྲིབ་པ་སྤྱི་གསུང་རིག་འཇིག་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་
 མང་པོ་ཕྱོན་ཅིང་སྤྱི་གསུང་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་སྤྱི་གསུང་གྲོལ་བར་མཛད། དེར་འཆོ་
 ཞིང་གནས་པའི་ཡུལ་འཁོར་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱང་། ཐུམས་པ་དང་སྤྱི་གསུང་རྗེས་ཕྱུག་
 པཤུ་ གཏོང་པོ་དང་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་སྤྱི་གསུང་རྣམས་དཀར་གྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་ཞིང་

མཆོག་པོ་ཏུ་ལ་དང་འདྲ་བ། ཉན་གཏོན་དབུ་ལ་ཤིངས་དམག་འབྲུགས་སོགས་ལུས་
 སེམས་རྣམས་ཅིང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་འཆོ་བ་དང་བྲལ་བ་རྒྱུ་བ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཞིང་ཁམས་
 དང་མཚུངས་པ། ལོ་འབྲས་དང་ཅི་ཤིང་སྒྲ་ཆོགས་མ་བཏབ་ཀྱང་རང་སྦྱི་བ། ལུ་
 མཛོད་ལྔ་སྟག་ཅེ་ལ་གཏད་པས་གངས་རྒྱ་ཡན་ལག་བདུན་ལྟ་ན་དལ་གྱིས་བབས་པ།
 རི་དྲགས་དང་བྱ་རིགས་སྒྲ་ཆོགས་བག་ཤེབས་པར་ཅི་ཞིང་སྟན་པའི་སྒྲ་སྒྲིགས་པ།
 མདའ་ནག་ཅན་གཟན་གཏུ་མ་པོ་འཕྱེ་ཞིང་རྒྱགས་པ། བར་བར་དུ་མཆོ་དང་། མཆོ་བུ་
 དང་། རྩེང་ཀ་དང་། རྩེ་མིག་གིས་གང་བ། ལུ་རྩེ་རབས་ལ་བསྐྱོར་བས་ཐར་བ།
 མདའ་རྩེ་གཟིངས་དང་གྲུ་དང་ཟམ་པས་སྦྲེབས་པ། དབུས་སུ་རྩེ་ལ་སྦྱོར་གྱི་མདུན་
 ས་བྲག་དཀར་བཀྲ་གིས་ལྗང་ཞེས་བྱ་བ། དེའི་བས་གྲུ་བཞི་པ་མེ་ལོང་གོངས་ལྟར་
 ཡངས་ལ་ཁོད་སྒྲ་མས་པ། རྩེ་གས་ནམས་སུ་ཅན་དན་གྱི་ཤིང་དང་བྲག་རི་ལྟན་རྩེ་ག་
 གིས་བསྐྱོར་བ། ཡང་དག་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རང་བྱུང་དུ་ཤར་བའི་བྱ་
 རྩེ་བ་བདེ་ཆེན་ལུག་བྱ་བར་ནང་དུ་དམ་ཇུས་ངོ་མཆར་བ་མང་པོ་གཏེར་དུ་བཞུགས་
 པ། མཐོང་ཐོས་དྲན་རིག་གི་སྦྱི་འགྲོ་ནམས་མཁའ་སྦྱོད་རིག་འཛིན་གྱི་གནས་སུ་
 འདྲན་པ་བྱེད་པ་སྟེ། རྩེ་རན་མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མི་ཐོབ་པ་མེད་པའི་
 བྲག་ལུག་བཙུགས་སུ་མ་སོགས་ཀུན་ཚང་བྱིན་རྒྱལས་ཅན་མང་དུ་བཞུགས་པ། གཞན་
 ཡང་རྩེ་མཁྱིམ་བད་ཀན་སོགས་ལྡང་འདུས་ཀྱི་ནད་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་
 སྟན་གྱི་སྤྱིང་པོ་དང་། གསོ་ར་མི་རུང་བ་ཆ་གང་གི་ནད་ནམས་མི་སེལ་བ་མེད་པའི་

རྒྱུ་ཡིད་འོང་། རྣམ་འབྲས་བྱ་བ་རྣམས་མ་བཟུང་པར་སྐྱེ་བའི་ལུང་པ་དག། ལོ་
 ཏོག་ཅི་བཟུང་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ལུང་པ་བདུན་ཅུ་ཅེས་གནས་པ། རིན་ཆེན་ཁམས་ཀྱི་
 རྡོ་དང་། རྟེན་འཛིན་དང་། མེ་རྡོ་དང་། སྤྱང་ཅི་དང་། སྤྲུལ་ཤིང་དང་། སྤྲོས་
 དཀར་གྱི་ནགས་དང་། བྱ་རམ་གྱི་ཤིང་དང་། ལན་ཆཱི་ལྷ་དང་། རྡོ་ཆོན་དང་།
 ས་ཆོན་དང་། ཤིང་ཆོན་སྤྲེལ་ཆོན་དང་། སའི་ཞག་གིས་སྟོ་བྱུང་པ་སྤྲོས་ཀྱིས་
 རྡོ་ར་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བརྒྱན་པ། མཛོད་ར་ན་ཤིང་ཏོག་དང་། མེ་ཏོག་གི་རིགས་
 དང་ཆོན་ཅི་དང་འབྲུ་བཅུད་ཀྱི་རིགས། རིན་པོ་ཆེ་དང་སྤྲུལ་དང་སྤྱིང་དུ་ཀྱི་རིགས།
 ཤིང་སྤྲེལ་དང་གམོང་གི་རིགས་མ་ཆང་བ་མེད་པ། འདབ་ཆགས་དང་སྤྲོས་ཆགས་
 ཆེག་ཆགས་སྤྲོས་ཆགས་རི་དྲགས་གཡུང་དྲགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་སྤྲེལ་ཆོན་པ་བཅས། ལུ་
 བྱ་ཅག་འཇམ་མཁའ་བྱའི་སྤྱིང་གི་དཀོར་རྡོ་ར་སྤྱིད་དོ་ཅིག་ཐམས་ཅད་འདུ་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་
 ཀྱིས་མི་བྲེལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་སྤྲོས་ཡུལ་རིན་ཆེན་འབྲས་མོ་གཤོངས་ཞེས་བྱ་བ།
 ལས་འཕྲོད་དང་བསྐྱོད་ནམས་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་ས། གནས་སྐབས་སུ་ནད་གཏོན་
 དབུལ་ལོངས་འཐབ་ཅོད་དང་མི་ཁོམས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པ། ཆེ་དང་བསྐྱོད་ནམས་
 དཔལ་དང་འབྱོར་པ་སྤྲོས་པ་བཞེ་ལེགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་འདུ་
 བ་། མཐར་ཐུག་བཞེ་བ་ཅན་དང་པར་ལོད་ལ་སྤྲོས་པ་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་རྣམས་
 སུ་མཆོམས་སྤྱོད་བར་ངེས་པ། རྒྱུད་པར་གསང་སྤྲོས་ཀྱི་བརྟེན་སྤྱུང་ལ་གཞི་ལ་
 བ་དག་ལ། ཅུ་གསུམ་ལྟ་ཡི་བྱེན་རྒྱུ་རྟུ་འདུག་པ། རྟེན་རབ་ལུན་སུམ་

ཆོགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་གིས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་
དུག་ཕྱི་སྟོབས་གང་ཡང་ཅུ་སྟུར་མེས་བསྐྱེགས་པ་བཞིན་སོང་ནས་འོད་གསལ་འདུས་
མ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་དུས་མི་རིང་བར་འཆར་ཞིང་གསང་སྤགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་
ལྟ་བུ་ལ་འདུག་ཅིང་གཞན་དོན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །རྒྱས་
པར་རིག་འཛིན་མོད་ཀྱི་ལྡེ་མ་གྱུ་ཅན་དང་། གཏེར་སྟོན་རིན་ཆེན་སྦྱིང་པ། རིག་
འཛིན་པ་རྣམས་སྦྱིང་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

༥ ཁམས་ཀྱི་སྲིན་མོ་ཇོང་ནི།

པོད་ཁམས་སྲིན་མོ་གན་རྒྱལ་ལྟ་བུར་གནས་པ་ལས་རྒྱ་མ་གཡས་པར་ཆགས་ཡོད་
པར་གསུངས། གནས་དེར་སྟོབ་དཔོན་པ་རྣམས་འབྱུང་གནས་དང་མཁའ་འགྲོ་མ་ཡེ་
ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གཉིས་དངོས་སུ་ཕེབས་ནས། ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱར་
ཞིང་མཁའ་འགྲོ་མ་མང་པོ་དབང་དུ་བསྐྱུས། ཐུ་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་
དགོངས་ཏེ་སྐྱེ་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་སོགས་ངོ་མཆར་མིག་གི་དགའ་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་གངས་
མེད་དང་། འོད་གསལ་ཇོགས་ཆེན་སྦྱིང་ཏེ་གཞི་གིས་གཙོས་པའི་ཆོས་དང་ནོར་གྱི་
གཏེར་ཁད་པག་ཏུ་མེད་པ་སྤྲས་ཤིང་ཆོས་སྦྱོང་བའི་སྤང་མ་རྣམས་ལ་གཉིར་དུ་གཏད་
ནས་བཞག། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དབྱར་དུས་སུ་ཕ་བོང་གྱུར་འདྲ་ལ་བཞུགས།
དགུན་དུས་སུ་མདོ་རི་མཁའ་འགྲོ་འབྱུང་པའི་ལ་ལ་བཞུགས་ཏེ་བསྐྱེད་ཇོགས་ཀྱི་དོན་
ལ་གཙིགས་ཏུ་གཞི་ལ་བའི་གནས་ཡིན། གནས་དེ་ནི་མཁའ་འགྲོ་བྱིས་ནག་ལ་སྤེལ་བ་རྒྱུད་

མཁའ་འགྲོས་བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བུར་དུག་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ། ཤར་སྒོ་
 བར་མ་རྒྱལ་མོ་དུལ་ཚུའི་ཉེ་འགྲམ་ན་གནས་པའི་སྤང་མོ་ཚྱང་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོ་
 རྒྱུ་ཆེན་པོའི་ཞབས་རྒྱུ་སྒྲིག་སྒྲུབ་རང་བྱུང་མང་དུ་ཡོད་པ། བྱང་ཤར་དུ་གནས་
 པའི་དེ་རྒྱུ་ཤེལ་ཚྱང་ཞེས་བྱ་བ་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་འདུ་བའི་གནས་
 དང་། ཤར་སྒོའི་འདབས་རོལ་དུ་གནས་མཆོག་གུ་ཅུ་ཀླ་ལའམ་ཡུག་ནག་བདེ་བ་
 ཆེན་པོ་ཅེས་བྱ་བ་ཡུག་པའི་ནང་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཡུག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་རང་
 བྱུང་སྒྲོལ་ཆོག་སྒྲུབ་ཡོད་པ། དེའི་རྒྱབ་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་ལྷན་གྲུབ་ཚྱང་ཞེས་པ་དུས་
 བཟང་ལ་རོལ་མོའི་སྒྲུབ་འབྲིལ་བ་དང་མཁའ་འགྲོ་མས་ཆོས་སྒྲུབ་ལེན་པའི་སྒྲུབ་ཐོས་སྒྲུབ་
 ཡོད་པ། གཞན་ཡང་ཡུག་དཀར་ལྷའི་གཞལ་ཡས་དང་། ཡུག་སེར་རྒྱས་པའི་ཕོ་
 བྱང་། ཡུག་དམར་དབང་གི་སྒྲུབ་གནས། ཡུག་སྒྲོན་དུག་པོའི་ཕོ་བྱང་། ཅི་མདའ་
 ཉ་མ་གྲིན་བཞད་པའི་གནས་མཆོག་ མེ་འབར་དབང་གི་སྒྲུབ་ཡུག་ རྒྱུ་ཆེན་གྱི་
 རུ་གསང་ཡུག་ ཀའོག་གྱི་རུ་གསང་ཡུག་ གནས་མཆོག་སྐྱ་ར་ཏི་ཀ་ གནས་
 མཆོག་སེལ་གནས་མཆོངས། གནས་མཆོག་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྟ། རྒྱུ་ཆེན་གཡུ་
 ཡི་ཡུག་པ། གནས་མཆོག་སྒྲོན་མོ་རང་ཆོགས། ཟླ་ཡུ་རྒྱལ་བ་ཐོད་དཀར། སྒྲ་
 ཡའི་མགོན་ལྟ་དཀར་པོ། གནས་མཆོག་སྤང་མོ་ཚྱང་གི་སྒྲོ་སྒྲོ་སྒྲུང་བའི་ཚྱང་གི་
 རྒྱང་ལྟ་སྒྲུག་པོ། རྒྱབ་སྒྲོ་སྒྲུང་བའི་ལྷ་ཆེན་ནགས་ལྟ་འཇམ་ལྟ། བྱང་སྒྲོ་སྒྲུང་
 བའི་ལྷ་ཆེན་གཡག་ལ་ཆེན་པོ་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཏེ་གནས་མཆོག་དེ་ནི་ཁམས་སྒྲོན་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་

ལྟུང་ཅིས་པ་བྲག་དཀར་ཤེལ་གྱི་བགམ་བཅེགས་འདྲ་རིམ་མཆོག་རབ་ཀྱི་གཟུགས་
 ལྟར་བཀོད་པ་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་སྟགས་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
 གནས་མཆོག་དེ་རྣམས་སྤྲུལ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞི་ལུས་ན་མཆོག་ཐུན་གྱི་དངོས་
 གུབ་ཆེ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བར་ངེས་ན་རང་ཅག་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 དུས་མཐའ་འདིར་དགོས་མེད་ཀྱི་འདུ་འཛི་མང་པོ་རྒྱབ་ཏུ་བསྐྱར་ནས་ཡང་དག་པའི་
 རོན་ལ་ཐུན་གཅིག་ཙམ་རེ་བཞུགས་ཐུབ་པའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་འདུག་རེ་ཞིག་ཇིགས་
 པར་བགྱོའོ།།

ལྟུང་ལམས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ།

ལྟུང་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔའི་མདོ་བྱང་ལས། བོད་ཀྱི་ས་ཕྱོགས་
 ལྟོ་ཟླ་ཞེས་བྱ་བར་ལྟོ་ཞེས་བྱ་བ་དུང་མེད་གནམ་མཆོངས་འདྲེ། གནས་ཀྱི་
 ལྟོ་བ་མེད་གེ་ཇོང་ཞེས་བྱེད་ཨོ་རྒྱན་པརྒྱ་བདག་གིས་ཟླ་གསུམ་བསྐྱབས་ལྟོ་ཕྱག་
 པའི་སྟོ་རུ་གྱུ་རྟགས་ཞབས་རྒྱུ་ཡོད་ལྟོ་གཡས་ཀྱི་བྲག་ལ་ཐུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་དང་།
 གཡོན་གྱི་བྲག་ལ་དོ་རྒྱུ་ལག་མོ་བཞུགས་ལྟོ་གཡས་གཡོན་དབུས་གསུམ་ཨོ་རྒྱུ་ཚུ་ལ་
 དུ་གནས་ལྟོ་བོད་ཡུལ་སྤྱི་ལ་དགོས་པའི་གཏེར་གསུམ་སྤྲུལ་ལྟོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 གནས་དེ་ནི། རྒྱ་ཚུའི་པ་རི་སྟོ་བྲག་སེལ་ཇོང་གནམ་ཆོས་མི་གྱུར་དོ་རྒྱུ་གནས་
 ལྟོ་ཕྱེས། ལྟུང་སྟོ་གནས་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ལྟོ་ཞེས་བྱ་བ་བྲག་དེ་ཆད་པ་རུ་
 བདག་གི་ལོ་གཅིག་སྐྱབ་གནས་ཉི་ཟླ་ཕྱག་ཅེས་སྟགས་གསུངས་པའི་གནས་དེ་

རི། རྩ་ཚུ་ཚུ་རི་སྤྱི་འབྲམས་ཉི་ཟླ་ཡུག། སྤྱི་ལུ་ཁྱེད་གི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་
 ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་ལྷོ་ཟླ་ཞེས་བྱ་རུ་མེ་ཞེས་བྱ་བ་ཀ་ཡིག་ཡོད་པའི་
 རི་མེ་བྲག་རི་ཟླ་གམ་ཡོད་པའི་རྒྱ་བོ་ལོགས་སུ་མེ་རྒྱན་བདག་གིས་དབང་ཆེན་
 སྤྱབ་པའི་ཡུག་མེ་འགྲུར་རྟགས་ལ་མཆོལ་གྱི་གཡུང་དུང་ཡོད་མེ་རི་བོ་འདི་
 འདབ་ཀམ་པ་ཞེས་འབྱུང་མེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མེ་བྱ་ཀམ། དེར་དྲགས་པོ་ལྷ་
 རྩེས་ཀམ་པ་དུས་གསུམ་མཁུན་པ་ལ་ས་སྤྱིད་གསུང་གི་གནས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་
 གདན་ས་བཏབ། ཀམ་པ་ཡབ་སྤྱས་དང་ཆགས་མེད་དང་ཡོན་དགེ་སོགས་ཀྱི་ངོས་
 འཛིན་གཟུངས་བསྟོན་མཛད། མཆོག་འགྲུར་སྤྱིང་པས་གནས་དེའི་དམ་ཅན་བྲག་
 འགགས་ནས་ཟབ་བདུན་དང་། དཔལ་གྱི་དེའུ་ནས་མ་མོ་སྤྱི་བསྐྱུས་སོགས་སྤྱན་
 དྲངས་ཤིང་གནས་ཡིག་ཀྱང་གཏེར་ནས་བཞེས། ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་གནས་
 བཞེན་གྱི་ཆེ་བཤད་རྒྱས་པར་བཀོད་པའང་ཡོད་པར་གསུངས། སྤྱི་ལུ་བྲགས་
 ཀྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་འབྲེ་སྤྱང་གཉན་ཞེས་སུ་པར་འདི་
 བྲག་རི་སུམ་བཙུགས་ཡོད་པ་རུ་དབུས་སུ་མེ་རྒྱན་བདག་གི་སྤྱབ་པའི་གནས་
 བྲག་ཡུག་ཆོས་འབྱུང་ཟུར་དྲག་དབྱེབས་ཅན་ཡོད་ཅས་པ་ནི། བྲེ་སྤྱང་ཕྱོགས་
 ཀྱི་མཉན་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་དེ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་ཉན་ཉན་གྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས།
 བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་ལྷོ་ཟླ་ཞེས་བྱ་བར་ཁམས་དབུས་ས་མཆོལ་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་
 རུ་བྲག་རི་དཔལ་ཆེན་ཏེ་རུ་ཀ་ཡི་ཚུ་ལ་དབུ་ཡིག་སེང་དུ་བདག་གི་སྤྱབ་གནས་

དང་། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་གནས་ནི། ནང་ཆེན་ཕྱོགས་ཇ་ཚུའི་རྒྱད་གཏམ་
ཁོག་ཁ་བྲག་གམ་ཁ་ལ་རིང་སྟོ། ས་རི་ཟངས་མདོག་དཔལ་རི་ཚུའི་ཁྲི་བོད་བྱུང་གུར་
གྲགས་པ་ནས་གཏེར་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་བྱགས་སྒྱུ་བ་བར་ཆད་ཀྱན་སེལ་དང་གནས་ཡིག་
སྒྱུན་དངས་གིང་གནས་སྟོ་ཕྱེས། སྒྱུའི་འཕྲུན་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་
ལས་། འབྲེ་རྒྱུང་ཕྱོགས་སུ་དེ་ཞེས་བྱ་བ་རུ་། བྲག་རི་དཀར་པོ་དེ་རྗེ་གནམ་བསྐྱངས་
འདྲ་། རྒྱུ་བ་བྱས་པ་བྲག་རི་གྲུ་བཞི་
ཡོད་། ཅེས་བྱ་བ་ནི། འབྲེ་རྒྱུད་སངས་ཕྱོགས་དེ་པ་ཆོས་འབྱུང་བཞུགས་གནས་དེ་
བྲག་དཀར་ཡིན། དེའི་ཡན་ལག་གི་གནས་སྟོ་སྟོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཡུ་བྲག་ཡིན་པར་
བཞེད།

༥ གསུང་གི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་སུ་བོ་ཞེས་
བྱ་རུ་། གསུང་གི་གནས་གཙོ་དགའ་བ་ལུང་ཞེས་བྱ་། ལུང་པ་ཨ་ཡིག་ཚུ་ལ་གྱེད་བུས་
མ་རུ་། རང་བྱུང་ཁྱད་འཕགས་དོ་སྒྱུ་རྒྱམ་ལྟ་བཞུགས་། ཞེས་པ་ནི། པརྒྱ་བོ་དང་
ཆེན་གྱི་བྱུང་ཕྱོགས་དྲག་པོ་དང་རྒྱུང་ཞེས་བྱ་བར་གཏེར་ཆེན་སྟག་གམས་རྒྱས་ལྟན་
དོ་རྗེས་གནས་སྟོ་ཕྱེས། གསུང་གི་གསུང་གི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། སྐས་པའི་
གནས་མཆོག་པརྒྱ་ཤེལ་གྱི་རི་། ཞེས་གསུངས་པ། པརྒྱ་ཤེལ་གྱི་རི། གསུང་གི་
སྒྱུའི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་ཆ་བ་རིང་ཞེས་སུ་། གངས་ཀྱི་
ར་བདག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རུ་། དེ་རུ་ཀ་ཡི་གོང་ཁྱེར་དངོས་སུ་བཞུགས་། ཞེས་པ་ནི།

ཚ་བ་རིང་ཁ་བད་ཀར་པོ། ཀམ་པ་ཤིང་དེ་རྗེས་རང་བྱུང་དོ་རྗེས་གནས་སྒོ་ཕྱེས་པར་
 གསུངས། གསུང་གི་ཐུགས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་སྒོ་
 ཟེའི་ས་བྱ་རུ་ཅེ་ན་བུན་ཞེས་བྱ་བྲག་རི་དུག་སྐྱུལ་འདྲ་ཅེ་ན་མ་མཁའ་ལོ་སྒྲིང་པོ་པོ་རོ་
 ཅན་ཡིས་ཅེ་རྒྱུ་ལ་ཡུལ་པ་ལྟེ་གས་པའི་ཡུག་པ་རུ་ཅེ་རྒྱུ་བདག་གིས་དྲུག་སྐྱུལ་ཟེ་
 གསུམ་བཀྱིས་ཅེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་གནས་ནི། ནང་ཆེན་ཆམ་གཤིས་ན་བུན་
 རྗེས་བདུད་འདུལ་མི་འགྱུར་དོ་རྗེས་དང་། ཆགས་མེད་སོགས་ཤེབས་ནས་གནས་ཞེས་
 ཕྱེས། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་
 སྒོ་ཞེས་བྱ་བ་རུ་ཅེ་རྒྱུལ་པའི་གནས་མཆོག་ན་མ་མཁའ་མཛོད་ཅེས་བྱ་ཅེ་རྒྱུ་
 རི་བྱ་བོ་གཡུ་འབྱུག་གནས་འགྲོ་འདྲ་ཅེ་རྒྱུལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྒོང་རྩ་རང་བྱོན་
 ཡོད་ཅེ་མཐའ་གྱུར་ཞི་རྒྱ་བརྒྱ་དང་རྩ་བརྒྱད་སྐུས་ཅེ་གསང་བའི་ཡུག་པ་མདའ་
 རྒྱུངས་གང་ཅེ་མཛོད་ཅེ་ཅེས་གསུངས་པའི་གནས་ནི་ཁམས་ནང་ཆེན་ཕྱོགས་ཀྱི་
 སྒོ་ཡེལ་ཡུག་དང་ཉེ་བར་ཡེ་རྒྱལ་ན་མ་མཁའ་མཛོད་། དེ་ནི་གཉགས་བན་སྐྱུལ་པ་
 ཡེ་ཤེས་བཅུ་གས་པའི་གདན་སའི་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་གསུངས། གསུང་གི་
 ཕྱོན་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་རུ་ཅེ་ཕྱོད་
 དཀར་ཞེས་བྱ་རི་བོ་དུང་དཀར་འདྲ་ཅེ་ཕར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ང་ཡི་སྐྱབ་ཡུག་དང་ཅེ་
 བྲག་ལ་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་རང་བྱོན་བཞུགས་ཅེ་ཞེས་པའི་གནས་དེ་ཉིད་ཉག་སྒོ་དཀར་ཁ་
 བ་ལུང་རིང་ཡོན་ན་མ་སྐྱུལ།

ལྟ་ ཐུགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་མ་ཟླ་
 ཞེས་བྱ་རུ་ཅུ་ ཐུགས་ཀྱི་གནས་གཙོ་དན་ཏིག་ཤེལ་གྱི་བྲག་ཅུ་ དབུས་ཀྱི་བྲག་རི་
 རིན་ཆེ་ཙེ་ཏེ་དབྱེ་བས་ཅུ་ ཞེས་སོགས་དང་། ཙེ་ཏེ་དབྱེ་བས་ཀྱི་ཤར་ཕྱོགས་
 རོས་ཡངས་པར་ཅུ་ ཟེ་འོག་གུར་བྱིམ་འདྲ་བའི་ཕུག་པ་རུ་ཅུ་ ཨོ་ཀྱན་ངམ་ལོ་ལོ་གསུམ་
 གླུ་བ་པ་བྱས་ཅུ་ ཞེས་གསུངས་པའི་གནས་ནི། མཁོ་ག་སྟོད་དན་ཏི་ཤེལ་གྱི་བྲག་
 ཟེ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སོགས་བཞུགས་པའི་གནས་དེ་ཡིན་པར་གསུངས།
 འདི་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱལ་བུ་དྲི་མེད་ཀྱན་ལྡན་ཕྱོགས་པའི་གནས་བདུད་རི་བྱ་རོག་
 གླ་གཙན་དེ་ཡིན་པར་ཡང་བཞེད། ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་
 ལས། སོག་བོད་མཆོམས་ཀྱི་མ་སྟོད་དྲི་མེད་ཤེལ་ཅུ་ རྟེ་བའི་ཆ་ལ་ཨོ་ཀྱན་གླུ་བ་
 པའི་གནས་ཅུ་ པརྒྱ་ཁ་ཕྱེ་འདྲ་བའི་ནང་རྣམས་སུ་ཅུ་ རྟོགས་ཆེན་སྟོན་པ་བརྒྱ་གཉིས་
 གླུ་ཡང་གསལ་ཅུ་ བྲག་གི་རྩ་བ་དྲི་མེད་བརྒྱད་བསྐྱངས་འདྲ་ཅུ་ རེ་རེ་འོས་སུ་ཉེ་
 གསལ་བརྒྱད་རྣམས་དང་ཅུ་ རྩ་བ་རེ་ལ་བྲག་ཕུག་རྒྱུམ་འབྲེལ་ལ་ཅུ་ པད་འབྱུང་གླུ་ལ་
 པ་བརྒྱད་དེ་མཆོན་བརྒྱད་གནས་ཅུ་ དེ་རུ་ཟབ་པའི་གཏེར་ཁ་དགུ་ཙམ་སྟེས་ཅུ་ ཞེས་
 གསུངས་པའི་གནས་ནི། སོག་བོད་མཆོམས་ཀྱི་མ་སྟོད་དྲི་མེད་ཤེལ་ཅུ་ ཐུགས་
 ཀྱི་སྐྱའི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་སྟོད་མེ་ཉག་ཅེས་བྱ་རུ་ཅུ་ ལྟ་ཙེ་
 ཞེས་བྱ་དུང་སང་གནམ་མཆོངས་འདྲ་ཅུ་ ཤར་སྟོའི་བྱ་ཡི་ལུང་པའི་སྟོད་པ་རུ་ཅུ་
 བྲག་རི་རིན་ཆེན་སྐྱུངས་པ་འདྲ་བ་རུ་ཅུ་ པད་འབྱུང་རྒྱ་གསུམ་གླུ་བ་པའི་ཕུག་པ་

རེེ་ ལྷུམ་འབྲིལ་ཆོས་དྲུང་དཀར་པོའི་དབྱེབས་ཅན་ནང་ཨ་ ཡའི་ཁི་ཁྲིའི་ལྷ་ཆོག་གས་
 ལྷུ་ཡངས་གསལ་ཨ་ གཡས་ཀྱི་ལུང་པོའི་བྲག་རི་ཐམས་ཅད་ལ་ཨ་ རེེ་སྤྲུལ་བརྒྱད་
 དང་རྟ་ཐག་ཡབ་ཡུམ་བཞུགས་ཨ་ རང་དུ་རིན་ཆེན་གཟི་ལས་གྲུབ་པ་ཡི་ཨ་ ཆོས་
 ལྷུ་མཆོད་རྟེན་མདའ་རྒྱུང་གང་ཅམ་སྤྲུལ་ཨ་ ལྷ་སྤྲུལ་བྱུགས་དམ་རྒྱལ་བཀའ་འགྲུར་
 ཆོད་སྤྲུལ་ཨ་ རྒྱལ་གཏེར་འཕྲུལ་གཏེར་རྟོར་གཏེར་དུ་མ་སྤྲུལ་ཨ་ ཞེས་པོའི་གནས་
 ཁམས་མེ་ཉག་བཞག་ར་ལྷ་ཅེ། གྲུབ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོ་ཡང་གནས་དེར་བྱོན་
 པར་གསུངས། བྱུགས་ཀྱི་གསུང་གི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་
 ཁམས་མཆོམས་ཞེས་བྱ་བ་རུ་ཨ་ སྤར་ཏིའི་བྲག་རི་སྟོན་གིང་སྤྲེས་པ་འདྲ་ཨ་ འབྲས་
 བྱའི་ཚུལ་དུ་སྤྲུབ་ཕྱག་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཨ་ ཀྱན་ཏུ་པད་འབྲུང་བདག་གིས་ཞག་གསུམ་
 བསྤྲུབས་ཨ་ བརྒྱ་གསུམ་ནང་དུ་གྲུབ་ཆུ་བདུད་ཅི་ཡོད་ཨ་ ཀྱན་ལ་སྟོན་པ་རེེ་སྤྲུལ་
 བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱུ་ཨ་ བྱེ་རུ་མཆོད་ལྷ་བརྒྱ་དྲུག་སྟོལ་དཀར་ལྗང་ཨ་ ལྷ་ཆོག་གས་སུམ་རུ་
 སོ་བརྒྱད་སྤྱུ་ཡང་གསལ་ཨ་ མན་ངག་གཏེར་ཆེན་གཏེར་རྒྱུང་བརྒྱ་གསུམ་སྤྲུལ་ཨ་
 ཞེས་པོའི་གནས་སྤར་ཏིའི་བྲག་དེ་བྲག་ཡབ་སྤྲུང་མཆོམས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུག་མཡོད་ཕྱོགས་
 དེར་བཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་གསུངས། བྱུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་
 ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་སྟོ་ཟླ་ཞེས་བྱ་རུ་ཨ་ འབྲུམ་ཞེས་བྱ་བ་བྲག་རི་སྤྲུང་མཐའ་
 འདྲ་ཨ་ རི་ཡི་དབྲས་སུ་རང་བྱུང་མཆོད་རྟེན་བཞུགས་ཨ་ པད་འབྲུང་ལོ་གསུམ་
 སྤྲུབ་གནས་དབང་ཕྱག་དང་ཨ་ གྲུབ་རྟགས་མཆོན་མ་སྤྱུ་གསུང་བྱུགས་རྟེན་བཞུགས་ཨ་

ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་གནས་ནང་ཆེན་སྒྲིབ་དུ་ཡོད་པའི་མཁའ་འགྲོ་འབྱམ་ཇོང་།
དུང་མ་སྒྲིབ་སྟེ་རིན་ཆེན་གྱིས་གནས་སྒྲིབ་པ་མར་ཕྱེས། དེ་ལ་གནམ་ཆོས་མི་འགྱུར་
དེ་ཇི་དང་ཆགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། ཐུགས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་
ཀྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་རྩ་ཞེས་བྱ་བ་རུ་མེ་མེ་བྲག་
དཀར་ཤེལ་གྱི་གྱུར་ཕུབ་འདྲ་མཁའ་དུ་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་སེམས་དཔའ་བརྩུ་མོ་
བོ་བཞི་དང་སྟོན་པའི་སྐུ་རང་བྱུང་མེད་པར་འབྱུང་བདག་གི་སྐུ་རྗེས་གསལ་བར་ཡོད་མོ་
ཅེས་པ་ནི་ས་ངན་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་རིག་འཛིན་སྒྲོང་གསལ་གྱི་གཏེར་གནས་སྟོ་
ནི་བྲག་དཀར་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་དཔུང་དགོས་པར་གསུངས།

༥ ཡོན་ཏན་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་འབྲེ་ཟླ་ཞེས་བྱ་རུ་
རུ་དམ་གངས་ཀྱི་ར་བ་སྤྲས་པའི་ཡུལ་མེད་དབུས་ཀྱི་རི་བོ་སང་ཆེན་བརྒྱད་བསྟོལ་
ནང་མེད་གསང་སྤྲགས་སྟོན་རུང་ཡུལ་གྱི་བཙུན་བརྒྱད་སྤྲས་མེད་ཡུལ་གྱི་ཆགས་ཚུལ་
པར་ཁ་ཕྱེ་འདྲ་མེད་ཅེས་སྟགས་གསུངས་པའི་གནས་ཁམས་རུ་དམ་གངས་ཀྱི་ར་
བ་མེད་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡོན་ཏན་གནས་ནི་སྤྲས་པ་འཛིངས་ཕྱོགས་ཇོང་ཤོད་བདེ་གཤེགས་
འདུས་པའི་ཕོ་བྲང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་གསུངས། ཡོན་ཏན་གྱི་སྐུ་རི་གནས་ཀྱང་དེ་
ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་འབྲེ་ཞེས་བྱ་བ་རུ་དཔལ་ཞེས་ལུང་པར་ལྡང་
ཞེས་བྱ་བའི་རི་མེད་བྲག་རི་གཡུ་འབྲུག་གནམ་དུ་འགྲོ་བ་འདྲ་མེད་རི་ཡི་དབུས་སུ་
པད་འབྱུང་སྐུ་བ་པའི་གནས་མེད་ཐུག་པ་ཟེ་འོག་གྱུར་བྱིས་འདྲ་བའི་ནང་མེད་པེ་མ་

མིང་ལོ་གཅིག་བཞུགས་པའི་གནས་ཤིང་ཡང་འབྲུང་དག་པའི་འཁོར་བ་དུན་དང་བཅས་
 པའི་དབང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལོ་བྲང་དག་གློང་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་གནས།
 རྩེ་དག་ལྷན་གྱུ་བ་སྟེང་གི་མདུན་ཕྱོགས་འབྲེག་ཅན་ཡངས། རིག་འཛིན་བདུད་འདུལ་
 རོ་རྩེས་གནས་སྒོ་ཕྱེས་ཤིང་གནས་ཡིག་ཀྱང་མཛད། གཞན་ཡང་གནས་ཆོས་མི་
 འགྱུར་རོ་རྩེ་དང་རྩེ་དག་གྱུ་བ་ཐོབ་ནམས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ཡོད་པར་གསུངས། ཡོན་
 ཏན་གྱི་གསུང་གི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་འབྲེམས་བྱ་བ་རུ་
 ཞོད་ཆེན་ཡ་གྲུལ་སྟེད་ཞོད་འཛོམས་ཞེས་པར་ཞོད་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཀྱན་ལས་
 བྱད་འཕགས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐྱ་བརྟེན་གྱི་སྤང་དྲ་དང་དབང་གི་ཚུ་བོ་བཞི་ཡི་
 སྟོབ་དཔོན་བཞིས་ཤུ་འཕུལ་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་པའི་གནས་ཡིན་པས་གངས་
 རྒྱལ་ཙཱ་རི་ཟུབ་ལུང་གྲགས་ཆེ་ཡང་བདེ་ཆེན་པར་ཤེལ་ཕུག་འདི་ཉིད་ལ་ཆར་
 མི་ཉེ་ཞིང་ཀྱན་ལས་འདི་འཕགས་པས་བོད་ཡུལ་ས་འོག་ཀྱན་གྱི་གཏེར་གཅིག་
 མེས་མཁས་གྱུ་བ་ཀྱན་གྱི་ཐུགས་བརྩུད་རྩོགས་པ་ཆེ་རྩེ་གསུམ་དམ་པའི་ཆོས་
 འདི་བཞུགས་པའི་གནས་ཤིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཟ་མདོག་གི་སྒྲིམ་འཁོར་བ་
 མཐའ་མ་སྟོང་པའི་བར་དུ་བཞུགས་ཞེས་གསུངས་པའི་གནས་ནི། སྟེད་ཞོད་
 འཛོམས་ནང་གི་ཕུར་བཞུགས་པའི་པར་ཤེལ་ཕུག་ཡོན་ཏན་ཐུགས་ཀྱི་གནས་
 ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་འབྲེམས་བྱ་བ་རུ་དཔལ་གྱི་རི་ནི་སྟང་
 ཆེན་འགྱུང་བ་འདྲ་དེ་བྱེ་ཀོ་ཁི་ཙ་འདྲ་རིན་ཆེན་བྲག་དེ་རུ་ཀ་དཔལ་དགྱེ་

ཚུལ་དུ་གནས་པ་ལྟར་སྐྱབ་ཕུག་མེ་ཏོག་ཁ་བྱེ་འདྲེ་བྲག་གི་ལོགས་སུ་ཞི་བོ་
རང་ཕྱོན་དང་ལྷན་གྱི་རིག་འཛིན་ནམ་མཁའ་ལྟེན་སྒྲིབ་པའི་ལུ་སྐྱབ་པའི་གནས་
མཆོག་ལྷན་གསལ་དཔྱད་བསམ་ཅན་ཡིད་ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་གནས་དེར། སྐྱབ་
དཔོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་བརྟན་རང་ཕྱོན་དང་ལྷན་གྱི་མཆོན་མ་གསལ་ལ་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་གནས་ཚུ་འདྲེ་རིན་ཆེན་བྲག་ནི། དཔལ་སྤྱངས་དགོན་
ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེན་དཔྱད་ཆེན་བྲག་དཀར་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས། ཡོན་
ཏན་ཕྱོན་ལས་ཀྱི་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བ་རུ་
སྒྲུབ་པའི་ཟ་འབྲམ་ནམ་མཁའ་ལྟེན་བྲག་ཉིད་ལ་དཔྱད་སྐྱོམ་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་སྐྱབ་ཕུག་
དང་ཞེས་སོགས་ལྟར་དུ་བརྟན་པའི་གནས་འབྲེལ་ཆུ་ཕར་ཀ་འཛོམ་ཐོག་ཕུ་སེང་
གནམ་བྲག་གཏེར་ཆེན་བདུད་འདུལ་བས་གནས་སྒྲོ་ཕྱེས་གིང་གནས་ཡིག་ཀྱང་
ཡོད་པར་གསུངས།

ལྟ་ ཕྱོན་ལས་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཀམ་ཞེས་རི་བོ་སེང་ཆེན་འབྱོར་
འདྲེའི་མགུལ་ལ་རིན་ཆེན་འདྲེ་བའི་བྲག་ལ་པད་འབྱུང་བདག་ལོ་གཙོག་བཞུགས་
པའི་སྐྱབ་གནས་ཀུན་མཁའ་ནི། རང་དུ་སྐྱུ་འཕུལ་ལྟོ་ཆོགས་རང་ཕྱོན་བཞུགས་ཞེས་
པའི་གནས་ཀམ་ཐོག་དོ་རྩེ་གདན། ཕྱོན་ལས་ཀྱི་ཕྱོན་ལས་གནས་ཀྱང་དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ཡི་ཤར་དུ་ཕྱོན་ལས་ཕྱོན་ལས་གནས་ལྷན་གྱི་རི་དོ་རྩེ་སྤྱངས་པ་ཞེས་
བྱ་བར་དོ་རྩེ་ཕུར་པའི་ལྟོ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བཞུགས་དཔྱད་སྐྱོམ་ཀྱི་

230

དེ་ལ་ཁྱད་མར་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་གི་གནས་ཡིག་རྒྱས་པར་བཞུགས་པར་གསུངས།
ཕྱིན་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་རྒྱལ་གྱི་བྲག་ནི་སྒྲིལ་དུ་ཡོད་པ་འདྲ་ཡང་དཔུང་དགོས་
གསུངས་སོ།།

༥ བྱད་པར་གྱི་གནས་བཞི་ལས།

སྒྱུ་འཁྱུར་གནས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཡང་། གནས་ཆེན་ཉི་ཤེར་ལྔ་འཛིན་གྱི་མདོ་བྱང་ལས། བོད་
ཀྱི་མདོ་ཁམས་ལ་ཐོག་ཅེས་བྱ་རུ། རྩ་རི་མཚུངས་པའི་མལ་གངས་རེ་ཡོད་ཅེ་། དེ་
ཉིད་སྒྱུ་འཁྱུར་གནས་མཆོག་འདུས་པའི་རི་ཅེ་། ཞེས་པའི་གནས་མལ་གངས་རེ་ནི། མང་
ཆེན་སྒྲིལ་གྱི་གཟེ་རྒྱལ་གྱི་པ་ཞེས་པའི་རི་དེ་ཡིན། ཁམས་ཀྱི་དགའ་བསྟན་འཛིན་
གྱིས་གནས་སྒྲིལ་ཕྱེས། གསུང་གི་གནས་ཀྱི་འདུས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་
མདོ་ཁམས་འཛིན་ལྔ་འཛིན་གྱི་སྒྲིལ་བྱ་དགའ་བསྟན་འཛིན་གྱི་མདོ་ཁམས་འཛིན་ལྔ་འཛིན་
གནས་ཅེ་། རང་བྱུང་ཉིན་མཆོག་ལྷ་ཡིག་བྱ་བ་ཡོད་ཅེ་། དེ་ཉིད་གསུང་གི་གནས་
མཆོག་འདུས་པའི་བྲག་ཅེ་། ཅེས་པའི་གནས་དེ་ཆབ་མདོ་རི་བོ་ཆེའི་སྒྲིལ་བྲག་སངས་
རྒྱས་དཔོན་དང་རྩ་རི་མཚུངས་ཀྱིས་གནས་སྒྲིལ་ཕྱེས། ཐུགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འདུས་
པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་སྒྲིལ་བྲག་ལ་མདུང་ཞེས་ཅེ་། རི་ཆེ་འདྲ་
བའི་བྲག་ལ་ཐུག་ཏེ་རྩ་རི་མཚུངས་ཀྱི་དགའ་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྒྲིལ་བྲག་སངས་
རྒྱས་དཔོན་དང་རྩ་རི་མཚུངས་ཀྱིས་གནས་སྒྲིལ་ཕྱེས། ཐུགས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འདུས་
པ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བོད་ཀྱི་མདོ་ཁམས་ཆེ་ལྔ་འཛིན་གྱི་སྒྲིལ་བྲག་སངས་

བར་དག་ཏུ་ ལྷ་བས་ཞེས་བྱ་བའི་བྲག་རི་དཔལ་གཏོར་འདྲེ་ ཤར་གྱི་སྒྲོམ་བྱ་
 རོས་སུ་དྲི་རྩེ་སེམས་མེད་ ལྷོ་ཡི་དུ་དཀར་བྲག་ལ་བདུད་ཅི་འབྱེལ་ རུབ་གྱི་སྒྲེ་བྲག་
 དཔལ་ཆེན་ཏུ་མ་གྱེན་ལ་ གཡུ་མཆོ་སྒྲོན་མོ་བྲིས་མ་ནག་མོའི་སྐུ་ བྱང་གི་དུ་
 ཡི་བྲག་ལ་སྒྲོལ་མཁོ་ཡོད་ ཡོན་ཏན་གནས་མཆོག་འདུས་པའི་ཡུལ་སྒྲོངས་སོ་ ཞེས་
 པའི་གནས་ལྷ་བས་ཀྱུ་ལ་ངང་པ་སེང་སེང་ཞེས་བྱུར་མང་ལྷ་བས་སྐྱབ་སྒྲེ་ཆགས་པའི་
 ཀྱུབ་རི་དེ་ཡིན་ནོ། །

བྲོན་ལས་འགྲོ་འདུལ་སྐུལ་པའི་གནས་བརྒྱད་ནི་

༡ ཞེ་བས་འདུལ་མཇད་དྲི་ཏིག་ངས་ར་ནི་ རི་བོ་དེ་རུ་ཀ་དཔལ་རང་བྱོན་བཞུགས་
 ཞེ་མཇད་ལྷོ་ཆོགས་བྲིས་ཆོགས་ཚུ་ལ་དུ་ཡོད་ ཅས་པའི་གནས་ཀྱུ་མ་དྲི་ཏིག་ངས་
 དཀར་པར་བཀོད་པའི་མཆོ་སྒྲོང་།

༢ ཀྱུས་པས་འདུལ་མཇད་དྲི་བོ་རི་ཞེས་བྱ་ དེ་རུ་ཀ་དཔལ་ཀྱུས་པའི་ལྷོ་ཆོགས་
 བཞུགས་ ཞེས་པའི་གནས་སྐྱ་སྒྲོང་དྲི་བོ་ཞེས་དཀར་།

༣ དབང་གིས་འདུལ་མཇད་རི་བོ་དབང་ཞེ་ཞེས་ དཔལ་ཆེན་དེ་རུ་དབང་མཇད་
 ལྷོ་ཆོགས་བཞུགས་ ཞེས་པའི་དྲི་ཏིག་ལྷུང་དུ་ཡོད་།

༤ དྲག་པོས་འདུལ་མཇད་སྒྲོང་ཐང་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ སེངྒེ་ཀྱུབ་བསྐྱོལ་ལྷུང་
 པའི་བྲག་རི་ལ་ པར་བདག་གི་སྐྱབ་གནས་ཤེས་ཕུག་ཡོད་ ཅས་པའི་སྒྲོང་ཐང་
 སྒྲོམ་མོའི་བྱང་ཕྱོགས་རོས་གྱི་ཀྱུབ་རི་སེངྒེ་གནས་མཇོང་དུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་།

ཕྱི་རིགས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་གནས་མཆོག་ནི། དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཆ་ལམ་གཅིག་
 གི་སར། བྲག་རི་ཕྱོད་ལྷ་འདྲ་དཀར་ལུང་ཞེས། ལྷ་ཅེ་འདྲ་བར་ཨོ་ཀྱན་སྐྱབ་
 སྐྱབ་ཡོད། ཅས་པ་དེ་ནི་གོང་གི་ཞེ་ཞོལ་སྐྱབ་ཅེ་འདྲ་ཤར་ཕྱོགས་རིང་ཀྱབ་པའི་ལ་
 ཁར་ཡོད་པའི་དཀར་ཡག་ཅས་པ་ཡིན་ནམ་གསུངས། དེ་ནས་མར་ལ་དྲ་ལམ་ནི་
 མ་གཅིག་ལས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་འདྲེན་པའི་གནས་མཆོག་ནི། བྲ་བྲག་ཅས་བྲ་
 མ་བྲ་བབ་པ་འདྲ། ཨོག་བྲེས་སྟངས་སུ་ཕྱོད་སྐྱབ་སྐྱབ་ཡོད། ཅས་པའི་གནས་
 ཀམ་ཀམ་ཆང་གི་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱལ་སྐས་སྟོམ་བྲག་པའི་གདན་ས་དེ་ནི་ད་ཡིན་པར་
 གསུངས། ॥ ॥

༥ གསུང་གི་གནས་མཆོག་འོག་མེན་ཀམ།

སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་ཕུག་འཆ་ལ་ལོ། །དེ་ཡང་བྲག་རི་ཟླ་གམ་ལ་མཆོན་པའི་ཀའི་ག་
མའོན་པར་བཀྲ་བ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་ཟླ་གམ་ལ་བརྩུ་ཅ་བརྩུད་བསྐྱབས་པའི་གསང་
ཕུག་ཟླ་གམ། ལུང་པ་དཔལ་ཆེན་པོའི་སྒྲུའི་དབྱེ་བས་སུ་བཞུགས་པའི་གནས་སུ་དེ་
རུ་ཀའི་ས་གསང་སྐྱབ་གནང་བའི་དཔལ་བེ་དེ་ལུ་ལ་རྣམ་ཐར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཕུག་པ།
སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་། བེ་རོ། མཆོ་རྒྱལ་སོགས་ཟབ་མོའི་བཀའ་བབས་བདུན་
གྱིས་རང་རང་གི་ཡིད་དམ་སྐྱབ་པའི་གནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་རི་དཔལ་གྱི་གནས་
མཆོག་སྐྱ་གསུང་ཕུགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་གསལ་བའི་ཀེ་ལུ་ཆང་དགྲུ་ཡིས་བརྒྱན་པ། རྩོ་
རྒྱབ་ཐོད་པ་སྐྱམ་པོ་འདྲ་བའི་བྲག་ལ་མ་མགོན་ཡབ་ཡུམ་བརྟན་པའི་རྩོན་ཤིང་སྤྲགས་
ཀྱི་རང་སྐྱ་སྒྲོགས་པ། བྱང་ཕྱོགས་པར་ལྟ་བུའི་བྲག་ལ་ཁྱི་བོའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་རྟ་མཁྱེན་
གྱི་སྐྱ་གསུང་ཕུགས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་གསལ་ཞིང་། ཕུག་པ་ཟླ་གམ་དབང་གི་ལས་
རྣམས་སྐྱབ་པའི་གནས་ངོ་མཆར་བ། བྱང་ཤར་གཙོང་རོང་བྲག་སྒོར་ཁྱི་བོ་དང་ཁྱི་
མོ་སོགས་སྐྱལ་པའི་སྒོ་སྤྱང་དུ་མ་བཞུགས་པ། མཆོན་ཆ་གཟེངས་པ་འདྲ་བའི་བྲག་
རི་རྣམས་སུ་བཀའ་རྩོད་ཆོས་སྐྱོང་བའི་སྤྱང་མ་གནས་པ། དེ་མེད་ཀྱི་ཁུ་བོ་རིམ་པ་
གསུམ་ལ་གྲུའི་རིག་འཛིན་དུ་མ་དང་། ཐང་ཆེན་མ་ལ་ལྟ་བུ་ལ་མ་མོ་དང་མཁའ་
འགོ་མ་རྣམས་རྟག་ཏུ་འདུ་ཞིང་། གཡའ་སྤངས་གངས་བྲག་བས་མཐའ་རྣམས་སུ་
རྩི་ཡི་དགེ་བརྟན་དུ་མ་གནས་སོ། །དེ་རྩི་བུའི་སྐྱབ་གནས་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱས་དང་

བྱང་སེམས་ནམས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། རིག་པ་འཛིན་པའི་གྲུབ་ཐོབ་དང་། ཆོས་
 སྦྱོང་བའི་སྤྱང་མ། དཔའ་བོ་དང་མཁའ་མགོ་ནམས་སྤྱིན་ལྟར་གཏིབས་པས། སྐལ་
 ལཱ་དད་མོས་དང་ལཱ་པ་ནམས་གནས་དེར་སྦྱེབས་མ་ཐག བར་ཆད་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་
 གྲོལ་བ་དང་ལས་བཞི་གང་སྐྱབ་ནའང་འགྲུབ་སྟེ་ཞིང་། རྟོགས་པ་ངང་གིས་འཆར་
 བའི་གནས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཙོན་ན་ཆེ་རིང་ནད་མེད་བདེ་བ་འཕེལ་བ་དང་
 རྣལ་འབྱོར་དམ་ཆོག་དང་ལཱ་པ་ལ་དག་པའི་སྤྱང་བ་ཅི་ཡང་འཆར་བ། དངོས་གྲུབ་
 རྣམས་ལོ་དང་ཟླ་བས་མི་རིང་བར་འགྲུབ་ནས་ཀུན་བཟང་ཆོས་སྐྱའི་རྒྱལ་ས་བེན་པར་
 གསུངས་སོ།། །།

ལ རྩུང་རིན་ཆེན་བྲག

དཔལ་གྱི་གནས་མཆོག་རྩུ་རི་ཏུ་དང་ཆ་འདྲ་བའི་བོ་ཀོད་པ་ཆང་བ་རི་བོ་དེ་རྗེ་ཐུགས་
 ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་མཆོན་པ་སྟེ་ང་གི་དབྱེ་བས་སུ་ཆགས། གནས་ཆེན་ཡིན་པའི་རྟགས་
 ཀྱང་རང་བྱུང་གི་ཡིད་དང་སྦྱེ་གནས་སོགས་ཀྱི་མཆོན་མ་གསལ་བ་ཡོད། མཆོག་
 དམན་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྡེ་དུ་གྲུབ་པའི་ས་ཡིད་ཕྱད་ལེགས་པར་རྟོད་དཀར་བ་རྣམས་
 མ་ཆང་བ་མེད་པ། ས་གཞི་འཇམ་ཞིང་ངམ་གྲོག་དང་གཡང་ས་མེད་ཅིང་མི་མ་
 ཡིན་གདུག་པ་ཅན་དང་གཅན་གཟན་གཏུ་མ་པོའི་འཆོ་བ་དང་བྲལ་བ། རྟག་ཏུ་ཁམས་
 དྲངས་ཤིང་རིག་པ་སྟོབ་། བེན་ཏུ་མཛེས་པའི་བྲག་རི་དཀར་དམར་སྟོན་པོའི་ཕྱང་
 བ་དང་། བཟང་ཤིང་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཆལ་དང་སྤང་སྟོང་ས་ཡིད་དུ་འོང་བས་བརྒྱན་

ཕག་ རོ་རྒྱལ་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་སྒྲན་གྱི་རིགས་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུངས་ཤིང་བྲག་
 རིའི་བྱ་སྐྱེབས་བསམ་གཏན་སྒྲུལ་པའི་གནས་སུ་འོས་པ་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་གཏམས་པའི་
 དཔེན་རི་སྐྱབ་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཆང་བ། །གནས་མཆོག་འདི་ཡི་
 ས་ཇི་རི་བྲག་རྒྱམས་ལ་བརྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་ལ་རྟེན་པ་ཅ་བརྟུད་ཟླ་མ། ཡི་དམ་
 ལྷ་ཆོགས། དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ། ཆོས་སྦྱང་བའི་སྤང་མའི་ཆོགས་རྒྱམས་དངོས་
 སུ་བཞུགས་པའི་རྟགས་སུ་སྐྱ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་རྟེན་རང་ཕྱོན་མཐའ་ཡས་པས་ཕྱོགས་
 ཀྱན་ཏུ་གཏམས་པ། བྲག་རིའི་བྱ་སྐྱེབས་རྒྱམས་སུ་གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་དུ་མ་བསམ་
 གཏན་ལ་བཞུགས་པ། དུར་བྱིད་རྒྱམས་སུ་རྩ་འཕུལ་དང་ལྡན་པའི་ཁིང་སྦྱང་མང་
 བོ་རོལ་པ། དུས་དང་དུས་སུ་དཔའ་བོ་དང་རྒྱལ་འབྱོར་མ་མཐའ་ཡས་པས་ཆོགས་
 ཀྱི་འདུ་བ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་ཅིང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བ། ཁྱད་
 པར་སྐྱབས་གཅིག་མ་དུ་གྱུ་རུ་པརྒྱ་ཀར་དང་། ཇི་ཇིའི་སྐྱ་བརྟེན་སྤེམ་མ་ལ་མི་ཏུ་
 སྟེ་འཆི་མེད་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱམ་གཉིས་དུས་བཟང་པོ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཇི་ཇིའི་གར་གྱིས་
 ཕྱོན་ཅིང་སྐྱབ་པ་པོ་རྗེས་སུ་འཛིན། དད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། ཆོགས་
 འཁོར་སོགས་མཆོད་པའི་དམ་རྗེས་བཞེས་ཏེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྗེས་པར་
 མཛད། སྟོན་དུས་སུ་རིག་འཛིན་གྲུབ་ཐོབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་
 ཞི་རྒྱན་ཆེན་པོ་པརྒྱ་བོད་ཕྱིང་རྩ་ལ་ཡབ་ཡུམ་དང་། ལས་ཅན་གྱི་རྗེ་འབངས་བདུན་
 ལ་སོགས་པས་ཞབས་ཀྱིས་གཅགས་ཤིང་སྐྱབ་པའི་གནས་སུ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས།

ཟབ་གཏེར་ཆེ་ཕྱུ་མ་སྤུས་ཤིང་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྦྱང་ལ་གཏེར་དུ་བཞག་ བྱེས་
 སུ་སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཆབ་དཔལ་ལྷན་བྱང་ཆུབ་སྦྱང་པ་ཉིད་ཕྱགས་ཤེབས་
 ཏེ། རྟོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་བཅོན་མ་རུངས་པ་རྣམས་དབྱེངས་སུ་བསྐྱལ། ས་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་རྩ་འཕུལ་གྱི་ཞབས་རྗེས་སྟོད་སྦྱང་བར་གསུམ་
 དུ་བཞག་པ་ད་ལྟར་མཇལ་རྒྱུ་ཡིད། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གདན་སའི་མཐེལ་དཔལ་སྤྱངས་
 སྦྱང་དུ་མཇེད། མངའ་བདག་མར་པ་ལྷ་ཙུ་བ་ཆེན་པོ་བསམ་བཞིན་སྦྱང་པ་བཟུང་
 བ་སི་རུ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དང་། རྒྱལ་དབང་ཀམ་པ་ལྷ་དམར་ནག་སྟོགས་
 འཕགས་ཆེན་དུ་མས་ཀྱང་ཞབས་ཀྱིས་གཙགས་ཤིང་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས། གནས་
 མཆོག་དེའི་ཕྱོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རྩ་མདའ་བརྒྱད་དུ་མཆོན་
 པའི་སྦྱང་རྒྱུད། ཤར་ཕྱོགས་ནི་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྩ་འདབ་ཡང་སྟོ་ཆགས་པའི་རི་རྒྱུད་
 མཆོག་གི་རྟོགས་པ་སྦྱེ་བའི་གནས། རྩེ་ཕྱོགས་རིན་ཆེན་ཅོད་པན་གྱི་རྩ་འདབ་གདན་
 ས་ཆེན་པོ་དཔལ་སྤྱངས་བྱུང་བ་སྟོན་ཆོས་འཁོར་སྦྱང་ཆགས་པའི་རི་རྒྱུད་ཡོན་ཏན་
 གྱི་ཆོགས་རང་གི་རྒྱུད་ཆོད་དང་མཐུན་པར་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པའི་གནས། རུབ་
 ཕྱོགས་ལྷ་ཆེན་པོའི་རྩ་མདའ་ར་ཆེན་སྦྱང་རྒྱུད་ཆོད་བང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་
 བའི་གནས་སུ་ཆོད་པག་མེད་རང་བྱེན་ཀྱང་གསལ་བར་ཡིད། བྱང་ཕྱོགས་སྟོབས་
 པོ་ཆེའི་རྩ་འདབ་དཔལ་འོག་ཕྱོགས་སུ་བྱུག་པའི་གདོང་རྒྱུད་དྲག་པོ་ཕྱིན་ལས་འགྲུབ་
 པའི་གནས། །མཆོམས་བཞིའི་རྩ་འདབ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་གི་བར་ན་གྱིས་པའི་

ནས་ཡོད་པར་གསུངས། རྒྱལ་པར་མཁྱེན་འདོད་ན་གོང་སྤྱལ་བཀའ་འབུམ་ལ་
གཟིགས།

༥ འབྲེན་ལས་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཀམ་མོ་གཙོ་མོ་ལྟེ་གདན།

དེ་ཡང་འགྲོ་འདུལ་གསང་སྤྲུལ་སྤྲུལ་པའི་གཏེར་ལུགས་ལས། སྤྱོད་དཔོན་
ཆེན་པོས་མཆོ་རྒྱལ་ལ་བཀའ་སྤྱལ་པ། སྤྱིར་ན་ཕྱི་སྤྱོད་ཞིང་ཁམས་རང་
བཞིན་དང་། ནང་བཅུད་སྤྱི་འགྲོ་ལྟ་ཡི་རོལ་པ་ལས་། ཞིང་ཁམས་ཡེ་གྲུབ་
གསར་དུ་བསྟན་མེད་ཀྱང་། མ་རྟོགས་འགྲོ་བ་སྤྱོད་མན་ནམས་ཀྱི་དོན་།
ཞེས་སྟགས་དང་། བྱད་པར་མདོ་ཁམས་ས་ཡི་ཐིག་ལེ་ཆེ་། ཀམ་མོ་གཙོ་
འགྱུར་འཁོར་ལོ་ལྟ་ལྟན་གནས་། རྒྱ་གར་དྲེ་ལྟེ་གདན་དང་བོད་པ་
མཚུངས་། དབུས་ཀྱི་རི་བོ་ལྟན་ཆགས་བཟུང་དང་ལྟན་། ཅེ་མོ་ལྷུ་མ་པོ་
ཀ་པུ་ལ་དང་མཚུངས་། དཔལ་ཆེན་ཆེ་མཆོག་ཁྲག་འཕྱང་བྱི་བོའི་གནས་།
ཞེས་སྟགས་དྲེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་གས་བསྟགས་པ་ལྟར། ས་ཡི་དཔྱད་གནམ་འཁོར་
ལོ་ཅིབས་བརྒྱད། སར་པར་འདབ་བརྒྱད། ལྟགས་ལ་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་
བརྒྱད་། རྒྱབ་རི་མཐོ་ལ་བཟུང་ཆགས་པ་གདུགས་དཀར་ཕུབ་འདྲ་སྟགས་
ས་ཡི་དཔྱད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་གནས་དེར་སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོས་རབ་
གནས་ལན་བཅུ་གསུམ་མཛད། ཡོ་རྒྱུན་དྲེ་འབངས་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་
ཕུག་དང་། ཕུག་ཞབས་ཀྱི་དྲེ་སྟགས་ངོ་མཆར་བའི་རྟགས་དང་མཆན་མ་

དུ་མས་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་འོག་མིན་པ་སྒྲིལ་འདྲི་གྱི་ཕོ་བྲང་ལྟར་དངོས་སུ་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས། གནས་འདིར་སྤྲུལ་རིག་པ་འཛིན་པའི་སྒྲིལ་མཆོག་
མང་པོ་འཇའ་ལུས་འཕོ་ཆེན་དང་མཁའ་སྤྱོད་དུ་གྱུབ། རྒྱས་པར་མཐུན་
འདོད་ན་དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཕོ་བྲང་སྤྱང་སྤྱོད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

༥ ཁམས་ཀྱི་གནས་ཆེན་ཉག་ལྟར་བྲག་ཚོར་བུ་ཡང་ཅེར།

སངས་རྒྱས་སྤྱིང་པའི་གནས་ཆེན་དཀར་ཆག་ཏུ། གངས་ཅན་ཞིང་ཁམས་གནས་
ཀུན་པར་འཛིན་པའི་སྤྱིང་ལྟར་གནས་འདི་ལྟ་དུ་མ་ཕྱར་བཞིན་འདི་འདྲའི་གནས་
ཆེན་ཞིང་ཁམས་ལགས་པས་ན་ཐུགས་རྗེ་བྱིན་རྒྱལ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སྟེ་མཆོག་
ཐུན་གྱུབ་པ་བརྟེས་པའི་གནས་ཆེན་ཡིན་ཞེས་སྤྱོད་པ་དང་། རྗེ་འཇའ་ལུས་
པ་གྱུབ་ཆེན་པར་བདུད་འདུལ་གྱི་ལུང་བྱང་ལས། རྩ་མཆར་སྤྱི་སྤྱིང་གངས་ཅན་
ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་འཕོ་རང་སྤྱིང་གཉིས་པར་ཤེས་བྲག་
དུང་མཛོད་གནས་མཁའི་དབྱིངས་སུ་བྱུག་རལ་གྱི་བྲག་གམ་གནས་ཆེན་བྲག་དཀར་
རམ་ཁུང་ཁུང་པར་སྤྱིང་ལྟར་འཕོ་རང་སྤྱིང་གཉིས་པར་ཤེས་བྲག་གསལ་
གྱིས་མི་བྲུབ་བཞུགས་ཞེས་ཤིག་གསུམ་མཁོན་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་སྤྱོད་པས་
རིག་འཛིན་གྱུབ་ཐོབ་གངས་མེད་ཕྱོན་པའི་གནས་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་པས་
གངས་ལས་འདས་མཛོད་ཐོབ་དུན་རིག་ས་ལམ་ཡོན་ཏན་ཆོག་འཇའ་
ལུས་མཁའ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པ་གྱུབ་པ་བརྟེས་ཞེས་སྤྱོད་པ་དང་མཛོད་ཐོབ་དུན་རིག་ས་ལམ་ཡོན་ཏན་ཆོག་འཇའ་

ལུང་གིས་བསྟགས་པ། སྟོན་བཅོམ་ལྡན་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་། ཡོ་རྒྱན་
 སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པར་འབྱུང་གནས་འཁོར་རིག་པ་འཛིན་པ་དང་མཁའ་འགྲོའི་
 ཆོག་མཁའ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་རྩུ་འཕུལ་གྱིས་གསེགས་ནས་ཞབས་གྱིས་བཅགས་
 ཤིང་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཏེ། ཟབ་མོའི་གཏེར་ཁ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པར་སྦས་པའི་
 གནས་འདིར་མཐའ་ནས་རི་བོ་དུ་མས་མཛེས་པར་བསྐྱོར་བའི་དབུས་གྱི་རི་བོ་སྦྱང་
 རྒྱུ་སྟེ་བྲག་རི་དང་རྒྱལ་ས་ཆེན་པོ། བར་མཆོམས་རྒྱུ་ཞེ་ཏུ་སིང་ཡིད་དུ་འོང་
 བཤུ་ ཅེ་མོར་བྲག་རི་ཤེལ་གྱི་རི་བོ་ལྟ་བུ་མཁའ་དབྱེངས་སུ་མཛོན་པར་མཐོ་བ།
 མཐོང་བ་ཅུ་མ་གྱིས་ཡིད་ལ་དྲུང་བ་འདྲེན་པ། སྐལ་ལྡན་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་རྒྱུ་སྟེ་
 གནས་འདིར་སྦྱེབས་པ་ཅུ་མ་གྱིས་སྦྱ་མའི་བྱིན་རྒྱབས་བྲག་ལ་འཕྲོས་ནས་རྟོགས་
 པ་དང་གིས་འཕྲེལ་བའི་ཞིང་། དེའི་གཡས་མདུན་རྒྱབ་སྟོན་ལ་དབྱར་དུས་སྤངས་
 སྟོངས་རྒྱུ་སྟེ་མེ་ཏོག་སྐྱ་ཆོག་མཁའ་ནས་བར་བཀྲ་ཞིང་དེ་ཞིམ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲལ་པའི་
 དབུས་སུ། ཕྱོགས་མཐའ་ནས་ཕྱེབས་པའི་གནས་མཛེས་པ་རྒྱུ་སྟེ་དམ་ཆོས་
 སྟེ་གསུང་གི་སྦྱ་དབྱངས་དེ་ཞིམ་རྒྱུང་དང་འགྲོགས་ཏེ། བྱ་དང་རི་དྲགས་སྟོན་ལ་
 ཡོད་དུ་གནས་པའི་སྦྱེའམ་འགྲོ་དུ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་སྟོན་ངང་གིས་ཐེབས་པ། གནས་
 དེའི་སྐྱོར་ལ་མན་ངག་མའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་རི་ཤེལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་འདྲེན་པའི་རྩ་བར།
 མཁའ་འགྲོའི་གསང་ཕུག་གུབ་ཆེན་པར་བདུད་འདུལ་ལོ་དགའི་རིང་སྐྱ་གསུམ་གྱི་
 བཅུད་ལེན་ལ་བཞུགས་པའི་སྦྱུབ་ཕུག་རྒྱུ་སྟེ་གསུམ་གྱི་ གུབ་ཆེན་ཉིད་བཞུགས་སྐབས་

སུ་བྱ་གུང་མོ་དང་བྱེ་འུ་ཆུང་སོགས་ཀྱིས་དུག་རིགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་མེ་ཏོག་སྒྲ་
 ཚོགས་སྒྲུབ་ཁང་གི་སྒྲོར་ཕུལ་བ་དང་། ཀྱང་དུག་བྱང་བས་སྒྲུབ་བྱངས་སྒྲོགས་གིང་
 རོ་མང་ར་གྱི་སྒྲུང་ཅི་སྒྲུ་མདུན་རྩ་སྒྲོད་དུ་ཕུལ་བ་སོགས་བྱང་འདུག ཡང་རྩེ་འཁོར་ར་
 གྱི་ཞལ་བྱང་དུ། གནས་ཆེན་གཡས་ཕྱོགས་བྲག་རི་ཆེན་པོའི་བརྒྱུད་
 སང་ཕུག་མ་ལ་ཅེད་འདྲའི་རྩ་བ་ནས་། གཞུ་འདོམ་བཅོ་བརྒྱད་གཞལ་བའི་ནམ་
 མཁའི་ཐང་། ཟབ་མོའི་གསང་མཛོད་གཏེར་སྒྲོ་འོག་མལྟེད་། མི་འགྱུར་བཀའ་
 རྟགས་གཡུང་དུང་གཡས་འབྲེལ་དང་། བད་ཡིག་དྲི་རི་ནི་སས་མཆན་པལྟེད་།
 གཞུ་འདོམ་ཉེར་གཅིག་གཞལ་བའི་ནམ་མཁའི་ཐང་། ཟབ་མོའི་གསང་མཛོད་
 གཏེར་སྒྲོ་བར་མལྟེད་། བཀའ་རྟགས་ལྷགས་སྒྲིགས་ཕུར་བུ་བཏབ་བྱུལ་དང་། བད་
 ཡིག་ལྷུང་དང་རྩྱ་གིས་མཆན་པལྟེད་། གཞུ་འདོམ་ཉེར་ལྔ་གཞལ་བའི་ནམ་མཁའི་
 ཐང་། ཟབ་མོའི་གསང་མཛོད་གཏེར་སྒྲོ་གོང་མལྟེད་། མི་འགྱུར་བད་རྟགས་
 རི་རྩེ་རྒྱ་གམ་དང་། བད་ཡིག་རྩེ་དང་རྩྱ་གིས་མཆན་པལྟེད་། ཅེས་པ་ལྟར། གནས་
 ཆེན་གཡས་ཕྱོགས་གྲུབ་ཆེན་བྲག་ངོས་སུ་ཐོགས་མེད་དུ་བྱོན་ནས། སྒྲུང་མ་རྣམས་
 ལ་དམ་བསྒྲགས་མཛད་དེ་གཏེར་སྒྲོ་གོང་འོག་བར་གསུམ་ཞལ་ཕྱེས་ནས་སྒྲུ་གསུང་
 ཐུགས་ཀྱི་ཟབ་གཏེར་མང་པོ་སྒྲུན་དངས་པའི་རྩེས་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་
 ཀྱིས་འཇམ་བུའི་ཆུ་གསེར་ཕུལ་བའི་བྱུལ་གྱི་སྤང་པ་ཕྱང་དུང་ལྷང་འདྲ་བར་གྲུབ་
 ཆེན་གྱི་ཕུག་སོར་གྱིས་བྲེས་པའི་ཨ་ཡིག་ རུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་ངོས་སུ་མཁའ་འགྲོ་

སྒྲུག་གཏོང་མའི་དབུ་ཐོང་། དེའི་མདུན་ཕྱོགས་དུས་བཟང་ནམས་སུ་མི་མེན་མཁའ་
 འགོ་མ་ནམས་ཀྱི་གར་གྱི་ནམ་པར་རྩལ་སའི་བྱ་ར། རྗེའི་ཕུག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་
 སྒྲུག་མཇུག་ཀྱང་ཡོད། གནས་འདིར་གྲུབ་ཆེན་མཆོག་གི་སྒྲོབ་མ་གྲུབ་པ་བརྟེས་
 པའི་དོ་རྗེ་སྒྲོབ་མ་བརྒྱ་གསུམ་དང་། གཏེར་ཆེན་ལས་རབས་སྒྲིང་པ། ཆོས་རྗེ་
 དམ་པ་མཁན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་དང་གང་གི་བུ་སྒྲོབ་སྒྲུག་དམ་པ་མང་
 པོའི་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཇུག། ཁོ་ཐོ་ཡང་གནས་
 འདིར་ལོ་གསུམ་ཙམ་འདུག་པས་ད་ལྟར་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་ནམས་ཡིད་ལ་འཆར་
 བ་བཞིན་བྲིས།

༥ གཡུང་རྩུང་ནམ་པར་བཀོད་པའི་གནས་མཆོག།

དེའང་ཆོས་རྒྱལ་སྤེལ་གཏོང་མའི་རིས་ཀྱི་གར་ཕྱོགས་སྒྲིང་ཤོད་དང་འབྲེལ་བ་
 གཏེར་ལུང་སྒྲོད་སྒྲིང་བར་གསུམ་ལ་གནས་ཆེན་བྱུང་པར་འཕགས་པ་གསུམ་དུ་
 བཞུགས་པའི་ནང་ནས་སྒྲོད་ཕྱོགས་སྒྲིང་གནས་ཆེན་པོ་གཙང་དཀར་དང་ཉེ་བའི་ལུང་
 པ་དེར་སྒྲོན་གཡུང་རྩུང་པོན་གྱི་གྲུབ་ཐོབ་དུ་མ་བྱོན་ཏེ་བཞུགས་གནས་མཇུག། དུས་
 ཕྱིས་པར་འོད་གསལ་མདོ་སྒྲུག་སྒྲིང་པ་དང་། མཆོག་འགྱུར་བདེ་ཆེན་ཞིག་པོ་
 སྒྲིང་པ་ཡབ་སྐུ་བྱུང་གིས་སྒྲོང་གསལ་སྐུ་ལ་པའི་བདེ་རིས་ལས་གནས་ཡིག་མདོ་
 བྱུང་གཏན་ལ་ཕབ། གཡུང་རྩུང་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གནས་ཞལ་གསར་
 དུ་སྒྲིང་བ་མཇུག། པོན་གྱི་དམ་པ་དག་གིས་ཏཱ་བླ་འོ་ལ་མོ་ལུང་རིང་ངམ་བྱུང་ཕྱོགས་

གམ་ལྟ་ལའི་བོད་པ་གཉིས་པ་མཐོང་ཐོས་དྲན་རིག་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་གྲོལ་
 བ་དུག་དང་ལྡན་པར་འདོད། མདོ་བྱང་མཐོང་གྲོལ་ཆེན་མོ་ལས། འོ་ལ་མི་སྒྲིང་
 ཆེན་གྱི་བྱེ་བྲག་གཤེན་གྱི་བརྟན་པ་རྣམ་གསུམ་རྗེས་སུ་བཞག་པའི་གནས་རིག་འཛིན་
 རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོན་དངས་ཤིང་རི་བྲག་ཐམས་ཅད་མཆོད་རྟེན་
 གྱི་རྣམ་པར་བཞུགས། གནས་འདི་ལ་འདུག་པའི་སྒོ་བཞི་ནི། རྩྱགས་བཞིའི་ལུང་
 ཆེན་བཞི། གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ལའང་གཡུང་དུང་རྣམ་བོད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 འཁོར་ལོ་རལ་གྱི་པར་རིན་པོ་ཆེའི་བོད་པ་བཞི་མདུན་རྒྱབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད། རི་
 དེ་ལྟ་ནི་བདེ་གཤེགས་རིགས་ལྟའི་ཕྱི་བྱང་ཡིན་པས་རིགས་ལྟའི་ནི་ཁྱི་སྒྲོ་ཆོགས་འོད་
 སྒྲོ་ཆོམ་བུ་ཤིགས་སེ་དང་། གནས་གཙོ་བོ་དེའི་རྒྱབ་རྩྱགས་ཡེ་ཤེས་དཔའ་མོའི་
 སྒྲ་མཆོ་སྤགས་ཡོད། གནས་འདི་ཡི་བྲག་རི་ཐམས་ཅད་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་
 དང་། སྒྱ་གཟུགས་དུ་མས་སྤྱས་པའི་རྣམ་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། གཙོ་བོའི་དབུ་
 རྩེར་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་མཉམ་བཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། བང་རིམ་རྣམས་ལ་སངས་
 རྒྱས་དང་སེམས་དཔའ། ཞི་ཁྱིའི་སྒྲོ་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསལ་ལ། དབུ་རྩེ་གཤེན་
 གསང་བ་འདུས་པའི་སྦྱབ་ཕུག་ དབུ་རྩེའི་རྩེ་བར་རིག་འཛིན་རྟོང་རྒྱུད་མཐུ་ཆེན་
 སྤགས་བོན་གྱི་མཁས་པ་མེ་བཞིའི་ཆོགས་ཁང་ལ་བཀའ་རྟགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུས་སྤྱས་
 པ། གཡས་རྩྱགས་སུ་གཤེན་པོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྦྱབ་ཕུག་ གཡོན་གྱི་འདབ་ཏོག་
 སུ་རིག་འཛིན་བཟོ་རིང་མེ་འབར་གྱི་སྦྱབ་ཕུག་ལ་ཡིག་འབྲུད་དང་ཞབས་རྗེས་སྤགས་

དུ་མ་ཡོད། མཆོད་རྟེན་སུམ་མདོའི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་མདུན་རི་སྟག་ཆེན་འབྲེང་
 བ་ལྟ་བུ་བྱོལ་བ་སྟག་ལ་མེ་འབར་གྱི་བཞུགས་གནས། དེའི་གསང་ཕྱག་དུ་བསྟོ་ཡིག་
 རང་བྱོན། གནན་ཡང་སྐྱབ་ཕྱག་དང་རང་བྱོན་དུ་མས་བརྒྱན་པར་གསུངས། གནས་
 དེ་ནི་མདོ་བྱང་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ལྟར་བོན་གནས་དུ་སྟོས་ཀྱང་། རོན་དུ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བྱགས་རྩེ་ལ་ཕྱོགས་རིས་མེད་ཅིང་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་དུ་
 གཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བན་དེ་རྣམས་ལ་བན་གནས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། དབུས་
 ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུ་བ་རིགས་ལྟ་དང་ནི་བྱོལ་མ་པ་རིགས་བརྒྱའི་ཕྱོ་བྱང་། ལྷང་
 ཆེན་བརྒྱད་ལ་ཉེ་སྤྱས་བརྒྱད། ལྷང་ཆེན་བརྒྱད་དུ་གསེང་པ་ལྟ་ལ་ཆེ་ལྟ་ལ་བལྟམ། མཐའི་
 བྲག་རི་བརྒྱ་དུ་གལ་གནས་བརྟན་བརྒྱ་དུ་ག བྲག་རི་སྟག་ཆེན་འབྲེང་འདྲ་གུ་རུ་
 དུ་ག་པོའི་གནས། མེ་རི་མཆོད་འདྲ་འཇམ་དཔལ་གསེན་རྩེ་གསེད་དང་རྟ་མགོན་
 ཀྱི་གནས་སོགས་ཡིན་པར་གསུངས། རྒྱས་པར་མཁྱེན་འདོད་ན་འཆི་མེད་བརྟན་
 གཉིས་གཡུང་དུང་སྟེང་པ་རྩ་ལ་གྱིས་མཇུག་པོའི་གཡུང་དུང་རྣམ་པར་བཀོད་པོའི་
 གནས་མཆོག་ཆེན་པོའི་མདོ་བྱང་གསལ་བྱེད་སྟེང་པོ་བསྐྱུས་པ་ལས་མཁྱེན་པར་

ཁྱུ་ཤོ་ཤོ་

༥ གསུང་གི་གནས་པར་ཤེལ་གྱི་རི།

དེ་ཉིད་ལས། སྤྲུལ་པའི་གནས་མཆོག་པར་ཤེལ་གྱི་རི། ཞེས་གསུངས་པ། པར་
ཤེལ་གྱི་རི་པོའི་དབུས་མ་ལྟོན་པོ་རྩེ་ལོ་འདྲེད་པ་འདི་ཉིད་ནི་རི་པོ་རིན་ཆེན་སྤྲུངས་
པ་ཞེས་བྱ་བ། ཕྱི་ལྟར་དུ་གཏན་ཆེན་གོར་མཆོའི་པོ་བྱང་། ནང་ལྟར་དུ་བྱང་སེམས་
དང་ཉན་རང་དུ་མའི་བསྟེ་གནས། གསང་བ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྟན་འདས་དཔལ་ཏེ་
རུ་ཀའི་པོ་བྱང་ཏེན་དང་བཏེན་པར་བཅས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་རི་པོ་ལྟོན་
པོ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་གནས་པ་ལ། ཕྱོགས་མཆོམས་བརྒྱད་དུ་གནས་ཆེན་ཡང་དབེན་
དང་བཅས་པ་བཏེན་ཅིང་བསྟོར་བ་མ་ལ་གྱི་ཆོམ་བུའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་པ་ལས།
ལྟོ་ཕྱོགས་རིན་ཆེན་སྤྲིང་གི་ཆ་ལས་ད་ལྟ་སྟེ་ལུང་དུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གར་དུ་
བལ་པོ་རི་སྟོན་ལྟ་བུར་སྤྲིང་གི་བསྟེ་གནས། ལྟོར་གསལ་དྲངས་རི་པོ་ཆེ་དམ་པ་
རིགས་བརྒྱའི་པོ་བྱང་། རུབ་དུ་ལྟ་ལུང་གི་ཕུར་མངོན་སྤྲིད་རྣམས་པའི་པོ་བྱང་ལེ་
ལག་དང་བཅས་པ། བྱང་དུ་གཤེན་རྩེ་འཆར་ཀའི་པོ་བྱང་། དེ་བཞིན་མཆོམས་
བཞིར་གཙང་རིགས་ལྟའི་མདུན་ས་དང་། པར་འོད་ཀྱི་གཞལ་ལས། མཆོག་གས་
མཁའ་འགྲོའི་བསྟེ་གནས། དབང་ཕུག་ཆེན་པོའི་པོ་བྱང་ཆངས་པའི་སྒྲ་མཆོ་དང་
བཅས་པ་ཡོད། ལྟོ་རི་རྣམས་སྤྲུལ་གྱི་རྣམས་པའི་གར་དུ་གསལ་བའི་རིགས་འདི་གས་
ཕྱེད་རྣམས་སྤྲུལ་གྱི་གཞལ་བརྒྱན་སྤྲུལ་གཏོང་གི་རྣམས་པ། བྱང་ཕྱོགས་སྤྲུལ་ལྟ་མཁའ་
རིའི་པོ་བྱང་དང་འབྲེལ་བར་རི་རིགས་སུ་རྩེ་བརྒྱན་ཅིང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲང་བརྒྱན།

ལྟོད་ཀྱི་ཆར་འཕགས་པ་བྱམས་པ་སོགས་རང་བྱོན་དང་གསང་ཡུག་དུ་མས་བརྒྱན་
 པར། དེ་ཡང་རིག་འཛིན་བཞད་པ་དེ་རྗེ་ལ་དག་སྒྲུང་དུ་མཁའ་འགྲོ་མའི་འདི་ལྟར་
 གསུངས་ཏེ། ཨེ་མ་ཏོཾ དེ་འུ་རིན་ཆེན་སྒྲུངས་པ་ཞེས། སྤྲིན་པོ་རི་ཡི་རྒྱུད་ལ་
 ཡོད་པར། རིན་པོ་ཆེ་ཡི་རི་བོ་དེ། རི་རབ་ལྷན་པོ་དག་དང་མཚུངས། སྤོ་བྲང་
 བོ་དང་པ་བསམ་མེ་བྲལ། སྤྲི་ནང་གསང་བ་རབ་འབྱམས་ཀྱི། དཀྱིལ་འཁོར་
 འང་འལྟར་བཀྲ་བ་བཞུགས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབུག་གནས་ནི། སྤྲིང་བཞི་སྤྲིང་
 ལྷན་ལྟ་བུར་ཡོད། ཆོམ་བུ་ནམ་པར་སྒྲ་ཆོགས་བཀྲ། ལྟོ་ཕྱོགས་རིན་ཆེན་སྤྲིང་
 གི་ཆ། རྒྱུ་ཐོས་སྤྲིང་པོས་རྟག་ཏུ་བསྒྲུང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤོ་བྲང་ནི། ཤེལ་
 མཁར་བྲག་ཅེས་བྲུ་བ་ཡོད། ཟངས་མདོག་དཔལ་གྱི་རི་བོ་འམ། མ་ཆགས་
 པར་ཤེལ་རི་ཞེས། ལྟོ་རྒྱན་ཞིང་དང་བྲུད་པར་མེད། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་
 ལྟར། ཟངས་མདོག་དཔལ་གྱི་རི་བོ་དངོས་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བྲལ་བར་
 ལྟོ་སྒྲ་མོས་གས་ཀྱིས་བསྒྱུར། རོ་ཆ་དང་ཚུལ་འཆོས་སུ་མ་སོང་བའི་སྤྲིན་ས་བརྟུལ་
 ཞུགས་ཀྱི་སྤྲིད་པ་སྤྲིང་བའི་གནས་བྲུད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་ནི་བཞད་པ་
 དེ་རྗེའི་གསུང་གནས་མཆོག་ཟངས་མདོག་དཔལ་རིའི་གནས་བཤད་ལས་མཁྱེན་
 པར་ཞུ།

༥ ཁྱིཾ་སྤྱུབས་གནས་མཆོག་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་གི་བཀོད་པ།

དེ་ཡང་འདས་དང་མ་ཕྱོན་ད་ལྟའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུ་གཟུགས་དཔག་མེད་
བཞུགས་པའི་རི་རྒྱལ་དེའི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་གཤིན་ཏེ་གནས་པའི་ཕུག་པ་བྲང་ཐལ་
གྱི་ནང་དུ་དཔྱལ་ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་རང་བྱུང་གིས་མངོན་པར་བཀྲ་བ་དང་། ཕུག་
མཆོན་སྣ་ཆོགས། སྤྱོད་དཔོན་དྲེ་མེད་བཤེས་གཉིན་གྱི་ཞལ་རྗེས། བེ་རོ་དང་
གཡུ་སྤྱིའི་ཕུག་ཞབས་ཀྱི་རྗེས་མངོན་པར་གསལ་བ། གཡས་ཕྱོགས་ནས་རིམ་བཞིན་
བཤོད་ཆེ་བྲག་དཀར་ནི་རྗེའི་རྗེ་དུ་དཔལ་གསང་བདག་ལག་ན་ནི་རྗེའི་སྤྱུ་བརྒྱན་
དང་། རྗེ་འབངས་ཉི་ཤུ་ཙུའི་སྤྱུ་བུག་ རྗེ་དང་ཕྱོགས་སུ་རྗོ་བོ་བྲགས་རྗེ་ཆེན་
པོ་དང་། ཡིག་འབྲུ་རང་ཕྱོན། གཞན་ཡང་རི་བོ་དེ་ལ་འཕགས་པའི་སྤྱུ་བ་ཆུ་དང་
ཨོ་རྒྱུན་ཆེན་པོའི་ཕུག་ཞབས་ཁ་ཏམ་གྱི་རྗེས་སོགས་མངོན་པར་གསལ་ཞིང་། རི་
བོ་དེའི་གཡས་ཕྱོགས་བྲག་རི་མཆོན་ཆ་གཟེངས་འདྲའི་ངོས་སུ་འཇམ་དཔལ་སྤྱུ་
བའི་སེལ་རང་ཕྱོན་དང་། རྗེ་དང་བདུད་འདུལ་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་རྩུ་འཕུལ་གྱི་བཀོད་
པ་སྣ་ཆོགས། སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོས་སྤྱུ་གསུངས་ཕུགས་དང་ཡོན་ཏན་འཕྲེན་ལས་
ཀྱི་རྟེན་རྣམས་ཕྱེ་རབས་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྒྱལ་བཏབ་པ་བཅས་ཡོད་པར་གསུངས།
གནས་དེ་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཁྱིཾ་སྤྱུབས་ཕུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཐོན་
མི་སྟོ་ཏམ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་མི་འཇིགས་རིན་ཆེན་ཕྱེ་མ་སྤྱུངས་པའི་སྤྱིང་ནས་
སྤྱན་དྲངས། སྤྱོན་པོ་མགར་གྱིས་གནས་འདིར་གདན་དྲངས་ཏེ་ཕྱེ་རབས་འགྲོ་

བའི་དོན་དུ་གཏེར་དུ་སྤྲུལ། རྗེས་སུ་ཐུང་མ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཆོད་གྱིས་གཏེར་
 ནས་བཞེངས་པ་འདྲ། དུས་ཆོས་དགེ་བའི་སྐབས་སོགས་ཞལ་མཛེས་ཤིང་གཞིན་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། སྐབས་འགར་སྐྱེ་ལུས་ཉམས་ཤིང་ཅུང་ཟད་རིད་པའི་རྣམ་
 པར་ཅན་སོགས་འཛིན་ཏེན་བདེ་སྤྱད་གི་ཏྲགས་རྣམས་འབྱུང་། ༡ ཆོས་རྗེ་དམ་
 པ་འཛིན་པ་མེད་ཡུན་ཆོག་གས་དང་། ༢ གུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྦྱོན་མེ་སོགས་བསྟན་
 འཛིན་གྱི་སྦྱོས་མཆོག་རྣམས་ཤེབས་སྐབས་བདུད་རྩི་བབ་པ་དང་རྩི་བཟང་འཕུལ་
 བ་སོགས་ཀྱན་གྱི་མཐུན་སྣང་དུ་གྱུབ་པ་བྱུང་བར་གསུངས།

ལ མཆོ་སྒྲིང་མ་དྲཱ་དེ་ཤ།

མཆོ་དབུས་སུ་རི་བོ་རྒྱུང་དུ་སྦྱོན་ཤིང་དང་བྲག་རི་མཛེས་པ་དང་ལྗན་པ། བོད་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་མ་མང་པོས་སྦྱོམ་སྦྱོབ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞི་ལ་བའི་དཔེན་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཡུན་སུ་མཆོག་གས་པ། སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་གནས་མཆོག་དེའི་གནའ་གོང་བྲག་གི་
 གནས་སྒོ་ཕྱེ་སྤྲེ་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཉམས་དང་རྟོགས་པ་
 བྱུང་པར་ཅན་ངང་གིས་འབྱུངས་པའི་གནས་མཆོག་དེར། རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་
 དམ་པ་ཞབས་དཀར་ཆོག་གས་དུག་རང་གྲོལ་སོགས་དམ་པ་མང་པོ་འང་གནས་འདིར་
 སྦྱོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་གཞི་ལ་ཏེ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུངས། གནའ་
 བོའི་ངག་རྒྱུན་ལ་མཆོ་སྒྲིང་མ་དྲཱ་དེ་ཤ་ཞེས་པའི་གནས་རི་འདི་རྒྱ་གར་གྱི་རི་བོ་མ་
 དྲཱ་དེ་ཤ་ཞེས་མགོན་ཡིན་པ་དང་། མཆོ་འདི་འབྱུར་སྐབས་སུ་སྦྱོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་

ལྷུལ་པས་འཕངས་ཏེ་མཆོ་འཕྱར་པའི་བྱ་ག་བཀག་པ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པར་
 ཡོད་། རེ་བོ་མ་དུ་དེ་ལོ་ནི་ད་ལྟར་རྒྱ་གར་རྩེ་ར་ཁོ་གི་མེ་སྤོ་རེ་རེ་རྩེ་མོ་ཡིན་པ་ཁོ་
 བོ་རྒྱ་གར་ཐོག་མ་སྤྲེལ་སྤྱད་པའི་དུ་གི་སྒྲ་ཆེན་ཞིག་གིས་གསུངས་ཀྱང་སྤྱུ་བ་བྱེད་གང་
 ཡོད་མ་ཤེས།། འོན་ཀྱང་མཆོ་སྤྲེལ་མ་དུ་དེ་ལོ་ནི་ད་བཅོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁོ་གི་མེ་སྤོ་
 མེད་པས་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པར་འདོད་པ་རྒྱུས་གནས་དེ་བཞུགས་པ་ཉོན་མོངས་
 ངང་གིས་ཁུང་བདང་རྒྱུ་ཉོན་གང་ང་གིས་ཞི་བའི་གནས་ཞིག་ཡིན་པར་གོ་ར་མཆགས་
 སོ།།

༥ མདོད་སྤྲེལ་བྲག་དཀར་སྤྲེལ་ལྗོངས་།

དེ་ཡང་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤྲེལ་པ་དང་འཕགས་མཆོག་འཛིན་ཏེ་ན་དབང་ལྷུག་གི་ཉོན་
 དང་བཞེན་པའི་དུ་གི་ལ་འཁོར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གནས་མཆོག་གྲུབ་བརྩེས་རིག་
 པ་འཛིན་པ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ལྗོངས་ཆེན་བཞི་སྟེ། ལ་ཁུང་གནམ་
 ལྗོངས་། ལྷུ་ལ་ཡང་ལྗོངས་། ལྷ་བ་རེ་ལྗོངས་། བྲག་དཀར་སྤྲེལ་ལྗོངས་བཅས་ལྗོངས་ཆེན་
 བཞི་འོན་ཀྱང་ཆེན་བྲག་དཀར་སྤྲེལ་ལྗོངས་དུ་བརྩེན་པ་སྤྲེལ་དེ་གི་སྐབས་སུ་སྤྲེལ་དཔོན་
 ཆེན་པོ་པརྩ་འབྱུང་གནས་རྩུ་འཕྱུལ་གྱིས་བྱེན་ཏེ་ལས་དང་སྐལ་བ་ལྷན་པ་རྒྱུས་
 ལ་སྤྱུ་བ་པའི་གནས་སུ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས། བརྩེན་པ་བྱེད་དེ་གི་སྐབས་སུ་
 འབྲེ་གྲུང་འཛིན་ཏེ་མགོན་པོ་དང་། མ་གཅིག་ལ་བ་གི་སྤྲེལ་མ། ས་པའ་ཀུན་

དགའ་ཀྱལ་མཆོན། འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་ཤི་རྩོད་ཁ་བ་ཆེན་པོ། ཀྱན་
 གཟིགས་ཕྱག་ན་པརྫོ་ཀྱལ་དབང་སྒྲོ་བཟང་ཀྱ་མཆོ། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཡབ་ཤི་
 ཤར་སྐལ་ལྡན་ཀྱ་མཆོ། རིས་མེད་བཟླན་པའི་མཛེས་ཀྱན་ཞབས་དཀར་ཆོགས་
 དྲུག་རང་གྲོལ་སོགས་རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་མང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་བཅག་ཏེ་སྐྱབ་
 པའི་ཀྱལ་མཆོན་བཙུགས་པའི་གནས་མཆོག་དེའི་གནས་སྒྲིའི་སྤྲེང་དུ་ཤིབ་བཙུག་ཅིག་
 ཞལ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྫ་འབྱུང་གནས། བདུད་ཅི་འབྱེལ་བ། ཁྱི་བོ་
 མེགལོ་བསོགས་དང་། ཟུར་གྱི་བྲག་ངོས་སུ་ཡང་ཆེད་པག་མེད་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་རྒྱན་
 རང་བྱུང་དང་། སྒྲོ་ངོས་ལ་མར་པ་ལོ་རྩ་བ་དང་། དམ་པ་སངས་ཀྱས་སོགས་
 ཀྱི་སྐྱབ་རྒྱན་གསལ་པོ། སྒྲོ་འགྲམ་ནམས་སུ་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོའི་ཞབས་ཤིས་སོགས་
 རང་བྱུན་མང་དུ་ཡོད་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་གནས་དེར་སིངྒེ་སོགས་གཟུངས་
 རྒྱགས་དང་། བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་དང་། གསང་འདུས། བདེ་མཆོག་གྱི་ཤོར།
 འཛིགས་བྱེད་སོགས་རྒྱད་སྡེའི་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རང་བྱུང་སོགས་ངོ་མཆར་
 ཅན་བཟོད་པར་དཀར་བཞིག་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཆེན་པོའི་སྤྲེང་བཟེད་ལ་རྒྱུ་ཡིག་རང་བྱུན་དུ་དོད་པ། བསྐལ་བཡར་དར་ལ་སྤྲེང་
 བཟེད་ཁ་ཡར་འཁོར་བ་དང་། བར་དར་ལ་ཟུར་ལ་འཁོར་བ། བསྐལ་པ་སྒྲིགས་
 མཁའ་ཁ་སྐབ་ནས་ཡོད་པ། དེ་ལ་བརྟགས་ནས་དུས་ཀྱི་འགྱུར་རིམ་ཤེས་པར་གསུངས།
 གནས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་རང་བྱུང་གི་མཆོན་མ་སོགས་མང་

པའི་ཞིག་གསུངས་པ་ན་མས་ཕྱོགས་གང་དུ་ཡོད་པའི་གསལ་པའི་ཞིག་ངེས་བརྟེན་མ་བྱུང་
བས་རེ་ཞིག་མཆོམ་འདི་ནས་ཇོགས་པར་བྱ་བ་ལགས་སོ།།

གངས་ལྗོངས་རིས་མེད་ཆོས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར།

བསེལ་ལྡན་ཁ་བ་ཅན་གྱི་གར་ཕྱོགས་མདོ་ཁམས་ས་ཡི་ལྷེ་བ་གསེར་ལྗོངས་སྒྲ་མ་
རུང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་འཕགས་ཡུལ་ན་ལེན་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་པ།
རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་ཆང་ཆེན་བདོ་ལ་ཏེ་གྲགས་སྟན་གྱི་བདན་དཀར་པོ་སྐག་སུམ་
ན་གཡོ་བ་གང་འདི་འོ་ངོ་སྤྱོད་རགས་རིམ་ཙམ་ཁྱུ་བ་ལ། དེ་ཡང་རིགས་བདག་
མཆུངས་མེད་ཆོས་ཇི་ཡོད་བཞིན་ནོར་བུ་འཛིགས་མེད་ལུན་ཆོགས་འབྱུང་གནས་
དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐུགས་ཇི་འོ་བདག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་
ཞིང་། ཆོས་སྒྲིང་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ཆོས་སྤེལ་ཁག་བཞི་སྟེ། ༡ ལྷ་རིག་ནང་བསྟན་
སྒྲོབ་སྒྲིང་། ༢ པརྙེན་མཁའ་འགྲོའི་འདུ་སྒྲིང་། ༣ བདུད་ལས་རྣམ་ཀུན་སྒྲིང་། ༤
ལེགས་ཆོགས་ཆར་འབེབས་སྒྲིང་བཅས་ལས། དང་པོ་བརྩམས་པའི་སྒྲིང་། གཉིས་
པ་བརྩམས་པའི་སྒྲིང་། གསུམ་པ་ཀུན་སྤྱོད་ཆོས་སྒྲིང་། བཞི་པ་དག་བརྟེན་གྱི་སྒྲིང་བཅས་
ལས། དང་པོ་ལའང་དཔའ་བོའི་སྒྲིང་ལྷེ་སྟེ། གར་དུ་མདོན་པར་དགའ་བའི་ཞིང་
ཁམས་མཆོན་བྱེད་ཉེས་ཆོགས་རང་གྲོལ་སྒྲིང་། ལྷོ་རུ་རིན་ཆེན་བརྟེན་གསུམ་པའི་ཞིང་
ཁམས་མཆོན་བྱེད་འདོད་དགུ་ཀྱན་འབྱུང་སྒྲིང་། ལྷུ་བ་ཏུ་པརྙེན་བཀོད་པའི་ཞིང་ཁམས་

མཆོན་བྱེད་སྒྲིང་སེམས་དབང་སྤྱད་སྒྲིང་། བྱང་དུ་ལས་རབ་རྫོགས་པའི་ཞིང་ཁམས་
 མཆོན་བྱེད་ཉེས་ཆོགས་རང་གྲོལ་སྒྲིང་། དབུས་སུ་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཞིང་
 ཁམས་མཆོན་བྱེད་དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་སྒྲིང་བཅས་སྒྲིང་ཆེན་བཞི་དང་། དབུས་
 སུ་ནང་བསྟན་སྒྲོལ་ཁང་ཆེ་མོ་བཅས་སོ། གཉིས་པ་ལའང་། རྟེན་དུ་ཆོས་སྐྱའི་
 ཞིང་ཁམས་མཆོན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་སྐྱའི་སྒྲིང་། བར་དུ་ལོངས་སྐྱའི་ཞིང་ཁམས་
 མཆོན་བྱེད་སྤྲུགས་སྐྱེས་ལོངས་སྐྱའི་སྒྲིང་། འོག་དུ་སྤྱུལ་སྐྱའི་ཞིང་ཁམས་མཆོན་
 བྱེད་ཞིང་སྐྱེས་སྤྱུལ་སྐྱའི་སྒྲིང་བཅས་སྒྲིང་ཆེན་གསུམ་ལ་ནང་གསེས་ཡུལ་ཉི་གུ་རྩ་
 བཞི་མཆོན་བྱེད་དུ་སྒྲིང་ཕྱན་བརྒྱད་རེ་རུ་སྤྲེ་སྤྲེ་བྱེད་སྒྲིང་ཕྱན་ཉེར་བཞི་ཡོད་ལ། དབུས་
 སུ་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་ཁང་ཆེན་མོ་རང་བྱུང་རྩ་མཐའ་ལོ་ལོ་བྱང་བཅས་སོ། རྟེན་
 དུ་སྐྱེས་ཡུལ་ཞི་བོའི་ལྷ་ཁང་མཐོང་བ་རང་གྲོལ་ལ་སྐྱབ་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་བརྒྱད་ཀྱི་གཙུག་
 ལག་ཁང་དང་རྟེན་གསུམ་བྱེན་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་པ། ཆོས་སྤྲེ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་
 ཆོས་སྤྲེ་ཁག་བཞིའི་ཆོགས་ཁང་བྲི་ཤིང་ཀྱན་དགའ་ར་བ་བཅས་སྒྲིང་འདིའི་བཀོད་
 པ་རགས་རིམ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཆོས་སྒྲིང་འདིར་འདུལ་བའི་གནང་བཀག་ལ་མེག་
 འབྲས་བཞིན་སྤྱང་བའི་དགེ་འདུན་སྤྲེ་ལྷ་པོ་བྲི་གཉིས་མ་བེན་ཙམ་གཙུག་མར་གནས་
 ཏེ། མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ཀྱན་ལ་ཁ་བྲེར་དང་གོ་ལོ་ཙམ་དུ་མ་སོང་བར། ཐོས་
 པས་གོ་བ་བསྐྱེད། བསམ་པས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
 རྟེན་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲུམས་གདམས་རག་གནད་གཅིག་དུ་བབྱུང་ཞིང་། ཡན་

བདེ་ཀྱན་གྱི་ཙུ་ལག་ཀྱི་ལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དུས་ཀྱི་མཐའ་འདིར་ཡང་སྒྲ་ནས་སྒྲ་རུ་
བཏོགས་པའི་མཇུག་གི་འོད་སྣང་དཀར་པོའི་སྤྱད་པའི་སྒྲ་གི་རིམ་རྒྱུད་ནས་ཕྱད་
བ་ལ་ཆེས་ངོ་མཆར་ཆེ་ཞིང་། རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་གདམས་པ་གཅིག་
ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྤེལ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་པོད་གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་སྤྲོན་བུང་
མི་འདུག་ལ། རང་རེ་གངས་ཅན་པའི་བརྟན་གཡོ་ཀྱན་གྱི་ཕན་བདེའི་གཞི་རྩ་
དམ་པ་གཅིག་ཕུ་ཆོས་སྤྱིང་ཆེན་པོ་འདིའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡིན་མེན་ནི་མཇུག་ཏུ་
དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྤྱིང་འདིར་ལན་གཅིག་ཞུགས་ཏེ་ཞིབ་འཇུག་གཅིག་གནང་
དང་གསལ་པ་ལས། ཞིབ་པར་སྒྲོས་མི་ལང་ཞིང་བྱེད་ཉིད་ཡིད་ཆེས་པ་ཡང་དཀའ་
བསདེ་ཙམ་མོ། ཞེས་པ་འདི་མེ་སྤར་སྤུ་ར་མཐོ་སྒྲོབ་ཁང་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཆེད་
པོ་སྤེད་གོ་བསོད་རྣམས་ཀྱི་ལ་མཆོན་ནས་གནང་བ་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཕྱིན་སྤྲོན་བགྱིས་
ཏེ་བཀོད་པ་ལགས།།

༥ ཀྱུ་ནག་གི་ནང་པའི་གནས་རི་རྩ་ཆེན་བཞི་ལས།

༡ དང་པོ་ཡུ་ཐའི་རྩ་ཆེན་ཀྱུ་ནག་རི་པོ་རྩ་ལྔ་ལྔ་རི་པོ་དྲུངས་བསེལ་ལྟ་བུ་ནི། རྩ་
ཞི་ཞིང་ཆེན་ཡུ་ཐའི་རྩ་ཆེན་གི་ཤར་བྱང་དུ་ཡོད། དེ་ཡང་འཇམ་བུ་སྒྲིང་འདིར་བྱེན་
སྐབས་ཅན་གྱི་གནས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ལྟེ། དབུས་སུ་ཀྱུ་གར་དེ་རྩེ་གདན། ཤར་
དུ་ཀྱུ་ནག་རི་པོ་རྩ་ལྔ། རྩ་རུ་རི་པོ་པོ་རྩ་ལ། རུབ་རུ་མཁའ་འགྲོའི་གནས་ཨོ་ཏྲ་
ཡ་ན། བྱང་དུ་རིགས་ལྔ་ན་གྱི་གནས་ཤམ་རྩ་ལ་བཅས་སོ། སྐབས་འདིར་འཕགས་
པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གནས་རི་པོ་དྲུངས་བསེལ་ལྔ་རི་པོ་རྩ་ལྔ་དེ་ནི། འཇམ་
དཔལ་རྩ་རྩུད་སོགས་ལས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པར་
ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ། རྩ་ཐུར་མཁའ་གྲུབ་མང་པོ་བཅས་མ་ཆད་པར་བྱོན་ཞིང་།
ཁྱད་པར་དུ་རིས་མེད་བརྟན་པ་ཡོངས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་དོན་གྱི་སྒྲིང་དུ་མཆོན་ནས་
སྒྲོས་ན། ཆོས་རྩེ་དམ་པ་མཁའ་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ ༥ འདིགས་མེད་ལུན་
ཆོགས་འབྱུང་གནས་དཔལ་བཟང་པོ་སྟོན་འཁོར་བྲི་སྟོན་ཞིག་གནས་དེར་ཕེབས་
ནས། ལུག་མཆོད་དང་སྟོན་ལམ་བཟང་སྟེ། བརྟན་འགྲོའི་རྩུད་པ་མང་ནས་གསོས་
ཐུར་བྱང་རྩུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལེན་པ་སོགས་མཇུག་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བས།
མདོ་རྩེ་དུ་མནས་ལྷུང་གིས་བེན་པའི་གནས་ཡིན་མིན་ལ་དྲོགས་པ་ཅམ་ཡང་མེད་གོས་
ལ། གཙུག་ལག་རྩེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱང་དེར་ཡིན་ཏེ། དམྱ་བཀའ་ཐང་ལས།
འཕགས་པ་སྟོན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་ལྷུང་བརྟན་པ་བཞིན་སྒྲོབ་དཔོན་དམྱ་འབྱུང་གནས་

དེ་ཉིད་ལྟེན་གྱི་ཚངས་པ་གཏོང་བ་ནིར་སྤྱུལ་ཏེ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་བྱང་དུ་
 བྱེན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་གཏོར་ནས་ཕྱང་
 ཏེ་ཅིས་ཀྱི་སྒོ་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཤད། སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོས། གསོན་ཅིས་
 དང་། གཤིན་ཅིས། བག་ཅིས། ས་དཔྱད་རིན་ཆེན་སྤྱངས་པ་། ཚངས་པ་བཞི་
 འདུས་བཅས་མཛད། ཅིས་གསུངས། གནས་དེའི་བཀོད་པ་ནི། རྒྱ་ནག་ལྷགས་
 ཀྱི་རྒྱུང་གྲགས་ལྟ་བུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ཁྲི་དང་བཅས་པའི་ཆུང་གཞི་དཔང་མཐོ་བའི་
 སྟེང་དུ་རི་བོ་ཅི་ལྟ་གྲུས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད། རྒྱ་བ་དབུས་བྱང་ཤར་གྱི་རིའི་ཅི་མོ་བཞི་
 བྱང་བསྐྱེགས་དང་ལྷོ་རི་ནི་གཡས་ལོགས་ཀྱི་མདུན་ངོས་སུ་བྱང་བཟང་རྒྱུང་ཙམ་ན་
 ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་དབུས་རི་འཇམ་དཔལ་སྤྱིར་གནས་དང་། ཤར་རི་བྱགས་དང་
 ། ལྷོ་རི་ཡོན་ཏན་དང་། རྒྱ་བ་རི་གསུང་། བྱང་རི་འབྲེན་ལས་ཀྱི་གནས་སུ་གསུངས།
 དབུས་རི་ནི་མཐོ་ཆད་རྒྱུང་གྲགས་སོད་གྲུ་ཡོད་ཅིང་ཅི་མོ་སྒོ་མས་ལ་མཆར་སྤྱག་ལྷན་
 པོའི་སྤྱོ་ཞེས་གྲགས། དེ་ལ་བྱེན་རྒྱབས་ཙན་གྱི་གནས་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད། རིའི་
 པང་ན་ཡོད་པའི་བྱ་ཚོད་ཕྱང་པོའི་རི་ཞེས་པ་དེ་ནི་དགྲ་བཙེམ་པ་མ་ཏང་གི་པས་རྒྱ་གར་
 བྱ་ཚོད་ཕྱང་པོ་རི་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་བ་ངོས་ན་བདུད་
 ཅི་ཆུ་ལྷང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་མདུན་ན་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ངན་མེད་གྱིས་བཞེངས་
 པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐྱེལ་ཙན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཡོད། དེའི་རྒྱ་བ་ངོས་
 ན་བྱབ་པའི་ཞབས་རྗེས་གཅིག་ཡོད། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་ན་འཇམ་

དཔལ་གྱི་དབུ་སྒྲིའི་མཆོད་རྟེན་དང་། ལྷ་པོ་ཕྱག་སྐྱོ་མེར་སྐྱོན་ཆུ་མེག་དང་། མདུན་
ངོས་ན་མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོག་ས་པའི་ཆལ་བཅས་ཡོད། གཞན་ཡང་རྫིང་བུ་དང་མེ་ཏོག་
སོགས་བྱིན་ཅན་དུ་མ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ།།

ཤར་རི་ནི་མཐོ་ཆོད་རྒྱུང་གྲགས་སོ་བརྒྱད་དང་ཅེ་མོ་གསེར་ཉིའི་རྒྱུ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་
བུར་གནས། རིའི་ཅེ་མོ་ནས་བལྟས་སྐབས་རྒྱ་མཆོ་མཐོང་བས་རིའི་མིང་ལ་རྒྱ་
མཆོ་མཐོང་པའི་སྤྲི་ཞེས་བརྗོད། རི་དེ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་གནས་བཙུ་བཞི་ཡོད་
པ་གསུངས། ཤར་ངོས་ན་གསང་བདག་དང་རྫིང་བུ་ན་འཇམ་དཔལ་བཞི་སྒྲིལ་མཛད་
པའི་གནས་སྤྱད་མེད་བུའི་ཡུག་ནང་དུ་རྒྱུང་རེག་བྱ་རྩུབ་ཅིང་གྲང་ངད་ཆེ་བས་དབུར་
གཞུང་ལའང་ཆབ་རོ་མ་མེ་ཞུ་བར་གནས། རིའི་ཅེ་མོར་ཆགས་ཞུའི་མཆོད་རྟེན་
ཞེས་པ་སུང་གུར་གྱི་སྒྲོན་པོ་ཞིག་དང་། ཆོ་རྒྱ་རྒྱ་མེ་བེ་བེར་པའི་སྒྲོན་པོ་དཔོན་ཆེན་པོ་
གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུང་ལ་ཆགས་ཞུ་གྱོན་པའི་བཙུན་པ་མེ་འདྲ་བཞིག་གང་ནས་འོང་
ཆ་མེད་པར་འདིར་སྤྲེལ་བས་ནས་ཆགས་ཞུ་བོར་ཏེ་སྤྱད་མེད་ཀྱི་བུའི་ཡུག་པར་ཐལ་
གྱིས་ཞུགས་པ་མཐོང་བས་རྫིང་བུ་ན་གྱི་སྤྱལ་པར་ཤེས། ཆགས་ཞུ་སྤངས་ཏེ་ནང་
གཞུག་ལ་བཙུག་པའི་མཆོད་རྟེན་བཅུ་གསུམ་པར་བཤད། རིའི་ལྷ་པོ་ཕྱག་སྐྱོ་སྤྱོད་
པོ་བཀོད་པའི་སྤྱུག་དང་། རིའི་བྱང་ཤར་ན་འབྲས་བུའི་ཆལ་ཞེས་པ། དེ་ཡང་
སྤྱིའི་གུར་གུར་སྤྱི་མའི་དུས་ཀྱི་མདུན་ན་འདོན་གྱི་ནང་མེ་ཞིག་གིས་ཤ་བདག་པོ་
ཞིག་མཐོང་བ་བདས་ཏེ་དེར་སྤྲེལ་བ་ན་ཨག་ཆོ་མཛད་ཀར་པོ་ཅན་གྱི་ནན་པོ་ལམར་

བར་བརྟེན་པ་ཞིག་ཁང་བཟང་གི་སྒོ་འགྲམ་ན་འགྲེང་བ་ཞིན་པས། བྱེད་ཀྱིས་ཤིང་
 ཐོག་ཟླ་ཞིག་དང་འགྲངས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་གདམས་པའི་སྒྲུང་བ་བྱུང་། སྒྲུང་
 བཅའ་བས་ཀྱན་པོ་ཁང་བཟང་གི་བདེ་བ་དང་བཅས་མི་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བའི་གནས་སུ་
 གསུངས། ཡང་རིའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཁྱུ་ལ་པོ་ལྟའི་མཁར་ཞེས་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད།
 དེ་དང་འདྲ་བ་ཆགས་པ་ན་ལྟའི་མཁར་ཞེས་པ་བར་སྒྲུང་སྟེན་གྱི་གསེབ་དུ་ལྟའི་གཞུང་
 མེད་ཁང་གི་རྒྱུ་པ་མཐོང་མ་ཐག་འཛིག་ཏེ་ན་གྱི་འཕྱུལ་སྒྲུང་བཟང་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་
 དང་། རིའི་ཁྱུ་ལ་ཕྱོགས་སུ་ཁྱུ་ལ་གསེབ་གཅིག་གི་སྒྲུང་སྟེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བཞུགས་
 བྱི། གཞན་ཡང་གཞིན་ཏུ་ཞོར་བཟང་དང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བཞོ་བ་མཛད་
 པའི་གནས་ཞོར་བཟང་ལུག་ ལྟོ་ཏུ་བ་མཆོམས་ན་དད་ལྟོ་དུ་མས་གནམ་སྟོང་
 ལ་ཟླ་བ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་རྩིང་བུ་སྒྲིགས་ལ་མཆོམ་གྱི་བཀོད་པ་བསམ་བཞིན་
 ལས་འདས་པ་ཡོད་པར་གསུངས།

ལྟོ་རི་ནི་མཐོ་ཆད་ཁྱུང་གྲགས་སོ་བདུན་ཅེ་མོ་གཞིང་པ་ཁ་སྐྱབ་པའི་ཁྱུ་ལ་དུ་ཡོད།
 དེ་ལ་མདོག་བཟང་བཟླ་བའི་སྒོ་འཇམ་དུང་སྒྲུང་མེདོག་གི་རི་ཞེས་ཀྱང་བྱ། འདི་ལ་
 བྱིན་རྒྱལ་ཅན་གྱི་གནས་ནི་བྱ་ཅ་གཅིག་ཡོད་པར་གསུངས། རི་དེའི་སྒྲིབས་སུ་
 ཀྱན་བཟང་མཆོད་ཏེ་ན། ལྟོ་རིས་ཁྱུང་གྲགས་གཉིས་ཅམ་ན་ལྟོ་རི་རྩིང་པ་དེ་ཡོད།
 རིའི་མདུན་ཞོ་ལ་དུ་དྲོའི་རུས་སྒྲིལ་ཞེས་བྱ་བའི་རུས་སྒྲིལ་གྱི་དབྱེབས་ཅན་སྐྱལ་པའི་
 རྩི་ཞིག་ཡོད། རིའི་གར་ལྟོའི་མདུན་ཞོ་ལ་ན་ལྟོ་དཀར་པོའི་མཆོ་ཞེས་པ་མཆོ་ཁྱུང་

དུ་ཞིག་ཡོད། རིའི་ཤར་ངོས་ཀྱི་རྒྱུ་གྲགས་ཉི་ཤུའི་ས་ན་མདའ་བརྟུགས་སྒྲུང་
 ཞེས་བྲ་བ། རྩོན་སྲུང་གུར་གྱི་རྒྱལ་པོས་གནས་དེར་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བརྒྱན་ཕྱག་
 བརྟུད་པ་ཞིག་ཞལ་གཟིགས་པའི་སར་ཕྱག་མདའ་བརྟུགས་ནས་མཆོན་མ་བྱས་པས་
 མཆོན་དེ་ཆགས། རིའི་ལྗོངས་རྒྱུ་གྲགས་བརྟུད་ཙུའི་ས་ན་རྩོན་སྲུལ་པའི་གཞི་
 ཞིག་ནམ་མཁའ་ནས་བབས་པ་ལྟགས་ཀྱི་དྲ་མིག་ཏུ་བཏགས་ཏེ་མཆོད་པ་ལས་བར་
 སྐབས་ཤིག་གི་དེ་ཉིད་རང་སྒྲུ་སྒྲོགས་བཞིན་འཕུར་ཏེ་སོང་བས་ལྟགས་དྲ་ཤུལ་
 དུ་ལུས་པ་དེ་ཡོད།

རུབ་རི་ནི་མཐོ་ཆད་རྒྱུ་གྲགས་སུ་མ་ཙུ་སོ་ལྷ་ཅེ་མོ་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོད་པར་མཆོན་
 ཟེ་བའི་ཐོད་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཞེས་གྲགས། ཅེ་ན་ཆུ་མིག་ཡོད་ཅིང་དེ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་
 གྱི་གནས་བརྟུ་བདུན་ཡོད་པར་བཤད། རིའི་བྱང་ངོས་སུ་ཡན་ལག་བརྟུད་ལྡན་
 གྱི་ཆུ་མིག་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཆེབས་པ་སེང་གའི་ཞབས་རྗེས། རིའི་བྱང་
 ཤར་གྱི་མཆོམས་ན་འཇམ་དཔལ་གྱི་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུས་པའི་རྗེང་བྱ་དང་དྲང་སྤྲང་
 འདམ་ཟན་གྱི་དབེན་གནས། རྩོ་རུབ་གྱི་སུལ་ན་ངོའི་སྒྲོ་དང་ རུབ་བྱང་གི་མཆོམས་
 ན་སྒྲུང་གི་གཤོང་དང་བསམ་གཏན་ཕྱག་སོགས་སྐལ་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དུ་མ་ལ་རྗེ་བརྟུན་
 འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་གི་སྒྲུང་བ་སྐྱལ་བ་དང་། རྩུ་འཕུལ་གྱི་
 བཀོད་པ་སྐྱ་ཆོགས་བརྒྱན་པའི་གནས་དུ་མ་ཡོད་པར་གསུངས།

བྱང་རི་ནི་མཐོ་ཆད་རྒྱུ་གྲགས་བཞི་བརྟུ། ཅེ་མོ་མཉམ་ཞིང་མཆོན་ལ་སྐར་མའི་

གཙུག་ལག་ལྷན་པའི་སྤྱི་ཞུས་གྲགས། རི་ཅེ་ནས་ཤར་དུ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་
 དུ་ཏིང་གི་ཡུལ་གྱི་རྣམས་མཐོང་། དེ་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཅན་གྱི་གནས་ནི་ཤུ་རྩ་བདུན་
 ཡོད་པར་བཤད། རིའི་ཤར་ངོས་སུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་བཞུགས་སྤྱོད་ཡོད། དེ་ལ་
 དད་ལྷན་དུ་མས་ག་འི་སྤྱོད་དང་། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཆོགས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་
 སྤྱོད་པ་ཐོས། གནས་བརྟན་བརྟུ་དུག་གི་བཞུགས་སྤྱོད་ཡོད། རིའི་བྱང་ངོས་
 ན་སྤྱི་གཙུག་གསེན་པོ་དཔྱལ་བར་ལྷུང་བཟར་པའི་གནས་ཡོད། ཤར་ངོས་ཀྱི་ལྷུང་བས་
 ན་སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་པའི་གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་རྗེ་ཡུག་ཞེས་ཀྱང་
 ཡོད། གནས་རི་དེ་ལ་རྗེ་བརྟན་གྱི་བཀའ་སྤྱོད་ལྷུ་རྒྱལ་འཁོར་བཅས་གནས་པས་
 ཏཱ་ཀ་ཏུ་སྤྱོད་དང་ན་བུན་འབྲིགས་པར་བཤད། གནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་
 པནི་ལྷུང་སྤྱོད་ལ་པའི་དེ་རྗེ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས། འདི་ཡང་
 རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མཇད་པའི་ཞིང་མཆོག་རི་བོ་དྲུང་ས་བསེལ་གྱི་གནས་བཤད་དད་པའི་
 པད་མོ་རྒྱས་བྱེད་པོ་མཆོར་ནི་མའི་སྤྱང་བ་ལས་བརྟུས་པ་ཡིན།

ལྷ གནས་པ་ལུ་ཐོ་བྱན་ཏེ་པོ་ཏུ་ལ་ཞེས་པ་ནི།

ཀྱེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ལུ་ཐོ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆོམ་གྱི་ཡ་གྱལ་དུ་གཏོགས། རི་
 བོ་དེ་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཟེན་པའི་འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱི་
 གནས་རི་ཡིན། རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་ཞིག་གནས་དེར་ལེགས་ནས་སྤྱོད་པ་ཡུན་རིང་
 མཇད་སྤྱོད་ལས་འཕགས་མཆོག་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས། རྫོན་

དུས་སྐབས་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་རྟེན་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་པར་གསུངས། གནས་དེའི་ཕྱོགས་བཞི་མཆོ་ཡིས་བསྐྱར་ཅིང་།
ཡུལ་སྡོད་ས་རབ་ཏུ་བཞུགས་པས་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཆོ་སྐྱོང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཞེས་
མཚན་གསོལ།

༥ གསུམ་པུམ་མེ་རྒྱུ་ཏེ་སྐྱང་ཆེན་འབྱུང་རི་ནི།

ཟླ་བྱོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་མི་རྒྱུ་སྐུ་ལ་དུ་ཡོད་ཅིང་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་གནས་
ཡིན་ལ། རྒྱང་པོའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་རི་བོ་འོད་ཟེར་ཅན་ཞེས་པ་དེ་ཡང་འདི་
ཡིན་པ་རྒྱུ་ཡི་ཡིག་ཆར་གསལ། སྡོན་གནས་དེར་སྡོད་ཀྱིས་རབས་སྐབས་བཞེངས་
པའི་ཆུ་ནག་དགོན་པ་དང་། ཅིན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་
སྐྱེ་བརྒྱན་བཞེངས་པ་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་། མིང་རྒྱལ་རབས་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་
བཞེངས་པའི་དགོན་པ་སོགས་ཕལ་ཆེར་ཞིག་ཟེན་གྱིང་། ༡༧༥༩ ལོར་རྣམས་
གསོ་བྱས་ནས་དགོན་པའི་དཀྱིལ་གྱི་དབུས་ཁང་དུ་སྐྱང་ཆེན་མཆོ་བ་དུག་ལྡན་ལ་
ཆེབས་པའི་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐྱེ་བརྒྱན་མཛད་ཆད་ལ་ཏུན་༦༩ ཡོད་པ་
ཞིག་བཞེངས། རི་བོ་དེའི་མཐོ་ཆད་ལ་རྒྱ་མཆོ་ངོས་ནས་སྤྱི་བྱ་སུམ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་
གོ་དགུ་ཡོད་པར་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྲི་ཡི་རི་བོ་ཡང་བཞུགས་ཏོ།

༥ བཞི་པ་རུ་བྱ་བ་ཡི་ནི།

ཨན་དུས་ཞིང་ཆེན་ཆེན་དབྱང་ཇོང་གི་སྒྲིལ་བྱུང་གི་སྒྲིལ་ལེ་ཉི་ཤུ་ལྟེ་སར་ཡོད། རི་
བོད་ལ་ཅེ་མོ་དགུ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་སྒྲིལ་དུས་སུ་རི་བོ་ཅེ་དགུ་ཞེས་བཞིང་། རྒྱའི་
ཡིག་ཆ་དང་ནང་སྒྲིལ་པ་མུ་དན་ལས་འདས་ནས་ལོ་ཆེན་སྒྲིལ་ཡུ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་
སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སའི་སྒྲིལ་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་སྐབས། གནས་དེར་
ཕེབས་ནས་སྐྱབ་པ་ཡུན་རིང་མཛད། དགུང་ལོ་དགུ་བརྒྱ་གོ་དགུའི་སྒྲིལ་གཟུགས་
སྒྲིལ་བའོད་པ་བསྐྱེད་སྒྲིལ་མ་ནམས་ཀྱིས་ཅན་ཏིས་ཅང་ཞེས་ཆེ་བཞིང་གི་མཆན་
ཕུལ་ཞིང་སྐྱེད་མར་གདུང་བཞུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས། གནས་དེར་ཆོས་
གཞིའི་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱད་ཅུ་ལྟ་གཡོད་པར་བཤད་དོ།

༥ བྱང་ཕྱོགས་གམ་ལྟལ་ལྟ་བུ་གི་ཡུལ།

ཐ་སྙད་ཚུར་མཐོང་གོ་ངོར་ཀྱ་སེར་རམ་ཡུ་རུ་སྤར་གྲགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་མཁས་པ་
ནམས་ལ་སྤང་བེད། དག་གཟིགས་ཆད་མའི་དབང་དུ་ན། ས་སྤྱོད་ཀྱི་ཁིང་ཁམས་
མཛོན་པར་དགའ་བ། ཡུལ་ཕྱོགས་མཐའ་གྲུ་ཡངས་ཤིང་། རེའུ་གསིང་སྤང་སྤྲོངས་
ཀྱིས་བརྒྱན་པ། ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བྲག་རི་འབྲང་བས་བསྐྱོར་བ་ལ་ལྷན་སྤྱད་བྱ་
སྤྱོད་སྤང་ལྟ་བུ། བྱང་རི་དྲགས་སོགས་བག་ལེབས་པར་གནས་ཤིང་། ཚུ་རྩུང་
དལ་བབས་དང་མཆོད་དང་རྩེད་བུ་ལྟ་དང་ནོར་བུས་བརྒྱན་པ་དག་ལ་ངང་པ་དང་། བྱང་
བྱང་སོགས་ཚུ་བྱའི་རིགས་ནམས་རྟག་ཏུ་ཅེ་དགར་རོལ་པ། །སྤྱོད་མོས་ཆལ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་དང་། མེ་ཏོག་དང་ཤིང་འབྲས་ལོ་ཏོག་ནམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། མི་ནམས་
ཡར་བས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་ལྟན་ཁིང་དགེ་བ་ལ་ལྷག་པར་གཞི་ལ་བ་སོགས་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་དཔལ་
ཡོན་མཛོན་པར་བཞད་པའི་སྤྱོད་འདིར། དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོའི་སྤྱོད་འཕུལ་
ཆོས་ཀྱི་ལྷ་སྤྱོད་པ་བཟང་པོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་དང་། བྱང་པར་དཔལ་ལྟན་དུས་ཀྱི་
འཁོར་ལོའི་ཆོས་ནམས་བསྟན། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་སྤོང་ཕྱག་དུག་ཅུ་པ་མཛད།
གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་བྱེ་བ་ཕྱག་དགྲུ་བཅུ་ཅ་དུག་གིས་བསྐྱོར་བའི་དབུས་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་
ཀླུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པར་ཀྱི་ལ་བའི་ཁང་བཟང་ལ་འགྲན་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་ཆོགས་
ལས་གྲུབ་པའི་གཞུང་མེད་ཁང་གི་སྤོང་ཕྱོགས་སྤྱོད་པ་ཡིའི་སྤྱོད་མོས་ཆལ་དུ་དཔལ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས། རང་སྤྱོད་ལྟ་དབང་སེང་གེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་

གྱིས་བཏོགས་པའི་བྲི་ལ་མངའ་གསལ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་སྤྱོད་ལ་དབང་བསྐྱུར། ལྷ་
 དབང་གི་ལོ་བརྒྱུ་ཙ་ཀྱུད་བསྟན་ནས་གཟི་བཞིན་ཅན་ལ་དབང་བསྐྱུར་བསོགས་རིམ་
 བཞིན་ཆོས་ཀྱལ་བདུན་ཕྱེད་པའི་མཐར། རིགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་དྲང་
 སྤྱང་ཉི་མའི་ཤིང་ན་སོགས་ཆངས་པའི་དྲང་སྤྱང་རབ་ཏུ་མང་པོ་དང་སྐྱེ་བོ་ནམས་ལ་
 དབང་བསྐྱུར་ཞིང་ཀྱུད་བཤད། རིམ་བཞིན་རིགས་ལྡན་པར་དཀར་པོ་སོགས་ཕྱེད་
 ཟེན་པ་དང་། སྤྱད་ཏུ་འཕྱེད་པའི་རིགས་ལྡན་ནམས་ལོ་བརྒྱུ་རེ་རེ་རྗེས་བྲི་ལ་འཁོད་
 ནས་ངེས་གསལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་ཐེག་པ་སྒྲུབ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་
 བ་དང་། ཡུལ་ཆེན་དག་བརྒྱ་ཙ་ཀྱུ་གི་མི་བདག་གསེར་གྱི་ཐོད་ཅན་འཁོར་དང་བཙས་
 པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྩེ་ལ་མེད་ཀྱི་ཉི་ལམ་ཚུ་ལ་འཆོས་དང་མའ་དྲེས་པ་གསལ་བ་སྤྲུགས་ཟུང་
 མོའི་ཆོས་ལ་འོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བ་མཆོག་དང་ལྡན་པ་འབར་ཤིག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་།
 མའོངས་པར་བསྟན་པ་མཐའ་ལ་ཐུག་པའི་ཆེ་སྒྲོ་ཞིའི་རྩུབ་འགྱུར་སྤྱོད་སུ་བདོ་བའི་
 དུས་འཇམ་མཁྱེད་རྒྱུད་དུ་ཡལ་ཆེར་དབང་བསྐྱུར་བའི་གཏུལ་གཞི་ན་དུ་རིགས་ལྡན་དུག་
 པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་སྐལ་པའི་དམག་དཔུང་བུ་ཡུག་འཆུ་བས་པ་ལྟར་འགྲེད་པས་བརྟུལ་
 ཏེ་འཇམ་མཁྱེད་ལས་ས་དུ་མ་བུ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་རིགས་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
 གསལ་ཆེན་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་གསལ་བར་མཇུག་ཅིང་། རང་སྤྱས་ཆངས་པ་
 ལྷ་དབང་སོགས་གདུང་རིགས་ཟམ་མཆད་པར་འཕྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་རྗེ་གསལ་ལྡན་ལང་
 ཆོག་སར་པའི་དགའ་སྟོན་གཡས་བསྐྱོར་དུ་འདྲེན་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་ཀྱལ་ཐབས་ཡུན་
 རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

སྒར་སྒྲུབ་པ། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྱོད་རིག་འཛིན་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ། །

ནམ་པར་སྤྱོད་པའི་འོག་མིན་ཞིང་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། །

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་སྤྱོད་དང་གཏོང་ནས་གྲུབ་པ་ཡི། །

ངོ་མཆར་ཞིང་བཀོད་བརྒྱུད་པར་དཀར་མོད་ཀྱང་། །

དད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་བསྐྱེད་དེ། །

སྤྱོད་བྱིན་དམ་པའི་ལེགས་བཤད་རིན་པོ་ཆེ། །

ཅུང་ཟད་མཇལ་ལ་ངལ་བ་མང་བསྐྱེད་ནས། །

ངོ་མཆར་ཞིང་གི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ན་བསྐྱེད་སྤྱོད། །

དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཤེས་བརྒྱུད་དང་། །

འཕྲུལ་གྱི་མཐུན་ཆེན་ན་ཆོད་ཆེས་ཕྱ་བས། །

མཁས་ནམས་དགྱེས་པའི་ལེགས་བཤད་དཀར་མོད་ཡང་། །

བདག་ཡིད་དགེ་ལ་གོ་མས་ཕྱིར་ངས་འདི་བྱས། །

དད་དང་ལྷག་བསམ་ངལ་བ་མང་བསྐྱེད་པའི། །

ནམ་དཀར་གང་དེས་བདག་ལ་འབྲེལ་ཐོབ་དང་། །

སྤྱོད་གྲུ་ནམས་ནི་རྟག་ཏུ་ཆོས་དང་འཕྲད། །

སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བརྒྱུད་དང་ལྷན་པར་ཤོག་ ཅས་པ་འདི་ནི་དམ་ཆོག་

འགྱུར་མེད་གྱི་མཆོད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བའོད་ཟེར་མཆོག་དང་། བོད་

མི་མང་སྤྱི་འབྲུས་ཆོག་པ་གཞིན་རུས་དང་སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་ནམ་དཔྱིད་མཆོག་ཏུ་
 ཡངས་པ་ཀྱི་རི་སྒྲིལ་མ་ནམ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་ཡི་ཅོད་པའི་སྤྱི་ཐོར་སོན་པ་
 དང་། བདག་རང་ཉིད་སྤྱི་ཉིད་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་གསང་གསུམ་ལ་དད་
 པའི་བྱིན་རྒྱལ་ཕུང་ཟད་རེ་ཐོབ་ཕྱིར་སྤྱད་དུ་ཇ་ལན་དེ་ར་དང་ཉེ་བར་ཀྱལ་
 མཆོག་ཕྱག་ན་པརྒྱའི་བཞུགས་གནས་གངས་ཅན་ཐོད་ཆེན་པོའི་ཀྱལ་ས་གཉིས་
 པ་དེ་རམ་ས་ལ་དབུ་བབུང་སྟེ། མཆོམས་དང་མཆོམས་སུ་གསང་ཆེན་
 བསྟན་པའི་མཛོད་འཛིན་མཁན་ཆེན་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་ལ་སྤྱོད་ཁུ་བསྟར།
 དག་པའི་བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོ་གང་གི་བཀའ་སྒྲོལ་དང་ཁུ་བཅོས་འབྲེ་བསྟན་
 གནང་བ་ནམས་བསྟན་འགྲོར་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ཉིད་བབུང་སྟེ། ཡོ་ཀྱན་པརྒྱའི་
 ཀྱལ་ཆབ་རིགས་བཀྱའི་ཁྱབ་བདག་དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆོན་ནས་ཁུ་ན་སྤྱོད་པས་
 རྗེ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁྱིམ་ཆེན་དེ་རྗེ་འཆང་གི་གདན་ས་འཕགས་ཡུལ་འོག་མིན་ཡོ་ཀྱན་
 སྤྱོད་གྲོལ་སྤྱོད་དུ་རབ་བྱུང་ ༡༥ ས་བྱའི་མགོ་ཟླ་བའི་དམར་ཕྱོགས་ཀྱི་
 བཟང་པོ་གཉིས་པའི་བཀྱ་ཤེས་དག་པའི་ཉིན་ཁམས་ཉག་རོང་པ་འགྱུར་མེད་
 དེ་རྗེ་འམ་བུ་བསྟན་བཅོན་འགྱུས་བཟང་པོས་མཇུག་རེ་ཞིག་རྗེ་གསུམ་པར་བྱས།
 འདི་ལོར་ལྷག་བསམ་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་ཐོད་ཀྱི་དཔའ་མོ་ཨ་མ་ཨ་མ་བདེ་
 དང་ཐོད་གཞུང་དབུས་སྤྱི་ལེན་ཁང་གི་གཉིར་པ་རིན་ཆེན་བསམ་འགྱུ་བ་
 གཉིས་ནས་མཐུན་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བལ་བཞེན་པར་བསྟན་ལེགས་པར་

གྲུབ་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཙོས་དུས་གསུམ་བསགས་ཡོད་
ཀྱི་དགེ་བའི་མཐུ་ལས་བདག་དང་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་
འགྲོ་ཀྱན་གནས་སྐབས་འཁོར་བའི་ཉེས་ཚོགས་ལས་རིང་དུ་གྱུར་ཏེ་མཐར་
ཐུག་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་
པའི་མཐུན་འགྱུར་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པའི་གནང་བར་ཤོག། །

༥ བརྟམ་གཞི་ཡིག་ཆ་ཁག

༡ མངའ་བདག་ཉང་གི་ཆོས་འབྱུང་།

༢ ས་སྐྱའི་རྒྱལ་རབས་།

༣ ཏ་ར་ན་ཐའི་ཆོས་འབྱུང་།

༤ ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱའི་རྣམ་ཐར།

༥ བཀའ་ཐང་གསེར་ཕྱེང་།

༦ རི་དཀར་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱི་གནས་ཡིག་

༧ ཁམས་སྤུལ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གནས་ཡིག་

༨ མཁན་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་གནས་ཡིག་

༩ འབྲས་རྫོངས་གནས་ཡིག་

༡༠ འབྲུག་གི་གནས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས།

༡༡ ཕ་རི་གནས་ཡིག་

༡༢ ལ་ཕྱེ་གནས་ཡིག་

༡༣ གངས་རི་དཀར་ཆག་

༡༤ མ་ཆི་བཀའ་བུམ།

༡༥ ཤེས་བྱ་ཀུན་བྱུང་།

༡༦ བྱུང་ཆེན་ཨོ་རྒྱན་པའི་གནས་ཡིག་

༡༧ ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་།

- ༡༩ དགོ་དམ་ཆོས་དཔལ་བཟང་གི་གནས་བསྐྱར་ལམ་ཡིག།
 ༡༩ བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་གཏམ་ཆོགས།
 ༢༠ རྟེན་ལུ་ནང་པའི་གནས་ཡིག་དངུལ་དཀར་མེ་ལོང་།
 ༢༡ བོད་ཐོན་གནས་ཆེན་ཁ་བ་དཀར་པའི་གནས་ཡིག་
 ༢༢ མ་འགྲམ་དོ་རྩེ་བྲག་གི་ལོ་རྒྱུས།
 ༢༣ མཆོ་སྤྱན་མའི་གནས་ཡིག་
 ༢༤ བྲག་དཀར་སྤེལ་རྫོང་གི་གནས་ཡིག་
 ༢༥ གཏེར་ཆེན་མཆོག་སྤྱིང་གི་བཀའ་འབུམ།
 ༢༦ མཁྱེན་བརྩེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྲོས་ཀྱི་མཛད་པའི་དབུས་ཀྱི་གནས་ཡིག་
 ༢༧ ཀམ་ཐོག་སི་ཏི་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་མཆོག་གི་གནས་ཡིག་
 ༢༨ མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམ་སྒྲོ་བྲོས་མཆོག་གི་དགའ་སྤྱོད་འདྲེས་པའི་རྫོངས་རྒྱན།
 ༢༩ དཔལ་རྒྱལ་བ་ཀམ་ཐོག་པའི་ཆོས་འབྲུང་།
 ༣༠ ལྷ་བ་དབང་པལ་བདུད་འདུལ་གྱི་རྣམ་ཐར།
 ༣༡ རྩེ་བརྩུ་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར།
 ༣༢ མཁན་ཆེ་དབང་རིག་འཛིན་གྱི་གསུང་འཕྲོར་བུ།
 ༣༣ སྤྱིན་སྤྱིང་ལྷ་བབས་མཆོད་རྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་
 ༣༤ མདོ་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྐྱེགས།
 ༣༥ གཞན་ཡང་ཡིག་ཆ་འཕྲོར་བུ་སྤྲོ་ཆོགས་ལས་སོ།།

TUL GYURME DORJE
NAGAGYUR NYINGMA COLLEGE
Clement Town, Dehra Dun-248002
Uttaranchal. INDIA
e-mail: dorje_3400@yahoo.co.in